

శ్రీ

మే ధా ర క్షీణా మూ ర్తయే నమః.

శ్రీసీతా మాహాత్మ్యము

అనుపేర పెద్ద ప్రబంధమై

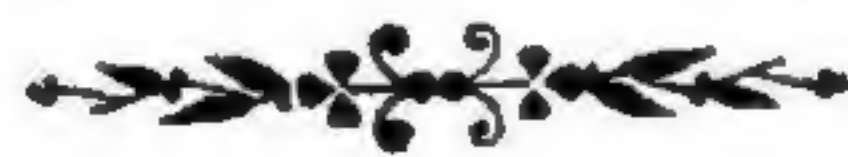
శ్రీ అద్భుతోత్తర రామాయణము

అనబడు చిన్నపురాణము

దీనిని

బందరు హిందూబ్రాంచ్ స్కూల్ హెడ్మాస్టరగు

నా దెవ్ల పురుషోత్తముడు

రచించి

చెన్నపురి కపాలీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపించి ప్రకటించెను.

1907

విజ్ఞాపనము.

1. పండితోత్తములారా! ఎట్టులయిన నిందలిపదములన్నియు సార్థకములుగ జేయనేదయజూడుడి. దాన తమయోర్పును యోగ్యతయుం బ్రకాశింపగా తాము నిలువబెట్టుటనే నాగ్రంథము శోభించునన్న సంతోషలాభము నాకబ్బు. ఎంతమాత్రమును స్వాధీనముకాని తప్పమాటలున్న దయచేసి నాకే తెలియపఱపుడు. అభివందన పూర్వకముగా నందికొని దిద్దికొనెదను.

2. కవీశ్వరులారా! మాయాకృతిపతి యొక్కరినేలినయ్య కాడు. లోక సామాన్యప్రభుడు. కాన నేనెవ్వరి యాస్థానగౌరవములకు నడ్డమువచ్చినవాడనుగాను. సద్భావముతో జిత్తగించి యాదరింపనేచూడుడు. పరశ్రేయసహనము తమ ధర్మమని మీరును గ్రంథములందు వ్రాయుచునేయుందురుగదా. ఇందు తప్పలున్నపట్లు దిద్దు బాటువిధము నాకే వ్రాయింపుడు. మీ యుపకారమును చెప్పికొనుచు దిద్దికొనెదను.

3. విద్యాధులారా! ముందిందలి విషయసూచికను చదివి కథయవగాహన జేసికొని యాపయిని గ్రంథముంజదువ మొదలిడుడు. తెలియనిమాట యొక్కడనేనొక్కటిరావచ్చు. ఏ డిక్షెరీచూచినను సులభముగానె యర్థముకానేవచ్చు. నేనును మీమాత్రపు చదువరినే కాన పండితకవులుచేసిన కబ్బిమూలందువలె మిమ్ముల ద్రిప్పల బెట్టు మాటలిందుగుప్పలేదు. ఇంతగ్రంథములోను అక్కడక్కడ ఏ అరడజనోతప్ప మిమ్ముబెడమార్గములబెట్టు శృంగారపద్యము లట్టలేవు.

వీలయినంత యెక్కువగా మిగుల ముఖ్యములగు నీతులున్నవి. ఇది విశ్వసనీయమని నమ్మి చదువుడు.

4. నైష్ఠవులారా! కథయెల్లను విష్ణువిలాసాభివర్ణనమేయాయె. మీరెంత యాదరమున జూడనగునో అట్లే చిత్తగింపుడు.

5. శాక్తేయులారా! ఇది సీతామాహాత్యమను పేరిటనొప్పు గ్రంథము. పర్యవసానమున పరాశక్తిప్రభావము తేలి యాపె శ్రీ రామాభివర్ణితమైన విషయమాయె. ఇంక నేమిమనవి చేయవలె? బహుశక్తి జిత్తగింపుడు.

6. శైవులారా! ఇది శివుడనంతవిధముల నభివర్ణింపబడుచు నానందముతో విన్న ప్రియకథ. దీనిని మీరును అట్లే ప్రియమింప నాయన యానందమింత యంతయన నగునా?

7. వేదాంతులారా! దివ్యజ్ఞాన మలవరచుకొని యహంకారమును నిర్మూలపఱచుట జీవికి బరమధర్మమని తెలుపు నీగ్రంథము తమకును మిగుల విశ్వసనీయమేకదా.

8. భక్తులారా! మీచిత్తము వచ్చినంత యుల్లాసమున హరి హరశక్తుల భజింపం బాడికొనదగినట్లు ఏర్పడిన చిత్రవిచిత్రపద పద్యములపుట్ట. అయ్యా దీనిని మన సాధనములబుట్ట యనికొనవచ్చుగా!

9. ధర్మపరులారా! ప్రవర్తన కత్యావశ్యకములైన నీతులున్న దీనింబ్రీతింజూడరా!

10. హాస్యప్రియులారా! ఎన్నెన్ని పట్ల నవ్వుదురో ఎన్నికొనుచు మఱి చదువుడు. ఇంతయుత్సాహకరమైన కథమీకు ప్రీతియేయనరా!

11. గాయకులారా! మీకును విశ్వసనీయములగు నంశములు చాలనున్నవి. యుక్తములేమొ చిత్తగింపుడు.

12. రసికులారా ! వర్ణనాంశములందు కొద్దిగా క్రొత్తపోకడ లగపడును. ప్రేమతో పరిశీలింపుడు. బాగుగనే యుండవచ్చును.

13. కవిత్వప్రియులారా ! అల్లికవివరమును ఆదరభావముననర యుడు. కష్టప్రయత్నమున నొనగూడినట్లు బహుశః మీకేతోచును.

14. నాగరికులారా ! విపరీతార్థభోధకములు విశేషార్థద్యో తకములగుచును విషయములన్నియును వీలయినంతవరకు సయత్తిక ములుగానున్నవన వచ్చునేమో సద్భావమున జిత్తగింపుడు.

ఓ భువన శోభితులారా !

ఇపుడు భోజరాజులేడు కృష్ణ దేవరాయలునులేడు. అంతకును మీరేయున్నారు. మీయానందమేనాకు బహుమానము. మిమ్ము అంతవారితోబోల్చి నేనన్నందులకు మెచ్చి యుదారసాహసములే చూపజూతురేని మీమీహితుల నెచ్చరించి నా యీపుస్తకములను వ్యాపింపజేయ దయజూడుడు. మీకృపయుంటే దీనిని భారతమువలె ధర్మములు బోధించునందురు. భాగవతమువలె భక్తిగల్గించునందురు. రామాయణమువలె సత్కథవినుచునందురు. లేకుంటే లల్లాయపదము లందురు. ఏమైననుడు మీచేతనుంచితి. నాప్రాప్తమెట్లుండునో చిత్తగింపుడు.

బుధవిదేయుడు,

బందరు,
డి 1 సెప్టెంబరు 1906. }

నా దెల్ల పు ర పో త్త ము'డు.

What Sri Swami Vivekananda Says about Sita.

“And what to speak of Sita? You may exhaust the literature of the world that is past, and I may assure you, will have to exhaust the literature of the world of the future, before finding another Sita, Sita is unique; that character was once depicted and once for all Ramas have been perhaps, several, but Sitas never. She is the very type of the Indian woman as she should be, for all the Indian ideals of a perfected woman have got around that one life of Sita, and here she stands, these thousands of years commanding the worship of every man, woman or child throughout the length and breadth of the land of Aryawarta. There she will always be, glorious Sita, purer than purity itself, all patience and all suffering. She who suffered that life of suffering without a murmur, she the everchaste, the ever pure wife, she the ideal of the people, the ideal of the Gods, the great Sita, our national God she must always remain’ And every one of us knows her too well to require much delineation. All our mythology may vanish, even our Vedas may depart, and our Sanskrit language may vanish for ever, but as long as there will be five Hindus living here speaking the most vulgar ‘patois’ there will the story of Sita be present, mark my words; Sita has gone into the very vitals of our race. She is in the blood of every Hindu man and woman; we are all children of Sita.”

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

శ్రీసీతామహా త్యమను శ్రీమదద్భుతోత్తర రామాయణముపైని
పండిత కవివరాభిప్రాయములు.

1. ఈ గ్రంథమందే జేర్కొన్న ముగ్గురు పరులగు

మహారాజశ్రీ కస్తూరి గోపాలరావు పంతులుగారు కరుణించినది.

చ. పురుషవతంసనీకునొక ♦ పూటగవిత్వమువేర్పదానినీ
వరమతిసృద్ధిచేసి బుధ ♦ వర్గముమేల్బళియంచుమెచ్చగా
ధరణి సుతామహాత్వమును ♦ ధామధురోక్తులనాంధ్రభాషశ్రీ
కరముగఁజేసినాడెవది ♦ గాంచికరంబుబ్రహ్మోదమందితిన్.

ము. కవితాధోరణికల్గుటబురమహా ♦ కాలక్రమప్రాప్తదుః
ఖవికల్పదులధైర్యవృత్తిదొలగం ♦ గాఢోచికావ్యాళిగా
కవిలోకంబునునొప్పజెప్పుటమహా ♦ త్కృష్టంబుయుష్మత్కవి
త్వవిశేషంబులఁబూరుషోత్తమవచిం ♦ పంజాలు నెవ్వఁడిలన్?

చ. పదములకూర్పునందమును ♦ బద్యవికల్పితచారుగర్భితా
స్పదకవితాధురీణతయు ♦ పంశకుశస్థల ధర్మవర్ణనా
విదితనవార్థసంపదయు ♦ వీనులకింపాదవింప వ్యమి
ష్టిదినిగమంబుల్పందనమ ♦ హింజెలువొందదెపూరుషోత్తమా?

తే. ఆదిమాంతిమపద్యద్వ ♦ యంబనీదు | గణితకాస్త్రవివేకాధి ♦ గణ్యతయును
గ్రంథరచనానుకూలధా ♦ రాప్రయుక్త | కవనచాతురియునుదెల్పు ♦ గాదెయరయ

ధృవ. ప్రకృతకాలపుఁగావ్యకర్తల ♦ పాకముల్పదగుంభనా
దికవితారసముల్లసంబున ♦ ధీనిధుల్పరికింపనో
సుకవితావకనవ్యకావ్యము ♦ శుద్ధమైచెలువొందినా
తికఠినంబయిపండితాళిను ♦ తింగనందగియొప్పెడిన్.

2. బరిచరు హిందూ హైస్కూలునందు 46 వత్సరములు ప్రధానాధోపాధ్యాయులుగనుండి యిపుడు విశ్రాంతిగొనియున్న విద్యావయోవృద్ధులగు

బ్రహ్మశ్రీ కాశీనాథుని బ్రహ్మయలింగారాధ్యులవారు కటాక్షించినది.

శ్లో. నా దెళ్లవంశదుగ్ధాబ్ధి | యాగలేపేశభూరుహ |

శ్రీదక్షిణాస్యపాదాబ్జ | ఫసలాయితమానస ||

2. వేదశాస్త్రోక్తపదవీ | సంఘాతకరణోత్సుక |

ధీరేధ్యకవితాయుక్త | పూరుషోష్ఠమకోవిద ||

ఉ. భవత్ప్రణీత ప్రేషిత కృతిరత్నంబును శాశోల్లీఘ రత్నంబుమాడ్కిఁ బరిశీలించుచు నవలోకించి యపారసంతోషామృతపారానిధి వీటెకా పరతిపరలనవగాహాక్రీడల నోలలాడఁ జరించెడి డెందంబుకలవారమైతిమి.

అందువిదగ్ధ జనాహ్లాదాస్పదంబులగు పదంబులును విబుధజనమానసా లంకారంబులగు నలంకారంబులును విపశ్చిచ్ఛవణ కుతుకశ్రవణపుట పద్మంబులగు వర్ణంబులును సుధీంద్రశ్లోకకృతి యులగువాక్యంబులును బరిపుష్టాభిల విద్వద్గణములగు స్థేషాదిగుణములును సరసార్థచయా పాసంబులగు సమాసంబులును హృద్యానవద్య విద్యావచ్చాతురీ గద్యంబులగు నానాపద్య గద్యంబులును గలిగియుంట న్వర్ణనీయంబు.

కావుననీ సీతామాహాత్యంబును కావ్యరత్నంబు శివానుగ్రహాతి శయంబున నా చంద్రస్థాయిగా వర్ణింపఁబడినది.

3. చల్లపల్లి సంఘానోద్యోగియు అష్టావధానియునగు

బ్రహ్మశ్రీ అద్దేపల్లి రామశేషయ్యగారు రాసినది.

కం. భూవిశ్రుత కవితావి | రాభవయశస్సంద్ర! గర్భ • బంధవిరచనా
భావిత కోవిదజనను | త్యావళియుత! పూరుషోత్త • మాఖ్యకపింద్రా!

మ. సరమాత్మప్రప్తకవిత్వబంధరచనా • ప్రావీణ్య! నీయద్భుతో
స్తరరామాయణసత్ప్రబంధముప్రశ • స్తంభైజనస్తుత్యమై
కరమాశ్చర్యదమైమహోన్నతనిద్రా • తూపాశమైప్రాథమై
శరసాధిష్ఠితమైముముక్షుజనహ • గ్ధాయితమైయొప్పెడికా.

- చ. స్థిరమహిమాభినన్దితము ♦ ధీరసభాంతరయోగ్యతామనో
హరసరసార్థగుంభనమ ♦ హలలితంబుప్రబంధవాచకా
భరణమువాక్సతీచరణ ♦ భాసితనూపురరమ్యనాదని
ర్భరచతురత్వవాగ్రధన ♦ భావితమానుభవత్ప్రబంధమే.
- ఉ. పాయనిసీతికిన్దధకు ♦ బ్రాకటభక్తికిభారతంబురా
మాయణ మల్లభాగవత ♦ మైపాలుపాండెడినీదుగ్రంధమ
త్యాయతకీర్తి బండితజ ♦ నాదరణీయమునైసలక్షణం
బైయసమానచాతురిస ♦ మంచితమయ్యెరసంబులొప్పఁగాఁ.
- ఉ. ఒక్కనికేమి ! వేయితల ♦ యందుటయే ! మనిపల్కువారలిం
దొక్కటియైన సీసమున ♦ నుండినపద్యములన్లఱించినం
బెక్కులువల్కుబోరుపలు ♦ వృత్తములన్మనుగాంచియుండిన
న్నిక్కరణిన్మఁతుందుఁగను ♦ పించెనె ? లెక్కకుమిక్కుటంబుగఁ !
- కం. ఇమ్ముగసీతామాహా ! త్వమ్ముగభీరాతిసరస ♦ మాధుర్యకళా
సమ్మతచాతుర్యకవి ! త్వమ్ముననిజయశమునించు ♦ దశదిశలందుకొ.

4. బందరు హిందూహైస్కూల్ సంస్కృతో పాధ్యాయులగు
బ్రహ్మశ్రీ పరిమి నరసింహశాస్త్రిలుగారు ప్రసాదించినది.

- శ్లో. ఆసీద్భేర్వికటేమహతీ బృందావనాశ్శిధానగరీ ।
అస్త్యేతస్యాంకౌచనశాఖా శ్లాఘ్యమహార్యపాతశాలాయాః ॥
2. తస్యాంగురువృక్షము త్తమ మారోహన్ముసురోఽగ్రగణనీయః ।
నాదెల్లనంశకేతుఃపురుషోత్తమ నామధేయకవివర్యః ॥
3. కతిచిన్ద్రంధాఽపూర్వం రచయామాపైవతాంస్తునాపశ్యం ।
అమునామృద్వావ్యవైల్యారచితం రామాయణాశ్వికాశ్యరత్నమిదం ॥
4. అనిశ్యేమన్నికటం మిత్రతయాతత్ప్రచర్చ్యమాంప్రమోదయతుం ।
వృష్ట్యాతుస్యమనసా మిత్రోత్సవతాభసహజమేవైతత్ ॥

5. శ్లేషస్యప్రాచర్యా ధృబ్బాతంకారసంస్కృతేఃప్రాయః |
లోకోక్తిచిత్రితత్వా ద్భీమత్వంయుక్తమన్యకాన్యస్య ||
6. సృత్తానామతీశయతో మాహాత్మ్యాద్వర్ణ్యోన్మునోఽప్యత్ర |
కృతినాయకమాహాత్మ్యా త్కృతీచాతుర్వాక్తధాన్యసుకవేషణే ||
7. ఉత్తమమాసీద్యస్తా దుత్తరపదవాచ్యతాన్యకాన్యస్య |
పద్యేవీవైకస్మిన్ సృత్తానాఽభూయసాఽచసంకలనం ||
8. విస్మయజనకంనర్ణ్యం నిక్షేప్తంతత్రత్రయదముష్మిన్ |
తస్మాదన్వర్థమభూ దద్భుతనామాన్యకాన్యనర్ణ్యస్య ||
9. తస్మాదేతద్విదుషాం శ్లాఘాస్పదమస్తుసామ్యోఽప్రీప్తీనాం |
ఆదంద్రాదాతారంప్రఖ్యాతీంప్రాప్నుయాచ్ఛ కాన్యరత్నమిదం ||
10. ఇత్యాశిషమాశాస్తే స్థాతీస్థఫలకవర్షనన్యాయాత్ |
దృష్ట్వాకాంఞ్చిద్విషయాన్ గమయన్ధ్యాపరిమివరసింహాః ||

5. పితాపురము హైస్కూల్ హెడ్మాస్టరువారగు

మహారాజశ్రీ కూచి నర సింహముపంతులుగారు కృపచేసినది.

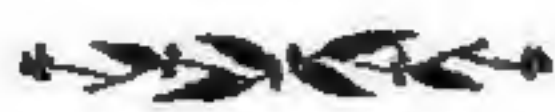
అయ్యా! తమరువ్రాసుచినకార్డును గ్రంథమును జేసినవి. అనకాశముచూచికొని చదివి యానందింతునని యందుఁజూచిన కార్డుమీఁదఁ గృతజ్ఞతానందనములతో నిన్ను వ్రాసిపంపితిని. త్వరలో నాయభిప్రాయము పంపవలయునని మీరువ్రాసితిరి. అందుచే నచ్చటచ్చటమాత్రము చదువుటకు వీలయ్యెను.

కథ యెంతచదివినను దనివితీరిని పరమపానపురుషులగు శ్రీనీతారాములచారిత్రమై యున్నది. విషయవైచిత్ర్యము గ్రంథనామమేతెల్పుచున్నది. శైలి మృదుమధురమై శబ్దాలంకారభూయిష్టమై యొప్పుచున్నది. పెక్కుస్థలములయందు మీకుఁగలబంధకవిత్వ నిపుణత్వమును ఆంధ్రభాషా కుశలత్వమునుఁ గాననచ్చుచున్నది.

శ్రీఘికాలముననే యాంధ్రదేశమందు మీగ్రంథము వ్యాప్తమై బహుజనాశంకరమై శేలయుంగవుత.

6. రాజమహేంద్రవరవాస్తవ్యులు అష్టావధానులునగు
బ్రహ్మశ్రీ చల్లాసుబ్బారాయశాస్త్రిగారు పంపినది.

మ. సరసుల్పాచీనిబాసనన్దవులుమె ♦ చ్చంబండితాగ్రేసరు
ల్పరమానందమునొండగంధమురచిం ♦ పందుస్తరంబదృతొ
త్తరరామాయణమట్టిపేఖరులకుం ♦ దార్కాణమేయొప్పుచు
స్థరణినాజిలుచున్నదన్న నెవరై ♦ నంగాదనంజెల్లునే ?

తే. ప్రథితలక్షణమునకుభా ♦ రతమనంగఁ | గణనధారాశతకుభా ♦ గవతమనఁగ
ననరసుములకురామాయ ♦ ణంబనంగఁ | దనరదేయద్వియాచంద్ర ♦ తారకముగ !

7. శ్రీబొబ్బిలిసంస్థానాస్థాన కవీంద్రులగు

బ్రహ్మశ్రీ మండలేముల సీతారామ శాస్త్రులుగారు అనుగ్రహించినది.

గీతపద్య రత్నపంచకము.

1. పూరుషోత్తమ కవివర్య ♦ మీరొనర్చి | ఘనదయామతినాకడ ♦ కనిచినట్టి
యద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాశ్శ్రయైన | క్రొత్తపొత్తముముడమిగు ♦ రొత్తఁగంటి.
2. ముగ్ధగులికడుపుదముల ♦ నుద్దిచేత | లసదలంకారములనుగ ♦ ల్పనలచేన
పూర్వగాథలనెంతయుఁ ♦ బాలించిచదువు | పొరలనపొరసంతోష ♦ భరితులుగను
జేయునిదిసందియములేదు ♦ వేయునేల ? (ఇదిపంచపాది)
3. కవితయెంతయువృదువయి ♦ కావ్యమెల్లఁ | గళలుదేరుచునున్నది ♦ కవివరేణ్య
పూర్వసుకృతమ్ముచేనీయ ♦ పూర్వమైన | గ్రంథమట్టెనుదెనిగింపఁ ♦ గానుమీకు.
4. భూమికనుమీరువ్రాసిన ♦ పాలుపుమీర | నన్నివిధైలవారల ♦ యాదరంబుఁ
గొనఁగఁజాలెడునిదిబోక ♦ మునఁబ్రసిద్ధిఁ | గాంచియెంతయుప్యాపిందు ♦ నంచితముగ.
5. కడుఁబ్రయాసమ్మునకునోర్చి ♦ కవితఁజెప్పి | యూశ్వరార్పితముగఁజేయ ♦ కాశ్వతముగి
యశముకుకృతమ్మునేకురు ♦ టబ్బురంబె | పూరుషోత్తమకవిచంద్ర ♦ పుణ్యసాంద్ర!

8. గుంటూరు మిషన్ కాలేజ్ సంస్కృతప్రధానోపాధ్యాయులగు
బ్రహ్మశ్రీ శిష్టాసీతారామ శాస్త్రిలుగారు దయనంపినది.

- శ్లో. శ్రీనాదెళ్లకులాద్ధిసోమభవతా ప్రోక్తాంకృతింబృష్టవాన్
యద్యప్యత్రవిచారితేపిబహవ స్సర్వగుణాఃప్రాస్ఫురన్
నోకోషాశ్చ్యుతసంస్కృతాదయఇహ శ్రీరామవిద్యన్మణే
ర్భాతిశ్రేష్ఠతరాకృతిర్హి భవతో మేగర్తపూర్వాసినః ||
- శ్లో. ఆంధ్ర్యాగీర్వాణమయ్యా రసగుణలహరీయుక్తయాత్వద్గిరోర్వాన్
సంతుష్టింకోనగచ్ఛేద్యదివిదితమతిః పండితోభూన్మనుష్యః
శ్రీనాదెళ్లాన్వవాయప్రభవకవివర త్వద్విధాస్సంతికేచి
ష్టోకేద్రాక్షాగుళుచ్చైరుపమితవచసః పండితాఃప్రాయవీవ.

9. బందరు నోబుల్కాలేజ్ సంస్కృతాంధ్రోపాధ్యాయులగు
బ్రహ్మశ్రీ శిష్టాన్యసింహ శాస్త్రిలుగారు కృపనొసంగినది.

- శా. శ్రీనాదెళ్లకులావతంసపురుష ♦ శ్రేష్ఠాభవత్కావ్యము
న్నేనాద్యంతముఁగోరిచూచితిఁజూమి ♦ నిక్కంబువేయేటికి
న్నానాలంకృతియుక్తపద్యరచనా ♦ నవోక్తులన్నించుచు
జ్ఞానానీదుకవిత్వమెట్లరసినన్ ♦ శ్లాఘింపకెట్లుండెడన్ ?
- చ. బుధవరులొప్పుతప్పరసి ♦ పూనికతోఁజరిశీలనంబొగిం
బ్రధితముగాఁగజేసినను ♦ బంధకవిత్వగుణాదివేద్యులై
క్రుధనుబరిత్యజించితగు ♦ కూరిమిమించకమానరోర్పున
వృధురముగుల్కునీడగుస ♦ నాతనరామచరిత్రజూచుచోన్.
- .. గరిమమ్మదుపదబంధంబు ♦ కలిమిమీటి | కవులకింపగుశయ్యల ♦ ఘనతఁజెంద
నచ్చుతో తరరామాయ ♦ ణార్థమొప్పి | నీదుకబ్బంబుగుణముల ♦ నియతిఁగనెడు
జాతిఁబురుషోత్తమాఖ్యస ♦ జ్ఞానవరేణ్య. (ఇదిపంచపాది)

10. రాజమహేంద్రవరము గవర్నమెంట్ కాలేజ్ పండితులగు
మ - రా - శ్రీ బ్రహ్మశ్రీ కొక్కొండ వేంకటరత్నముపంతులుగారు
కరుణననిచినది.

తే. అద్భుతోత్తర రామాయ ♦ ణాహ్వాయకృతి | యరయనా దెళ్ళపురుషోత్త ♦ మాఖ్యర చిత
మహాహాశ్రీవక్షిణామూర్తి ♦ కర్పితంబు | ఛాంపసానందమగుఁగాదె? ♦ సర్వమతము.
కం. కృతికర్తయొపురుషోత్తముఁ | డతిచతురతఁజేసెఁగృతిని ♦ నన్యులుపురుషుల్
స్తుతియుంపఁగలరె? సీతా | పతిపురుషోత్తముఁడెకవికి ♦ వరములనిడెమఁ.

11. చెన్నపట్టణము, మైలాపూర్, సెంట్ తోమస్ కాలేజ్ పండితులగు
బ్రహ్మశ్రీ వనం గురుస్వామిశాస్త్రిలుగారు కటాక్షమున బంపినది.

ఈగ్రంథంబామూలాగ్రంథముగా నవలోకనంబొనర్చితి. అశ్చుతరామాయణంబను నామ
ధేయంబు సార్థకంబుగ నేయున్నయది. ఇందలి విషయంబులం బరికింప నేధానజ్ఞుల కాధానం
బలపడియున్నది. నల్లనీయాంశంబులు లోకానుభవమునకును శాస్త్రపద్ధతికిని విరుద్ధము
లేక చదువరులకు మనోరంజకముగ వర్ణింపబడియున్నవి. కవిత్వమన్ననో నాతికతినమై
మొత్తముమీద ద్రాక్షాపాకముగా స్ఫురించును అక్కడక్కడ గర్భకవిత్వము బంధకవి
త్వము మొదలగునవి కానంబడినను పండితులకును విద్యార్థులకు నది సమాచరణియంబేకదా.
పెక్కేల! ఈధాషాభివృద్ధికోరువారికి నీయద్భుతోత్తరరామాయణము పెక్కువిధముల
జ్ఞానవృద్ధిగలుగఁజేయునని నొక్కివక్కాణించెద.

12. పెదకాంచీపురము హైస్కూల్ పండితులగు
బ్రహ్మశ్రీ దుర్భాల రామకృష్ణపండితులుగారు ప్రసాదించినది.

సీ. శ్రీకరంబుగనువి ♦ స్మితకరంబుగబుధ ♦ స్తుతికరంబుగనువి ♦ శ్రుతకరముగ
భువిలోననద్భుత ♦ బుద్ధిసంపన్నుఁడు ♦ బుధమండమండుబ్ర ♦ బుద్ధుఁడనని
వరకవినాదెళ్ళ ♦ పురుషోత్తమాఖ్యుండు ♦ విరచింపఁగామించి ♦ వెలయుచుండు
సకలగుణంబుల ♦ న్సకలరసంబులు ♦ సకలవృత్తంబుల ♦ సత్పదముల

నద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాఖ్యంగనిన | వితయగుసత్ప్రబంధంబు ♦ విమలమగుచు
సూరిజననికరంబులు ♦ చూచిమదిని | భూరిముదమొందగవిసువి ♦ భూతినింది.

తే. పూర్వకవినాథసంఘసం ♦ ప్రోక్తనిఖిల | సత్ప్రబంధంబులనుబోలి ♦ జగములోలి
మెచ్చదగిల్లాఘ్యపాత్రమై ♦ మెఱయుఁగొన్ని | తెఱగులందధికంబునై ♦ పరగుచుండు.

కం. పదములసొంపునురచనల | విధమునుబలుతెఱగులైన ♦ వృత్తంబులును
స్వేదజల్లుచునానందము | నెదలనునలరించునిపుణు ♦ లెట్లారసినన్.

13. గుత్తిమిషన్ హైస్కూల్ పండితులగు

శ్రీమాన్ ఉప్పర్లపల్లె రంగాచార్యులుగారు దయాపూర్వకముగా
సంచినది.

తే. అద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాఖ్యమిందు | నద్భుతంబగుకథలెల్ల ♦ నమరియఁడు
నద్భుతంబద్భుతతమంబు ♦ ననఁగనొప్పు | సీసమనుచక్రవర్తిని ♦ చిత్రఘక్కి.

చం. అరుదుగనీతగాధనున ♦ యంబుగఁగూర్చెను దేటతెల్లునం
బురుషవరేణ్యుఁడీతఁడును ♦ పోషణతంజెలువొందుఁగావుతం
గరముగనీసుధీంద్రుకృతి ♦ క్రందుగనార్యులుయూనివచ్చిటి
సరసపరీక్షపాత్రముగఁ ♦ జయ్యనఁజేయుదురంచు నెంచెదన్.

కం. శ్రీసీతామాహాత్మ్యం | బాసేతుహిమాద్రివఱకు ♦ నార్యాభినుతిన్
భాసిల్లిసూర్యచంద్రులు | భాసురముగనుండునట్లు ♦ ప్రబలుచునుండున్

14. వేంకటగిరి హైస్కూల్ పండితులగు

బ్రహ్మశ్రీ వెంపటి రామనాథశాస్త్రిలుగారు కటాక్షించినది

కం. లలితంబులైనపదములఁ | గలితంబైపెద్దనార్యు ♦ కవనముబోలుం
బలువోట్లనన్నపార్యుని | పలుకులకెనయంచరీతిఁ ♦ బలుకఁగవచ్చున్.

తే. అద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాంతమందు | నుత్తమృతిఁదగుచిత్ర ♦ వృత్తములను
జూచినంతనెనామది ♦ చోద్యమంది | హర్షసంపూర్ణనిష్కల్మ ♦ షాభిమునిఁడె

వ. మఱియు శ్రీమతీవసంతర్తువర్ణనలు మిక్కిలిశ్లాఘాపాత్రములుగనున్నవి.

15. కాకిశాండపురవాసులును ఆంధ్రమున బహుబహుమతలందిన
మ-రా-శ్రీ నండురిమూర్తిరాజుపంతులు బి. ఏ గారుదయచేసినది.

అవ్యాజకరుణమీర మీరునాకంపిన యద్భుతోత్తరరామాయణముం కృతజ్ఞతాపూర్వకముగనంది యొకతీరుగఁజదివిచూచినాడ. తమవంటి పండితులగ్రంథములపై నాబోటి యల్పజ్ఞుల యభిప్రాయము లతిసాహసములయినను తమకు శ్రమమీయమందుట సరసముగా జనియెంచి నాతోచినయభిప్రాయ మీదిగువ వ్రాయుచున్నాడను.

తమయద్భుతోత్తరరామాయణము చిత్రబంధగర్భకవిత్వములచే నద్భుతమై యపూర్వ పూర్వగాధలకిరవగుట, లోకోత్తరమై మనోహరమైనవైలిగలిగి రామాయణమై సాధకనామమున నొప్పుచున్నయది. అనువగు నెల్లచోటుల నుచితరీతి నీతులుగ్గడింపబడినయవి. కవుల కిందలిగాధలు వివిధరూపకవస్తుయోగ్యములై బాగుగనుపకరించును. ఈగ్రంథము సర్వజన సమాదరణీయమై వెలయుఁగాక! లోకమాతయగు సీతపూతచాంద్రమయింపనిహిందువులుందురా?

16. తిరుపతి మిషన్ హైస్కూల్ పండితులైన

శ్రీమాన్ చక్రవర్తి రాఘవాచార్యులవారికై తత్పుత్రులు
రంగాచార్యులుగారు వ్రాసియంపినది.

I thank you very heartily for the pains you have taken in sending the copy. I have gone through it. The words are all very simple and the book is written in an easy and fluent style. It contains very beautiful and choice Vrittams, with full of morals. It is written according to the modern fashion. This ought to be read by every telugu student. The author has done much service for the telugu literature by bringing out such an excellent work as this. He deserves encouragement from the hands of the University.

17. కాంచీపురం మిషన్ హైస్కూల్ పండితులు
శ్రీమాన్ కవితార్కికసింహ వేంకటవరదచక్రవర్తి
ఆచార్యులుగా రనుగ్రహించినది.

- శ్లో. శ్రీహస్తైశ్చలవిలసత్స్వకలామరేశ | సంస్తూయమానవిభవంప్రణతేషుశాంతం |
శత్రుప్రదాహకమనంతసుపూజ్యమానం | బ్రహ్మశ్వమేధభవమస్తుమహాశ్రియైవ ||
2. వృత్తాభిలాషిణోయేరమ్యాలంకారకాంక్షిణోయేవ |
ఆంధ్రానవివృద్ధిం యేషేక్షంతేచపద్యశైలీంశు ||
3. వైషమ్యేనవినాయే పతితుంవాంఛంతికంచనగ్రంథం |
చిత్రంరామచరిత్రం పతితుంపాంఛంతియేనరాభక్త్యా ||
4. శ్రీనాదేశ్వరకవీనశ్రీకవి పురుషోత్తమార్యకృతమేతత్ |
అద్భుతముత్తర రామాయణమేవముదావహోకనీయంతైః ||
5. శ్రీకవితార్కికసింహశ్రీవేంకటవరద చక్రవర్త్యర్యః |
పురుషోత్తమప్రణీతం సీతామాహాతమ్యమాదరాదస్తాత్ ||

18. రాజమహేంద్రవరమున కవిరాజ భీరుదాంకితులును కళానాథీ
పండితారం పత్రికాధిపతులునగు,
బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రులుగారు కృపతోబంచినది.

- మ. నరనాదేశ్వరకవీనశ్రీకవి! సుకవి ♦ వ్రాతాంచనాథామ! మీ
పరిపూర్ణప్రతిభన్రచింపబడిన ♦ శ్వప్యస్తమానద్భుతో
త్తరరామాయణకావ్యరత్నమదిమ ♦ త్కర్తార్యలయాలంక్రియో
గతిమంతైకానెఱుచిమాదృశులెవం ♦ గౌరూహాలంబంబంగెఱు
- మ. పరికించుబరమాద్భుతమౌరమై ♦ భవ్యప్రబంధప్రభో
త్తరమైరామకథానిధానమయివి ♦ ద్వంద్రాజసంబేద్యమై
గతిమంగాంచుటమీప్రబంధమదిలో ♦ కఖ్యాతీమైనద్భుతో
త్తరరామాయణమయ్యసార్థకమునై ♦ తత్త్వార్థస్మత్తంబునై

- కం. పురుషోత్తమఁడవుగానం | బురుషోత్తమనీకవిత్వం ♦ ముప్రశస్తంబై
పురుషోత్తమసంస్తుతిమై | పురుషోత్తమలకునొసంగు ♦ ముదమునుసుగతికొ.
- చ. న్యసనదినంబులందుఁగడు ♦ భక్తిమెయిన్భగవంతు నెంచుచు
న్మసలకమీరుచేసిరను ♦ మాటయెకానిపరిశ్రమాధిక
ప్రసరమునందునైనబహు ♦ భంగులవర్ణనలందుసత్కృపు
ల్పసగలవంచు నెంచుగతి ♦ భాసిలునీదుకవిత్వమగ్రజా.
- తే. నాతికతినంబుమృగుమధు ♦ రాధికంబు | శాస్త్రబంధంబునిర్దోష ♦ సన్నతంబు
మికవిత్వంబుసుకవిమో ♦ దాకరమని | కృతులవర్ణించుశీపాద ♦ కృష్ణమూర్తి

19. విశాఖపట్టణము లండకో మిషన్ హైస్కూల్ పండితులుగనుండిన
శ్రీమాన్ తిరుమల వల్లేరు మూడి రామస్వామి ఆచార్యులుగా
రనుగ్రహించినది.

మహారాజశ్రీ నాదెళ్లపురుషోత్తమ పండితులవారు రచించిన శ్రీమత్ అద్భుతో
త్తర రామాయణము ఇతిశ్రీగాచదివినాడను. ఇందు మహాప్రబంధమునకు ఉండదగిన
వర్ణనాదులన్నియును నాకుమిగుల హృద్యములుగానున్నవి. అచ్చటచ్చట గొన్నికొన్ని
యంశములు మనుచరిత్ర, వసుచరిత్ర, ఆముక్తమాల్యద, కవికర్ణరసాయనము మొదలగు
ప్రబంధములను బోలియున్నయవి. గాన నాగ్రంథకర్తలశక్తి యొక్క నాదెళ్లపురుషోత్తమ
పండితులవారియందే యున్నట్లు నొక్కిచెప్పగలను. ఈ గ్రంథము నాకుమిగుల నానందము
కలుగ జేయుచున్నది.

20. గుంటూరు మిషన్ కాలేజ్ అంధ్ర గీర్వాణోపాధ్యాయులగు
బ్రహ్మశ్రీ పెరవలి పార్వతీశ్వర శాస్త్రులుగారు కటాక్షించినది.

- ఉ. కంకణము నెవ్వలుంగుమణి ♦ గైకొనియమ్మణివెల్లుదానిచే
గంకణరత్నయోగమిల ♦ గ్రాలుగదేకరసంశ్రయంబున
న్యంకయె? యట్లనీదుకృతి ♦ శస్త్రగుణంబులయూనివర్చిటి
కుంకవనాగళాధ్యయన ♦ మొందెడుకాలలనుండనిమ్మగుక.

ఉ. భావరసార్థకావ్యగుణ ♦ పద్ధతిభవ్యవిచిత్రపుత్తము
 ల్పావనమైనయీపరమ ♦ భాగవతార్థకథాప్రసక్తులుం
 జేవదలిర్పఁజెప్పితిరి ♦ చేకొనరెందఱుభుక్తిముక్తులం ?
 గావునబాధకాలలను ♦ గైకొనుబాలురకేమిచెప్పెడిన్ ?

ఉ. ఇప్పటికాలమందిటుల ♦ నింపునహింపఁగవత్వమెంతయో
 యొప్పుగనబ్బురంపుఁగత ♦ లోలినినీతివిభాగపుంగ్రియ
 స్మృప్తునునొప్పఁజెప్పితిరి ♦ మేకొనబాలురకెల్లనీతులుం
 గొప్పగుతెల్విలేటూనఁ ♦ గూర్చవెత్వత్కృతకావ్యపద్యముల్ !

తే. అద్భుతోత్తర రామాయ ♦ తాఖ్యకృతిని | జిన్నపదములలంకృతిఁ ♦ జెన్నుమీఱ
 నర్థవతిగానుజేసితి ♦ రరయనిట్లు | బుధజనవిగేయనాదెల్ల ♦ పురుషసర్వ !

శ్లో. భవత్కృతిద్వాస్యతిథీప్రకన్షణాం | సదేహముక్తింపరతోఽనివార్యకాం |
 జనాయసత్యంఖలుసేవితాయసా | సుధారుచించామరతాయధామదా ||

21. అమలాపురము హైస్కూలు పండితులు

బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రులుగారు ప్రసాదించినది.

అయ్యా! నమస్కారములు. భవద్విరచితమై ప్రేషితమైన యద్భుతోత్తర రామా
 యణము వందన పూర్వకముగా నందుకొని పూర్ణమైన యవకాశము లేమిచే నందు 2
 ఆ శ్వాసములు మాత్రము ఇప్పటికే జదివితిని. కథచదువఁకి నభిరుచి కలిగించునదియైనను
 గణనము (గణనపదములుగలదికాకపోయినను) క్లిష్టాన్వయము గలదిగా మంటవలన.
 సర్వసామాన్యముగాఁ దాత్పర్యాన గాహనము కాదేమోయని తోచెడును. కాముకని
 రసనోపన్యాసాదులు మిక్కిలి యనుభవ యుక్తములైన భావములతో మనసున నాటఁ
 జగియున్నవని చెప్పగలిగినందులకు నానందించుచున్నాను. అక్కడక్కడ బ్రయోగములు
 వ్యాకరణమునకు దూరమగుచుం గనుపట్టుచున్నవి. చివరనున్న చిత్రకవనము శ్లాఘ్యము.
 తోచిన యభిప్రాయము నిజముగావ్రాసితి. తమింపుడు.

22. పేదపులికట్టు సంస్కృతపాఠశాలోపాధ్యాయులును శతావధానులునగు
బ్రహ్మశ్రీ వేమూరి నృసింహశాస్త్రిలుగారు సానుగ్రహులయి
వ్రాయించియంపినది.

శ్లో. కవ్యత్తంస! సదచ్చతో తరమహా రామాయణంపశ్యతాం
భావత్కంబహుబంధచిత్రకవితా నృప్రప్రభేదోక్తితః
భక్తిజ్ఞానవిరాగధర్మకథనా దాముష్మికంచైహికం
జ్ఞానంస్యాదితిమన్మహేంద్రునమతః కోపక్రియాఽస్యాఽధికా.

2. విష్ణుప్రభవతాయవత్రలిఖితం సత్పండితాదీనృపహం
త్సంబోధ్యప్రథమంబహూపకరణా ద్భృశ్యత్వమత్యాదరాత్
తత్సర్వంధ్రువమేననోనిజకృతి ప్రాగల్భ్యసంస్తానకం
మన్యోశ్రీపురుషోత్తమాహ్వాయకపి శ్రేష్ఠ! ప్రతుష్టోస్మ్యహం.

3. ఇతి వేమూరివంశోత్థ | నరసింహమనీషిణా |
శతావధానినాదత్తా | ప్రశంసాపత్రికాకృతా.

23. పల్లాకిమిడి శ్రీ రాజువారి కాలేజ్ పండితులు
బ్రహ్మశ్రీ పారునంది రామశాస్త్రిలుగారు కరుణతోబంపినది.

అయ్యా! తమపాత్రమును సావధానచిత్తముతో జూచినాడను. అందు స్థాలీపురాక
న్యాయముగా జూచినవానిలో నాకుతోచిన యభిప్రాయమును విశదపఱచుచున్నాడను
గ్రంథము నామమునకనుగుణముగానే కథకలిగియున్నది. శైలి సులభము రమ్యము
అయియున్నది మొత్తముమీద నది యాధునిక కవిసమ్మతి ననుసరించి వ్యాకరణాది
నిర్బంధమంతగాలేక తాకికన్యాయయొక్కలు గలిగియున్నది. కథపాఠశకున్ను అగుటచే
సహృదయాచరణీయమగుట కేమియును సందియములేదు నాయండలి యాచరముతో దాము
పుస్తక మంపించినందుకు తమయెడల మిగుల గృతజ్ఞతతో వందనపూర్వకముగా దానింబడి
గ్రహించినాడను చయనుంచవలయును.

24. విజయనగరముమహారాజావారి కాలేజ్ ఉపాధ్యాయులు హూణాంధ్ర

గీర్వాణభాషా పాండిత్యముచక్కగ గల

ఎమ్ శివరామయ్యగారుకృపాయత్తులయిపంపినది.

సగర్భమస్తేభ కందసీసము.

విరచితానేకన ♦ వీనకావ్యవిమత ♦ ప్రజ్ఞావిశేషప్ర ♦ భన్వెలుంగు
సురుచిరానూనవి ♦ శుద్ధపూర్వనవచా ♦ రుప్రక్రియన్వేమ ♦ రుంజెలంగు
ప్రసచనీయోజ్జ్వల ♦ భాషితాంకితగుణ ♦ వ్యాపారధీరంబు ♦ లైమెలంగు
రసచమత్కారవి ♦ రాజమానములునీ ♦ సద్గ్రంథముల్బల్బ ♦ సందులంగు
కవిజనమనోజ్ఞానృత్తుల ♦ నవిరళముగ | మెరయఁజేయుదంతటనెల ♦ మిన్వడినిడి
భువినిబురుషోత్తమార్యసు ♦ కవితవెలయు | దతులరీతిగౌరవమెన ♦ యంచలిర్ప

ఇందలి మస్తేభ కందములు.

- మ. రచితానేకనవీనకావ్యవిమత ♦ ప్రజ్ఞావిశేషప్రభ
సురుచిరానూనవిశుద్ధపూర్వనవచా ♦ రుప్రక్రియన్వేమరు
న్వచనీయోజ్జ్వలభాషితాంకితగుణ ♦ వ్యాపారధీరంబులై
సచమత్కారవిరాజమానములునీ ♦ సద్గ్రంథముల్బల్బసౌ.
- కం. కవిజనమనోజ్ఞానృత్తుల | నవిరళముగమెరయఁజేయు ♦ దంతటనెలమి
న్భువినిబురుషోత్తమార్య!సు, | కవితవెలయుదతులరీతి ♦ గౌరవమెనయౌ

25. బెజవాడ మిషన్ హైస్కూల్ పండితులగు

బ్రహ్మశ్రీ జానపాటి కామయ్య శాస్త్రులుగారు కరుణతో పంపినది.

- కం. శ్రీసీతామహాత్మ్యము | వాసంగనిచదినాడ ♦ నద్భుతచరిత్ర
దోసములుగానుపింపకి | దేసరియాదీనికనఁగ ♦ నిదియింపయ్యెౌ.

26. బొబ్బిలి, శ్రీమండపాఠ పార్వతీశ్వరకవీంద్రుని మేనల్లుడు
బ్రహ్మశ్రీ, గుమ్మలూరి లక్ష్మీనృసింహశర్మగారు పంపినది.

- ఆ. మాననీయనాకు ♦ మేనమామయునింక | మండపాకవంశ ♦ జుండునైన
పార్వతీంద్రకవికి ♦ బంపఁగఁబడినమీ | సీతమహితకథను ♦ స్వీకరించి.
- తే. చదివియుంటినిసగమంత ♦ చదువలేదు | నాదిపైఁగ్రామమాటనై ♦ ననుజదివిన
యంతపఱకెంతయోవీంత ♦ వింతనిచ్చు | కల్పనాంశంబులెన్నియో ♦ కలవుపొచ్చు.
- తే. భళిర! భక్తులకొనగూర్చు ♦ భక్తిరసము | కవులకందటికొనగూర్చు ♦ గైతరసము
బాలురకుఁగూర్చువృద్ధునయి ♦ పదరసంబు | నరసింహగడంగవశమెఱు ♦ హ్మకునుగూడ.

27. నెల్లూరు శ్రీవేంకటగిరి రాజాగారి హైస్కూలుపండితులు
శ్రీమాన్, ఆసూరి నృసింహాచార్యులుగారు ప్రసాదించినది.

మీరు ప్రీతిచేసనిచిన అద్భుతోత్తర రామాయణము నాకరంబు కరంబలంకరించి నా
మనంబును నమందానందంబునొందించె. అందలి యపూర్వసృష్టాంతమును సృష్టములును
తమ చతుర్విధ కవితాచాతురిం బ్రకటికరించుచుఁ బూర్వపుఁ దెనాలి రామలింగాదులగు
కవులకన్నా కులస్ఫురింపజేయుచున్నవి. అయినం గొన్ని యపూర్వప్రయోగంబు లగు
పడెడును. వానినిఁకఁ గవులంగీకరింతురుగాక.

28. విశాఖపట్టణము మిషన్ హైస్కూల్ పండితులు
బ్రహ్మశ్రీ, మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిలుగారు కటాక్షించినది.

- తే. మీరుపంపినపొత్తంబు ♦ మిగులవేడ్క | జదివినాఁడనుమిక్కిలి ♦ సంతసంబు
చెందినాఁడనుదేనెలు ♦ చిలుకునుడుల | రసములొలుకఁగవలసెడు ♦ రమ్యశైలి.
- తే. బంధగర్భకవిత్వస ♦ త్రౌఢిఁగాంచి | యద్భుతకథాప్రకల్పన ♦ నలరెడుభవ
దద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాఖ్యకావ్య | మొప్పుఁగావుతలోకంబు ♦ మెప్పునొంది.
- తే. కవితచెప్పసమర్థత ♦ గలుగుఫలము | జనులకుపకృతిచేయుట ♦ యనియెఱింగి
గ్రంథములువ్రాయుచుండెడి ♦ ఘనులనెన్న | వలెనెవారలమేల్గోర ♦ వలయుఁగాక.

29. చిత్తూరు బోర్డు హైస్కూలు పండితులగు

బ్రహ్మశ్రీ చావలి వేంకటశాస్త్రిగారు కరుణతో బంపినది.

యుష్మత్ప్రేషితంబగు నద్భుతోత్తరరామాయణంబను గ్రంథాలోకనంబుచే నామనంబుందానందసంహారాతుండిలంబయ్యె. ఇమ్మహాగ్రంథం బద్భుతంబగు శ్రీరామకథాప్రతిపాదకత్వముచేతనే యత్యాశ్చర్యసంపాదక మగుటయేకాక భవదీయ రచనానైపుణ్యముచే నత్యద్భుతాపూర్వవృత్తాది గ్రథితంబయి యత్యద్భుతత్వవిశిష్టంబై నన్నయభట్టారకాది పూర్వకవికృతితుల్యంబయి సకలసూరిజనాదరణీయంబయి యున్నయది. ఇప్పొత్తంచీవర్తమానకాలమం దాండ్లయభాషాధ్యేతలగుబాలురకు మెట్రిక్యులేషన్ మొదలు ఎమ్. ఏ. పరీక్షలవఱకు నధ్యేతవ్యంబైయుండెడు నని తోచెడిని.

30. కడప భూమానందప్రకాశికా లేఖకులును, వివేకచూడామణీ ముఖానేక

గ్రంథకర్తలునగు

మ-రా-శ్రీ కోవూరి పట్టాభిరామయ్యగారు కృపతో బునిచినది.

శా. అన్నానన్నొకపెద్దజేసిభవదీ ♦ యంబైనసద్గ్రంథమం
పన్నాపైగలనీదుకూరిమియన ♦ ల్పంబంచునాకంతకు
స్మన్నేయున్నముదంబువొంగెనపుడే ♦ పొత్తంబునీక్షించితిం
గన్నారస్మటిమాటువ్రాయరుజచే ♦ గాకుండెమన్నింపవే!

తే. కొన్నినాళ్లూరలేమిని ♦ గొంతతడవు | పనులందీరకయునుజ్వర ♦ భాగవలన
నవ్వుడే వ్రాయననువుగా ♦ దయ్యెజాబు | గానమన్నింపుతమ్ముడ ♦ గానెనీకు?

కం. వ్రాసితింబద్దియమిదిగో | వాసిగనీకృతినికెంత ♦ వర్ణించిననా
యాసకుజాలదదేమా | వ్రాసెననకచిత్తగింపు ♦ ప్రార్థనసేతున్.

సీ. పోతనపోకల ♦ బోయియొక్కచోట ♦ దిక్కనజాడల ♦ దెలిసియొకట
తిమ్మనవైఖరి ♦ దీరిచియొకచోట ♦ బెద్దనమర్యాద ♦ బెంచియొకట

సూరననిపుణతఁ ♦ జూపియొక్కొకచోటఁ ♦ నారనతీరున ♦ నడచియొకట
సింగనభంగివి ♦ జృంభించియొకచోట ♦ మల్లినపోలిక ♦ నల్లియొకట
లలితనియమితసముచితా ♦ శ్లగగభీర | విపులసంపుల్లసారస్య ♦ వివిధగతుల
నరసినా దెల్లపురుషోత్త ♦ మార్యసుకవి | యద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాఖ్యఁజేసె.

31 నర్సాపురము టెయిలర్ హైస్కూల్ పండితులగు
బ్రహ్మశ్రీ దర్భా జగన్నాథ శాస్త్రిలుగారు దయచేసినది.

కవినర్యా! తాముదయతోనంపిన శ్రీసీతామాహాత్మ్యంబను నామాంతరము గల
శ్రీమదద్భుతోత్తర రామాయణంబను ప్రబంధంబు నందియత్యంతానంద జలధిని మగ్నుండ
నైతి. తామురచియించిన యీగ్రంథ రోజుంబు మృదుమధుర పదఘటితమై రసవంతంబై
నాతికఠినంబగుచుఁ జదువరులకు హృదయరంజకంబై విరాజిల్లుచున్నయది.

ఈ కావ్యతిలకమును జదువు విద్యద్భృందములకెల్లఁ దమనిరుపమానవైదుష్యంబును
చిత్రబంధాది కవిత్వ పటుత్వ సంపదయు నపారమగు పరమేశ్వర భక్తియు సర్వమత
సమాదరంబును దెల్లముగాక యుండనేరవు.

ఇట్టి గుణరత్నాకరులగుటంజేసి నాదెల్లకులపయోరాశి శీతకరులగు తమ పురు
షోత్తమాభిధానం బన్వర్థమై యొప్పుచున్నయది.

తామురచియించిన గ్రంథములనెల్లం బరమేశ్వరుని కంకితంబుగా పమర్పించి
యశోవిహారులగు తమకృతకృత్యతమ వర్ణింప మముబోంట్లకు శక్యంబుగానేర్చునే ?

తే. వరరసప్రసాదసమృద్ధి ♦ వన్నెకెక్కి | సకలకపులకునానంద ♦ సమితిఁగూర్చు
తమప్రబంధతరంగిణి ♦ ధ్వనులమ్రేలుసి | ధరణివర్ధిల్లునాచంద్ర ♦ తారకముగ.

తే. ఎన్ననిదృష్టకవితమ ♦ నన్నపార్యఁ | దెనుఁగుపదగుంభనంబునఁ ♦ దిక్కయజ్వఁ
దేటుమాటలకల్మిని ♦ దిమ్మకవిని | బోలియండితివయ్యయో ♦ పురుషవర్య !

32. చల్లపల్లి సంస్థానపండితులు తర్కవ్యాకరణసాహిత్యములందప్రతిమానులగు
బ్రహ్మశ్రీ అద్దేపల్లి సోమనాథశాస్త్రిలుగారు సదయులై యంపినది.

మీసీతామాహాత్యము మహదానందముతోఁజూచితిని. శ్రీవాల్మీకమహర్షి దానికిం
గదాచమత్కృతిమాత్రముననే అద్భుతోత్తరరామాయణమనిపేరుంచెను. అది దైనయోగ
మున మీరుతెనిగింపబూనినందున మఱియొకవిధములఁ దన్నామమును సార్థకపఱచితిరి.
ముద్దపదములముమకమెక్కడఁజూచినను బ్రబలియున్నది. అంత్యనియమఘటితములుగ
నఖిలసృతములును శోభిల్లుచునున్నవి. స్వభావోక్తిప్రధానముగాఁ బ్రబంధానుకూలవర్ణన
లన్నియుంజేయఁబడియున్నవి. అనుభవమునకును శాస్త్రమునకు ననుకూలముగా విధాయ
కధర్మములన్నియు విరజిమ్మితిరి. ఇంతవఱకుగల యాంధ్రగ్రంథములందింతగనెచ్చటను లేద
న్నంతగా గర్భకవిత్వమును మఱియుఁ జిత్రబంధకవిత్వములునుగుప్పితిరి. వర్ణనీయులగు
పూర్వకవివరుల సామ్యమునొందదగిన యోగ్యతతో మీపురుషోత్తమసామము సార్థకపఱచి
కొంటిరి.

బహుపండిత జనాభివర్ణితమై భారతభాగవత రామాయణములట్లు జగద్విఖ్యాతినొంద
గల యింతటిమహాకావ్యమును శ్రీపరమేశ్వరార్పణము చేసినందున నాచంద్రార్కముగ
నిష్కల్మషయశస్సును పొందగలవారైతిరి.

33. కాకినాడ ఆర్యమతబోధినీ పత్రికావిలేఖకులు బహుసమర్థులునగు
బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిలుగారు కరుణంబంపినది.

మీ యద్భుతోత్తరరామాయణ మద్భుతముగనేయున్నది. కవిత్వము మృదుమధుర
ధారకలిగి చక్కఁగానడచుచున్నది. ఊహలు మనోహరముగానున్నవి. ప్రస్తుతకాలపు
రుచికనుకూలముగనేయున్నది. పెక్కేల? మీగ్రంథము విద్వాంసులకును విద్యార్థులకును
గూడపఠనీయముగానున్నది.

34. చెన్నపట్టణము విద్యావతీ పత్రికాధిపతులును విచారసాగరాధ్యనేక
గ్రంథకర్తలునగు

శ్రీమూక్ ఓ. వై. శ్రీ. చొర సామయ్యగారు కృపతో నొసంగినది.

చ. వివిధవిచిత్రబంధముగ ♦ విజ్ఞులుమెచ్చరచించినట్టిమీ
కవితనుగాంచినంతబహు ♦ కావ్యపరిశ్రమబోధమామహా
కవులకు రామచంద్రుకథ ♦ కావునభక్తులకిష్టసిద్ధియా
ననరసకల్పనాకలిత ♦ నాదేశశ్రీపురుషోత్తమాహ్వయా.

కం. ఉత్తర రామాయణముకా | ఉత్తదిగాజెప్పనద్దు ♦ తోత్తరమగునే?
ఉత్తములపుచ్చలకుడగు | మత్తరములనొసంగితిపురు ♦ పోత్తమనామా !

35. చెన్నపట్టణము తొండమండలము హైస్కూలు పండితులును
భగవద్గీతా భాష్యార్థచంద్రికా నిర్మాతలునగు

బ్రహ్మశ్రీ నోరి గురులింగశాస్త్రిలుగారు కృపచేసినది.

శ్రీమదద్భుతోత్తరరామాయణమనియెడు నవీనాన్ధ్రమహాకావ్యమును నాశక్తికిఁ
దగినటులఁ బఠింపించిమాడఁగా నీమహాకావ్యమునందు నాకుఁగలిగిన యభిప్రాయము నీ
విధముగాజెల్లడి చేసికొనుచున్నాడను. వాస్తవముగ నీమహాకావ్యము సకలవిషయము
లందును కవిత్వయుమువారి గ్రంథములతోఁ బోల్పఁదగినదికాకున్నను ప్రకృతకాలీనాన్ధ్ర
కవులచేతఁజేయఁబడి యాధునికపండితఁద్యులచేత శ్లాఘింపఁబడుచున్న నవీనగ్రంథముల
కంటె మెండుగ నిండలిపదలాలిత్యపాకశయ్యాగుణాలంకారాదులచేత శ్లాఘింపఁదగినది
గా నామనంబునకుఁ బొడకట్టినది. ఇంతయకాక యీమహాకావ్యమునందలి పద్య
ములు శ్రీమదాన్ధ్ర మహాభాగవత పద్యములవలె నర్థజ్ఞానరహితులకుఁగూడ వినవిన
నత్యంతాసక్తింబుట్టించుచున్నట్లు నేనునమ్ముచున్నాడను మఱియునిండలి శబ్దాలంకారాం
తర్హిత రథబంధాదిబోధక చిత్రకవిత్వమే యీగ్రంథకర్తృపాటవాద్భుత ముహిమంజూ
పుచు నీమహాకావ్యమున కీయంబడిన యద్భుతవిశేషణమత్యంత సమాదరణీయమైయున్న
దని యేగికిని వప్పుకొననీక తప్పదని నిశ్చయించుచున్నాడను.

వి6 మచిలీపట్టణము నోబుల్ కాలేజ్ పండితులగు

బ్రహ్మశ్రీ కోరాడ దుర్గానాగేశ్వర శాస్త్రులుగారనుగ్రహించినది.

తే. తామరచియించిప్రకటన ♦ ధాత్రిజేసి | నట్టిసీతామహాత్మత ♦ నమరుదాని
నద్భుతోత్తర రామాయ ♦ తాదృశకృతి | సంతసమ్మనజూచితి ♦ సాధుమతిని.

కం. అందలిచిత్రమునందున | మందగతింజెప్పినట్టి ♦ మాన్యపురీతిన్
బొందుగనమరినగర్భపు | టందపుగబ్బముల నెన్న ♦ నానందమగున్.

కం. కబ్బమదెంతనియననగు | నిబ్బరముగఁగపితనేయ ♦ నెవ్వగసేరుం
జెబ్బరలెంచకలేనివి | యబ్బరమందుచునుజదువ ♦ నాకృతీసతియా.

వి7 బందరు హిందూ హైస్కూలు పండితులును శతావధానులునగు

బ్రహ్మశ్రీ చెల్లపిల్ల వేంకటశాస్త్రులుగారు కటాక్షించినది.

అయ్యా! తమగ్రంథము చాలభాగము చదివితని. రమణీయముగనున్నది. సంస్కృతాంధ్రములయందుఁ గొన్నియపూర్వ ప్రయోగములున్నవి. కాని వానికన్నిటికిని దాము తగిన యాధారములను జూచుకొనియే యుందురని తలఁచెదను. అదిగాక భగవత్కథ కట్టి ప్రశంస యక్కరనేలేదని యనేకులు వ్రాసియున్నారు. మీకింకను నిట్టిసద్గ్రంథములను వ్రాయు పూనికను పరమాత్ముడు సృష్టినందించి లోకోపకార మొనరించుగాక.

వి8 రాయవేలూరు శ్రీమహాత్మ హిందూ హైస్కూల్ పండితులు జ్యోతిష్కులు

బ్రహ్మశ్రీ పాకాల ఆలూరు వాసుదేవశాస్త్రులుగారు కరుణించినది.

కం. షరనాదేశఁశార్ణవ | పరిపూర్ణమృగాంక ! సుజన ♦ పద్మాకరభా
స్కర ! సద్గుణరత్నాకర ! | పురుషోత్తమనామధేయ ! ♦ బుధజనగేయా !

ప్రణామపూర్వకవిజ్ఞాపనంబులు.

వ. తాము దయాపూర్వకంబుగాఁబంచిన సితామాహాత్మ్యమును నామాంతరముగల శ్రీమదద్భుతోత్తరరామాయణంబంతయు నామూలాగ్రంబుగం జదివి సంతోషాయత్త చిత్తుండ నైతి. ఇందు బహువిధరగడ కందగర్భితబంధవృత్తాదినిరవద్యపద్యంబులు హృద్యంబుగఁ దుఱంగలింపుచు, సందర్భసముదిత సరసపదప్రయోగ వైచిత్ర్యముగల్గి మృదుమధురశైలితో సుభోధముగాఁబట్టి పరీక్షవఱకుఁబఠనీయగ్రంథమై బహునీతులొప్పాటుచు శబ్దాలంకారాదులతో విలసిల్లుచున్నది. ఇంపలి కొన్ని పద్యంబులకుమాత్రము తాముదయచేసి టిప్పణము వ్రాసిచేర్చినచో మిగులభాగనితోచెడిని.

అ. మున్నుతాముకొన్ని ♦ చిన్నపాక్షంబులు | వ్రాసియున్నవారు ♦ వానికంటెఁ బరగడినిజూడ ♦ బాగుగనున్నది | సుఖదకలితమగుచు ♦ సూచనర్య !

కం. నూతనపదాళిఁగూర్చిపు | రాతనగ్రంథములవోలె ♦ రమణీయముగా నీతీరునరచియించుట | భూతలమునపింతగాదె ? ♦ బుధజనమిత్ర !

తే. సకలశాస్త్రంబులెట్లైనఁ ♦ జదువవచ్చుఁ | గానికవితాచమత్కృతి ♦ కల్గుటరుదు కల్గికావ్యంబురచియించు ♦ కవికిగరిమ | తనరకుండు నెకుకవులే ♦ మనినఁగాని ?

39 అమలాపురము బోర్డుహైస్కూల్ పండితులగు

బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిలుగారు దయతోనంపినది.

బ్రహ్మశ్రీ నాదెళ్ల పురుషోత్తమ కవిగారిచే రచింపఁబడి ముద్రింపఁబడిన యద్భుతోత్తర రామాయణమును జదివితీని. కథసుప్రసిద్ధమగుటచే రసవంతముగానున్నదని వేఱు చెప్పనక్కఱలేదు. సందర్భానుసారముగాఁ గథనుబెంచి చిత్రవృత్తబంధాదులతో నింతపెద్ద గ్రంథమును వ్రాయుటలోఁ గవిగారికిఁ గలిగినకష్టము చదివరులకేవిశదము. వీరికను సరసాన్వయసముపేతముగా గ్రంథరచనకుఁ దొడంగుటకు వీరికవితాదరమేనిదర్శనము.

(షరా - నెం 21 రున వీరియభిప్రాయమనియున్నది పొరపాటు.)

అది రాజమహేంద్రవర రాజకీయోపాధ్యాయ

శిక్షాపాఠశాలోపాధ్యాయులగు

ను. రా. శ్రీ. వడ్డూది సుబ్బారాయడు పంతులుగారు దయచేసినది.

40 వేయూరు కలాశాలాంధ్రోపాధ్యాయులను కావ్యకంతబిరువాంకితులునా.

బ్రహ్మశ్రీ ఏ. గణపతి శాస్త్రులుగారనుగ్రహించినది.

శ్లో. యన్నభిబంధిపురుషోత్తమత్వయా | బాసకీచరితమాంధ్రభాషయా |

చిత్రచారుమధురేవిపశ్చిత | శ్చిత్తమత్రనరమేతకస్యవా ||

శ్లో. మతిమండనపండితమాళిమణే | పురుషోత్తమతేలలితాకవితా |

సరసాసగుణాసవలంకరణా | దయితేనసతీవివధాతిముదం ||

41. ప్రొద్దుటూరు డిప్టీట్ మున్సిఫ్ గారును శ్రీవిద్యారణ్య చరిత్రాది గ్రంథకర్తలునగు

బ్రహ్మశ్రీ మ-రా-రా-శ్రీ వావిలాల వేంకట శివావధానులు

పంతులు బి ఏ గారు దయాపూర్వకముగా బంపినది.

I sent herewith my neice's opinion of your work of Sree Ramachendra's life. I agree with her opinion. I am glad that you have written an able work and enriched our poetical literature.

కం. శ్రీరామచరితయందెను | సారపురాణంపుపక్కి ♦ సంతసమయ్యెం

బ్రారంభముకాదిదిశై | లీరమృతయచ్చుబాటు ♦ లీలచెలంగెన్.

ఆ. మేటిరామచరిత ♦ మేల్మీనంటిదియాట | నెన్నిరూపులైన ♦ నేమికోదుప ?

యంతకంతకధిక ♦ మైనన్నెమిఱదే | భక్తిసత్కవిత్వ ♦ పటిమమెఱయ ?

తే. మొదటిసప్త్యంతములుచాల ♦ ముదమొనర్చె | శంకరునిభక్తి నేనోళ్ల ♦ జాటుచుంట

జిహ్వసీసంబుమదికిన ♦ చెప్పరువొనర్చె | వివిధవృత్తంబులందునా ♦ విర్భవిలుట.

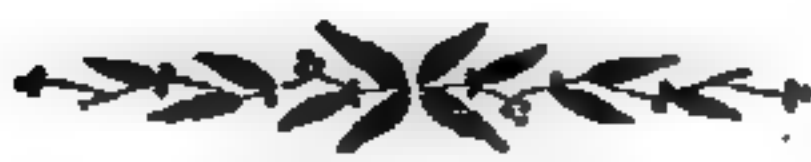
42. బురంపురము కల్లికోటకాలేజ్ సంస్కృతాంధ్ర పండితులు అష్టావధానులునగు
బ్రహ్మశ్రీ కాకరపర్తి సూర్యనారాయణ శాస్త్రిలుగారు
సానుగ్రహులై యంచినది.

అయ్యా ! తాముపంపించిన యద్భుతోత్తరరామాయణముంజూచి యానందించితిని.
ఇయ్యది వృదుమధుర పదగుంభనగలిగి పెక్కులనీతులం దెల్పుచు నానంద మొసంగు
చున్నది. ఇందలికొన్ని నీతిపద్యములు ముఖ్యముగా హూణభాషా పాఠశాలలలోఁ
జదువుబాలురు చదువుటకుఁ దగినవియని నాయభిప్రాయము. ఆధునికులు పెక్కులు
గ్రంథములురచించి నాయందలి దయచే నాదరికఁ బంపిరికాని నానావిధవృత్తములను జిత్ర
కవిత్వము నింత తఱచుగాఁ బ్రకటించిన వారెవ్వరునులేరు.

ఉ. పెక్కులలంకృతుల్ శ్రవణ ♦ పేయములైతగుసత్కథానళు
ల్చక్కనికబ్బపుంబటిమ ♦ సాధుపదప్రకరంబుఁగల్గు నీ
ఫక్కికయెల్లఁజూచితిన్ ♦ పారముదంబునుజెందుచుంటినా
తిక్కనకింతకాటునకు ♦ ధిక్కృతికల్గెనటంచు నెంచితిన్.

ఉ. భారతమాదిగాఁగలుగు ♦ ఫక్కికలెంతయునీతిరీతులం
జేరిచెప్పటంగదవి ♦ శేషముగౌరవమొందెడినసో
దారపదార్థచిత్రకవి ♦ తాసునయాద్భుతవృత్తజాతికా
ధారముగావిరాజిలెడు ♦ త్వత్కృతియోబుధమాన్యయెయ్యెడన్.

విషయ సూచిక.

పుట.

విషయము.

ప్రథమాశ్వాసము.

1. ఇష్టదేవతా గురుప్రార్థనము.
3. కవివచనానుక్రమణిక.
5. గ్రంథసంస్కృప్త్యాది వివరణము.
6. షష్ట్యంతములు—ఉత్సాహములు.
7. కథానుబంధము—వాల్మీకమహాముని వర్ణనము.
8. భరద్వాజాదుల సంప్రశ్నము.
9. వాల్మీకమహాముని ప్రత్యుత్తరము.
11. కథాప్రారంభము, అయోధ్యాపురవర్ణనము.
14. అంబరీషమాతృ మాహాత్మ్యము.
16. అంబరీషు జన్మకర్మవివరణము.
17. భక్తికర్మనిష్ఠలు యుక్తములనుసీతి.
19. శ్రీమత్యవతారాభి వృద్ధ్యానులు.
20. పర్వతనారదులంబరీషుంగనవచ్చుట.
22. వర్ణాశ్రమ ధర్మనిర్ణయము.
24. ఆమునులు శ్రీమతి నభివర్ణించుట.
29. పర్వతనారదులు శ్రీమలిందమకిమ్మని తాజునడుగుట.
30. శ్రీమతికిమునులా పెంగోరినట్లొకచెలిచెప్పట.
32. నారదపర్వతులొండొరులు హరిచేహనరముఖములు గల్గించుకొనుట.
35. అలమునులు శ్రీమతిచే వరింపబడనరుగుట.
36. శ్రీమతిస్వయంవరమున తిరోహితయగుట.

ద్వితీయాశ్వాసము.

38. రాజమూర్తిల్ల సభాకలకలంబున మునులుపారుట.
 „ మంత్రియంబరీషునికి శోకాపనోదవిధులెఱింగించుట.
 40. పర్వతనారదులు వైకుంఠమునకేగుట.
 41. అలమునులు విష్ణునిదూలనాడుట.
 42. ద్రోహిపరమపాపుడని మునులునిరూపించుట.
 43. విష్ణుండువారికి తనసుగర్తంబు వారియగర్తంబుందెలుపుట.
 44. శ్రీమన్నారాయణుని కాముకనిరసనోపన్యాసము.
 46. పర్వతనారదు లంబరీషునకు శాపమీనరుగుట.
 47. సుదర్శనచక్రంబలమునులవెంబడించుట.
 48. మునులుహరిని శరణుజొచ్చి చక్రంబుబాదించుట.
 50. వసంతకాలాభి వర్ణనము.
 53. పర్వతనారదుల కామోద్రేకోన్మాదములు.
 56. నారదపర్వతులు శ్రీమతీవిష్ణుల శపించుట.
 „ అలమునుల పశ్చాత్తాపము.
 57. మిత్రానుకూల్యాభి వర్ణనము.
 59. కన్యాదానమహిమ వర్ణన.
 60. శ్రీమతి శ్రీరమయందైక్యమగుట.

తృతీయాశ్వాసము.

62. చతుర్యుగ వర్ణనము.
 „ కళింగదేశాంచిత కుశస్థలీగ్రామాభి వర్ణనము.
 65. కాశికుండనుభ్రాంతినివృత్తాంతము.
 66. అలభక్తుని పద్మాక్షుండను విప్రుడాదరించినిలుపుట.
 „ మాలతీపతియా కాశికుండుశిష్యులతో హరిభజించుట.
 68. కళింగరాజు కాశికుం దనయాస్థానగాయకుగమ్మనుట.
 „ భక్తుడు సంపదలువివరించి గర్వింపగూడని తగవుదెలుపుట.
 70. భక్తుడు తనవిద్యుత్తును రాజునకమ్ముకొనననుట.
 „ పండిమాగధులు రాజకీర్తనబాడ భక్తులు చెవుల మేకులుకొట్టుకొనుట.

71. భటులు రాజనామముబాడింప బీడింప భక్తుడు నాల్కగోసెకొనుట.
 72. మాలతీకాళికపద్మాక్షాదులు రాజ్యమువెడలగొట్టబడుట.
 „ ఆభక్తజనులనెల్ల బ్రహ్మదేవుడు సమ్మానించుట.
 73. బ్రహ్మపనుపున కాళికునకు శ్రీవిష్ణు సందర్శనప్రాప్తి.
 „ శ్రీహరి కాళికాదులను వైకుంఠమున నిలిపికొనుట.
 74. కాళికప్రీతికై లక్ష్మీయాజమాన్యమున గానసభజరుగుట.
 75. మునులు శురలుండరుమబడి తుంబురుడు గౌరవింపబడుట.
 „ ఈయంతకు నారదుడుకోపించి లక్ష్మీనిశపించుట.
 76. గానము తనకు ప్రియతరమని శ్రీహరితెలుపుట.
 77. నారదుండొకఘూకమునొద్ద సంగీతము నేర్చుకొనబోవుట.
 „ ఆఘూకముయొక్క పూర్వజన్మనృత్యాంతము.
 78. సాధుసంతాపకర్త మహాపాపియని యముడుచెప్పుట.
 80. గానవిద్యాభ్యాసకులకు వలసినలక్షణములు.
 81. వినయములేనివిద్య విఫలమనునీతి.
 82. నారదుడు గాయకుడై గర్వించిననైనపరాభవము.
 84. నారదుండు శ్రీకృష్ణభక్తుండైన విధము.

చతుర్థాశ్వాసము.

86. సీతారామావతార నిరూపణము.
 87. ఎండవానలకెదురెత్తగు రావణుతపము.
 88. రావణుడు బ్రహ్మను నుతించుట.
 89. తనకుమార్తెనువలచిన నే తాజచ్చునట్లు రావణుడువరముగొనుట.
 „ రావణుండు ముగ్ధాకములు జయించినవిధము.
 90. రావణుండు మునులమేనిరక్తము గీటికొననొప్పించుట.
 91. గృత్సముదుడు లక్ష్మీనావహించినకలశమున వాడానెత్తురుపోసికైకొనుట.
 92. దుడుకువాండ్ర యాగడపుపనులు.
 „ అది విషకలశమని రావణుడు సతికిజెప్పి దాపనిచ్చుట.
 93. రావణుడు స్వర్గమునుండి దేవతాస్త్రీల చెఱగొనిపోవుట.
 94. ఆకలశవిషము మందోదరిత్రాగగా లక్ష్మీగర్భమునబడుట.
 95. మందోదరి కనిపూడ్చిన సీతయై జనకునికిదొరకుట.

96. దేవతలగూడి బ్రహ్మ శ్రీహరినిబ్రాహ్మించుట.
 97. శ్రీరామావతారఘట్టము.
 98. దశరథుడు బిడ్డలతో గాలక్షేపముచేయుట.
 99. రామలక్ష్మణులు విశ్వామిత్రు వెంటజనుట.
 100. శ్రీరాముడు హరువిల్లువిరచి సీతనువరించుట.
 101. రాముడు భార్గవుభంగపరచి యయోగ్యజేరుట.
 102. మాతాపితృగురుభక్తివరమని చిత్రకూటమున శ్రీరామోపన్యాసము.
 103. సీతారామలక్ష్మణుల యరణ్యవాసము.
 104. శ్రీరామువిశ్వరూపము హనుమంతుడొ నుతించుట.
 106. రాముడుసుగ్రీవాప్తత వాలింద్రుంచుట.
 „ హనుమసీతంగాంచి రామునకుదెలుపుట.
 107. లక్ష్మణుండభినింకింప రాముడుపూరించి సేతువుకట్టించుట.
 „ రాముడువిభీషణు నాదరించుట.
 108. రావణాదిసేంహళ కూరాసుర సంహారము.
 „ సీతనుపరిశీలించికొని రాముడుపునఃజేరి రాజగుట.

పంచమశ్వాసము.

110. శ్రీరామపరిపాల నాభివర్ణనము.
 111. మునులుశ్రీరాముగనవచ్చి స్తుతియించుట.
 113. సీతామహాదేవి సహస్రముఖరావణు కథచెప్పుట.
 114. కైకశీవిశ్రవసుల సంతతివివరము.
 „ సత్సంతతికిసద్వివాహములె విధాయకమనునీతి.
 115. బ్రహ్మదేవుడు సహస్రముఖుని పుష్కరంబుననిలుపుట.
 117. మహాధర్మార్థతారతమ్యములు మునులుచెప్పుట.
 118. శ్రీరాముడు సహస్రముఖుపై దండెత్త నిర్ణయించుట.
 119. సూర్యాస్త మాయవర్ణనము.
 121. చంద్రోదయాస్త మానవర్ణనము.
 122. సూర్యోదయవర్ణనము.
 123. శ్రీరామాదులు పుష్పకారూఢులై దండవేడెడుట.
 124. శ్రీరాముడుపుష్కర ద్వీపమును వర్ణించుట.

127. గుణహీనత వినాశహేతునమ రామోపన్యాసము.
 128. యుద్ధరంగయోధాది నిరూపణరాముడుచేయుట.
 129. సహస్రముఖరావణ విలాసాభివర్ణనము.
 130. పౌరులురావణునకు విలయపుసన్నదెలుపుట.
 131. సహస్రముఖుడు కొలువుతీరునేర్పాటు.
 132. కతిపయపద్యగర్భితసరసిజన్మప్రశ్న - రథబంధకందములు.

షష్ఠాశ్వాసము.

134. సహస్రముఖ సభాభివర్ణనము.
 136. అలరాక్షసుల గర్వాతిశయము.
 137. దండయాత్రవెడల మంత్రిముఖ్యులు రావణునడుగుట.
 139. రావణుండుతన బ్రహ్మవాక్యనిష్ఠ తెలుపుట.
 „ పుత్రులురావణు నెగతాళిచేసి తలక్రిందుధర్మములుపలుకుట.
 142. వనపాలకులుసభకుజేరి శ్రీరాముడు దండు విడిసినదిచెప్పట.
 143. రాక్షసబలమర్బుదమును రామునెదిరించుట.
 144. రావణజ్యేష్ఠపుత్రుడు గామునితోప్రేలి యాతనిచేమడియుట.
 145. హనుమంతునియుద్ధప్రకారము.
 146. లక్ష్మణుండునంగదుండును రాక్షసుల జంపినవిధము.
 147. భరతశత్రుఘ్నులు రాక్షససంహారమున జూపిననేర్పు.
 148. జాంబవంతుని యుద్ధప్రకారము.
 149. సుగ్రీవుని యుద్ధప్రకారము.
 „ విభీషణుయుద్ధప్రకారము.
 150. మాయాయుద్ధ చమత్కారవర్ణనము.
 151. అర్బుదసంఖ్యరాక్షసులుంజచ్చిన రాముడుపొగడబడుట.
 152. సహస్రముఖుడు యుద్ధమునకు వెడలుట.
 153. రావణుడువిరాగమునజెప్పిన పరమధర్మములు.
 155. రావణుడు బ్రహ్మవాక్యముస్మరించుట.
 156. రామరావణప్రసంగము.
 „ పాడుప్రళయమారుతాస్త్రమున రాముసేనల నయోధ్యబడనేయుట.

157. నలునదిగర్భితములుగల భౌస్కరవిలసితము.

161. గోమూత్రికాబంధ కందము.

సప్తమాశ్వాసము.

162. రామరావణుల పునఃప్రసంగము.

163. రాముడుగుణియోగ్యతను వర్ణించుట.

164. రామరావణుల యస్త్రయుద్ధవివరణము.

165. సహస్రముఖునిఘోర యుద్ధము.

166. రావణురధహయసహస్రమునుసారధిని రాముడుచంపుట.

167. సంశయాత్మాభివర్ణనము.

„ రాముని దేవదత్తబాణమును రావణుడు విరిచివేయుట.

168. శ్రీరాముడు రావణుశక్తిని గతప్రాణుడగుట.

168. దేవతలు సీతాంబనుదూషించుట.

169. సీతమహాకాళిస్వరూపిణియగుట.

170. సహస్రముఖుని సీతాదేవి వధించుట.

171. బ్రహ్మదేవుడు సీతాపరాశక్తినిస్తుతించుట.

„ రామునిబ్రతికింపుమనుచుబ్రహ్మతోసీత పతివ్రతాధర్మములుచెప్పుట.

173. దేవతలు తమ్ముడుమింపనమ్ముహాదేవినిబ్రార్థించుట.

174. బ్రహ్మదేవుడు శ్రీరామునిబ్రదికించుట.

„ బ్రహ్మ రాముస్తుతించిభౌంతిదీర్చి దేవింజూపుట.

176. శ్రీరాముడు సీతాదేవీతాండవమును వింశతివృత్తములవర్ణించుట.

179. కతిపయస్వత్తకంపద్వయరగడ గర్భితసరసిజము.

180. కతిపయస్వత్తకందరగడగర్భితమత్తాక్రీడ.

182. బహువృత్తబహుకంద బహురగడగర్భితక్రాంచపదము.

187. సగర్భకందగీతీ చంపకమాలోత్పలమాలలు

„ సగర్భమత్తేభకందసీసము.

188. మణిగణనికరగర్భితషోడశముఖీకంద రాజేంద్రము.

189. పాదగోపనగోపురరథపంజరచక్రరథపదనాగపాశఫణి రాజగోమూత్రికా

„ పుష్పమాలికాగోమాత్రికాచతస్కంఠవినుతి.

192. మహాదేవిప్రసన్నయై సీతారూపమున రాము దరిజేరుట.

193. సీతారాములబ్రహ్మస్తుతియించుట.

194. హనుమంతుడయోధ్యనుండి సీతారాములవెదకవెడలుట.

195. సీతారాములుమరలి రాగహనుమకలిసికొనుట.

196. మునివరులు సీతామహాదేవిని నుతించుట.

„ గ్రంథఫలితార్థమునుమునులు ముద్దుగవర్ణించుట.

197. సీతారాములుములను నుతించిబహుధర్మార్థములుచేయుట.

198. శ్రీరామరక్ష.

199. కవికృతిపతితో జేసికొనుమనవి.

„ పుష్పమాలికాగోమాత్రికాది బహుబంధాంచిత కందరాజరాజము

„ అనేకసహస్రపద్యగర్భితాద్భుతసీస చక్రవర్తిని.

శుద్ధ పత్రిక.

పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు	పుట	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
4	14	నూన	నూన	„	20	పొంక	పొండ
7	20	వేని	లేని	122	16	బూని	బూన
14	1	నగు	నను	123	9	నెమ్మ	నెమ్మ
15	14	దార్ఙ్య	దార్ఙ్య	126	11	ఱుందు	ఱుందు
18	9	వంద	నంద	129	6	రొక్కట	రొక్కట
21	2	గతి	సంగతి	130	5	జట్టు	జుట్టు
22	27	విణ	విణ్ణ	„	17	ఆట్ల	అట్ల
28	1	తమట	యుదమ	131	4	మిగు	మింగు
„	10	దొడెన	దొన	135	28	మక్కిడి	మక్కడి
50	19	దరల	వరల	140	11	దెల	దెద్దల
60	20	చను	చమ	141	20	దయు	దద్దయు
71	6	సంతస	సంతన	157	1	నీతా	నీత
94	2	తలంపు	తలంపు	„	22	భైరవ	భైరవ
105	14	ఁటిఁజే	ల్కిఁగాం	168	12	రక	రక్త
114	8	బుట్ట	బుట్టి	176	15	కంబో	కంబో
„	23	జగతి	జగతి	„	24	మునికీ	ముకీ
117	3	మాఘ	మూఘ	177	14	రోర్చ	రోద్చ
119	1	యెగ్గు	యెన్న	179	14	భవి	భువి
„	14	కంటె	కంటె	201	15	నుడెద	డెదను
120	8	దన	దన	204	19	నుత	నుతి
„	11	పటిను	పటిమ	208	17	నడుమనున్న	దరహాతీసి
„	17	స్వచ్చ	స్వచ్చ			ముందు వేసి	చదువవలెను.

శ్రీమేధావతి నామంత్యము

శ్రీమదద్భుతోత్తర రామాయణము.

—*०*—

ప్రథమాశ్వాసము.

ఇష్ట దేవతా గురు ప్రార్థనము.

శా. శ్రీమంతున్నిజపక్షికాంకగతునా ♦ సేనానియౌసూనుని
నావమాంకస్థసతీగళాచ్ఛనఃర ♦ త్నస్థాపితాలంకృతి
నాస్సమోదంబుగఁగాంచియెన్న జపసం ♦ ఖ్యాత్యాసృముల్గిన్నడం
ప్రేమస్తుద్దులుగొంచునొప్పుశివుఁడా ♦ ప్రీతి స్తమంగాచుతఁ.

౧.

ఉ. తోరపుబాజ్జవేలుసల ♦ దొడ్డమహాత్ముఁడుబిడ్డయా త్వ
మోరువునన్వసించిమహి ♦ మోన్నతనల్లభహారనాగము
ల్వారిజనాశపంక్తియని ♦ వానిఁగిరంబుననంటియాడఁగా
నారసికేళిసల్పముద ♦ మందెడిశాంకరిమమ్ముఁబ్రోచుతఁ.

౨.

ఉ. నల్లనిగడ్డముల్లుగు ♦ నారచముఖులుపొత్తులైకడుం
డెల్లనిగడ్డ మొప్పువిధి ♦ దేశరపుత్రకుఁడైయెసంగసం
పుల్లసరోజలోచనలు ♦ భూరనునీళలుఁదానుఁజూడరం
జిల్లువిలాసపుందరుణ ♦ చిహ్నాలనొప్పుహరిన్ను తించెచఁ.

౩.

చం. తలఁచినభక్తరక్షణకుఁ ♦ దామునువెల్వడివారివారియిం
దులఁగలమూలమూలలఁగ ♦ దుంజొరనందగియాండబిడ్డల
న్వెలయనలంకరించిపశు ♦ భృత్యసుహృద్వరబంధుయుక్తులై
యలరఁగఁజేయుపద్మమము ♦ నాదరభావముతోడఁజూచుతఁ.

౪.

చం. తపతపశబ్ద మొందువిని ♦ తానొకవేయమరాబ్దముల్కహ
త్తపమొనరించిసార్థకతఁ ♦ దానఁగనుంగొనిసృష్టికర్తయై

విపులమహత్వమొప్పునల ♦ వేదమనారతబోధనంబునం
దపసులకిచ్చుదాతముని ♦ తాతవిధాతకను న్నముంగృహణ్.

౫.

మ. శుక రాజంబు సుపుస్తకంబలరుచే ♦ జోడొప్పుఁగావల్లకిం
బ్రకటించున్నిజభర్తృవిద్యమహిమా ♦ ప్రాగల్భ్యమొప్పారఁగా
సుకవీంద్రస్ఫుటవాక్కులన్నటనము ♦ లోచ్యద్యంబుగాఁజేయుచు
న్వికచాంఘోరుహనేత్రభారతిమము ♦ నివద్వాంసులంజేయుతన్.

౬.

మ. గరికెల్లప్పియుముండ్లకంపచివురు ♦ ల్లాతామలుంగుప్పియుం
దొరబాబాయనిమొక్కఁబ్రీతిపడునే ♦ దొడ్డప్పవిఘ్నేశుఁడే
బరువేనెత్తకమోడ్తుఁగేల్పిరమునం ♦ బ్రాణ్థంతునవ్వారిగా
నిరతంబు న్నముఁబెంపునేయుశుభము ♦ ల్విర్విఘ్నతంజెందఁగన్.

౭.

మ. వరనాదెల్లకులాభిపూర్ణశశిసు ♦ బ్రహ్మణ్యబ్రహ్మణ్యమ
ద్గురునిస్సోదరునన్నపూర్ణపతిఁబా ♦ ధోరాశిగంభీరునిం
గరుణాసాగరుసాదగున్విమలులో ♦ కస్తవ్యలోకాపుని
న్నిరతాన్నప్రదునిత్యమోదుదుహితు ♦ నిష్ఠాన్తదిన్నిరైదన్.

౮.

కం. త్వరఁదారకమంత్రమునా | కరయఁగనుపదేశమొసఁగు ♦ నసమున్లోకో
త్తరుఁడగుమల్లావస్థుల | వరవేంకటగురునిహృదిని ♦ వర్ణింతుసదా.

౯.

తే. చిటుతపాయంపునాటలఁ ♦ జెవియటొడ్డి | చెప్పమంత్రమునాకునో ♦ యప్పనాఁగ |
దీపికాంబికనుపదేశ ♦ మోపికనిడె | జెఱకునరసింహగురుమది ♦ గుఱుతుపఱుతు.౧౦.

కం. ఒకపూటఁగవితనేర్పిన | సుకరుంగస్తూరిగోప ♦ సుకవిఁడలఁతునే
నిఁకనేరికడనువేరమి | నకళంకుఁడుదక్షిణాంగుఁ ♦ డాచరువగుటన్.

౧౧.

ఉ. తిన్నగరానిఫార్సియును ♦ దిండికిఁజాలినయింగిలీషునే
కొన్నినెలల్తొంపుఁగనఁ ♦ గొందఱుసెప్పిరిజ్యోతిషంబునీ
వన్నెస్వభాషఁజెప్పుగురు ♦ వద్యులురేరికనేరినెంతునం
దిన్ననిప్రేమఁగాంచెడిసు ♦ ధీమణులన్గురులంచుమొక్కుదున్.

౧౨.

కం. ఈకవితవిద్యభువిలో | శ్రీకరమైరంజిలంగఁ ♦ జేసినయావా
త్తీకింబ్రాజ్ఞాసోకా | నేకాలోకిన్వివేకి ♦ నేవాకొనుదున్.

౧౩.

- కం. ఘననిగమాన్ధముభుజన | మృనబదు నెనిమిదిపు రాణ ♦ ములుసేసినయ
మైనరుచుకృష్ణద్వైపా | యనముని స్థరియించుచుందు ♦ ననిశముఁబ్రీతికా. ౧౪.
- తే. డండిభజభూతిఁగాలికా ♦ దాసుమాఘుఁ | జోరుశంకరుశ్రీహర్షు ♦ భారవిశివ [౧౫.
భద్రుజయదేవుభోజభూ ♦ పాలుబాణు | ఘనమయూరాదిగీర్వాణ ♦ కవులదలతు.
- తే. నన్నయార్యునిభీముడి ♦ క్కన్నశంభు | దాసుశ్రీనాథమాన్యుబో ♦ తన్నభాస్కు
రకవిఁబెద్దన్నభట్టమా ♦ క్తకవిఁదిమ్మ | నాదితెలుఁగుకవీంద్రుల ♦ నాత్తెదలతు.
- సీ. చూతఫలంబొందు ♦ చేతఁగొంచుభుజింపఁ ♦ బైతోలులోటెంకి ♦ పారవైచి
రసమింతయేఁగ్రోలి ♦ పసనెన్నుచుండ్రుస ♦ జ్జనభర్తమిద్దియై ♦ వినుతిఁగాంచు
నట్టెమత్కృతములౌ ♦ చిట్టికబ్బంబులు ♦ పండితుల్లనియల్ల ♦ బెండులందుఁ
గొంచెయరసమున్నఁ ♦ గొంచెచ్చరింత్రన ♦ చ్చంచఁగనదివారి ♦ మంచితనమె
కానితత్పాదసేవకు ♦ నైనదగని | వాడనేనేడఁదన్నుతి ♦ జాడయేడ
అలదయామతులౌరస ♦ జ్జాలసహనము | జెప్పికొందురువేయేండ్లు ♦ మెప్పిదెకద. [౧౬
- సీ. సరసావయనములు ♦ సడలంకృతంబులై ♦ యాపాదమస్తక ♦ మందునున్న
గజ్జిపాక్కెట్టనైనఁ ♦ గలదొక్కొయనిరోసి ♦ మొకనటఁజేరుఁ ♦ దుంటరీగ
అట్టెసన్నుతిపాత్ర ♦ మాకృతిఁగన్నను ♦ శమమాప్తికొనిప్రమా ♦ దమునబడ్డ
దోసమింతైనను ♦ దూసిగంతేసియు ♦ రోసముల్వల్కుదు ♦ రీసడింపు
గాండ్రునీచపుఁబుట్టువు ♦ ఘనతమాప | నేమముక్కలునట్టెన ♦ సాచదువునఁ
బరువుమాలిసరస్వతౌఁ ♦ బురువువారి | చెప్పిచమ్ములువేయేండ్లు ♦ చెప్పికొంద్రు.
- కం. అనియిష్టదేవతాప్రా | గ్ధనమును గురువినతిసంస్కృ ♦ తకవులకుటియుం
దెచుఁగుకవులఁజేర్కొనుటయు | ఘనభూషణనీచనింబఁ ♦ గావించితినేకా. ౧౭.

కవివంశానుక్రమణిక.

- సీ. ఇత్సౌకుకులమునం ♦ దెన్నికమునుగాంచి ♦ కీర్తకెక్కినచక్ర ♦ పర్తయైయు
నంగిరసుండను ♦ నన్యనామముఁగన్న ♦ మాంధాతమాపంశ ♦ మహితుఁడరయ
నాతనిపుత్రుడై ♦ యంబరీషుండొప్పు ♦ హరిభక్తమేటిప్ర ♦ ఖ్యాతిఁగనియె
నాత్తజుండతనికి ♦ యౌషనాశ్వుండగు ♦ హరితుఁడాతనిపట్టి ♦ యతులనిష్ఠ

నతఁడుయతులకుగతినూపె ♦ నాశ్చబోధ | హరితగీతలనన్ధరఁ ♦ బరగునవియె
అధికతపముననతఁడుబ్ర ♦ ప్తర్షియగుటఁ | గుంభినీదేవతలముత♦ద్గోత్రజులము. ౨౦.

కం. వైదికులాపస్తంబులు | నాదెల్లయనంగఁబరగు ♦ నగరమువార
శ్రీదవెలనాఁటివారనఁ | గాఁదగుతెగలేరుపడియెఁ ♦ గాలమునరుసఁ. ౨౧.

సీ. నరసింహభట్టాడ్డు ♦ నాదెల్లవెలునడి ♦ చేరఁగృణ్ణానదీ ♦ తీరమునను
దగినసీతారామ ♦ నగరాగ్రహారంబు ♦ నాన్జించెభూభాగ ♦ మందుగొంత
నాగేశ్వరుండుత ♦ న్నంగనుండతనికి ♦ వేంకటసిద్ధాంతి ♦ విదితయశుఁడు
సుతుఁడాతనికిజ్యేష్ఠ ♦ సూనుఁడొసుబ్బయా ♦ హ్వయుఁడుపితామహుఁడగునుమాకు
ధనికుఁడైనెఱదాతనా ♦ వినుతిఁబడసె | నేగెనిరుమాద్గుకాశిరా ♦ మేశ్వరముల
కామహాలక్ష్మీవరియించి ♦ కామయార్యుఁ | గొమరుఁగాంచెనుమాజనకుండతండ్రి.

సీ. నేరిచెవైదిక ♦ నియతవిద్యలుచాల ♦ లౌకికవిద్యయు ♦ శ్రీకరముగఁ
గూరిచెధనధాన్య ♦ గోగణంబులవెల్ల ♦ గ్రంథరాజంబులు ♦ గరిమమెసఁగఁ
దీరిచెఁబైతృక ♦ దేవతాఋణములుఁ ♦ బ్రారబ్ధకర్తము ♦ ల్పనియెయదిగఁ
జేరిచెమమ్ముసం ♦ సారభారముసూనఁ ♦ జిన్తయునందును ♦ జిత్తిముఁదగఁ
గలిమిబలుములుగలిగినఁ ♦ దొలఁగించిన | నిత్యనిష్ఠలుపెక్కేండ్లు ♦ నియతినడపి
నిలిచెఁబరమునఁదరుగని ♦ మెలఁకునగని | లేరుకామార్యతీరువా ♦ రారయనెట.

కం. మాజననిలోకజననికి | నౌజితతాఁబ్రభలవేంక ♦ టార్యాశ్చజయె
పూజితపతిపదసాధ్వీ | పూజితపదసుబ్బమాంబ ♦ పూతచరితఁడౌ. ౨౪.

తే. పరగుఁదజ్యేష్ఠసూనుఁడు ♦ ప్రధితగుణుఁడు | దక్షిణామూర్తిసన్తంత్ర ♦ దానమునను
గురుఁడునాకయ్యెనాతని♦క్షూర్తఁగన్న | తమ్ముఁడనునన్నుఁబూరుషో♦త్తముఁడటండ్రు.

సీ. పదియైదవాబ్దంబు ♦ మొదలుగాఁగవినయి ♦ పదపద్యవచనసం ♦ పదలఁబాదలు
కబ్బములైక్కులు ♦ ఘనముగానాంధ్రహిం ♦ దుసానభాషల ♦ దోహలమున
రచియించిప్రకటించి ♦ యుచితకీర్తిదొఱసి ♦ ప్రబలమాహేంద్రపు ♦ రాణరంగ
దాసీయములుమేల్గిఁ ♦ దనరుశ్రీసోమేశ్వ ♦ రీయాదులేనుసం ♦ ప్రీతితోడ
నిష్పదొప్పారువిద్వత్క ♦ వీంద్రులకును | బంపినారలుతగుననఁ ♦ బ్రముదమంది
యంగుఁడొందఱిగూననిం ♦ కంఠమైన | కాన్యమొక్కఁడురచియించుకొంక్షనున్న.

గ్రంథసంప్రాప్త్యాదివివరణము.

కం. మాతండ్రిపూజనిడికొని | చేతస్సంతుష్టిఁబరన ♦ చేసినగ్రంథ
వ్రాతములనారయంగా | సీతామాహాత్మ్యమిద్ది ♦ సేకుఱఁగంటిన్. ౨౭.

తే. ఎనుబదనిమిదియేడుల ♦ మునుపుశ్రీని | వాసులకులీనుఁడైనసు ♦ బృహ్యవార
ణాశియందల్లగ్రంథంబు ♦ నాశయంబు | గాఁచిలిఖియించినట్టిలఁ ♦ గానుపించు.

తే. మేటిరామాయణాజవా ♦ త్తీకమునియె | యోజబ్రాహ్మణచితనుభర ♦ ద్వాజుఁడడుగ
రామకథరానిచోద్యవి ♦ రచనచేసె | నద్భుతోత్తరరామాయ ♦ ణాఖ్యనిద్ది.

కం. ఆతెఱఁగునమ్మనేమన | సీతా రామాంజనేయ ♦ చిత్రోక్తులకై
చేతఃప్రీతిపొసఁగునిం | కేతీరుననైనసీత ♦ కచ్చొప్పెడినే. ౩౦.

కం. ఇది నేఁదెనుఁగించినస | త్పదమొదవెడిఁగాదెయట్టి ♦ భాగ్యమువలయుం
గదమదభీష్టపరాత్పరుఁ | డుదయ న్నదిఁగుదురువెట్టి ♦ డున్సమకూరున్. ౩౧.

కం. హిందుస్థానపుభాషను | ముందలరామాయణంబుఁ ♦ బూర్తిగవ్రాయం
గందుఁగదకొంతప్రతిభము | సందేహంబేలనిద్ది ♦ సాగెడినాకున్. ౩౨.

సీ. మావంశకర్తృకా ♦ మాంధాతృనకుఁబొత్తి ♦ యంబరీషునిపుత్రి ♦ యంటసీత
ఆపట్టుననుదానిఁ ♦ జేపట్టినట్టియా ♦ యనుబంధముననల్లుఁ ♦ డంటరాముఁ
డంతటఁదద్వంశ ♦ మందేదశరథున ♦ కాత్మజుండునుగోడ ♦ లైరివారె
అట్లీరుతేచల ♦ త్యనుగతసంప్రవే ♦ శతఁజొచ్చిపుట్టినం ♦ శముననేను
బుట్టిలోకంబులెల్లను ♦ బట్టికొలుచు | నట్టిభన్యులసత్కథ ♦ నధికనిష్ఠ
వ్రాయకున్ననుజన్తము ♦ వ్యర్థమగును ♦ నాకునిర్వృత్తియిదనియా ♦ త్తీకరింతు.

కం. ఇదివఱకేనొనరించిన | పదులకొలందులగుకావ్య ♦ పంక్తిసుతతతి
న్నదిముదమొదవఁగనేలెం | గదశివుఁడీకృతికిభర్త ♦ గాకన్యంఁడే? ౩౪.

సీ. పలుకులపరిపాటి ♦ తెలియకయున్నను ♦ దప్పుమాటలెచాల ♦ గుప్పుచున్న
సార్థకకాలేక ♦ వ్యర్థతనున్నను ♦ బెడయర్థములెచాలఁ ♦ బ్రేలుచున్న
లక్షణవతిగాక ♦ లక్షణగానున్న ♦ సాలంకృతయుఁగాక ♦ యడలుచున్న
గోప్యమింతయులేక ♦ గోలనాఁబడుచున్న ♦ బహుకృశాంగికయయి ♦ బడలుచున్న

రసనతియెకాకపసలేక ♦ వినుగుచున్న | విధులెటుంగకననకూల ♦ పథముగెన్న
నాదుకృతికన్యకలనెల్ల ♦ నాదుకొనియె | నిద్రియగుచ్రౌఢశివునకే ♦ యిత్తుమెచ్చు.

కం. రాముడుతనదేవుండంట | ధామునకునుదేవుండంట ♦ రహిందానేనీ
రామాయణమొనరించియి | దీమెయిఘటియింపమెత్తు ♦ రీశ్వరరాముల్. ౩౬.

షష్ఠ్యంతములు-ఉత్సాహములు.

శ్రీరమేద్విధాతృముఖ్య ♦ చింతితాచ్ఛక్తికిఁ
వారిరుట్సుహృద్విరోధి ♦ నహి నేత్రమూర్తికిఁ
భూతిభూమిభృవ్వరేణ్య ♦ భూతనాపపాణికిఁ
దాతతాపీరధీర ♦ దానవేత్కుపాణికిఁ.

32.

వాసవాదినేనమాని ♦ వర్యసాధుభర్తకుఁ
భాసమానలక్షణప్ర ♦ పంచసృష్టికర్తకుఁ
కాసరాసురాగ్నివారి ♦ గౌరహృన్నివాసికిఁ
దాసలోకచాతకాంబు ♦ దస్వభానభాసికిఁ.

3౩.

రాజితాద్రిశృంగరమ్య ♦ రత్నపీఠన్తరికిఁ
భూజసన్నిధానక్తి ♦ భూనిషణ్ణమూర్తికిఁ
రాజరమ్యసజ్జటాక ♦ రత్రుభాకిరీటికిఁ
వైజయంత్యపావిశ్లేష ♦ నందితాఢ్యకోటికిఁ.

3౪.

నిత్యనిర్వికల్పఽమృత ♦ నిర్గుణస్వరూపికిఁ
సత్యమోదచిచ్ఛికాశ ♦ సత్వద్రుక్కులాపికిఁ
స్తుత్యమానరూపవేద్య ♦ సుందరాంగజారికిఁ
దైత్యఖండనప్రశస్త ♦ దారుణాస్త్రధారికిఁ.

౪౦.

పూతముద్రికామృతప్ర ♦ పూర్ణకుంభధారికిఁ
సూతనాక్షమాలికామ ♦ నోజ్ఞకోశసూరికిఁ
వీతరాగయోగిలోక ♦ వేద్యమార్గదానికిఁ
ధాతృవిష్ణుశంభురూప ♦ దక్షిణాస్యమానికిఁ.

౪౧.

వ. సోత్సాహసమర్పణంబుగ నాయొనర్చుంబూనిన శ్రీమద్వాల్మీకీయాద్భుతోత్తర రామా
యణంబను మహాకావ్యంబునకుం గధావిధానంబెట్లులనిన. ౪౨.

కథానుబంధము.

వాల్మీకమహాముని వర్ణనము.

ఉ. శ్రీకరమైమహద్విజన ♦ శేఖరసంతవాసయోగ్యసౌ
ఖ్యాకరమైసమస్తస్యవి ♦ హంగపశుక్రిమికీటకాదిభూ
తాకరమైబుధప్రకర ♦ హానికరాసురపీఠనారహృ
ద్భీకరమైతపఃప్రధితః ♦ దేజరిలుంజమసాతటంబిలః. ౪౩.

చం. అలనదివారిలోజలక ♦ మాడిననాడనెవీడుదోడనే
జలజలతొంటిపుట్టవులఁ ♦ జాలఁగఁజేసినదోషపుంజము
ల్కులముపవిత్రమామనుజ ♦ కోటికిఁబాటనమెచ్చభూరుహః
వళికినిజంతుసంతతికి ♦ నన్నెలుఁజన్నెలుఁగూర్చునన్నదే. ౪౪.

కం. ఆయొడ్డునభూవినుతం | బైయొప్పెడినమొకండు ♦ హైమాద్రిగతిఁ
శ్రేయార్థులొడఁగూడుట | నాయజునెలపునకునద్ది ♦ యద్దౌసుద్దిఁ. ౪౫.

సీ. ఫలభరితంబులై ♦ పల్లవాశృతములై ♦ హర్షదాయకములౌ ♦ నవనిజములు
ఫలపల్లవాపేక్షఁ ♦ బరగిభక్షింపుచు ♦ స్తుతిపాఠకతనొప్పు ♦ శుకపికములు
వికసితముఖములై ♦ మకరందమయములై ♦ పరిమళదంబులౌ ♦ పలుసుమములు
మధుపానమత్తతఁ ♦ బధమెఱుంగకయాడి ♦ ఓడనిరాగము ♦ ల్యాడునభులు
నవతృణావళియెల్లెడ ♦ నననవదగఁ | దవిలిమేయుచుదనిసెడి ♦ వివిధపశువు
లాడఁగన్పట్టుజూడమా ♦ తేడవేని | జూడనూడలమ్రాకుల ♦ నీడకూడ. ౪౬.

కం. ఆవనమాశ్రయముగఁదగు | నావనరుహగర్భసమమ ♦ హర్షీశ్వరుఁడౌ
పావనుఁడురామనామ | శ్రీవిభవుఁడువామలూరు ♦ చిరవాసియటఁ. ౪౭.

చం. పరమతపఃఫలప్రమితి ♦ బ్రహ్మకునీడితఁడేయనంగఁద
త్పరిసరశిష్యమానులకు ♦ బ్రహ్మముఁడానరచేతఁబెట్టుచుం
జరమరహస్యమొక్కయెడఁ ♦ జాటువుగామహిఁజాటుచుండున
చ్చైరువగువామలూరుభవు ♦ చిన్మహిమంబుజగత్ప్రసిద్ధమై. ౪౮.

సీ. రామ రామయ నెడి ♦ నామరాజంబును ♦ బలుమాటుతననోట ♦ బలుకుమందు
రామరామంబున ♦ సామరస్యముఁదెల్పు ♦ మూర్తిత్రయాత్మిక ♦ మూలమునకు
రామసత్కథవిన్కి ♦ కామార్థసిద్ధికి ♦ నాదికారణమని ♦ యూదిచెప్పు
రామమాహాత్మ్యంబు ♦ శ్రీమహేశ్వరుఁడొండ ♦ యాధాన్యమెఱుంగునం ♦ చనుననిశము
రామయచేరునుడివిన ♦ దామువపడు | రామునీక్షించుచున్నట్టై ♦ రహి నెసంగు |
రామమయ మెల్లసగమభి ♦ రామమగుచు | రామునందొప్పునదియనునామునిపతి.

మ. సకలాంధులెఱుంగఁజేసిముచుల ♦ స్వంప్రీతులంజేయుచో
నికసీతామహి గుంబుఁబన్నగకులా ♦ ధీశాబ్జగర్భదులుం
బ్రకటింపందడబాటునొందుదురనుం ♦ బ్రాగల్భ్యముల్లక్కనె
న్నికవాల్మీకమహామునీంద్రునుదిలో ♦ నిత్యంబుఁబద్ధానమే. ౫౦.

తే. అట్టిమహనీయునకునగు ♦ ననుగుఱాత్రుఁ | డలభరద్వాజుఁడానంద ♦ కలితుఁడగుచు |
మానికంజలిపుటలస ♦ న్నస్తకుఁడయి | భక్తిజోహరులొనరించి ♦ పలికెనిట్లు. ౫౧.

భరద్వాజాదులసంప్రశ్నము.

మ. విలసన్నైజకృపావిశేషముననీ ♦ తేజ్వత్వమెల్లారికిం
గలుగంజూతుమహాత్మ్యదీనవరదా ♦ గంభీరవాగ్భూషణా
జలజాతప్రభవోపమానిరుపమ ♦ శ్రద్ధాన్వితాగోప్యబో
ధలవాల్మీకమహర్షి సత్తమమము ♦ న్ధన్యాత్ములంజేయఁగాక ౫౨.

సీ. ఒక్కొక్కయక్కఱ ♦ మక్కఱనుమవంగఁ ♦ బెక్కఱుమ్ములబట్టి ♦ స్రుక్కడంచు
నట్టియక్షరకోటు ♦ లమరినసర్వలో ♦ కావన రామాయ ♦ ణాన్వపంబు
మహితగాయత్రస ♦ న్నంత్రాక్షరాదిగా ♦ నిరువదినాల్గువే ♦ లరిదిశ్లోక
ములునునన్త్రతకు ♦ ట్టులమాడ్కినారుకాం ♦ డములొప్పురచియించి ♦ తమితర క్తి
నట్టిసద్గ్రంథరాజమి ♦ స్తజ్జనూతి | సమ్ముఖమ్మందునొప్పుహి ♦ తమ్ముతోడ [౫౩.
నతఁడుయతులఁబితరులదే ♦ వతలఁగూడి | నగుమొగంబులవినమండ ♦ నగుచుగాడె.

ఉ. ముందొనరించునప్పుడుస ♦ మూలముగాభవదీయవాక్సుధా
బిందువులంగ్రహించినయ ♦ పేతదురంతమహాఘపంక్తిమే
మందఱుమద్దిపల్కలుమ ♦ హాస్థవినందమకింతుమెల్లెడ
న్విందదిమాకగున్తాదయ ♦ వీక్ష్యములొడదుపేతలక్ష్యముల్. ౫౪.

- ఉ. కన్నులగట్టినట్టిలల ♦ గ్రంథకథావివరంబుమాకగుం
జెన్నునహించునద్దిముని ♦ సింధురబంధురభావమొప్పునం
దెన్ననిచోద్యమున్నవిన ♦ నెంతయుమంతనమందుఁగోరిమీ
సన్నిధిఁజేరినట్టిమము ♦ ఛాత్రులఁబాత్రులనాదరింపవే. ౫౫.
- కం. ఏరితిమినిన్నెతగెచని | చేరితిమిడన్తహార్తి ♦ జెవులొడ్డుచునిం
గోరితిమి రామకథకుఁగఁ | దీరితిమోయయ్యసీవు ♦ దేశికుఁడవుగాఁ. ౫౬.
- కం. హితులముకథనశ్రవణా | యితులముత్వత్పాదసన్ని ♦ హితులమునియత
న్రతులముయతులముమేముసు | గతులముగాఁజేయుమయ్య ♦ కరుణాంభోధీ. ౫౭.
- వ. అనియిట్టి బహుప్రకారంబుల భంగుభక్తివినయసంభ్రమంబులు పెనంగొన నధఃకృతా
నేకముని రాజుండగు భరద్వాజుండునలుక నటఁగలజటిపటలంబునటుల నెయనుట
యుం బరమాష్టోద రసార్ద్రీకృతాధఃకరణుండయి తథర్షసారలేశంబులు నిజాక్ష
నీరజాంకురన్తరందబిందు సందోహంబులయందంబునొందించుచు మందస్త్రితాస్యార
విందుండగుచు మెల్లిననగుచుఁ దొల్లితావెల్లడించినయల్లరామాయణంబెల్లను హృల్లక్ష్య
మాణంబగుటం దెల్లముచేసికొని తల్లుస్తశేషంబు వెల్లివిరియఁజేయుసముల్లాసంబున
నెల్లరంగంచియిట్లనియె. ౫౮.

వాల్మీకమహాముని ప్రత్యుత్తరము.

- సీ. మునులారభుజనపా ♦ వనులారవినుడయ్య ♦ మునుసేనొనర్చురా ♦ మునిఘనకథ
నచనుగాకుండంగ ♦ నదినవలితినిష్ఠు ♦ విదితంబుసేసెద ♦ ముదమెసంగ
రాముఁడుసుగుశాభి ♦ రాముఁడైయుసుబరం ♦ ధాముఁడుజగదభి ♦ రాముఁడుగద
సీతయాతనినాతి ♦ పూతయంద్రాలోక ♦ మాతచరిత్రంబు ♦ లోతెఱుఁగక,
మూలమాయవ్యముగ్గురు ♦ మూర్తులకును | ప్రాపులోకంబులకుసెల్ల ♦ నాపెయెయగు
సర్వసృష్టియురక్షణ ♦ సంహరణము | లాకసేతలెమోజుడి ♦ వీరకఁదెలియ. ౫౯.
- సీ. ఏతల్లియలరెడి ♦ నెన్నద్విరేఫమై ♦ బ్రహ్మవిష్ణీశహృ ♦ తృద్వములను
ఏయంబసెలఁగెడి ♦ నెన్నవేదతదంత ♦ వీధులనాట్యముల్ ♦ ప్రోధముగను
ఏయవ్వవెలసెడి ♦ నెన్నమహర్షీంద్ర ♦ మానసప్రాంచితో ♦ ద్యానములను
ఏమాతకలిగెడి ♦ నెన్నబ్రహ్మాండంబు ♦ నందదితనలోనఁ ♦ గ్రందుకొనను
ఏజగజ్జననికిరాహ్ ♦ యీడెవారు | ఎన్నసేశక్తిమదిలోనఁ ♦ నిడఁగలేరు [౬౦.
ఏమెయాబ్రాహ్మివైష్ణవి ♦ యీశ్వరియగు | నెన్ననామెయెరాముని ♦ యన్నయితగు.

కం. ప్రకృతియాఽబురుషుండనఁగా | సుకరంబైయొప్పుచుండు ♦ జోడయ్యడియే
తికమకలుబడ్డవీడదు | ప్రకటితమిది రామునీత ♦ పాయుటకన్లు. ౬౧.

కం. అలసీతా రాములచిం | తలబ్రాహ్మణుడగునుబండి ♦ తనరుడమరాజౌ
బలియుడవిట్టుతియగునని | కులగణ్యుడగుద్రుడగును ♦ గుభినిలోనన్. ౬౨.

తే. అందు రామపరంజ్యోతి ♦ కాదరుపగు | నాదికారణశక్తియౌఁ ♦ గాదెసీత
అపెమహిమనవిధిహరి ♦ హరులలరెవ | రింతనిక్కంబయది లేమి ♦ నెడయొనరదు.

సీ. అంబరీషజయయి ♦ యనతరించెనుదొల్లి ♦ నారదపర్వతు ♦ ల్గోరిరాపె
వారికిఁగాకుండ ♦ నారాయణుడగునె ♦ గారదాగ్రహమున ♦ నరులగుచిల
వారలుపుట్టిరి ♦ శ్రీరామనీతలై ♦ యొడొరువులఁబాసి ♦ యుండనయ్యె
నారదుండశపింప ♦ నారమనదికూడె ♦ నతఁడుగానమునేచి ♦ యాపుడయ్యె
రామచారిత్రమునఁగల ♦ రావణవధ | యైనవెస్కసహస్రాస్యఁ ♦ డాహవమున
రాముఁబరిమార్చనవీరు ♦ నామెత్తుంచె | విధిక్యతంబుగఁబతిలేచి ♦ వినుతినేసె.

కం. అలరామవినుతినొప్పెడి | పలునామసహస్రములను ♦ బ్రకటింపఁబడుం
బలెరామరామనామ | జ్వలితమహత్తైన్నవశమె ♦ జడులకుమనకున్. ౬౩.

చం. అనపుడుఁద్రుళ్లివక్త్రముల ♦ హయనివిచ్చియుమూయలక్ష్మమే
పొనరకమిట్టుచూచుటలఁ ♦ బోయినచిత్తములొప్పబొమ్మలై
మనములుచేచ్చికొంచునొక ♦ మట్టినగట్టినకెక్కితెప్పరి
ల్లినయటలైననద్దిరబ ♦ లేయనియిట్లనిరామహన్సిలోన్. ౬౪.

సీ. అంబరీషుండెవ్వఁ ♦ డామెఁగనుటయెట్టు ♦ నారదపర్వతు ♦ ల్గోరిరెట్టు
వారికిఁగామిక్కి ♦ గారణంబెయ్యది ♦ హరియాపెనెబ్బంగి ♦ నందఁగల్గె
వారిశాపంబెట్టు ♦ లారమదదియెట్టు ♦ మునికేలనెటగాన ♦ ములభియించె
నారదశాపంబు ♦ ననుశక్తిమూర్తులు ♦ నరులయియింకవధూ ♦ వరులయిపెడ
బాయనైనట్టివిధమెట్టు ♦ ప్రబలుండెన | రామనొంచుసహస్రాస్యఁ ♦ డేమహితుఁడు
ఆహవంబెల్లుపొసఁగెనీ ♦ తాంబవానిఁ | ద్రుంచినదియెల్లుతెలుపవే ♦ దోహలదము.

చం. బలియుడరాముడంటతడ ♦ పాయమొనర్చుసహస్రకంఠునిం
గలనవధించెరాముసతి ♦ కామినియేనిగమాంతగ్గామినౌఁ
బలుమఱురాముడట్టులనె ♦ ప్రస్తుతిచేసెడినంటిమాయెడ
గలకృపవిస్తరింపుమిది ♦ కల్పనచాతురీనీకయొప్పెడిన్. ౬౫.

వ. అని యామూలాగ్రంబుగ వినఁగోరి మహాస్తక్తితో నడుగుటయు.

౧౯.

కథాప్రారంభము.

కం. శ్రీకైలాసనివేశా | స్వీకృతపద్మాలయేశ ♦ విజితరతేశా
ప్రాకృతపాపవిగాతా | నాకేశమునీశముఖ్య ♦ నతలోకేశా.

౨౦.

వ. అనసరింపు మహాతభవుండు నపరాంభోరుడ్భవుండునగు నన్వల్లీకభవుండు
భరద్వాజాది మహర్షీన్రుల కిట్లనిచెప్పందొడంగె.

౨౧.

అయోధ్యాపురవర్ణనము.

ఉ. శ్రీకరవస్తుసంచయని ♦ శేషములంజెలువైతదీయశో
భాకరవైభవంబునఁబ్ర ♦ భాకరనుండలిధిక్కరించుచుం
ప్రాకటరక్షితాప్తినది ♦ ప్రాజ్ఞమకానరపుష్పమాపహృ
ద్భీకరమై మయోన్యయాసు ♦ పేరిట సేతగుంట్టిణంబిలన్.

౨౨.

కం. ఆపురమువిజయలక్ష్మీకేఁ | గాపురముసమానమథల ♦ కాపురమునకు
న్గోపురమునకన్నఁగహరి | దాపురమాపురమునకగు ♦ దాపురమాప్తిన్.

౨౩.

సీ. కమ్మనితెమ్మెర ♦ లిమ్ముగాప్యాపింప ♦ సన్మతినంచొప్పు ♦ సకపరిమళ
మాటలఁబాటల ♦ నభులుఁగోయిలలొప్పు ♦ మాటలఁజలుకలు ♦ పాటికెక్కఁ
బలుతెఱంగులఁచుగ ♦ ఫలపుష్పతరులుగు ♦ ల్గములుమనోజ్ఞుగు ♦ చ్చములనూపఁ
బ్రసవలతాగృహ ♦ ప్రతరులసికతామ ♦ యస్థలంబులఁచటా ♦ కాంగణముల
సలలితేంద్రోపలైంపన ♦ శిలలుపూన్చి | ఘటితములుసేయువేదికా ♦ పట్టలితనర
శ్రమముజారించిరహిమిందు ♦ సరణిఁబొరయు | ఘనముగాఁజూడనుద్యావ ♦ నన
ములాడ.

౨౪.

సీ. లీలగాఁబైఁబాడు ♦ జోలలఁగనిపట్టి ♦ దోలలూఁచెడినళి ♦ జాలములను
రేలబైలాడమి ♦ జాలిగాలోబడ్డ ♦ దామచువిడిచెడిఁ ♦ దామశులను
రాజహంసలనంగ ♦ రాజల్లుఁగావున ♦ నందలంబులుపట్టి ♦ యాడఁజేయుఁ
బరమహంసలుగాఁగఁ ♦ బరగెడుననితగు ♦ పద్మాసనములయి ♦ పరిణమించు
నట్టియుత్పలకమలంబు ♦ లమరసమత | జీవనముచిక్కకేవారు ♦ చేరఁజనినఁ
జల్లగాఁజేర్చిచొరవరం ♦ జిల్లఁజేయు | నమలిభౌవముగలనాఁ ♦ సమసరసులు. ౨౫.

ఉ. కంటికిఁజూడవేడుకలు ♦ గ్రమ్ముటభేదరపండ్రిడ్డిపే
రంటమొనర్చియేగినగు ♦ రమ్యముతాజహంధాన్యజాతుల

న్వంటుగనీనుచుంబ్రజల ♦ వాసికినాపశుసృద్ధికన్దమా
పంటలెపండుభూములట ♦ భాసిలునెన్నలఁబ్రేడివన్నెలకె.

౭౬.

సీ. ప్రాకారమత్యున్న ♦ తాకారముననొప్పు ♦ దేవతల్విహరించు ♦ త్రోవయగుచు
గోపురమాపుగా ♦ దాపరించుటదక్షి ♦ జోళ్లరాయణగతు ♦ లొందురవియు
అట్టాలకంబులు ♦ పెట్టినయండలై ♦ యూర్ధ్వలోకంబుల ♦ నూదియాగు
పరిశిరూపంబునఁ ♦ బాధోధిపాతాళ ♦ గామినియయ్యెడిఁ ♦ గాఱుకొసుచు
నడుమఁదగుసౌధములకొప్పు ♦ పొడవుదీప్తి | మేరుకైలాసములతీరు ♦ గేరుచుండు
వానిశృంగంబులాచుట ♦ వసజవైరి | తడబడుంగడునెగుడుది ♦ గుడుగనడచు. ౭౭.

శా. సౌగంధ్యజాతభిత్తిరత్నములలో ♦ స్వర్ణఘృతానెల్లయం
బ్రోదుల్లాఁబ్రతిబింబితాకృతులతో ♦ భూలోకమర్త్యలికిం
గాదౌబొమ్మలపంక్తియన్నగతులం ♦ గన్పట్టివర్తింతుత
ద్దాధల్లోకులకెల్లఁజేటపడెమం ♦ గాఁక్షించివీక్షించినకె.

౭౮.

ఉ. సల్లలితంబులైనమతఁ ♦ జక్కనిమేడలిటట్టులొప్పుభా
సిల్లెడియంగడుల్వివిధ ♦ చిత్రపవిత్రసునస్తుయక్తము
ల్కొల్లగఁజందనాగరులు ♦ గూర్పుజలంబులుసల్లిఁముగ్గులా
తెల్లనికప్రపుంబాడులఁ ♦ దీర్పఁగనొప్పెడిరాజమార్గముల్.

౭౯.

చం. అధికతయన్నతింబ్రభల ♦ నందమునందుబలిస్తతందగం
గుధరములట్టులొప్పికడుఁ ♦ గూర్చినగంటలగజ్జెలన్తహా
రధికులకెచ్చరింపెసఁగ ♦ రాజిలుచుండెడివీటిబాటల
న్రథములుజాళువంబసిడి ♦ రత్నములన్సృటియింపనొటచేకె.

౮౦.

తే. బొబ్బలెంతయుసన్వడి ♦ ప్రబ్బనేయ | గబ్బిమేనులబోషణ ♦ లుబ్బునేయ
మబ్బులనుగేరిమదధార ♦ గొబ్బునదగ | నిబ్బరంబుగదగునేన్దు ♦ లబ్బురముగ.

కం. ముదుసలివాయువుగావునఁ | గదలునొక్కొక్కపుడవేగఁ ♦ గామేమట్లం
చెదగదురుముదమునన్వడి | నెదురెఱుంగకఘోటకంబు ♦ లేగునయారే.

౮౧.

ఉ. మిత్తినెత్తిమొత్తుదుము ♦ మేదినిగుట్టలుమిట్టవెట్టిన
య్యెత్తునడంగఁద్రొక్కుదుము ♦ హేయమటెలవణాభినింపునే
ర్లుత్తవినేసిపూడ్తుముమ ♦ హోదధిఁజూనిగీలుమూలకుం
బుత్తుముకత్తినింతుమనఁ ♦ బోరులధీరతనఁద్రుసద్భటల్.

౮౩.

- ఉ. మంత్రులకార్యకార్యములు ♦ వర్తమెటింగిప్రబోధచేసిత
తంత్రములన్లుటింత్రునిజ ♦ ధర్మవిశేషవిధజ్ఞులభరిం
పింత్రుమహీంద్రుడద్య్వ్యసన ♦ క్షీణ్యమదప్రతిబంధరోగిగ
న్వంత్రులుయంత్రవేదులయి ♦ సమృద్ధమెచ్చంగసమృద్ధమృగౌ.
- ౮౪.
- తే. ప్రధితగుణములునందమా ♦ గిధులువొగడఁ | గృతులుకవిగాయకులుసేసి ♦ గీతినెఱప
నాటపాటలవెలయాండ్ర ♦ కూటముదగ | రాజవిభవంబుల్లిట్లాప్తుఁ ♦ దేజమెసంగ.
- సీ. అటంగలవిశ్వంభ ♦ రాదితేయులునిగ ♦ మాట్టానభానంబు ♦ లలనడుటను
వేదాంగశాస్త్రము ♦ ల్విపులంబుగాసేచి ♦ యుపనిషద్భాష్యంబు ♦ లొనరుపంగ
యజనాధ్యయనదాన ♦ యాజనాభ్యాపన ♦ గ్రహణంబులనెడిప ♦ ట్కుర్చలంబగ
జపములుంజపములుఁ ♦ జాలఁజేయుచుఁజర ♦ బ్రహ్మంబునరచేతఁ ♦ బట్టిచూప
ధాతసురపతిమంత్రప్ర ♦ దాతలైన | భీతులగుదురువాఁప్ర ♦ ఖ్యాతివినియ
యేతరంబులవారటు ♦ చూతురెన్న | నాతరంబొనెన్యాశాధి ♦ నేతయడలు.
- శా. గాంభీర్యోజ్వలచైర్యసారములన ♦ క్కంధిక్షమాభృద్ధుల్
జృంభద్వైరినధోద్యమంబుననృసిం ♦ హేళుండువోలంగనం
రంభోత్సాహపరాక్రమంబునబుధా ♦ రాతిక్షయంజేసిప్రా
గంధింతుత్తమరక్షణంబెసనిగా ♦ రాజుల్కునితేజులై.
- ౮౫.
- ఉ. వాసిగఁబాశుపాల్యకృషి ♦ వర్తులపైక్రయవిక్రయంబుల
న్తోసములేకకూర్చుధన ♦ మున్లునమున్తహితంబుచేసిరా
యీసునమూలబట్టెఁజన ♦ యెన్నికలేకకుడేరుఁడాక్రియ
న్బాసిలుపిట్కులాగ్రణులు ♦ బ్రాహ్మణపూజనతప్పురుల్పదా.
- ౮౬.
- చి. బలముంబరాక్రమంబుబహు ♦ బంధురభూషలుగాఁగనాజిరా
జులకునునైపుణంబొరిమ ♦ సూన్యతమొప్పుటవైశ్యకోటికి
న్నెలసిసహాయులైపరిగి ♦ మిన్నగొనంబులవన్నెభూనిలిం
పులగృహమేధులంగొలుచు ♦ పుణ్యులుగణ్యులునంఘ్రిజుల్పురిన్.
- ౮౭.
- ఉ. బంగరుబొమ్మలొక్కొయన ♦ భాసిలుచుండిమెలంగుజాడఁగా
నంగమెఱుంగుతీవెలయి ♦ నవ్యమనోహరమోహనాకృతు
ల్రంగుగనంగజాంబకము ♦ లన్తరపించుచు మాటవాసిచే
రంగడుడన్తయత్వమున ♦ రంజలనందరువారకామినుల్.
- ౮౮.

సీ. సరసులగూడిన ♦ సంపత్తైనానగు ♦ బున్నాగజాతులిం ♦ కన్నోలేవె
 ఈసవసరమెంత ♦ వాసియేయననమ ♦ దామాడమార్ట్టు ♦ గరనెఱుగవె
 మైకమ్మదేలను ♦ బట్టకీడునునంగ ♦ వీడునాడంజఱు ♦ గూడెవరను
 కనితెల్లఁబైటను ♦ గిప్పురమ్మనాగఁ ♦ దావెంచులోగను ♦ చటిచగుమను
 ఘనతరంబొనుగుటివేఱు ♦ కలదేనాగ | మాటంగలిగిననడుగరు ♦ మరునరులను
 నమ్మికొందునుసుమ్మన్న ♦ నట్టెచూపు | నోజుబనిగొండ్రుపుప్పలా ♦ పీజవములు. ౯౧.

కం. ఈయాపాండికలందగు | నాయసమామోఘ్యపురికి ♦ వధినాథుండై
 శ్రీయంబరీషభూపతి | పాయనిహరిభక్తిపేర్కి ♦ బాలించెధరణ.

౯౨.

అంబరీష మాతృమాహాత్మ్యము.

ఉ. ఆతనిమాతభర్తృవిదు ♦ లాంఘిగళధ్వనపాద్యబిందుసం
 ఘాతదయాలసత్సగుణ ♦ భూషణపుంజనమేతవీతభి
 తాతనత్వరూఢిసము ♦ పాక్షితసంతతదీప్యదృష్టిసం
 ఘాతయపేతపాతకస ♦ గౌరవవాక్సముపేనయైతగుణ.

౯౩.

ఉ. ఆయమపెక్కలబ్ధముల ♦ హర్షిశలన్బహు భక్తినిష్ఠలం
 బాయకయెల్లనోములును ♦ బర్వపునీమములాచరించియా
 ప్యాయతనొందుచల్లనను ♦ ధామరవర్మలదృప్తిపుచ్చియా
 యాయిశలంబుశ్రీశువకు ♦ నర్చణచేసిమఠించెగేకవృణ.

౯౪.

ఉ. ఓకరుణాశయోధిభన ♦ దుత్తమభక్తికలారితాపము
 భీకరపాపముల్తుఱిమి ♦ భృత్యులమైభరియింపఁగాఁతునం
 చాకథలీకథల్విన్నగ ♦ నల్లనగన్నడుగల్గొనిక్కమో
 చేకురఁజేయవేలనొకొ ♦ చిత్తమునంగలకోర్కులచ్యుతా.

౯౫.

ఉ. చేచ్చితినీడుపాదముల ♦ చెంతనుజిత్తముచన్నిమిత్తమై
 నేచ్చితిసంతతాచరణ ♦ నిర్ణయసున్రతముల్లుటింపఁగాఁ
 దీచ్చితివిన్నమెట్టునకు ♦ దీప్యతరంబుగనీకుఁద్రీతిగాఁ
 గూర్చితిరమ్మనన్వినుతి ♦ గూడనొనర్తుగృతార్థజేయవే.

౯౬.

కా. ఈవేదిక్కినినమ్ముకొందుఁగదనా ♦ కీవేమనోభీష్టము
 లోప్పేతోల్లిఁటినిోసముల్విడిచినం ♦ బున్నెంబుతానంటదే

కావేరక్షణతత్పరుండనయయో ♦ కానన్నమంజేరఁగా
రావేశ్రీధరసన్తనీంద్రవరదా ♦ రాజీవపత్రేక్షణా.

౯౭.

కం. అనితనమనమునఘనమని | పనిఁబూనియనూనదీన ♦ భానంబునబ
ల్కినిదురగదురఁగఁబవళిం | చినస్వప్నావస్థఁదెలియఁ ♦ జేసినవాఁడై.

౯౮.

సీ. కొనురారునవరత్న ♦ కోటిరదీప్తితోఁ ♦ గర్జకుండలముల ♦ కాంతితోడ
మిసిమించెన్నొందు ♦ లసదంగదములతోఁ ♦ గనదురుశంఖఁచ ♦ క్రములతోడ
కొస్తుభమణియుత ♦ కంఠహారములతో ♦ నాపొంతనలరుర ♦ మాంబతోడ
పచ్చనాకట్టిన ♦ పట్టుపుట్టములతోఁ ♦ గరములఁడగుశార్ఙ్గ ♦ గవలతోడ
చక్కనానెక్కివచ్చిన ♦ పక్కితోడ | వరుసవెనుకొనునలపరి ♦ చరులతోడ
నీటుతోడనువగువల్లె ♦ వాటుతోడఁ | గలనుమాంధాతృసతికిసా ♦ ట్టొక్కరించె.

కం. అట్టులఁగనుపట్టినయా | దిట్టకుండములువెట్టి ♦ గృతీనుతియించెం
గట్టడిగలపట్టుదల | నైట్టించుచుదట్టమయిన ♦ ప్రీతిన్నీతికొ.

౧౦౦.

చం. సరసిజసంభవాదులెవ ♦ సంధిలఁజేసియనేకవర్షముల్
స్థిరమగుచిత్తదార్థ్యములఁ ♦ జేయుతపంబులనైనఁగానఁగా
నెఱుఁగనిదిన్యరూపమిది ♦ యేర్పడెముఁగలముంగిలట్టినా
నిరుపమభాగ్యమెంతటిదో ♦ నేనుతియింతుఁబ్రసన్నుఁడౌటకుకొ.

౧౦౧.

వ. అనికృతనిశ్చయయైయుత్సహించియిట్లనియె.

౧౦౨.

ఉత్సాహ. దేవతొల్లియేమిలేమిఁ ♦ దీఱమిన్మహీజప | గ్లావలంబబాలరూప ♦ మందినాభి
కంజమం, దావిధాతృసృష్టిచేసి ♦ యాతనిన్మహాత్ముఁగాఁ | బ్రోవఁద్రోవఁజూపియిట్టి ♦
పొందికల్లుటించితో.

౧౦౩.

మత్తకోకిల. తల్లితండ్రువిధాతచక్రెసు ♦ ధామయార్థధరుండునా
నెల్లనీవెదినేశచంద్రది ♦ గీంద్రసన్తునిచంద్రులై
కొల్లగాఁగనుపట్టునెల్లరుఁ ♦ గూడనీవెమహాత్మరం
జిల్లుదెచ్చటఁగన్ననచ్చటఁ ♦ జిన్మయాకరుణామయా.

౧౦౪.

మానిని. నాతరమానినుబ్రస్తుతీసల్పఁగ ♦ నారదముఖ్యులెనేరరనా
భూతరమత్ప్రతిభంబదినీదగు ♦ భూతియకాదెసమస్తజగ
న్నేతరమాహృదయాబ్జదివాకర ♦ నిత్యశుభాకరమూర్తిప్రపం
చేతరమైనటులొప్పుదులేప్పుక ♦ యిందదియందిదిపొందినదొ.

౧౦౫.

కం. అనిసన్నుతింపమెచ్చుచు | ఘనమోదాయత్తచిత్తం ♦ కలితుండౌచుం
జనవల్లభప్రృష్టలభ | ననయముమదిగోరునరము ♦ నడుగుచునంగఁ. ౧౦౬.

ఉ. చక్కనిభక్తిగల్గినను ♦ సాంత్వవిధానమునన్భజించిపెం
పెక్కినభాగ్యముల్వడసి ♦ యెల్లభవద్వినియోగమాటకే
నెక్కినప్రీతిజేసితగు ♦ నిత్యవినిర్మలకీర్తిగమ్యఁడౌ
నొక్కసుపుత్రుమాకొసగు ♦ మోసరదాయనిదీనయైనఁ. ౧౦౭.

వ. ప్రసన్నుండైనప్రీతికేసుండు హస్తముఖంబున సుసంజ్ఞికంబగు నాప్రసక్తివిని ససంభ్ర
మంబుగఁ బ్రసాదించువాఁడై ససారంబగు నొకరసాలఫలంబు నసుంధరేశుసతికొ
సంగి తిరోహితుండగుడు నాతలోదకమేల్కొనిచి చేతనున్నట్టి యాచార్యఫలంబుఁ
బ్రీతింబొడగాంచి భూతమయుండాతెఱంగునఁ బ్రీతుండై ఫలదాతయైనందులకు
హాస్యించి యాతటి నాతటి నిద్రించు నేతం ద్రచ్చోతంగఁజేతకయిమేలుకొలిపి యంత
యుసవిస్తరంబుగా విన్నవించిననతండు. ౧౦౮.

కం. ధన్యవుమాన్యవుగణ్యువ | నన్యగుణాభరణసుపద ♦ మబ్బిననీసౌ
జన్యమునహైన్యముడుగుచు | ధన్యతనేఁగంటినంచు ♦ దుఃఖిన్లెచ్చెఁ. ౧౦౯.

వ. అంతనయ్యనంతాకాంతుండు నితాంతసంతోషాంతరంగింబునఁ గొంతతడవెంతయుఁ
జింతించికాంతంగాంచి సవాచరణపాత్ర సుముహూర్తంబునఁ బవిత్రవై జగత్త్రయ
పవిత్రకరచిత్ర చాత్రుండగు నాపుండరీకనేత్రు నారాధించి ధారుణీసురులకు భూతి
భోజనాది సత్కారములుతీరిచి శౌకప్రసాదం బిదపుడారగింపుమని యానతిచ్చు
టయు నాపెయట్లుచేసిన. ౧౧౦.

అంబరీషుఁ జన్మకర్మవివరణము.

కం. గర్భిణియైయూయమకనె | నిర్భయుండగునంబరీషు ♦ నిర్మలభాషు
ద్వర్భరనియమాన్వేషు | స్వర్భాషుసమానరోషు ♦ సంస్కృతవేషుఁ. ౧౧౧.

వ. ఇట్లానందనీయయగు బిందుమతి కరవిందాక్షు ప్రసాదంబున నందనుండై యుద్భ
వించిన యాసుందరాంబరీషునకు శిష్టముని లోకగిర్మండగు వశిష్ఠునచమతంబు
పడయుచు మాంధాతృచుహీరమణుండు తత్తత్కాలానురూపగుతుల జాతకర్త నామ
కరణచోలోపనయన విద్యాభ్యాసాదివిధుల మరిచి, యుద్వహింపించి తదభిప్రాయా
నుసారంబుగయుననాశ్వరాజ్యభారంబుమోపె సాచిన్నియన్న పిన్న నాటినుండియు
నెన్నరానివిన్నాణంబున వెన్నునిపయిందిన్ననిభక్తివెన్నుకొనియున్న యెన్నికఁగన్న
భాండుగావున. ౧౧౨.

సీ. శ్రీనాథపాదరా ♦ జీవచిత్రనమంద ♦ చెదరనిగురినూన్చి ♦ చిత్తముంచు
నారాయణానేక ♦ నామసంస్థరణంబు ♦ జరభక్తిసల్పుచు ♦ జిహ్వచనుపు
ఘనవిగ్రహంబులు ♦ కైసేసియనయంబు ♦ దృష్టిగాహర్షింప ♦ దృష్టినిలుపు
హరికథాగానంబు ♦ లాచరింపగఁజేసి ♦ వీడనితమిఁదీర్చ ♦ వీనులిచ్చు
విష్ణుభక్తులవర్షింప ♦ విడువకుండు | చారలెడకోరనదిరహి ♦ మిరఁజేయు
విష్ణుమయమెల్లజగమని ♦ విస్తరించు | వైష్ణవునకెన్న సర్వంబు ♦ నశపడవను. ౧౧౩.

భక్తికర్మనిష్ఠులుయు క్తములనునీతి.

ఉ. భక్తులునిర్వికారపర ♦ వస్తుగతైకరహస్యసంగ్రహ
సక్తులులబ్ధశక్తులున ♦ సారగృహస్థదశావిరక్తులు
నిక్తులునైజగద్విదిత ♦ నిర్మలసత్వగుణానురక్తులై
ముక్తులుగారెనూక్తులున ♦ మున్నతినేరగఁజ్ఞానయక్తులై. ౧౧౪.

ఆ. భక్తితోంటిమెట్టి ♦ భక్తిచేజ్ఞానంబు ♦ బడయనచ్చుదాన ♦ బడయనచ్చు
వర్ణనీయమైన ♦ వైరాగ్యమదిదాన | దొరకుముక్తిగాన ♦ వరముభక్తి. ౧౧౫.

కం. భక్తియొకండబ్బిననుగు | యుక్తులుపెడఁబాయఁబాయు ♦ నుత్సాహంబు
ల్రక్తులరిక్తులగరుణా | సిక్తులనొనరింపజూచు ♦ సిద్ధుఁడతానా. ౧౧౬.

చం. అనుచుబహుప్రకారముల ♦ స్వాశయముఁబ్రకటించితానన
ట్లనయొనరించుధన్యుఁడయి ♦ డాలుగొనంబురుషార్థసంపద
ల్కునుకొనికూర్చుటుత్తమము ♦ మోవడమద్దియెపథ్యమంచుఁబా
లనమునుజేయుచుండెదన ♦ లావొకవంకనునన్నెకెక్కఁగె. ౧౧౭.

తే. భర్తకర్తలమూలంబు ♦ త్యాగముకద | త్యాగమునకెన్న నెక్కుడై ♦ ధనమునలయు
ధనమునాడ్వింపఁడనకర్త ♦ నొనరుపనగు | ననుచుభక్తిసరక్తిదా ♦ ననుగమింప.

సీ. కునలయఁబలరించి ♦ కూర్చినున్నతిజూపు ♦ రాజన్ననీతండె ♦ రాజనఁదగు
కవిబుధగురులను ♦ గ్రహసౌమ్యమునఁగను ♦ నినుండన్ననీతండె ♦ యినుండనఁదగు
సరసులకెల్లెడ ♦ సారసంపదనిచ్చు ♦ ఘనుండన్ననీతండె ♦ ఘనుండనఁదగు
ఎల్లభూభృతతి ♦ యెగిరిపాటున్తాన్చు ♦ నింద్రుండన్ననీతండె ♦ యింద్రుండతగు
అనుచుఁబ్రజలెల్లఁడన్నెపు ♦ వినుతినేయ | భూమిఁగలబుధసాధుల ♦ సేమమునకు
నంబరీషపటిష్ఠుఁడొ ♦ నంబరీషుఁ | డగులబైటనలోనను ♦ బొరిగొనియెను. ౧౧౮.

- ఉ. ఆశ్రమంధీరతన్మికుల ♦ నభిగభీరతబుద్ధిగంజజు
నూత్తినుమేశ్వరు న్నరుని ♦ బొందికఁగాఁతిశశాఁకుడీ ప్తిచే
నాతరణిన్మిభిన్నుచిత ♦ నయ్యమరేఁగునిభోగసంపద
నీభతులఁజేసి గెల్చియిక ♦ విష్ణునిభక్తినిలొంగన్ దృఢి౯. ౧౨౦.
- ఉ. అల్లసరస్వతీతటము ♦ నందొనరించెమహాశ్వమేధము
లొల్లలుగాగదక్షిణలు ♦ కోరినయట్లుచలామరాళిక
ష్టల్లననిచ్చి ధేనువుల ♦ సాభ్యుపపత్తిసంగఁగోటులం
దల్లికృతార్థకాఁడగిన ♦ తాఁబరమాథవిధిజ్ఞుఁడౌటచే౯. ౧౨౧.
- కం. కురియంజేసెనురత్నము | లరయంజేసెనురమేళు ♦ మండటివారి
న్దురియంజేసెనుసంపద | మెరయంజేసెననిమేర ♦ మేవడినెక్కో౯. ౧౨౨.
- సీ. అంబరీషునకుది ♦ గంభిరయాకీర్తి ♦ కలిగితాఁజెలరేగి ♦ బలిసియెగిసే
తనధీధితినిజగ ♦ ప్రయమావరింపంగ ♦ దినపోదయాస్తమా ♦ ననియతివిడే
విరాఁతతోఁజ్ఞైశ్ర ♦ వాసురతరుధేను ♦ నజ్రములెవదకంగ ♦ నజ్రవెడలె
వాహనాన్వేషణో ♦ త్సాహియైవేసరి ♦ చనినిజాసనమును ♦ గనఁడజుండు
అత్తవారియిండ్ల ♦ కరుగదారులునాన | నడిగికొనుచుర్యోయ ♦ వెడలిడన్సి [౧౨౩.
యుండనిల్లుగాని ♦ పండమంచముగాని | దొరకకడలిరంట ♦ హరుఁడుహరియు.
- కం. శక్తియిటులద్భుతబగు | భక్తిన్వర్ణింపనతని ♦ ప్రతియతఁడెపరా
శక్తియిఁకనతనిసుతగా | యుక్తముగాకున్నెసరవ ♦ రోత్తముఁడుగదా. ౧౨౪.
- కం. ఆతండ్రికనుగాళిం | దీతీరమునందొనరె ♦ దృఢతరనిశ్ఠం
బ్రీతిమెయిచుపములోక | త్రాతరమేళుండుమెచ్చి ♦ దాక్షిణ్యమున౯. ౧౨౫.
- చం. గరుఁడునిదైవతేధముగఁ ♦ గల్పనచేసిమురారితానుసుం
మరతరవైధవాతిశయ ♦ దర్పములొప్పుబురందరాకృతిం
బరగినఁగానకున్నయల ♦ భక్తునిఁగోరువరమ్మలన్న నే
సురపతిసన్నమిన్నకటు ♦ చూడకయేచనుమన్న దెన్నవై. ౧౨౬.
- తే. తనసుదర్శనమపుడిచ్చి ♦ తన్నుఁబొచ్చి | వినుతినేయంగరహిఁజొచ్చి ♦ ఘనతఁబుచ్చి
మనుపమదినచ్చియాలచ్చి ♦ మగఁడుమెచ్చి | మచ్చికనుగ్రచ్చితగఁజక్ర ♦ మిచ్చిచనియె.
- తే. తాసుదర్శనమతనిసు ♦ దర్శనముగ | నమ్మినెవ్వనమునఁబూజ ♦ నమ్మెనర్పు
సతతమాతండుద్వాదశీ ♦ న్రతముసల్పు | జేసియేకాదసులసుప ♦ నాసదీక్ష. ౧౨౭.

కం. పరమార్థపుత్తినఖిలముఁ | బరమేశాధీనమగుటఁ ♦ బనివడుటకుఁబు
ట్టిర కానఁబనిదొరంకొనఁ | బరువడియగువీషణంబు ♦ పామరతయచుకె. ౧౨౯.

తే. సకలవిధములనాభాగ ♦ సత్పుతుఁడగు | నంబరీషుఁడయితండ ♦ నంబరగేను
దైవకృతములనైసర్గి ♦ కావిలముల | నించుమించేమిలేచువ ♦ చించుటకును. ౧౩౦.

శ్రీమత్యనతారాభివృద్ధ్యాదులు.

ఆ. అట్టియంబరీషు ♦ పట్టియొయువయించెఁ | బ్రకృతిలోకమాత ♦ భావిసీత
సకలలక్షణాప్తి ♦ నకళంకయగుచుఁ | దూరయగుచునయవి ♦ చారయగుచు. ౧౩౧.

ఆ. సురలుపూలవాన ♦ గురిసిరిదిక్కులు | మెఱసెదివ్యకళల ♦ మేదినిఁగల
జనులకొదవనయ్యె ♦ సంతతోత్సాహంబు | పాడిపంటలెచ్చు ♦ బడవిగ్రచ్చు. ౧౩౨.

కం. శ్రీమతినామంబునఁదగి | ధీమతిగుణవతివృథమతి ♦ ధృతిమతియగుచు
స్థామారత్నమునాఁగాఁ | గామాంబకమట్టిలొప్పు ♦ గమనీయరుచికె. ౧౩౩.

సీ. ఎల్లరరక్షించు ♦ నల్లజగన్తాత ♦ తల్లిసంరక్షణఁ ♦ దానుబడసె.
పలుతొలిపలుకుల ♦ వెలయించెడిలలిత ♦ పలుకులొందొంటిగాఁ ♦ బలుకనేర్చె
ఆటకన్నిపాదిపి ♦ యాపిమాపెడియంబ ♦ తోటిబోటులతోడ ♦ నాటలాడె
విద్యతాననముని ♦ వేద్యయౌనలమాత ♦ హృద్యంబుగాఁగను ♦ విద్యఁజదివె
తానుదినదినమునువద్ధ ♦ మానకాఁగ | నెప్పుడెప్పునియొప్పిద ♦ మప్పుడద్ది [౧౩౪.
మీఱఁదమిరీరఁజేలువార ♦ నేరిచికొని | వన్నెకెక్కినకన్నెనా ♦ నెన్నికఁగనె.

ఆ. అంబరీషపుత్ర ♦ యైనందులకుఁజెచ్చు | విష్ణుభక్తిగోడ ♦ వెలయుచుండె
బొమ్మలాటలోను ♦ నమ్మాధవునెకొల్చు | గ్రంథపతననతని ♦ కథలెఱుంగు. ౧౩౫.

కం. హరిభక్తిఘనుఁడజనకుఁడు | హరిభక్తినిరక్తిఘనయె ♦ హరిసమయునొక్కో
హరివేణితహరివాణిత | హరివదనతహరిశుచితయు ♦ హరిమగ్యతకె. ౧౩౬.

సీ. హరికినివేదింప ♦ నట్టిదేదియుముట్ట ♦ దలరులుఫలములుం ♦ జెలులొసఁగిన
హరివిలాసపదార్థ ♦ మమరనిచోద్రొక్క ♦ దరయనద్దింకెంత ♦ పరగితగిన
హరికథావివరంబు ♦ లాడునాటకములు ♦ పెరయాటజొరనేరు ♦ ప్రీతిపడిన.
హరినామసద్గ్రంథ ♦ మాస్థబలించెడి ♦ నలదొండమనురస ♦ వంతమయిన
అంతరంగభక్తి ♦ నెంతయునిట్లున్న | బీజమునకుఁదగిన ♦ భూజమఱుచు
నంబరీషపుత్ర ♦ నభినుతింత్రెల్లరు | మూలమెఱుంగున్న ♦ లీలఁగన్న. ౧౩౭.

గీ. అట్టికూతురొక్కఁ ♦ యాత్మజుఁడగు మౌవ | నాశ్వఘునుఁడుకీర్తి ♦ శాశ్వతుండుఁ
బరగనంబరీష ♦ నరపతిసురపతి | యొప్పివముననుండ ♦ నొక్కనాఁడు. ౧౩౨.

పర్వతనారదులంబరీషుంగననచ్చుట.

ఉ. కట్టడికల్గిలోకముల ♦ గాఢలెఱుంగుచు బాధవీడిపోఁ
బెట్టెడిబోధనేయఁగన ♦ భీష్మితముల్పమకూర్చునూర కే
పట్టుదలంబనింగొనెడి ♦ భాగవతాగ్రణులార్యనంద్యుల
పట్టున కేగుదెంచిరల ♦ పర్వతనారదమాని రాక్షసుల్. ౧౩౩.

సీ. ఘనజటాజూటసం ♦ ఘటితమస్తకముల ♦ రమణీయఫాలపుం ♦ ద్రుములతోడ
అమలతేజఃప్రభా ♦ వాంగకాంతులతోడఁ ♦ గరుణాకటాక్షవీ ♦ క్షణలతోడ
కమనీయకటినూత్ర ♦ కాపీనములతోడ ♦ నమరియుండినవల్క ♦ లములతోడ
చారుహస్తగ్రస్త ♦ జపమాలికలతోడఁ ♦ దమరక్షకై నదం ♦ డములతోడ
హరిహరాంచితనామసం ♦ స్మరణతోడ | శమదమోత్పన్నకరభాష ♦ ణములతోడ
తెలియకానరనారాయ ♦ నులెయటంచు | మహిమ పెంపునఁదలపంగ ♦ మహికిడిగ్గి.

ఉ. వచ్చినమానిచంద్రులకు ♦ వందనముల్పచరించితోడనే
మచ్చికనర్ఘ్యపాద్యములు ♦ మానవపదార్థసమర్పణంబులిం
పెచ్చఁగఁజేసిలక్ష్మ్యముగ ♦ నేర్పరపించినరత్నపీఠము
లైచ్చియిడంగఁజేసియల ♦ దేవమునీంద్రులఁగాంచియిట్లనుకొ. ౧౩౪.

ఉ. మీరుమహానుభావులరు ♦ మేఘగలారలువేఘతుల్యులుకొ
భూరికృపావిశేషమొగిఁ ♦ బొందినమానసమెచ్చరింపఁగా
నూరకయస్థదాదులకు ♦ నున్నతిఁగల్పనఁజేయఁబూనియీ
తీరునఁజేరుచుందురును ♦ తింపఁగళక్యమెమీసమర్థతల్. ౧౩౫.

కం. కారేహరిహరులీరలె | కారేనామనికిపట్టు ♦ రంజింపంగ
నీరేగతులాప్తతఁగై | కోరేయాసనములనుచుఁ ♦ గూర్చుండంగాకొ. ౧౩౬.

ఉ. పాపనమయ్యెమద్భుహము ♦ బంధులుమంత్రులుఁగాంతలాపులు
న్నేవకులుందరింత్రుమదిఁ ♦ జేడ్చుడుచింతలువాసిసర్వలో
కాపనభద్రదాయకమ ♦ హామహిమాంచితదివ్యపాదసం
భావనమాకుఁగల్గెనిక ♦ భాగ్యముమృగ్యమెభోగ్యమాసదా. ౧౩౭.

కం. జంగమతీర్థముపైమా | ముంగిటికల్పకములట్టు ♦ మొగికినియెడిమీ
గతిఁదెలిసెడిఁబానను | లంగామముఁజేసికోర్కు ♦ లందీర్తురిలకా.

౧౪౫.

మ. ఒకహోరన్విధిప్రోలుమాధవుపురం ♦ బొక్కంటఁదైలాసమిం
కొకఁటందాపసలోకమొక్కఁటసురేం ♦ ద్రోకస్సొకంటన్నలలో
కమభృద్గహ్వరయాగికాశ్రమములిం ♦ కంగొన్నిటన్నాగలో
కకరాళాలయమొంటమెట్టుచుఁగనం ♦ గాంక్షీంతుత్రోవన్తముకా.

౧౪౬.

మ. కలికాభుల్లరణీనరాశ్వతతికి ♦ నర్వప్రమత్తాళికిం
గలకాలంబయిమీరలుంటనెకదా ♦ కొటిల్వముల్లామియా
కలికాలంబటులీరలేకఁగనమిం ♦ గాదేన్యలోకంబువ్యా
కులభూయిష్టమనిష్టకష్టదమహా ♦ ఘోరాఘసంతుష్టముకా.

౧౪౭.

కం. అనివినుతులుపొనరుచునా | జనపతియాననముఁగనుచు ♦ జనువుననువుగా
మునిజనఘనగణ్యులుతమ | మనమునననురాగమొనర ♦ మనుపరితనరకా.

౧౪౮.

కా. రాజుల్లీరలనంగఁబుష్పఫలము ♦ ల్రాజిల్లఁగానామహా
భూజంబుల్లవమిమ్ముఁగాంచుటలుమా ♦ భోజ్యంబపేక్షింపనే
వ్యాజంజేటికిమిమ్ముఁదీర్చుటయుమా ♦ వ్యామోహమేసుమ్మియో
భూజానీమముఁగోరిమిమ్ముఁగనుచు ♦ న్యోధింతుమిష్టాథముల్.

౧౪౯.

ఉ. సాధులువిప్రులున్యతులు ♦ సామ్యములండజపాలిగాఁగనే
బాధలనొందకుండమిముఁ ♦ బ్రాపుగఁగైకొనియుంటఁగాదెహృ
ద్రోధముఁబాసిసాధనచ ♦ తుష్టయసంపదనేకరింతురా
రాధనవారిఁజేయుటన ♦ రంజిలమికగుడదెల్పమాకగుకా.

౧౫౦.

చం. ఘనమదిమీదెఱుంగకస ♦ గౌరవవాక్కుల్లమమ్మునంటనీ
ఘనమునుబెంపొనర్చునది ♦ కల్తషమారతకాస్పదంబగు
న్వినుతులవేలనీక్రియకు ♦ నీవునుమాక్రియకేమునొదుమీ
యనువెకదాపరాత్పరుని ♦ యానయనన్నరనాధుఁడిట్లనుకా.

౧౫౧.

మ. ఒకనాఁడైననుమమ్ముఁగోరరుగదా ♦ యొక్కింతయొక్కింతలో
నికనీరేతమినీరెసర్వమునుమా ♦ యిచ్చానుసారంబుగా

సకలోత్కృష్టాబుసర్వశక్తులుమము ♦ న్సాకంగమీకేటికో
యికవేటేపనిలేనియట్టులిదియే ♦ హే రాశహేవాకమా. ౧౫౨.

కం. స్థితినియతులునతికుతుకుఁ | జతురులుసతతాతిక్త ♦ శతధృతిమతులౌ
యతులరితరులగతినిగని | యతిపథమునజతపలుతురి ♦ డతివేలమెనాకా. ౧౫౩.

మ. యతులౌనెల్లరథర్థమిద్దిమిముమే ♦ మాస్థంబ్రబోధింపమీ
రతిసంతృప్తివిప్రలన్తనుపవే ♦ దార్థంబువాలోరిమిక్
స్తృతిగుప్పంజగమెల్లబొందువడెడు ♦ న్నేఘంబునర్హింపఁగా
క్షీతిమాగుండురులిచ్చుబండ్లవితిను ♦ క్షేత్రజ్ఞుడివట్లనుకా. ౧౫౪.

కం. హితమిదిపరమాత్మనకా | జతపడియొండొరులుసాయ ♦ సంగడులందఁ
న్సతులఁగనిపితకుతుకపడు | గతినితరజపాదులకును ♦ ఘనమిదిసుమ్మా. ౧౫౫.

కం. మాచేయుజపతపమ్ములు | మీచేసెడిక్రతువులెల్ల ♦ మేళనమైన
న్యోచింపఁజగదుపకృతి | కైచేసెడిక్రియలకీడు ♦ కావనబతియుకా. ౧౫౬.

కం. సాయముచేయునదెవ్వఁడు | సాయముఁగైకొనునదేఁడు ♦ సర్వంబొకఁడం
చేయెడనీరలెయందురె | యాయుక్తులవానిఁగూర్చి ♦ యెఱిఁగింపుడనకా. ౧౫౭.

వర్ణాశ్రమధర్మనిర్ణయము.

తే. శౌనునిక్కమయామాట ♦ యదియెలేటా | తానుగమ్యండనంచొండు ♦ చలచితౌలఁగఁ
డప్పుతప్పనుచొప్పునఁ ♦ జెప్పుటకునె | సర్వమేకముసాయము ♦ సాజనునుట.

స్తీ. అక్షులుకర్ణంబు ♦ లంఘులుంగరములు ♦ వాక్కునువక్త్రంబు ♦ షరలుమేర
కనుచునువినుచుచు ♦ జనుచునుబూనుచు ♦ ననుచునుదినుచున్న ♦ నంగమెసఁగు
కనుసెవులధికతఁ ♦ గాల్సేతులవటున ♦ నాల్కనోర్లదనాన ♦ నతినుతిఁగన
కనకయున్విసకయుఁ ♦ జనకయుంబూనక ♦ యనకతినకయున్న ♦ నడలునొడలు
సాయమేదొనర్చు ♦ సాయంబునెద్దొందు | సాయమొదవకున్నఁ ♦ జచ్చుఁగలిసి
సాయమనకసాజ ♦ సంగడులనుకొని | పనులువలయుజగతి ♦ మరదదెగతి. ౧౫౮.

ఉ. బాబురువారిజాక్షులును ♦ బ్రౌఢులువృద్ధులునుండునిల్లువా
క్షాశనకార్యసంఘటన ♦ గాసిలికూర్పుటనీతి నేర్పుట
స్త్రీలగనున్న నేచేలఁగు ♦ లేకదిబన్నముఁగన్నభిన్నమా
వీలునశూద్రవిణరప ♦ విప్రులగేహమిదొప్పజొప్పదుకా. ౧౫౯.

సీ. బ్రహ్మచారులుశూద్ర ♦ పద్ధతినడకువ ♦ కలిగియెల్లరకూర్చి ♦ గనగనలయు
అలగృహస్థులునణి ♦ జానుసరావస్థ ♦ గూర్చుచండటికన్ని ♦ కదురనలయు
ఆననప్రస్థులు ♦ భూషరులట్టుల ♦ సరిశిక్షగుణరక్ష ♦ జరపవలయు
యతులన్న భూసుర ♦ గతినెల్లెడలగర్త ♦ పద్ధతులుపదేశ ♦ పఱపనలయు
ఆశ్రమంబులనిట్లండ ♦ రనుసరించి | వర్ణనియతినచరియింప ♦ నలయుసుమ్మి
పాలుమాలుచు నేడేని ♦ బరువదనుచు | బరులకొప్పుమిఁజెడువాని ♦ బ్రదుకుకృత్యం.

కం. ఒరులగతినాకు నేటికి | సరినాకేరొప్పురనుచు ♦ సాహసికానా
దరమొండెడుదేవునికడ ♦ గొఱమాటినసుతునిదండ్రుడి ♦ కూరిమిఁగినునే. ౧౬౨.

కం. ఆదరువుగఁదనపనినడ ♦ జేదోడొబ్బెజనక ♦ చిత్తప్రియుఁడొ
మాదిరిబరేశుకృపఁగను ♦ గాఢనియేమెచ్చుఁగన్న ♦ గడలెక్కఁబడున్. ౧౬౩.

కం. సాయమొస్త్రీయమొహేయమొ | న్యాయముసహభాగ్యమిద్ద ♦ నరులకరయఁగా
బాయకయొక్కటభాగము | లైయుండఁగినశ్యమున్న ♦ యనభూషరుఁడున్.

చం. ఘనుఁడగునొడ్డువేగఁదన ♦ కర్తముఁదీర్చుచుబల్తిపేర్చిదా
బనివడియొందుకార్యములు ♦ పట్టినజేయఁగడంగునేనినా
తనికిమహోన్నతంబయిన ♦ ధన్యత రాజనుసేయసంగినా
మునిపతులిట్లుపల్కిరిప్ర ♦ మోదదసాదృశయుక్తభాషలన్. ౧౬౪.

తే. తన్నహంకారమూనియు ♦ దర్పమీనఁ | దలఁచెడినకానిలేడట్టి ♦ బలిమివాఁడు
తనకుఁగలపుష్టియెల్లస్వ ♦ ధర్మమందుఁ | బూర్తిగానూన్చునాతండె ♦ పూర్ణఘనుఁడు.

తే. అన్యకర్తఁబానర్పఁగా ♦ నాసపక్షఁ | జేదిరుగువానిగతినది ♦ చేతఁగాదు.
స్త్రీయకర్తంబురుచివాసి ♦ చెడునుమున్నె | యుభయనష్టతఁబెడఁబాయు ♦ నూర్థ్వగతియు

వ. ఇదియొయిందగుసాశ్యఫలంబు నిజకర్తానుష్ఠానంబు సర్వసమ్మతంబు జగద్విదితంబు
నగు నైన నింకవినుచుని యిట్లనియె. ౧౬౫.

చం. అధికులుహీనకర్తముల ♦ యాచరణంబునకాశ్రమింపర
క్షిగముననైనదాల్చిగని ♦ వేదనపెట్టెడిసిగ్గుమాన్వస
ప్రగమునవేటుసేగిగనఁ ♦ బట్టదుపుట్టదుధర్మలోపమా
యధిపతిప్రాధులప్పుడవు ♦ డన్నులపిన్నులపాటొనర్పరే ? ౧౬౬.

తే. కానిహీనులుగౌరవ ♦ కాంక్షఘనుల | కర్తలొనరింపజనదద్ది ♦ ధర్మహాని
చన్నచత్ఫలమువిలోమ ♦ జాతిరీతిఁ | జెడునుజిన్నులుపెద్దల ♦ నడకగుదురే? ౧౬౭.

- ఉ. కావునఁగాంతలాపురుష ♦ కర్తము రాజులువిప్రధర్మము
ల్లాపణిజుల్తహీశవిధి ♦ నఁఘ్రజులార్యవిధాయకంబును
న్వావిరిగేస్తులాయతుల ♦ వత్సమునొనరింపఁబూనరా
దానలసగ్గతుల్పుకృత ♦ మంతయుఁబోయునుమాయనాయువుకె. ౧౭౧.
- ఆ. ఏనినన్నెదైన ♦ నెదకెక్కవారిది | స్వీయనియతిఁగన్న ♦ శ్రేష్ఠతయని
తనకుకర్తనియతి ♦ దాననుష్ఠించుచో | వారియట్టికన్నె ♦ వాడుకాడె. ౧౭౨.
- తే. తల్లిదండ్రులఁజెడ్డలఁ ♦ జలఁపరుదుగ | నర్థమాశ్రమమునుజీడ ♦ జడిఁదలఁతురె
తామునరియించునాల్గు ♦ ల్లగఁదగదె | నైజధర్మఁబాపాయనా ♦ నేజనులకు.
- కం. తనజననీజనకులనలె | ఘనభక్తినిగౌరవించి ♦ కలిగినసుతుల
ట్లనువుగగారఁమునఁగని | తనకర్తలొనర్చువాడె ♦ ధన్యుడఁన్నా. ౧౭౩.
- కం. ఏడేఁటికిమహినొదవెనొ | వాడెదియొనరింపనదియు ♦ వాడుంజనరుం
గూడినఁబెరపనిఁబాడె | తోడెంబునుజేరులేక ♦ తొలఁగుధరితికె. ౧౭౪.
- తే. నిత్యనర్ణాశ్రమాచార ♦ నియతనిష్ఠ | నెల్లరుండఁఘటింపమి ♦ మైచ్చరించు
టిందులకకాదెమీరుమేమిమందఱునికి | యనుచుఁబల్కుచుఁచలరెత్తి ♦ యటుకనంగ.
- ఉ. కాంచరిమానికుంజరులు ♦ కాంచనరత్నసమప్రభావిశే
షాంచితదేహదీప్తిగల ♦ యాధరణీశ్వరపుత్రికామణిం
జంచలముల్లనంబులుగ ♦ సాహసుడాసుమబాణుడేడనో
పాంచితరమ్మలేసెనెటఁ ♦ బోయెనొధర్మములేటఁబట్టెచుకె. ౧౭౫.

ఆమునులు శ్రీమతినభివర్ణించుట.

- వ. అట్లు నిక్కంపుచక్కటులు పెక్కులుపన్యసించుచు నొక్కయెడ నెదుటిచక్కటి
కైకనుఁడుఁ - జక్కనియొక్క చక్కరబోడి యాచక్కింబన్న ఫక్కింగన్నవారై
యొక్కింతడెక్కునడ నెక్కడనక్కనో, యాచక్కరతిండి యొక్కిరింతటక్కరి
గ్రక్కున నెక్కిడి చురుక్కుననేసె నక్కటక్కట తమయొక్కవలెల్లనెటఁద్రొక్కిరో
యెట్లా చిక్కులకుదక్కిరో దృక్కుల వాక్కుల నక్కాయంపునెల్ల చక్కుల
నెక్కినుచొక్కుపాటు తమనిక్కంపుజొక్కుమ్మ స్రుక్కజేయ నక్కాముని
యుక్కురులంజక్కుకొని మిక్కిలిపలుకులకెక్కుమాలి యక్కన్నియ చక్కందన
మ్మనకుమక్కువపడి తక్కినవారియొక్క సక్కియములు లెక్కగొనక యుక్కడము
లెక్కిన నొక్కుమ్మడి నిట్లనిరి. ౧౭౬.

- కం. అదెకననయ్యెనువింతగఁ | బదియార్వన్నియలమేల్లి ♦ ప్రతిమయొమించో
పదనైనమదనుప్రచర మొ | ముదితయెఁగూనన్ననదై ♦ మోహినియొక్కో. ౧౭౯.
- చం. హరిసతిరూపముంగనిన ♦ యప్పటినుండియుసృష్టి నేర్పునం
గోఁటతయటండ్రుతన్న నుచుఁ ♦ గూడినపట్టుదలంబిరప్రయ
త్నరచితసర్వసౌప్త్యనని ♦ ధానముగావిధిచేసియుండశా
హరుడదికొంచుమోహపడె ♦ నాహరిదీనికిమోహ మొందడే! ౧౮౦.
- చం. సురపతికుండులెక్కఁదగు ♦ చూడ్కులునాఘణినాధునట్టిలా
తరబడినాక్కులుంగలిగి ♦ దానికిఁబైనజునాయువొప్పునే
సరసిజపత్రలోచనకుఁ ♦ బాలగమేలగులీలనొప్పునీ
సురుచిరలక్షణంబులను ♦ జూచినుతింపఁగ సావకాశమా. ౧౮౧.
- కం. బంగరుపొడిరతనంబుల | సంగతినత్తరువు సుగయు ♦ సమ్మేళనగాఁ
గంగుదిరిచియీయంగన | సింగారించినవిధాత ♦ చెయునరిదికదా. ౧౮౨.
- కం. సీతముముఖవర్ణంబును | వాతెరరక్తినుముగనళ ♦ వర్ణంబుత్తు
ల్చాతుమునైల్యంబులకల | నాతక్కుదిబొట్టునన్నె ♦ లైదగుశుకమో. ౧౮౩.
- కం. ముఖరాసిసారమునుస | మ్ముఖమునమునుకొనకవెనుక ♦ ముడుగుచునటఁద
త్సఖిఁగెనికటకముంబడఁ ముఖరంబైజనకజలధి ♦ మురియించుశశికా. ౧౮౪.
- చం. మనమొకనాఁటికిప్పటికి ♦ మానినిఁగానఁగనయ్యెమున్నయే
యనువుననోగ్రహించితగు ♦ నంతటిజాగ్రదవస్థఁబూనియీ
చనునరిఁగానఁడమికె ♦ శారదలక్ష్మీయుమల్మీశేశుల,
న్మనముగిహత్తికొందురల ♦ కారణమిప్పటికన్ధమయ్యెడికా. ౧౮౫.
- ఆ. తరుగుపెరుగుదలలుఁ ♦ దగునైల్యమొప్పెడి | రాత్రిచరుఁడుపోల్చి ♦ రాదుసోము
నబ్జమాస్యమనఁగ ♦ ననుకూలమవునవు | నలరుగఁగమళిస ♦ మాలకములు ౧౮౬.
- ఉ. అంగనకంగజాతవిజ ♦ యాంకములైప్రభవిల్లిజాళువా
బంగరుబొంగరాలగతి ♦ భాసిలుచున్నకుచద్వయంబుమే
ల్రంగుమెఱుంగుఁగన్నవుడ ♦ రాకటులేగినమానసంబుతా
వొంగయిదూరెనానడుమఁ ♦ వోరపురాయిడినేమియశానొకా ౧౮౭.

తే. నాసికాకర్ణయుగముల. ♦ నద్ధములయి | యాగేసాగకనయనంబు ♦ లండఁదగిన
గండములకెక్కి వెలిగెడి ♦ దండికళల | కజ్జలముదృష్టిదోషాప ♦ గమముగాఁగ.

సీ. కన్నులసరిగాక ♦ గడుసరిమీలెల్ల ♦ నిక్కిపడుచుఁబోయి ♦ నీటమూఁగె
కంఠరతుల్యము ♦ ల్గారేకచిందంబు ♦ లడలుచుబైటండ ♦ కబ్బిడాఁగె
ముంగురులకుసాటి ♦ ముంగలరాకళు ♦ ల్చుల్లుచువనగుల్ల ♦ ములకుసాఁగె
నఖిములకైనరాక ♦ నక్షత్రపాళితా ♦ మిట్టుచుమినుకుచు ♦ మింటికేగె
పలుకుమెలకువఁబారుచు ♦ జలుకలెల్ల | తిరిగినమాలితరులెక్క ♦ నరిగివాగె
పటిమగలధీరులెటనైన ♦ బయలువెడల | నిలువఁగందురెయిచ్చోట ♦ జలుకవారు.

సీ. కాలసర్పంబులు ♦ నీలరత్నంబులు ♦ జమరులుందమములు ♦ సమముగామి
కలుపలుహరిణము ♦ ల్కంజముల్కత్సయ్యము ♦ లంగజూపులు ♦ ననువురామి
మంకెనపువుగెంపు ♦ మావిచివురులత్తు ♦ కలుబింబఫలములు ♦ దులలుగామి
చక్రకందుకగుచ్చ ♦ సామజకుంభము ♦ ల్బంగరుగిడ్లును ♦ బాటిరామి
వెదురునదురుబెదురు ♦ గదురవికుదిరిక | మరులులోచనముల ♦ ధరకుచములు
చేరితేరితీరి ♦ మీరుచునున్నవి | యసమపదవిగన్న ♦ పసయిదెకద. ౧౯౦.

ఆ. అతనుఁడైనమదను ♦ డతఁడగోచరుఁడయి | దీనినాఁపించి ♦ యేనిఁగాని
వేఁగలోఁగనేయు ♦ విండ్లుబాణములన | బొమలుజూడ్కుఁకాకట ♦ నమరుఁ
దెలియ. ౧౯౧.

ఆ. కొప్పుకప్పుగొప్పు ♦ యొప్పినములుఁగని | పాటిమీటిచేరి ♦ పైకరిగియు
నుడిగెఘనతయనుచు ♦ నడలుచుమొయిళులు | కడుపుపగులఁగింద ♦ గా
ర్పుఁగాదె. ౧౯౨.

కం. నిండుశశాంకుఁడుముఖముగ | నుండినమాలిన్యమొదవు ♦ నొప్పుదటంచు
న్పండించిశశనినుదురుగ | దండితనంబునఘటించె ♦ ధాతనెలతకుఁ. ౧౯౩.

తే. భామినీకుణిలోచన ♦ పద్మములను | మధువునానంగఁగమకించు ♦ మధుపములను
పదపదంబునఁదోలుట ♦ కదనుపడమి | గాంచనముఁజేపెనాసగాఁ ♦ గావలికిని.

కం. నవనవలక్ష్మణయుతయీ | నవలయటంచెలుకైన ♦ నమ్మకమునకే
యవులనుతీవులందవులుచు | జెవులునవాంకితముఁబూ ♦ శిఖిముద్రలుగాఁ.

- కం. నటఫలముచుబుకమానౌ | నటబటుదంతములుదాడి ♦ మాంచితబీజో
త్కటములుమాక్తకకుండ | స్ఫుటములునిశ్శేణిబోల్ప ♦ పాలుసగునభులున్.
- ఆ. మడుగొపొన్నపూవా ♦ సుడియొమానినినాభి | నల్లతెల్లొత్తాచా ♦ నాతియారు
పైకతములాగిన్నె ♦ లోకల్కిపిరుదులు | తొడలనంట్లొయేన్గు ♦ తొండములాకొ.
- కం. తామరశూండ్లముభుజములు | తామరపుష్పములుహస్త ♦ తలసమములుగాఁ
దామరసములామెట్టివి | యామానినియంఘ్రితలము ♦ లంటిమనియెడిన్.
- ఆ. బాలనగవుజ్యోత్స్న ♦ బాలనజ్రంబుల | నల్లచంద్రకళల ♦ మల్లెపూల
నులుగుమెలుగుమిటి ♦ పరగెడిధనశిమ | దీనియశముధాటి ♦ దానిసాటి.
- కం. మదగజములగేఁడినో | కుదిరికయంచలకుఁగూర్చ ♦ గోఁడినోయా
పదములయొడుగుడుగమనిక | కుదిఁడినేనాగకవుల ♦ కున్వర్ణింపన్.
- కం. మిందుంబంగరుఁగుండన | మించోమించుగనొసింధు ♦ రేద్ధంబౌచు
న్మిందుంజంబూపంకము | మించులనికనేమిచెప్ప ♦ మించులమించున్.
- ఆ. ఇన్నియింతలుండి ♦ యెన్నఁగాఁగనరాక | యున్నదతివనడుము ♦ మిన్నవోలి
అరయఁదలిసెహేతు ♦ వాసింగమిదితన్ను | గేరునంచుఁబాటి ♦ దూఁతెనడవి.
- తే. పిడికిఁటికిలోఁగినదుమున్న ♦ బడతియెట్లొ | మోయఁగల్గెనుగచకుచ ♦ ములభరంబు
నడనలేమికిఁగతమిద్ది ♦ నాణెమదియు | గాఁగనేచేసెయోచించి ♦ కమలభవుఁడు.
- చం. అమృతపుబాఁపెమోవియగు ♦ నద్దిరనాసతిలప్రసూనమా
రమణతగండభౌగములు ♦ రంజిలుదర్పణయుగ్మమట్లుశ్రీ
సమములుకన్యమల్భళిర ♦ చక్కనికేతకముల్నుఖంబులై
యమరునయారెయారుభ్రమ ♦ రాశిసలాకపిపీలికాళినాన్.
- చం. సకీయకుచంబులెన్నఁచుగు ♦ సామ్యములైలికఁచాబ్జకుట్టల
ప్రకరములందుఁబొందికవి ♦ రాజిలుతాళఫలంబులౌరయే
తికమకలొందికంచుకము ♦ దిట్టముగాబిగియించి పట్టిన
న్నికృతికినొచ్చియెచ్చుఁగన ♦ నిక్కుచుముక్కులనొక్కుగ్రక్కునన్.
- ఉ. ఔరపయోజగంధికిని ♦ హారములున్నవరన్ననూత్నశో
భారమణీయభూతిమయ ♦ భాండములంగమునిండనొప్పెడి

స్త్రీతినదేహకాంతులను ♦ మీఱఁగఁజేతమటంచుదానికిం
గూరిమిసొందియన్నిటికిఁ ♦ గూర్చుడినైక్యసమాపభావముల్.

౨౦౬.

ఉ. మేనుమెఱుంగువెట్టుటకు ♦ మిక్కిలిగాజతఁగూర్పఁబడ్డయా
చానసుభూషణంబులవి ♦ చాలకయోతనురోచులల్లనం
గానఁగవెల్లవాటియొకొ ♦ కానఁగరాఁకనేమిచెప్పున
మృతమునొందఁగల్గుదురె ♦ మాన్యులచెంతలనూనమానవుల్.

౨౦౭.

ఉ. ఈవనితాశిరోమణికి ♦ నేర్పడుమేనిసుగంధమెంచిపూఁ
దావులుతావులన్విడివి ♦ తావితలైనడిఁబాఱజొచ్చెడిం
గాపుమటంచులోకబలుఁ ♦ గట్టుమఁజుట్టుచు నంటిపట్టుదుం
బోవరె భీతులౌజనులు ♦ పొందొళ్ళనగూడినప్రాపుపట్లకుకె.

౨౦౮.

అ. ఇట్టికాంతచెట్టఁ ♦ బట్టబుట్టినవాఁడు | గట్టివాఁడుగాక ♦ నట్టివాఁడె
పట్టుదలనుదపము ♦ దట్టముగాఁజేసి | రట్టునడ్డదిట్టె ♦ ముట్టఁగలఁడు.

౨౦౯.

చం. అధిపుడుకన్యకున్నుఁడు ♦ యోగదయాయదికన్యసార్థకా
బుఁధుఁడెవిధాయకుండగును ♦ బోయలరాజులుగీజులింకనే
యధికులునైనబోలరిది ♦ యాకటకాంచితమాత్రకామివే
విధములదీని నేలఁగల ♦ విక్రముఁడెన్నికఁగన్న మేఁటియా.

౨౧౦.

కం. ఆరంభాసంభోగమె | కోరినదేవత్వమందఁ ♦ గూడెడి నంటే
యారంభోరువుపొందే | తీరునఁగన నొనుదేవ ♦ దేవుఁడుగామికె.

౨౧౧.

చం. ఇదిలభియించునేనిదగు ♦ నెంతయొగణ్యతమేఁటికాఁగన
మృదనుఁడుతోంటిబంటవుచు ♦ మక్కువనెక్కినఁజిక్కియుండెడిం
గదపురుషార్థసంపదల ♦ గణ్యములైతగి ధన్యుఁజేయునె
పుదవియుఁగోరఁబట్టదిక ♦ భద్రదమద్దియె మాటలేఁటికికె.

౨౧౨.

స్త్రీ. శుద్ధసత్వస్ఫూర్తిఁ ♦ జూడనొప్పుగుచుండు ♦ గరితయేయోగినీ ♦ శ్వరియెకాక
పరమప్రపత్తితో ♦ భాసిల్లుచుండంగఁ ♦ గన్యయేభక్తాగ్ర ♦ గణ్యగాక
నిత్యనైస్థికతాప్త ♦ నిపుణతగనుపట్ట ♦ నతివయేబహుళస ♦ ద్రవ్యతయకాక
గుణదోషవేత్తృల ♦ క్షణవతియైయుండ ♦ నారియేగ్రంథవి ♦ చారగాక
నన్నెచిన్నెలకన్ననీ ♦ యన్నిగుణము | లున్నవెన్నంగనన్నుల ♦ మిన్నయిద్ది
కన్నమాత్రమకాదుచే ♦ కొన్నవాఁడు | బన్నములెఱుంగకొండెడుఁ ♦ దిన్ననిగతి.

కం. కనదవయనములుగొనములు | ఘనముగఁడనరెడినివనితఁ ♦ గనినదిమొదలీ
పనిమునిఁగియెతమిఁబడితిమి | మనమునులకుఁదగినదగును ♦ మనమడుగుదమే. ౨౧౪.

ఆ. అనుచుమోచనకును ♦ ఘనమిటుమరలంగ | నింతకీయదెనతె ♦ యెఱుంగమైతి
మనుచుఁబిచ్చివణ్ణ ♦ సారాభటములుమాని | యధపునున్నిసెటిఁగి ♦ యడిగిరిట్లు.

ఉ. ఈననితాశిరోమణిన ♦ హీనసులక్షణలక్షితాంగళో
భావిభవాశ్శయచారుముఖి ♦ భావజసాయకతుల్యసాధుసం
భావితసద్గుణప్రకర ♦ భాసురతేజసుగన్నయట్టియా
దేవసమానుఁడేతఁడది ♦ తెల్పుమువిందుముకందుమాతనికా. ౨౧౬.

చం. అనవుడువారివిభ్రమము ♦ నంతయుఁగాంచుచునున్నవాఁడెకా
పునఁదెలిసెందదాశయము ♦ పుష్కమభావముఁజూపనైనన
మ్మునిపతులల్లహానియగు ♦ ముందెటులోయనితొఁట్రుపాటునొం
దెనుహృది నెట్టికేలకును ♦ దేర్చుచుభూపతివారికిట్లునకా. ౨౧౭.

ఉ. దేవమహద్గులీరలల ♦ తేజమదెంతనుతిఁపమానిసం
భావనమొందుపాటిదియె ♦ పామరమర్త్యజఘాటికాదెయో
పావనులారదానిఁగను ♦ భాగ్యముకూడనరంబెతండ్రియో
దానకపాదసన్నిధిని ♦ దాదగువీఁడెయటఁచుఁజూపికోకా. ౨౧౮.

కం. ఆలింగనమొనరించుచుఁ | జాలనుతించుచునుమిగుల ♦ సఖ్యమునెఱుపం
గాలేనిపున్నవెన్నినృ | పాటుఁబ్రసన్నునిఁగఁజేయఁ ♦ బాటులువడియుకా. ౨౧౯.

పర్వతనారదులు శ్రీమతిందమకిమ్మని రాజనడుగుట.

కం. ఇరువురుమునులొక్కుత్తుడి | నరనరుచేఁజేతఁజూని ♦ నాకీనాకీ
సురుచిరరుచిఁగన్యామణిఁ | దరుణీరత్నంబుననుచుఁ ♦ దమితోనడుగకా. ౨౨౦.

ఉ. దద్దరిలెన్దరాధిపుఁడు ♦ తన్నునిపుంగవులేమెఱుంగకా
పెద్దమనోవ్యధందవిలి ♦ ప్రేముడిఁప్రేమముఁగోరుచుండఁగా
వద్దనఁబాడిగాదనిన ♦ వంద్యునివంద్యునిఁజేయుశాపమా
ప్రొద్దనఁబెట్టిపోయెదరు ♦ ప్రోపరులొటెటులోయటంచెదకా. ౨౨౧.

మ. అనుమానింపకయిత్తమన్ననొకక ♦ న్యారత్నమట్టిద్దరె
త్తినమోహంబునమే నెఱుంగకడుగెం ♦ దేయంబుగాకుండుదా

ననుమానించినవారిబుచ్చుటకునే ♦ దాంధ్యంబుముందంచునెం

చినదోచెన్నడుపాయమందులకువై ♦ చేమోడ్చిరాజిట్లునున్.

౧౧౧.

ఆ. అయ్యదీనికింత ♦ యనుసరణంచేల | నాదుచేతనున్నఁ ♦ గాదెపనియు

నూతనార్థమేది ♦ మాతనయలకెప్పు | పతులుగారమాని ♦ పతులెలియ. ౧౧౩.

శా. మాతోబుట్టువులన్తహామహితల ♦ వ్వాశండ్రియెమొప్పుమాం

ధాతేసౌభరియన్తునీశ్వరునకుం ♦ దానిచ్చెనావైఖరి

స్తీతాత్పర్యములున్ఫటింపబడనా ♦ మేలొదయాపూర్ణులై

నాతబ్బిబ్బలుమాన్పబల్కువినరే ♦ నావారలద్దేమనన్.

౧౧౪.

ఉ. ఒక్కఁడుపూరుషుండుమహి ♦ మోన్నతుడైబహుకన్యకాశిఁబెం

పెక్కినమోహమందినరి ♦ యించినచక్కఁబులెన్నియేదగు

న్నెక్కినప్రీతినొక్కసతి ♦ వేతలబల్వురగట్టికోలజే

చక్కివిగావరాదుగద. ♦ పాదృశముంబలుకంఁగెనెచినన్.

౧౧౫.

తే. కాననాపట్టినోర్తుక ♦ ఘనులుమీర | లిరువురడుగుటసరికాదు ♦ తరలుఁడిపుడు

మరలిమీరలురాస్వయం ♦ నరముఁగూర్తు | ననితమిలోనఁదనకోరు ♦ వానికగును.

చ. అనవుడుబాగుబాగమచు ♦ నచ్చటలేచినదేఁద్రచంద్రుతోఁ

జనియెదమంచుబల్కుటకు ♦ పొగనిచిత్తపరిభ్రమంబుత

మృనయముయోచనారహిత ♦ హాసభయానహభానమందుఁబె

ట్టిననపుడేబయల్వెడలి ♦ డెందములన్సమభానమొప్పుటన్.

౧౧౬.

కం. ఏకార్థార్థులుగాఁగవ | నేకమహాయుగపరిచిత ♦ హితమదియెల్ల

నీవ్వికవిడనాడివిడిరట | డీకొనిపార్థకృమంన ♦ డిల్లపడమికిన్.

౧౧౭.

ఆ. తగినయనవుచిత్త ♦ దాంధ్యముకొలదిని | మోసమొరునిజేయ ♦ రోసికొనిరి

వేటువారలయినఁ ♦ దీరొక్కటియకానఁ | దంత్రమొండెయయ్యె ♦ మంత్రబలిమి.

వ. ఇట్లు పర్వతనారడలప్పుడ యచ్చటన యొంజొరులం బెడఁబాసి యధేచ్ఛాహి

రంబుల నిజానశ్యకార్థనిర్వహణ తత్పరులైయరుగుటయు నంబరీషుండప్పటికిఁ జొప్ప

డినయప్పలుకు పొటినిముప్పతప్పి తెప్పరిలిన చొప్పునఁగాఁగ నెప్పటియట్లండెనత్తటి

శ్రీమతికిమునులాపెం గోరినట్లొకచెలిచెప్పుట.

నటనడచిన వృత్తాంతమెఱింగిన యొకమత్తకాశిని హృత్తలంబునఁ దత్తరపాటు గడుర

నడరిపడి కుదిరికచెడి సడమలరూపయా శ్రీమతీమదనతి కఠింగించునదియై యంతిపురం

బునకేగి చేమంతివిరి బంతినొప్పు గులాబి పూవంతవితగ నయ్యింతులనడుమ నెంత
యుం బ్రభనిశ్చింతగనున్న యక్కాంతను నితాంతసంతోషాక్రాంతస్వాంతను
గనియిట్లనియె. ౨౩౦.

శా. అత్తయెన్వరొసూనులంటవినమా ♦ యా రాబ్బటముల్విన్నఁగా
యమ్మల్లన్నను వారిజాడఁదెలియ ♦ స్వయత్ననర్యోపము
ల్పుమ్మఁపాకటకయ్యగారిఁగనఁగాఁ ♦ జోద్యంబుగావచ్చినా
యమ్మల్వల్కుచునుండియుండితుదకో ♦ యమ్మనినిన్నుందురే. ౨౩౧.

శా. అయ్యోయేమనఁగల్గుదానవినవే ♦ యాగడ్డముల్తీసము
ల్బయ్యించుంబెనఁగొన్నవానినడుమ ♦ న్బాచుల్బలేరేచులై
యుయ్యాలప్రహీనఁగవచ్చుఁదమకో ♦ యొయ్యరినీవేటికే
వెయ్యరుల్వలుకంగలారుతమరై ♦ విభ్రాంతిలోఁజొచ్చిరే. ౨౩౨.

కం. మూరెడుమునుమీసమ్ములు | బూరెడుగడ్డములుఁగాళ్లఁ ♦ బూటెడుజడలు
స్తీఱఁగఁదాతలుతామై | చేరెడుకనులొప్పునిన్నుఁ ♦ జేకొననేలక. ౨౩౩.

ఆ. మునులమనఁగవచ్చు ♦ ముక్కుమూయఁగవచ్చు | బ్రహ్మమెఱుఁగవచ్చుఁ♦బలుకవచ్చు
నింద్రియములబాఁ♦కడఁగాకలోఁబడ్డఁ | బెచ్చునచ్చిపిచ్చి ♦ మచ్చుఁబుచ్చు. ౨౩౪.

కం. వీరులకంటెనుశూరులు | వారటెసాపింతురంటె ♦ వారింపఁగలే
రేరంటెకానఁబతియును | గోరినమైనిత్తుననుచుఁ ♦ గుదిరిచియనిచెక. ౨౩౫.

ఆ. మరలనత్తురంట ♦ వరియింపఁబడుటకు | నున్నయందమునకు ♦ వన్నెవెట్టి
కొనుచునయ్యవాల్లు ♦ కోతులుగాకుండ్రె | దానికేమికాని ♦ మానినివిను. ౨౩౬.

కం. ఆమునులవాడపల్లెలఁ | దామసపడువారికడల ♦ దర్పించినయా
యామెకములకూకలఁబడి | యేమెయినీవుందువచ్చు ♦ యేమార్చెదమే. ౨౩౭.

కం. పాపపుదేవుఁడునిన్నీ | యాపదలంబెట్టనెట్టి ♦ యఘములుమున్నీ
వేపుట్టివులనుజేసితొ | కాపురమబలకునుగుదురఁ ♦ గదబ్రదుకెసఁగుక. ౨౩౮.

తే. ఏమహారాజఁజేపట్టి ♦ యెంతవన్నె | యీవుకందువొడువ్వుంత ♦ తీవినుంతొ
అనుచుఁబలుమఱునాసింతు ♦ మధమలమగు | మాచిచారణలింకేల ♦ నీవిగతిని. ౨౩౯.

కం. అనియాచెలియనఁగావిని | ఘనచింతాక్రాంతయగుదు ♦ ఘనఁగమలాక్షు
న్తునుగొన్నట్టుగఁదలఁచుచుఁ | దనమనముననిట్టులనియె ♦ దయపుట్టంగఁ. ౨౮౦.

ఉ. ఓకమలాయతేక్షణసు ♦ రోత్తమపూజితపాదపీఠలో
కైకశరణ్యశ్రీమహిత ♦ యేలెదుభృత్యుదయారసంబద
స్తోకముగాఁగనంచుఁబలు ♦ దుఃఖములార్తువటంచువిందునీ
కేకద్రమైక్కుచుందునను ♦ హీననున్యర్థమజేయకచ్యుతా. ౨౮౧.

ఉ. ఏగతినాకునుత్తమమొ ♦ యేపదమబ్బినఁజెల్లెనన్తహా
భాగవతాగ్రగణ్యనయి ♦ పల్లఱునీవిమలాంఘ్రిపూజనో
ద్యోగమునందఁగల్గుదునొ ♦ యోచనచేసియదేఘటింపుమీ
బాగులునోగులుండెలియు ♦ పాఁటివిచారములేనిబాలికఁ. ౨౮౨.

ఉ. ఎన్నఁదొచిన్ననాఁడునిను ♦ నేకధలందునొవిన్నమాత్రనే
తిన్ననినీసురూపమునె ♦ తృప్తిగఁజూచుచుసంతసించునా
కన్నులనన్యరూపములఁ ♦ గానఁగనీకమనంబునింకనే
తెన్నులబోవనీకకడ ♦ తేర్పుముసన్నతియింతుసర్వదా. ౨౮౩.

వ. అనియిట్లనేకప్రకారంబుల మానసంబున శ్రీనాథునిధ్యానించుచుఁగానున్నది మానక
గుననియనూనచిత్తదార్ధ్యంబున నిదానించియామానిని చింతమానుపనూని దానితో
నిట్లనియె. ౨౮౪.

కం. మాఁజేనన్తలుమునివరుఁ | గామించిసుఖంబుఁబడయఁ ♦ గలిగిరికాదే
యామొయిగాకగునేమో | నీమనమునఁజింతయేల ♦ నిలుపుమిచమమీ. ౨౮౫.

వ. అనిదానింబుచ్చియు యథాపూర్వంబుగా నియతవ్రతయుహరిభక్తి పరనశయునై
యుండెనక్కడ. ౨౮౬.

నారదపర్వతులొండొరులుహరిచేవానరముఖములుగల్గించుకొనుట.

చం. అటుచనినారదుండుతన ♦ యంతనెయొక్కెడనిర్జనాటవి
న్విటపిసమీపభూస్థలిని ♦ వెట్టిగతిందగి యూహచేసి పి
మ్మటఁగడునుత్సహించితన ♦ మర్తములెవ్వరెఱుంగకుండనొ
క్కటహరియుండువేళఁగని ♦ గ్రక్కునబోదమటంచునెంచుచోఁ. ౨౮౭.

కా. ఆవైకుంఠపురోత్తమంబునమహా ♦ శ్యాశేషపర్యంకమం
దావిశ్వేకుండువేద గామిమహితం ♦ డంభోధిరాట్పుత్రికా
దేవీసేవితపాదజీవనజుడై ♦ దిన్యప్రభాద్ధితి
స్వేచ్ఛల్లువెలుంగువేశఁగనితా ♦ వేంచేసియచ్చోటికికె. ౨౪౫.

కా. ఓరాజన్వేపులాచ్చకీర్తిమహితా ♦ యోదేవదేవేశ్వరా
ధీరానేకనిశాచరేంద్రహరణా ♦ దీనాద్ధికల్పద్రుమా
నీరేజాస్తసుధామయూఖినయనా ♦ నిధ్యానసంపత్ప్రదా
ధారాశాదరసారపూరితమహా ♦ ధారాసరాభస్రభూ. ౨౪౬.

పద్మనాభ. శ్రీమానినీహృస్సరోజాతమార్తాండ ♦ శీతాంశుబింబానగాంచత్సమూర్తి
భీమాసురాధీశమస్తాబ్జమత్రేభ ♦ భృత్యాశివోపాపహాస్వచ్ఛకీర్తి
సోమేశమిత్రాసరోజాతనేత్రావి ♦ శుభ్రోత్తరీయావిధాత్రాదిసేవ్యా
హేమాద్విధీరాపయోరాశిగంభీర ♦ హేరాశచాత్రసత్తానిభావ్యా. ౨౪౭.

ఉ. ఓనళినాయతేక్షణమ ♦ హోదధడాఁగినసోమకాఖ్యుడౌ
దానపువేదహర్తసుర ♦ తాపసలోకవిషాదకర్తనా
మీనసురూపధారిణయి ♦ మృత్యుపువాతజౌరంగగుక్కిసం
ధానమొనర్చితానిగమ ♦ ధట్టముధాతకుడవిష్విఘాతకుకె. ౨౪౮.

కం. శిక్షింతువుదుర్గదులను | భిక్షింతువుదాననహ్ని ♦ భక్తులఁగావ
న్రక్షింతునడిగినంతనె | వీక్షింతువువినుతిసేయ ♦ వినునా మొరనాకె. ౨౪౯.

వ. ప్రసన్నుండైన హరిలసన్తుఖారవింపంబుననొప్పు చిటునగవుతో నల్లన నమ్మునివల్ల
భునీక్షించి మెల్లన నిట్లనియె. ౨౫౦.

కం. మునిపుంగవనినుఁగనఁగా | మునుపటిరూపంబుమాటె ♦ 'మోహవేశం
బునఁడదబడియెవవేవో | ఘనకార్యముతలఁచినట్లు ♦ కానంబడెడికె. ౨౫౧.

కం. అనఁగనె మౌనాననుచును | బనిజాగగునేనినటకుఁ ♦ బరులరుజేరం
గనుచనదురహస్యాధ్యము | వినియెదరొక్కోయటంచు ♦ వేగంపడుచుకె. ౨౫౨.

వ. ప్రక్కలవెన్ననుంబాటఁజూచి యేరులేకుండఁగ నారదుండు శౌఁకిట్లనియె. ౨౫౩.

చం. కలిగెను గార్యమొక్కటిను ♦ ఇప్రదమందునువిఘ్నకారికాఁ
గలిగెనొకండుదానికిని ♦ గద్దటికానహామమున్ననొకె

గలవరపాటురాదనుచు ♦ గట్టిగనమ్మియుపాయమెక్కడఁ

దలచియెనిన్నఁగాంచితిని ♦ దాపురఘోరపదించితునర్వమున్.

౨౫౭.

సీ. అబరీషుండను ♦ నవనీశ్వరుండు ♦ ధరణీతలంబునఁ ♦ దనరూచుండు
పర్వతుండేనున ♦ య్యార్ద్రీశుఁగన్గొన ♦ నరిగిసంభాషణ ♦ ల్లరుపుచుండఁ
దత్తుమారీమణి ♦ భవళాయతేక్షణఁ ♦ గాంచితిమచ్చటఁ ♦ గాంతులొదవె

నాకిమ్మటంచును ♦ నాకిమ్మటంచును ♦ మేముభయలుమును ♦ బ్రేమనడుగ
నరపుడంతటదాస్వయం ♦ నరముగూర్తు | రండునాఁటికటంచని ♦ యుండెమమ్మ
మరలవేగిమహోవతె ♦ మానినిఁగొన | సాయమివానరింపంగ ♦ సాగునద్ది. ౨౫౮

శం. ఏమదినావానింగన | వామకునెబ్బటిక మొదవ ♦ వానరముఖుఁగా

నామాపర్వతుఁచేయమ | యామానినినాకదక్కు ♦ నానందితున్.

౨౫౯.

అ. అనుచునారదుండు ♦ వినుతులొనర్చుచు | విడువకున్నఁగాంచి ♦ విష్ణుఁడపుడు

పర్వతాననంబు ♦ స్థలగాస్యమానట్టు | లనఁగమునియందనిసి ♦ మొనయఁజనియె.

చం. మునుపిడిపర్వతుండరిగి ♦ మోహవిశేషమదేరిగూడనీ

యనిపరితాపమీనఁగజ ♦ లాశయతీర మొకండుచేరియో

చనఁగనియొక్కమేలనువు ♦ సాగిననద్దిబలేయిఁకేమటం

చునుదననేర్పుమెచ్చుచును ♦ జూడఁగనచ్చెవిహంగనాధగున్.

౨౬౦.

ఆ. నారదాగమంబుఁ ♦ గోరికచోద్యంబుఁ | చెప్పికొనుచునగుచు ♦ సిరియూహరియు

నూరకున్ననష్ట ♦ యుత్తరక్షణమున | బర్వతుండసేరి ♦ ప్రభునిఁగాంచి. ౨౬౧.

తన్వి. సాధుజనోత్సాహదమికిదనీ ♦ చక్రమొనర్చెడిపనులరయఁగా

బాధకదైత్యఃశిశిరములువే ♦ క్రక్కలుసేనెడిహతులుగరఁగా

శ్రీధరదీనాననరవరదా ♦ సేవకచాతకఘనఘనదేహ

మాధవశైలేంద్రజపతివినుతా ♦ మానిజనాదరః పూగిపవాహ.

౨౬౨.

కం. హరియింతుహితులతాపము | కరియింతుదయహరసంబుఁ ♦ గోర్కులుదీర

న్భరియింతువారి నెల్లడఁ | జరియింతుగదయ్యనిగమ ♦ సత్పథములలోన్. ౨౬౩.

ప. అనిబహుప్రకారంబులఁ బ్రస్తుతించి ప్రసన్నుఁజేసికొని నారదునట్ల పృత్యాంతంబంతయు

న్విశదీకరించి యక్కమలనాభుండు నెక్కిన నక్కటికంబునఁ దన్నుంజక్క

జూచినఁగాని తనకక్కన్యాలాభంబుకలగదఁతొంది యప్పరమపూరుషునిదర్శింప

వచ్చినట్లు విన్నవించుచు నిట్లనియె.

౨౬౪.

కం. శ్రీలోలామానారదు 1 గోలాంగూలాస్యజేయు ♦ కుదిరిననదియా
బాలయతనిరోసియునను 1 లీలవ్వరియించుదాన ♦ లెస్సొనాకుకె. ౨౬౬.

చం. అనుచుఘనంబుగావినుతు ♦ లల్లనజేయుచుదీనుడైనయా
తనిగినినారదేచ్చయును ♦ దస్తునివాంఛయువేకమాటకు
న్ననమునమెచ్చియల్లెయగు ♦ మానదుపొమ్మనబర్వతుండువే
జయెనులాభమబ్బునను ♦ సంతసమెంతయుభౌంతిపుచ్చగెకె, ౨౬౭.

అలమునుల్కుశ్రీమతిచేవరింపబడనరుగుట.

చం. ఒకదెసనుండినారదుడు ♦ నొండొకచక్కటినుండిపర్వతుం
డుకడుముదంబుతోమరలు ♦ దుంబురబాహ్యవనాంతరమ్ములం
దొకఁడొకనింగనంబరము ♦ ఖోదితవైకృతిలక్షణంపుపొం
దికకెదమెచ్చునైజముఖి ♦ దృగ్ధముఁగానఁగనెంచడొక్కఁడుకె. ౨౬౮.

కం. తనమనవివిజనార్దనుఁ 1 దొనరించెన్వనచరాస్య ♦ మొరునకనుచున
మ్మినవారురహస్యముగాఁ 1 బనిపడుటనువేలుచింత ♦ పాటదుగాదే. ౨౬౯.

అ. పనికిఁగానొనర్చి ♦ కొనిరుపాయంబులు 1 తెలియకుండనెవరి ♦ బలిమివారు
ఇంకవారికేల ♦ నీర్వ్యమనంబుల 1 నెఱుఁగనల్లేహితము ♦ నెఱిపికొనిరి. ౨౭౦.

కం. వచ్చితివారానారద 1 వచ్చితివాపర్వతాశ్శ్య ♦ వడిరమ్మంచు
న్నచ్చికబరస్పరాహ్వ 1 నోచ్చయములఁగేలుగేల ♦ నూన్పుచుఁజనియుకె. ౨౭౧.

చ. రాజమార్గంబుఁదఱియంజొచ్చినడచి సభామండపప్రాంతంబునకరిగి నిజాగమనం
బెఱుకపఱపుడు నంబరీషుండభ్యుద్ధానాభివందనార్ఘ్యపాద్యాదిసత్కారంబులఁ దని
యంజేసి వారలంగొంపోయి యర్హాసనంబుల సుఖాసీనులంజేసి వారియాననవైకృతులు
పలక్షించి మంతనంబుననెంతయున్వింతగదురఁగనిట్లనికొనిరెయి. ౨౭౨.

కం. అన్నన్నయిద్దీమేమిర 1 కన్నన్నగవొదవనైన ♦ కపిరూపములే
మున్నన్నచక్కఁదనమున 1 కెన్నన్నగవెట్టినట్టు ♦ లేర్పఱచిరొకో. ౨౭౩.

కం. వినన్తహనీయులువీ 1 రేనికినెట్లొప్పునట్ల ♦ హేవాకమునం
గానంబడుదురుగాదే 1 మానినికేరూపములను ♦ మహితులగుదురో. ౨౭౪.

తే. అనుచుమనమునఁదలఁచుచు ♦ నదరుడుగుచు 1 నంబరీషుండుతనయత్ను ♦ మరయుచుండ
నంతలోననెజాగారెయి ♦ ననుచురోసి 1 మానవ్యాధీషుఁబ్రీతిఁగి ♦ మానినరులు. ౨౭౫.

- కం. ఏమయ్యాభూమిశ్వర | మామాటేమాయెబలుక ♦ మానితివేమా
భామామణి రామానెనె | మేమొకసామాన్యలమగు ♦ మెణకరులమెనాకె. ౨౭౭.
- వ. దద్దరిల్లియద్దిననాశనంశదీపకుండు తనముద్దుపట్టియగు నమ్ముద్దియన్సాలంకృతంజేయించి
తోడితేరనిద్దటింబనిచి ముంగలంగల రంగస్థలంబుమెఱుంగి డంగడంగనౌ సంగతింగనం
గొందటి నియమించి యందున్న యున్నతాసనంబుల నన్నారదపర్వతుల మన్నన
కధిష్ఠింప విన్నవించి విన్నాణులైవిన్నసంగన్న యా విన్నాణులువిన్నబోకవిన్నను
వెరాయన్నయెన్నికనెన్నికొనన్నిభిలో పచారంబులొనర్చుచున్నంత. ౨౭౮
- నీ. సంపంగినూనెతో ♦ నింపుగాడలయంటి ♦ చక్కనిపన్నీట ♦ జలకమార్చి
తలదూవితిలకంబు ♦ సలలితంబుగనిడి ♦ నవరత్నమణిభూష ♦ ణములమర్చి
మేతైనపట్టుదు ♦ కూలంబుగట్టించి ♦ బిగికంచుకంబుదొ ♦ డుగంగజేసి
పసపుకజ్జలములు ♦ బరిమళద్రవ్యము ♦ ల్వసతిగానెమ్మేన ♦ బొసంగజేసి
ముందుగొందలువెన్కమ ♦ టెందరొయయి | వందలకొలందిసుందరు ♦ ల్కొందికొనుచు
శ్రీమతీదేవి నారాజ ♦ శేఖరునకు ♦ దెచ్చికొప్పించిరానంద ♦ మెచ్చికనగ. ౨౭౯.
- వ. ఇట్లువచ్చినిలిచిన కుమారీరత్నంబుంగాంచి ప్రమోదంబందుచు త్తమాకాంతుండు
సమీపంబునగల సమావిష్టవరసమాజమందిరంబున సమాగతులంజూపి యందొక్క
సమీహితు వరియింపుమనుచు నిట్లొయె. ౨౮౦.
- కం. ఈ రంగంబునఁ గనుఁగొని | కోరందగువానిఁగోరి ♦ కొవ్వెయియత్తు
ఆరమ్యాంగునకావల | నారీనుణివీవుకన్తు ♦ నాయముసుత్తు. ౨౮౧.

శ్రీమతి స్వయంవరమునతి రోహితయగుట.

- కం. అని తన్నునియోగించిన | జనకువాక్యంబుహృదయ ♦ సమ్మతమగుడుం
గనకేరిమున్నవదిలోఁ | గనుఁగొనిహరిరూపమదియె ♦ కాంక్షించియనెకె. ౨౮౨.
- కవిరాజ. సరసిజలోచన ♦ చంద్రసమానన శార్దూలదాధర ♦ చక్రకరా
వరదసుకౌస్తుభ ♦ వారిధిజాంచిత ♦ వక్షసుభూషణ ♦ వారధరా
వరగుణకాంచన ♦ వస్త్రధరావిధి ♦ వందితభూధర ♦ వాసహితా
నిరుపమదేవవి ♦ నిర్మలభావము ♦ నిప్రభుసన్నత ♦ స్నేహయతా. ౨౮౩.
- వ. అనుచు మనంబునననిశంబుందాదలంచు ఘనమూర్తిన్నిలిపి తదేకధ్యాన పరాయత్త
చిత్తయై పుష్పమాలికాంచిత హస్తయగుచు నా స్వయంవరమండపంబుఁ బ్రవేశించి

యావరాసనంబుల కభిముఖియై యంతయుంగని స్వాంతంబున నెంతయు సంతసించి
యందఱువిన నిట్లనియె. ౨౮౩.

కం. ఈరంగంబుననొక్కడు | దారుడుమధ్దృఢయహరుడు ♦ దారాజ్ఞిల్లుం
గోరెదనాతనిసెలవా | యారసిగాకతడుపతిగ ♦ నానతియీరే. ౨౮౪.

చం. అనియనుకల్కిపల్కునకు ♦ నాదరభావములుప్పతిల్లఁద
న్ననికొనినారదుండుఁడను ♦ నొననిపర్వతుఁడందు సేనినో
మునినొకనింగదాయనుచు ♦ ముఖ్యుఁడుతఁడైయు 'నూ' యటంచువే
బనినడఁచైగఁదెల్పుడును ♦ భామినియామునిభూమిపుల్వినక. ౨౮౫.

ఆ. కోఁతియొక్కటించుఁ ♦ గొండముచ్చొక్కటి | వీరునాకునేల ♦ వీరినడుమఁ
దేజరిల్లునొక్క ♦ దివ్యస్వరూపంబు | కాంతునద్దియేవ ♦ రింతునంచు. ౨౮౬.

కం. మానినిచేవిరిసరమా | కానంగారానివాని ♦ గళముననేయం
గానేతానట్లంత | ధానమునొందెన్వినుండి ♦ తాపసులాగా. ౨౮౭.

తే. అనుచువల్లీకభవుఁడల్ల ♦ మునులకెఱుక | పఱపవారలువిస్తయ ♦ పడుచునింత
వింతపుత్తాంతమెన్నఁడు ♦ వినమటంచు | నశలికథఁజెప్పమనివేడ్క ♦ నడుగుటయును.

అలసగతి. సురమునిజనాదరణ ♦ శుద్ధసువిచారా
జరగుణగణాభరణ ♦ వారిధిగభీరా
మరదితిజసంహరణ ♦ మూర్తిశరధారీ
పురదితిజసంహరణ ♦ భూధరవిహారీ. ౨౮౮.

సగ్విణి. దక్షిణామూర్తిబా ♦ ధక్షయాభిక్షుకా | దక్షయాగాంతకా ♦ దక్షసంరక్షకా
అక్షయానూనశో ♦ భాకరాశ్రీకరా | శిక్షితానేకదో ♦ పీఠరాస్త్రాకరా.

కుమారలలిత. సరోజరిపుమాళీ | పరాజితఖిలాళీ
గిరింద్రతనయేశా | ధరాధరనివేశా. ౨౮౯.

గద్య. ఇదిశ్రీమన్నేధాదక్షిణామూర్తిశర్వరాక్షీణవరప్రసాదలబ్ధకవితాభా
గధేయ నాదెల్లపురుషోత్తమ నామధేయబుధవిధేయప్రణీతం
బయిన యద్భుతోత్తరరామాయణంబునందుం
ప్రథమాశ్వాసము. ౨౯౦.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

ద్వితీయాశ్వాసము.

- కం. శ్రీకరహీరాకారా | ప్రాకటరణవీరమేరు ♦ పర్వతధీరా
లోకాధారాభక్తవ | శీకరవ్యాశేశహార ♦ సింధుగభీరా. ౧.
- ప. అవధరింపు మమ్మహర్షి సత్తముం డమ్మని వరులకిట్లనియె.
రాజమూర్ఛిల్ల సభాకలకలంబున మునులుపాటుట. ౨.
- కం. శ్రీమతియామెయినచ్చొటఁ | దామాయంబగుడుసభను ♦ దందడిపుట్టె
న్బామిశుండుహాహాయని | భూమిన్తూర్చిల్లెమును ♦ పొంగుదొలంగెఁ. ౩.
- కం. పొక్కుచునక్కాంతాసఖు | లక్కటికముమాలిపెక్కు ♦ లక్రమభాష
త్తిక్కిలిగననగెంబడియే | చక్కినొపడియసువుదక్క ♦ సాగిరిమానుల్. ౪.
- ఆ. కొంతవడికనంత ♦ కాంతుండుతెలిసియా | శ్చర్యమోహశోక ♦ సంయుతుడయి
కూర్తిపట్టిదలంచి ♦ గుణవర్ణనమొనర్చి | యూరముమోదికొనుచు ♦ బొరలియేడ్చె. ౫.
- ఉ. ఓతనుకాంతిభూషణమ ♦ హోన్నతసద్గుణరత్నరోహణా
ప్రీతినిగార్యసంఘటనఁ ♦ బెద్దహేయల్లనుపట్టసల్పునో
పూతచరిత్రనోములును ♦ బూజలికెవ్వరుచేయఁజూతునే
కూతురకూతురాయనుచు ♦ గూయిడఁజొచ్చెనరేంద్రుడచ్చటఁ. ౬.

మంత్రియంబరీషునికి శోకాపనోదవిధులెఱింగించుట.

- ఉ. అంతటమంత్రివచ్యుడుబృ ♦ హస్పతియంతటిబుద్ధిఁజ్ఞలిభూ
కాంతునిజేరియిట్టులను ♦ గాంతకునైనగపొందనేలనీ
యంతటిమేరుధీరునకు ♦ న్యాయమెప్రకృతలక్షణంబులీ
వంతలుమోహపాశమది ♦ వాయగఁజేయుముదుఃఖిమారెడిక. ౭.
- ఉ. ఏకినే నొసంగిమఱి ♦ యెక్కడకేని దొలంగఁ బంపనే
కూరిచితింతకార్యమును ♦ గూడనిదేమిది యెల్లవారలుం
గూరిమిబుత్రికామణులఁ ♦ గూడిననాధులగూర్చియంపరే
వారలమైఘటిల్లెనిక ♦ వంతరవంతయునుం తెచెప్పమా. ౮.

చం. అదనమదొక్కటిందుడగు ♦ నమ్మని నాధుడె నాధుడైననా
 పదలు పడంగదా నునికి ♦ పట్టెయెఱుంగిక బాపనమ్మ ప్పై
 గదలుచుభర్త వెంటజనం ♦ గావలెనట్టులఁగాకతా సుఖా
 స్పదమగు నున్నిపట్టుఁగని ♦ భాసీలుచుండెడిఁజొంతలేటికిఁ.

౯.

మ. మనమెల్లస్సతివాక్కువింటిమిగదా ♦ మాయాస్వయాపంబున
 స్థనుడొక్కండబలాశిరోమణికిఁదాం ♦ గాన్నించె నన్నట్టిలా
 ఘనుడొనెన్నఘనాభదేహుడయెదం ♦ గాంక్షించునీపట్టియా
 తని నెల్లప్పుడూ దధ్యమిద్దెయికనీ ♦ తబ్బిబ్బులన్తానుమి.

౧౦.

శా. నీయత్నంబున నేనికీవాసఁగిన ♦ నీవెన్నియూఁగ్గిచ్చిన
 నీయైశ్వర్యముకొల్లవెట్టిగరిమ ♦ నిత్యోన్మేషో ద్వాపాము
 జేయంజూచినదాసుటిల్లెడినొకొ ♦ శ్రీదేవినాపత్న్యమా
 శ్రేయోధికృతపూర్వజన్మఫలమాం ♦ జింతింతువేదీనికిఁ?

౧౧.

శా. ఏనేనొక్కనిమ్రోలనిల్పికొనియ ♦ జ్ఞేకుండువిష్ణుండుగా
 పానిన్నమ్మచుఁగన్యనిత్తురుకదా ♦ వైకుంఠుడేనీ సుతం
 దానైఁచ్చివరించెఁబున్నెమిదియే ♦ దానంబులున్ధర్మము
 లేవనూ టేండ్లుపానర్చినంగలుగునే ♦ వింతొనుజింతింపఁగాఁ.

౧౨.

కం. ఏదొరకినవరునకొక | న్యాదానముజేయఁబుణ్య ♦ మపరిమితమటే
 శ్రీదయితునకేయిచ్చిన | నీదగుపుణ్యంబుపొగడె ♦ నిరుపమమనఁగె.

౧౩.

అ. మంత్రమాళినీదు ♦ మాటదుఃఖిమువాసె | హరివరించెననుచు ♦ నాత్మఁజేలీసె
 జేతనీయనైతి ♦ జేకూటునేఫల | మననమాత్యుడధిపుం ♦ గనిపలికడి.

౧౪.

చం. అధిపవిచారమివుడిగి ♦ యాదరభావముం గంటిచాలునీ
 కధికఫలంబుమున్నెతగె ♦ నద్దిలభించెడినెట్టులందువే
 నధికధనప్రదానమున ♦ హర్షమదెంతో ఫలంబునంతయూ
 నధమాడుదానమిచ్చిన్యధ ♦ నందినదత్తులమంద సేర్పునే?

౧౫.

అ. చేతనీసేపున్నె ♦ మేతక్కునదికాదె | సిద్ధపఱుచునీవి ♦ శ్రేష్ఠతరము
 నీరుపండ్లుచేతి ♦ కేరిత్తురుతటాక | ననములమరఁజేయ ♦ ఘనమటనరె.

౧౬.

కం. ఇంకనీవుసుతకుహారికిని | సకలాత్తులతోడఁగూడి ♦ సన్నాహమునం
 బ్రకటనపఱచుచుఁబెండిలి | యొకఁడేర్పడఁజేయనైతి ♦ నూన్మనమదన్న.

౧౭.

- ఆ. కూడినరుసలాడ ♦ లేడువియ్యంకుడు | పాటపాడివావి ♦ మాటలాడి
యేనొచ్చేయనెన్న ♦ లేదువియ్యపురాలు | కన్నెసవతులున్న ♦ దెన్నమిన్న. ౧౮.
- సీ. ఐరవషీణయిడంగ ♦ వాంఛింతువేమొయా ♦ లక్ష్మీనేలేడివాడు ♦ లక్ష్మ్యమెయిది?
దాసులనీయంగ ♦ నాసింతొనరదేన ♦ మునులెల్లనుండనే ♦ ఘనులువీరు?
ఊరులిత్తనుటంచు ♦ గోరదేనీలేడు ♦ లోకంబులుండనీ ♦ వేకొలదివి?
ఇంటబెట్టుకొనంగ ♦ విచ్చగింతేబ్రహ్మ ♦ చంబునిండేడివాడు ♦ చాలునెయిది?
కడుపునిండంగవిందులు ♦ గుడువబెట్టె | దలతువేనాడబ్రహ్మాండ ♦ తతులెసంగ
మెదుకులెక్కానెయిమన ♦ బ్రదుకుదెరువు? గాననీదానమేదాన ♦ గానవీన.
- కం. కావునగన్యాదానం | బాహ్మనకీనమర్ప ♦ నయ్యెనటంచు
న్భావించిమోదమందుము | శ్రీవైకుంఠంబునందు ♦ శ్రీమతియలరుక. ౨౦.
- కం. వ్యామోహపీడితంబై | నీమానసముంటనీకు ♦ నేనింతగనే
మేమోవిన్నపమొనరుప | నామహితుడవీవెలుంగ ♦ నట్టిదిగలదే. ౨౧.
- ఆ. జన్మవిశతిఫలము ♦ సంచయమునబేరి | కొనగగొనగనొకట ♦ ఘనతగలుగు
నట్టిపేర్తిగన్న ♦ దైయుండుశ్రీమతి | యాపెతాతవగుట ♦ ననుపముడవు. ౨౨.
- వ. అనిపలుకు ప్రధానశేఖరు మృదుమధురాలాపంబులకు నాహ్లాదపయోనిధి నోలలా
డుచు మనంబునఁ దద్భవతనైచ్చుచు నతనింగాంచి. ౨౩.
- ఆ. అదిప్రదానసమయ ♦ మందుద్భవించుట | నధికయనుటకరుదె ♦ యయ్యెగాదె
అబలబాలయశ్శ ♦ యైమహావిష్ణువు | జేరమీటదాని ♦ తీరవేటు. ౨౪.
- న. అనిపలికి లేచియంత నంతఃపురంబునకరిగి దురంతచింతాక్రాంతయై శంతనొందుచున్న
కాంతంగని చెంతకుంజని యంతరంగంబునగల వింతవృత్తాంతంబంతయు సంతనఁపడన్విశ
దీకరించి యాయంతిచింతమానిపి యుండిరంత. ౨౫.

పర్వతనారదులు వైకుంఠమునకేగుట.

- చం. అటఁజనినారదుండుతన ♦ యాస్యమువానరమంటయేమదం
చటులనెపర్వతుండనుచు ♦ హాళి నెఱింగియధార్థమాటనా
విటకరివిష్ణుడేమనల ♦ వెఱ్ఱులఁగాఁబొనరించి యిట్టిసం
ఘటన మొనర్చితానయల ♦ కన్నియదొంగిలెమోసకారియై. ౨౬.
- చం. అనికృశనిశ్చయత్వమున ♦ నప్పటికైననుస్వీయకృత్యము
ల్లనఁబడనీకభ్రాంతిఁగొను ♦ కట్టడినుంటఁదదేకచింతతోఁ

జనిరిరమాధినాయకుని ♦ సన్నిధికొక్కట జంటగూడయా

తనిఁగనికాటులాడిబెడి ♦ దంబగు శాప మొసంగనెంచుచున్.

౨౭.

వ. ఇట్లామునిసింహద్వితయంబు ససంభ్రమసన్నాహంబులఁ జేరనరుగుడు.

౨౮.

సీ. కోట్లకొలందిగాఁ ♦ గూడినదేశత ♦ జ్ఞయజయధ్వనులతో ♦ జరగుచుండ

వేనవేలుగనున్న ♦ మానిశేఖరులెల్ల ♦ మానసంబునధ్యాన ♦ మానియుండ

వసురుద్రదిక్పాల ♦ కసమాజములవెల్ల ♦ స్వాగమవిజ్ఞప్తి ♦ జరుపుచుండ

జయవిజయాదులౌ ♦ సకలసేవకతతి ♦ నిజకార్యనిర్వాహ ♦ నియతినండ

శ్రీధరాసీళలునువారి ♦ చెంతనల్ల | శ్రీమతీదేవిబలుకూర్తి ♦ జెలఁగుచుండ

వ్యాళనాయకపర్యంక ♦ మందునొప్పు | దేశదేవుఁడుగనుపట్టెఁ ♦ దేజమెసఁగ. ౨౯.

కం. నారదపర్వతులచటికిఁ | జేరంగనెయ్యవికార ♦ చిత్రముఖముల

న్వారందఱుఁగనినగినను | జీరికిఁగొనరైరియన్య ♦ చింతన్బడుటన్.

30.

కం. అందోఁటినతిక్రమించుచు | మందరధరుమ్రాలనిలిచి ♦ మదిఁగలవ్యధచే

గ్రిందునుమీఁదునెఱుంగని | చందంబునవాకొనంగ ♦ సాగిరిమానుల్.

3౧.

అలమునులు విష్ణునిదూలనాడుట.

కం. ఏమోయినారాయణ | మామోములనిట్లొనర్చి ♦ మతకముతోనీ

పీమానినిఁదైకొంటివి | నీమాయలవెప్పుడిట్లై ♦ నెగడుచునుండున్.

3౨.

ఆ. మూర్తినగుడునన్నుఁ ♦ గీర్తియరందఱుఁ | గూర్తురనెడిగర్వ ♦ పూర్తియేమొ

ఆర్తిఁగొన్నఁగనవు ♦ హర్తవైపేర్తువు | కర్తవయిననేమి ♦ భర్తవయిన.

33.

సీ. సిరినీకునిల్లాలు ♦ పరగెడునందేమొ ♦ యురమెక్కిత్రొక్కునీ ♦ యురుమడంగ

పరమేశ్వరుఁడునీకుఁ ♦ బరమాప్తుఁడందేమొ ♦ కూల్చెనీకొమరునిఁ ♦ గుఱుతడంగ

దైత్యులనందఱ ♦ దండింతునందేమొ ♦ యెత్తింతుజన్మము ♦ లెత్తడంగ

భక్తులందఱునిన్ను ♦ భజియింతురందేమొ ♦ కొన్నాళ్లకెంతురు ♦ గుణరహితుఁగ

పద్మములభౌతిసేత్రము ♦ ల్పబలునందొ | యేనుగంతదినల్లని ♦ మేనెఱుంగవె

ఎఱుంగకుండినవారుని ♦ స్నేమనరనియపకృతినిగన్నమాబోంట్ల ♦ మనవిడుతుమె? 3౪.

సీ. నీయాలిచందము ♦ నీకేమియందమో ♦ కలవారియిలుదూరు ♦ కదలిరాదు

పెదకొమరునిఁజూచి ♦ ముదమేమిపొందుదో ♦ తలఁపరుపిలువరే ♦ కొలదివారు

చినకుమారునిఁజూడఁ ♦ గనుమహోత్సవమేమొ ♦ తడకాడువాఁడయీ ♦ సడులువడును

బిడ్డదొడ్డతనంబు ♦ గడ్డనుకొందువో ♦ మగనివిడిచివేలు ♦ మగనిఁజేరు

- నీదుసంసారభిద్రము ♦ ల్నిర్ణయింప | నిట్టులైయిండుమాబోంట్ల ♦ గుట్టుబయటఁ
బెట్టినపుడైననొకశూటి ♦ పట్టివిడమె | మమ్ముఁగని పెట్టకుంటనా ♦ యమ్మెనీకు? 3౫
- సీ. ఎక్కవార్వముఁగొన♦రొక్కంబులేకొక్క♦పక్కినెక్కచునుండి♦నిక్కిపడుదు
పండఁబానుపులేక ♦ బండపామొక్కటి ♦ యండగానటన్గుండి ♦ మొండిచటతు
నిలువనీడయెలేమి ♦ నెప్పేదిచిక్కిన ♦ గొప్పకొద్దులనక ♦ కుదురుదందు
కలవారెలేమి నే. ♦ కొలఁదులుతలఁచిన ♦ ముందుందుదొరకెన ♦ స్తురిపమునను
నీదుభాగ్యమదిట్టిది ♦ నీకెవరొకొ | పెట్టికట్టినగలును ♦ బుట్టములును
చెదరకుండంగఁగాపాడు ♦ నదియెవిత | దీనికేకాదెగర్వంబ ♦ నూనమరయ? 3౬.
- సీ. బాగోగులెంచుచు ♦ నీగతిఁగుదురుపఁ ♦ దండ్రడియాశల్లియా ♦ రెండులేదు
బుద్ధిచక్కగఁజేసి ♦ రద్దినిబడమాన్వఁ ♦ బెద్దలాగురువులా ♦ యెద్దిలేదు
తగదనిచెప్పఁచుఁ ♦ దగవుబోధింపంగ ♦ నన్నలాతమ్మలా ♦ యెన్నలేరు
చక్కటులైప్పఁచుఁ ♦ జక్కగాఁదీర్పంగ ♦ నక్కలాచెల్లెండ్రె ♦ దిక్కులేదు
నీకనీవోదురాజపు ♦ నీకమంత్రి | నగుచుఁదోచినమైఁజేసి ♦ యవ్వగచుట
నెవ్వరేమైననన్నన ♦ ద్వైతొలేదొ | దూరమెంచినమాపని ♦ దూరఁదగునె? 3౭.
- సీ. కొడుకెన్నఁగాస్వీయ ♦ కులజులనేనీకుఁ ♦ బరమశత్రులఁజేసి ♦ పరగఁజేయు
అల్లుడన్ననొనీకు ♦ నరులైనవారికి ♦ నండయైతానిల్చు ♦ చుండుఁదెలియ
మామనీదువిరోధ ♦ సామాజికులలోన ♦ మాటుచునుండెడి ♦ మర్త్యమెఱుఁగ
మరదిగోహంతలౌ ♦ తురకలుగొలువంగఁ ♦ దానిశాచరుడయై ♦ కానఁబడును
ఇన్నియిట్టులనున్న నే ♦ నిన్నుబట్టఁ | దరముగాకుండుననువుగాఁ ♦ దగిననన్ని
యింకనెంతలుసేనెదో ♦ మంకుపనులు | సాధులముమమ్ముఁజెరుపుదే ♦ మాధవుండ?

ద్రోహిపరమపాపుడని మునులునిరూపించుట.

- ఆ. నమ్మకముగనచ్చి- ♦ నమ్మినెమ్మనమునఁ | గలుగుమాటఁజెప్పఁ ♦ దలఁచుహితునిఁ
జేరఁదీసివాని ♦ మాఱుమొగముఁబూన్చి | మాటఫలముఁగొనుట ♦ పాటియగునె?
- కం. మిత్రద్రోహముకాదే | పాత్రంబదియౌనెదానఁ ♦ బరువెడఁబోదే
గాత్రంబెఱియఁగరాదే | నేత్రములనపాత్రుఁగన్న ♦ నీకదిలేదే? ౪౦.
- ఉ. ద్రోహమెదోషభాజకము ♦ తోడెముగొప్పలికెన్నస్వామిని
న్ద్రోహముచేతయజ్ఞతయ ♦ దూకొనునల్పముదానమిత్రుని
న్ద్రోహముచేతదుష్టతయ ♦ దోష్టతమదౌఘనమాచుభృత్యుని
న్ద్రోహముచేతనిర్దయత ♦ దొడ్డమతింపునగడ్డుదాననౌ. ౪౧.

కం. సాధులుసత్వాధ్యులునయ | బోధకులునుజేరమాస ♦ పుచ్చెడువాఁడా
బాధకనారకఁబహ్నికి | నాధేయుండగుననంగ ♦ నబ్బురమానే? ౪౨.

ఉ. ద్రోహపుఁబాతకంబఖిల ♦ దుఃఖదమాఁదనకొప్పునెల్లను
త్సాహములార్చుచుండెడిని ♦ భన్యతమా నైడినంశపుద్ధికి
ద్వాహకమద్దగుండలియఁ ♦ దప్పనిముప్పుఘటిల్లఁజేయువే
యాహాయమేగముల్సులిపి ♦ నప్పటికైననుమాసిపోవునే? ౪౩.

కం. ఇంతటిద్రోహముమాయెడఁ | జింతింపకచేసిలేము ♦ చేసినయెగ్గా
ఁవలెనలేదనీకును | గాంతకునైబుధులవలసి ♦ గారితేనాఁ. ౪౪.

విష్ణుండువారికి తనసుధర్మంబువారియధర్మంబుందెలుపుట.

కం. హరిపకపకనగియనియెడి | యరమానులుమీరలేడ ♦ వ్యామోహంబు
ల్లారకొనుటేడనుమీతిన | పరితాపంబొండకాక ♦ పరమెఱుఁగుదురే? ౪౫.

కం. కారణములేనికార్యం | వీరేడుజగంబులందు ♦ నేర్పడఁగలదే
యూరకయేనొనరింతునె | మీరందొకకొంతలెఱిగి ♦ మీఱుటలేలో! ౪౬.

ఉ. నారదనీవెకాదెనిను ♦ నమ్మినపర్వతువానరాస్యఁగాఁ
గోరికఁజేసిపుచ్చితివి ♦ గూఢమదేటికినింకఁబర్వతా
నారదునీదుమిత్రమును ♦ నాఁడెఱ్ఱవాననుఁగానొనర్చితి
నారికినైసబంధులును ♦ నమ్మినమిత్రులుద్రోహులైతిరే! ౪౭.

కం. ఏనట్లుకాదువినుఁడా | నానాయమొనర్తునన్ను ♦ నమ్మినవార
ల్తానసముననెదితలఁచిన | నేనదిఘటియింతువారి ♦ నిచ్చలుబ్రోవఁ. ౪౮.

ఆ. మీరలడుగునీహ ♦ మీకుఁగూడినయల్లె | తరుణివాంఛితంబు ♦ దానికమరె
హితులకీప్సితంబు ♦ లీగిమధర్మంబు | దీనిఘ్రాంతులీరు ♦ తెలియరిపుడు. ౪౯.

కం. ద్రోహంబేటిదిమీమీ | యీహలకేసడ్డపడుట ♦ యేటిదివెఱ్ఱు
ల్తాహవేశతఁగలిగిన | యూహలతెరవుననపలుక ♦ నొప్పునెచనుడా. ౫౦.

వ. అనియాపుల్లాంభోరుహలోచనుండు వెల్లడింపనెల్లరకుఁ దల్లక్షణంబెల్లందెల్లంబగుడు
నంతటిసునులంత కాలంబునకు నొక్కకాంతంగని నితాంతకామోదేకచింతాకాంతు
లగుటకును బరస్పరానుబంధ బంధులట్లనోయన్యద్రోహకారకులగుటకు నసాధ్యఫలా
ప్రాప్తివైన న్యూనంబున మేనెఱుంగమిస్వీయపరకీయమానాభిమానజ్ఞాన రాహి

త్యంబు పిక్కటిల్లఁ దమటక్కరితనంబులు మూలగుక్కియక్కమలాధిపు నెదుటి
చక్కిని నెక్కిని పెక్కులక్కరణి చక్కటులు వాక్రుచ్చుటకును దగుముచ్చటల
మూగుచుందచ్చనలాడుచుఁ గుచ్చితంబులెన్నుచు నచ్చటగల మునిభియచ్చరులెల్లందమ
పిచ్చులెచ్చరించుమచ్చునఁ గ్రచ్చనఁగ్రచ్చనంతకు మున్నంబరీషాస్థానంబునఁ దమయెడ
నడచిన శ్రీమతీసఖులనలని పరహాసతిరస్కారంబులె మేలనిపించుడునటఁగదలి పటు
రయంబునమరలియెటకేనింబోడనట నిటలాక్షప్రియండగు నమ్మాయానటుండుజటి
దేనపటలింగాంచి యిటులనియె.

౫౧.

శ్రీమన్నారాయణుని కాముకనిరసనోపన్యాసము.

కం. నారదపర్వతులనఁగాఁ | దీరినదేవర్షులగుటఁ ♦ దెలియుదుముకదా
వారలఁగామముమోహము | భూరిమహాభూతములనఁ ♦ బూనఁగనితిరే.

౫౨.

తే. కామికాఁగనెదుప్పుధ ♦ గామియగును | గామితమునెంచుదనకది ♦ గామికనఁడు
కామిగులపట్టుదలలనా ♦ గామికజెలుచుఁ | గామితముఁదప్పినర్తించుఁ♦గామినిఁగని.

ఉ. పెద్దలమంచుదద్వ్యసన ♦ పీడితుడైనదదాయితల్లదా
పెద్దసుహృత్తులుత్తమకుఁ ♦ బెద్దతీకంబదివాండ్రఁగాంచునే
రొద్దనుదాముపొందుదురు ♦ హోరలనెల్లెడబుద్ధిపీడకా
సుద్దులనేచెలంగునది ♦ చూచినమేటులురారుకూడఁగన్.

౫౪.

ఆ. కామిమద్యపాయి ♦ కంటెనుహీనుండు | వీడుకొంతనడికి ♦ వీడమదము
జగమేలుంగనేర్పుఁ ♦ దగదదివానికి | పరువముడుగుదాఁక ♦ వగలఁబుచ్చు.

౫౫.

ఆ. మోహియంధుపగిది ♦ ముందెలుగకయుండు | కానడెగ్గులగుఁ ♦ గామియట్లు
కామిప్రాయముడుగఁ ♦ గడబట్టుమోహియా | దేహముండుదనుకఁ ♦ దెప్పరిలఁడు.

ఉ. కాముకుడైనవాఁడెపుడుఁ ♦ గామినులొప్పెడిజూడలందగుం
దీమసమెద్దోతోఁపఁగనె ♦ తృప్తుడుతానయిమాటపాటులం
బ్రేముడిఁబెంపునేయసతి ♦ ప్రేక్షణముంగననెంతలేనిమే
ల్గాములొనర్చునేరయినఁ ♦ గందురొవిందురొనాకనిచ్చలున్.

౫౬.

తే. యోగినిష్ఠనుబరవస్తు ♦ వొక్కటికను | లాగుననుగామికాంతనే ♦ బాగుగఁగను
మతిభ్రమించెడినేమొయం ♦ చతఁడునొచ్చు | మతియెలేకున్నినొప్పిలే ♦ దితనికచ్చు.

- ఉ. జవ్వనితానుగాకపెర ♦ సంగతులందనిధ్యాసబల్లిచే
నివ్వటిలంగఁగాముకుఁడు ♦ నిందలుపొందులు నెగ్గులగులే
మెన్వరొనర్చినందెలియఁ ♦ డెంతటికార్యముదానపూనెడి
ద్రివ్వెయులేకచీకటులఁ ♦ ద్రిమ్మరుఁగుమ్మరుసందుగొందులన్. ౫౯
- ఆ. పిన్నపెద్దలనెడి ♦ సన్నయెటుంగఁడు | యుక్తమునునయుక్త ♦ మొకఁటఁబలుకు
అపుడొనర్చుపనులు ♦ నంతకువెన్నవి | యన్నితెలియుఁగలను ♦ గన్నమాడ్కి.
- ఆ. అన్యలాభదాయ ♦ కాఙ్గంబులైనను | జూడఁబోఁడుతలఁపఁ ♦ గూడఁబోఁడు
ఎవ్వరైననద్ది ♦ యెచ్చరింపఁగవారి | నీసడింపుఁబలుకు ♦ లెన్నొపలుకు. ౬౦.
- మ. మహనీయుల్తనుఁగానశచ్చిరనఁగా ♦ మాటాడఁగారోయుచే
యహమందైనసుషుప్త్యనస్థఁడగునం ♦ చాడంగఁగారాఘంతర
స్పృహనెందేజనెనంచనంగఁడగున ♦ శ్లేర్పాటుచేయించియా
కుహనాపద్ధతిఁడాగికాంచుసుఖము ♦ న్నొగ్గింతలేకుండఁగన్. ౬౧.
- కం. వావిడలంపఁడుకన్నియ | దేవతసమయైనఁగనఁడు ♦ దెంపకతనదౌ
లావాచేషయుఁగాఁగల | భావిఫలంబునుగణింపఁ ♦ బ్రాల్తాలిచెడున్. ౬౩.
- ఉ. చీమచిటుక్కనంబటిమ ♦ చిందరవందరలొడుగుండియ
ల్తామొగిజల్లనుంబెవరు ♦ లావగుదేహమువెల్లవారెడి
న్తోమునదైన్యమేర్పడెడి ♦ మూర్ఖమువ్రాలెడినిట్టిజారతం
దామొనగాఁడగుండెలిసి ♦ తద్ధితులాపదఁబెట్టఁబాల్పడున్. ౬౪.
- శా. ఏయొక్కింతయుదానుగూర్చకయము ♦ న్నేనాఁడొపెద్దల్లహా
పాయంబుల్వడిసేకరించినదియా ♦ భ్రష్టార్థజిజ్ఞాసనే
పాయంజేసియుణంబుఁబేర్చియితరో ♦ పాయంబులందీర్పకా
స్తేయంబున్లుటియించుఁగాముకుఁడుతా ♦ దృఘండుధీహీనుడై. ౬౫.
- తే. ఇంటనలరెడునిల్లాలిఁ ♦ గంటఁగనఁడు | పెద్దలితవునమతిచెప్ప ♦ రద్దివెట్టిఁ
గన్ననారున్నవారసే ♦ నెన్నఁజనఁడు | కడమబంధులులెక్కయా ♦ జడమతికిని?
- కం. బద్ధకమనిచొరఁడేపని | నిద్ధనియామకములెల్ల ♦ నేటుంగలుపు
స్వద్ధిచెడునటులఁబోవును | శ్రద్ధయొకింతయునులేక ♦ శ్రాద్ధముదీర్చున్. ౬౬.
- కం. ఈయంతయునిటులొప్పుట | నాయంబెటులన్నమనము ♦ నమ్మకముగనే
చాయందగునాయెడవిడి | పోయెడినేయాత్మసిద్ధిఁ ♦ బొందిననచటన్? ౬౭.

- కం. ఇదియల్పానందమును | దుదిహానిఁబొసంగజేయు ♦ తుచ్ఛంబనుచు
న్తదినంటనీక సదమల | పదవికినీపాట్లువడిన ♦ బ్రహ్మణ్యుడగున్. ౧౯.
- ఉ. బాలుఁడువిద్యమాలిమతిఁ ♦ బారినయాటలనాడికొన్నముం
గాలముకష్టజీవియయి ♦ గాసిలునట్టులెదేహిమోహియై
యీలఘుసౌఖ్యవాంఛఁదగ ♦ నెంతయొముందరికాలమంతయుం
జాలభయానోహంబులగు ♦ జన్తపరంపరదుఃఖముల్వడున్. 20.
- తే. కానఁగొఱగానికామాది ♦ కములఁబడక | ధర్మమార్గప్రసర్తన ♦ నిర్మలుడయి
శుద్ధిసువిచారమాత్మసం ♦ సిద్ధిజేయ | నపుడుముందునుసుఖవేష్య ♦ నపరిమితము.
- వ. అని శ్రీమన్నారాయణుండు ప్రసాదించిన యుపన్యాసగర్భితమగు కాముక నిరస
నంబు తమకుఁగడునాదరణీయంబగుటంజేసి యపారాహ్లాదామృతసారభరితమానసులై
మునులును దేవదేవతాఘనులు నమ్ముకుందుడెందంబులఁ బొందుపఱచి తద్భక్తిపేర్తి
నేర్పడురక్తిని బహువిధస్తుతు లొనరించుచుండి రచ్చట. 21.

పర్వతనారదులంబరీషునకు శాపమీనరుగుట.

- కం. నారదపర్వతులకిగియు | వారుణమహాదటవినొక్క ♦ తటినీతటముం
జేరివిచారము పెంపున | నూరకయొక్కింతసేచ ♦ టుండినయంతన్. 22.
- కం. నారదుఁడిట్లునుబర్వత | తీరెడిమనవ్యధలవెట్లు ♦ తెలుపుమునాఁగా
నారీమణి చిక్కమినీ | యారూఢముదిగునెయనుచు ♦ నాతండనఁగాన్. 23.
- ఉ. అట్టులఁగాదుభూరమణుఁ ♦ డప్పడుతామనలంగుమారిజే
పట్టఁగరండటంచనుటఁ ♦ బట్టికదామనమాడకేగుట
ల్కట్టడినాతఁడుండకల ♦ కాంతమతొక్కనికిచ్చెశాపముం
బెట్టినదీరుఁగొంతవ్యధ ♦ ప్రీతియెనీకనఁబర్వతుండనున్. 24.
- ఆ. బాగుబాగుమంచి ♦ పద్ధతియిదెయగు | బుద్ధిశాలివగుటఁ ♦ బొడమెనీకుఁ
బదిమువేఁగఁజన్న ♦ నదనునఁబడునది | ముదమెసంగుదాన ♦ వ్యధతొలంగు. 25.
- కం. అనికృతనిశ్చయలగుచును | వనజనపదములనుగడచి ♦ నడిగనయోగ్యం
గనుఁగొమచుఁజేరవచ్చిరి | మునులప్పుడుప్రళయరుద్ర ♦ మూర్తులభంగిన్. 26.
- తే. వారికపుడొప్పుభీకరా ♦ కారములను | గన్నవారలు కోపపు ♦ సన్నయదని
అంబరీషావనీశున ♦ కపుడెచ్చెప్పు | విష్ణుచక్రస్మరణచేసె ♦ వికలముడుప. 27.

శా. ఓహోచక్రమసాధుపోషణమనీ ♦ కుత్సాహదంబౌగదా
 పూహంబుల్గొనియెందలున్నరిపుల ♦ స్తోత్రపుకందార్చుట
 న్సాహస్రంబపునీసహాయమున నా ♦ సంకర్షణుండొప్పెడు
 న్బాహప్రౌఢిమకాతడిచ్చెనిను నా ♦ భాగ్యంబుననక్షిక్తై. ౭౯.

పంచ. నిదానభావదానమిచ్చి ♦ నీవుప్రేమసాకనే | కదాసదాముదంబునంద ♦ గాంచినట్టి
 వాడనే, నెదందదాశయంబునొంది ♦ యెంతుఁజింతమానుప | న్సుదర్శనాఖ్యచక్ర
 మూర్తి ♦ చూడునన్ను సత్కృపకై. ౮౦.

కం. ఉంతుఁగదనిన్నుగద్దియ | నెంతుఁగదారక్షకతకు ♦ నీవేయనుచు
 న్నింతుఁగదహృదిని ధీరతఁ | గాంతుఁగదాహరివినీవ ♦ కాసద్భక్తికై. ౮౧.

కం. ఆమానులుమహనీయులు | సామాన్యులుగారు మిగుల ♦ సామానులగుచుం
 దామేమొకోపమానుచు | నీమెయిఁజనుదెంతురంటె ♦ హితమతిఁగనునకై. ౮౨.

న. అనియిట్టదేవతాప్రార్థనంబున మనంబుఁ బుష్టిపఱచుకొని బెదరుడిగి యెదురు చూచు
 చుండంగనారదపర్వతులారాజభవనాంగణమునకుండేరఁగినిరి. ౮౩.

తే. అఘ్నిపాద్యంబులాతఁడీ ♦ నందఁగనక | యుగ్రశిఖిలొప్పుశిఖులట్టు ♦ లాగ్రహమున
 నూర్పులెగయంగరేగుచు ♦ నోర్పుచాలి | చూడునిన్నేమొనర్తుమో ♦ శుంతయనుచు.

చం. పటపటపండ్లుకిట్టించున ♦ భంబదరంగలఱంకెలెచ్చునా
 ర్భటముల్లొకొన్నిచేసియల ♦ పాధిపుఁడారటమందిదీనుడై
 కటకటయిద్దియేమిననుఁ ♦ గావరహీనుడఁబాదసేనకుం
 గుటిలతఁగాంతు రేయనుడుఁ ♦ గోపమిఁకెచ్చఁగరాజుఁగాంచుచుకై. ౮౪.

తే. కుటిలుఁడవునీవుమమ్మువా ♦ కిటికిఁబిలిచి | కూతునిఁకొక్కనిక్కిగట్ట ♦ జూలెమఱియు
 మమ్ముఁగుటిలులమందె నీ ♦ దిమ్ముదిగుప | నిపుడకపియింతుమనిదాని ♦ కేర్పడంగ.

సుదర్శన చక్రంబలమునులవెంబడించుట.

ఉ. ఎక్కడఁగాంచెనోవినెనొ ♦ యెవ్వరితేసిధితానలేచిన
 ద్దిక్కులు మాఱుమ్రోయఁగను ♦ దిమ్మమభీకర రావమొప్పుఁగా
 మిక్కిలికాంతిభాస్కరుని ♦ మించుచుఁగన్దిలుమిట్టఁకొల్పుచా
 చక్కిసుదర్శనాహ్వయము ♦ చక్రమవక్రప రాక్రమంబునన్. ౮౫.

- తే. మీఁదఁబడరాగశాపమే ♦ మీఁదఁజనెనొ | కోపమేమయ్యెనోదాని ♦ కోపలేని
పందలొచునునారద ♦ పర్వతులటు | విడిచిపాటిరిజడియవె ♦ నృడియెనదియు.
- కం. వనములకేగఁగనటకును | వెనువెంటనపడి యదేగ ♦ వీఁకసరసిలో
వనములమారఁగనదియును | మునిగియెవెలుగొందఁజూచి ♦ మునులువెడలియున్.
- ఆ. పర్వతంబులెక్కఁ ♦ బ్రాకెనద్దియువెంట | గుహనుమారనల్ల ♦ గొందిఁజేరె
భూరుహంబులెక్క ♦ మీఁతెనద్దియుఁగూడఁ | బొడలడాఁగనటను ♦ బొదునఁజొచ్చె.
- కం. జనపదములువనవాటులు | ఘననగములు గహ్వరములు ♦ గట్టుల్పుట్ట
ల్లునిపల్లెలుపట్టణములు | మునులెటఁజేరిననువారి ♦ ముసరుచునెసఁగెన్. ౯౦.
- ఉ. భూగతసర్వదేశముల ♦ భూరుహభూధరభీక రాటవు
ల్దాగఁగవీలుమాలినను ♦ డస్సిమహాఙ్గులదూరనాడకు
స్వేగమనెగ్గలంబయిన ♦ వేండ్లములీనుచువెన్నడింపనా
భోగినివాసలోకమును ♦ బొందిరి మానులువోయెఁజక్రమున్. ౯౧.
- నీ. లోతుననొప్పున ♦ ప్వాతాళలోకాంత ♦ రాళంబుఁదిరిగియు ♦ రహటకనిరి
ఒగిభూమికేతెంచి ♦ యూర్ధ్వలోకములకుఁ ♦ బ్రాకఁగానదియును ♦ వీఁకవెడలె
స్వర్గలోకంబున ♦ దుర్గమస్థలములం ♦ దెటఁజేరవెన్నంటి ♦ యటనెనిలిచె
సత్యలోకాదుల ♦ నిత్యంబువీడక ♦ యేడవారేగవె ♦ న్నాడియాగె
దేవనాథుండుకన్గొని ♦ కీవిడప్పె | బ్రహ్మయదికాంచితానష్ట ♦ బన్మైరవడె
శంభుఁడెవమెచ్చెదానిసం ♦ రంభమునకు | మునులువనటనుగొనదాని ♦ మొనలుగనలు
- కం. మునెవెట్టి మద్యమానం | గనువృశ్చికదప్తమైన ♦ కరణిఁగనఁగనా
మునులకుఁగామార్తులకును | ఘనకోపులకిట్టి చక్ర ♦ ఘ్నణమొదవెన్. ౯౨.
- తే. తెన్నుఁగానకజగములు ♦ తిరిగి తిరిగి | వెన్నుఁదవిలినచక్రంబు ♦ వీడకున్న
మున్నుకలయీసదంతయు ♦ మూలఁద్రోసి | వెన్నునాపన్నులైచేరి ♦ యెన్నఁదొడగి.

మునులుహరినిశరణుజొచ్చిచక్రంబు బారిదొలగుట.

- శా. అయ్యోరక్షక యోగిలోకవరదా ♦ యంభోజరుట్పన్నతా
వెయ్యారుల్విసు తింపలేమడలుట ♦ స్వేమమ్ముఁగాపాడవే
యియ్యా రాభటముముందుమాన్వఁగదవే ♦ యేమైననోరాడెడిం
గుయ్యోయందమటన్నఁజక్రమువడుం ♦ గోపించిమాపైహారీ. ౯౩.

- తోటక. అదెగాయదిగో ♦ యలచక్రమయా । పదమాకొదనం ♦ ఒడవెంటనయా
పుదమాపొదనం ♦ బుయిలోడదయా । గదనీపదమా ♦ గతిప్రోవుమయా. ౯౭.
- కం. మానుపుముముందురాయిడిఁ । గానుపుముదయాబ్ధిసీదు ♦ కరుణాశృష్టిం
బూనుపుముదానినీచే । నానుపుమిమాకుశ్రాంతి ♦ యలసటబలి సెకె. ౯౮.
- కం. అనుదీనాలాపంబులు । వినిహరిచక్రంబుబట్టె ♦ విశ్రాంతిఁగన
న్దునులటరోజుచుఁగూలిరి । వినయంబునవారిజూచి ♦ నెన్నుఁడుసలికె. ౯౯.
- కం. ఎన్నఁడుమితెరువునజన । నెన్నదె యీచక్రమిట్టు ♦ లేర్పడె నేలో
మన్ననగలమిన్నలుమీ । మున్నిదియెంతటిదిపట్టి ♦ ముట్టిడివెట్టెకె. ౧౦౦.
- తే. అట్లుహరియనమునులుదా ♦ మంబరీష । జనపునకుశాపమీనెంచి ♦ మినుకబోవ
నద్దివెన్నఁటుముచ్చట ♦ యంతతెలిపి । యింకమమ్మునురక్షింప ♦ వేయటనఁగ. ౧౦౧.
- కం. భూపునియెడఁగోపంబును । శాపబీదలఁపుమాని ♦ సంత్రుతభక్తుం
డాపతియునినమ్మినమీ । యాపదమౌశీసుదర్శ ♦ నానృతియుడుగుకె. ౧౦౨.
- కం. అనిహరియనమునివరులిం । కనుగోపముశాపములును ♦ గానంబడునే
మును పేయన్నియునుడిగెను । ఘనుఁడనిమేమంబరీషుఁ ♦ గింటిమనవుడుకె. ౧౦౩.
- మ. అలచక్రంబపుడంబుజాక్షుఁడుఁడ ♦ హృద్స్వభానంబురం
జిలుకీవిన్గనుపట్టుచున్వెడలెదా ♦ శీర్ణప్రతాపంబు న
న్దలజాతారోసమానతేజమునసం ♦ చారప్రశాంతిన్మీమా
తలనాధార్చనలందు చుండఁగనయో ♦ ధ్యారాజధానిఁజొరకె. ౧౦౪.
- కం. అధియట్టులువోమోదము । గదురఁగనమ్మునులులేచి ♦ కడలిరిగుండె
ల్కుదిరికఁగనదడయుడుగఁగఁ । జెదరినచిత్తంబుమరలఁ ♦ జేరికొనంగకె. ౧౦౫.
- ఆ. అట్టులచటువాసి ♦ యామానులిద్దఱు । సరగఁదొంటిసరసి ♦ సరసకరిగి
స్నానమాచరించి ♦ జలకమానినమానె । డప్పిష్టిశ్రమింప ♦ నొప్పులుడిగె. ౧౦౬.
- చం. ఇదియొకయశాపధాభమయి ♦ యెచ్చుడునంగనుబూర్వమట్టులే
దదటుముఖాకృతుల్గనిన ♦ హాస్యముచేయుదురంచు నేడకుం
గదలక నాననెక్కొనుటఁ ♦ గాదదికాదిదియంచు నేమియో
మొదలిఁటికాముకత్వమున ♦ ముక్కొనువాక్కులెపల్కుచుండటకె. ౧౦౭.
- ఆ. కాలకర్తృగతులు ♦ కల్పించుమాధువుల । వెంతవారికైన ♦ వింతపుట్టఁ
బ్రకృతిలక్షణంబు ♦ పరిపాటిఁదెలియఁగ । నుత్తవారుబ్రహ్మ ♦ వేత్తలేరు. ౧౦౮.

వసంతకాలాభిషర్జనము.

కం. శిశిరముచనుటన సంతము । విశదంబుగ నేరుపడుట ♦ విస్పృష్టముగా
దశదిశలందద్విధాయక । షశగ్రవిషయములు పెలకె ♦ వర్ణింపంగె.

సీ. ఏర్పాటులొదవిన ♦ యెచ్చనమునుముందు ♦ సదలంకృతోచ్చను ♦ జరగంగగణ
తీవ్రంపుధాటిని ♦ దీండ్రమెచ్చింపంగ ♦ నడలుచుజడియుచు ♦ నడలుచదర
ఘనతకుఁబుట్టిగాఁ ♦ గనిదయారసృష్టి ♦ మ్రాగింపమెత్తన ♦ మాటులీన
నడివిసరుడువెట్టి ♦ జడియమినడకేంచి ♦ తుదకుశోభలుమాన్చి ♦ త్రోవబట్టి
నరుసనధికారిహృన్నాథ ♦ నత్సరములు | తగిలిప్రజలనుసతులను ♦ జగతినెల్ల
పెద్దొణంబులబురుగుగర్భ ♦ పట్కములను | జేతలెల్లనుగాలంబు ♦ వీతికాదె. ౧౧౦.

ఉ. రాజటప్పద్ధఁడౌదుఁబెర ♦ రాజొకఁడేర్పడునన్నసన్ననా
భూజనులాసుపక్షముల ♦ భూగతమాగతిఁజేసిరిత్తల
నోజనువత్సరంబుతుది ♦ నొండొకహాయనమాదిగాకము
న్బుజనులాసుపక్షముల ♦ భూగతమాగతిఁజేసిరిత్తల.

ఉ. జీవనమిచ్చెనన్నమిది ♦ జీవితనాథునిమాడ్కినంచుసం
భావనఁజేసియద్దితముఁ ♦ బాసెడిజాడఁగనంగవన్నెగ
స్త్రీవినినిల్వరాదనుచు ♦ డెందములందుఁదలంచివృక్షము
ల్వావిరిడీయుభాండముల ♦ వైఖరిరాలెడినాకులెల్లడఁ.

తే. నూతనాబ్దేశ్వరుఁడురాఁగఁ ♦ ప్రీతిమెయిని | నడిగిధరియించురతనాల ♦ తోడవులనఁగఁ
జివురువుట్టెనుజెట్టిరం ♦ జిల్లుచవుడు | వైభవంబునఁదలలెత్తి ♦ దరలసాగె. ౧౧౩.

కం. వింతవసంతమనంతర | మెంతయుమంతుఁగననచ్చు ♦ నేటను మొగినో
 పొంతదగిసంతసంబును | సంతననింతంతనాక ♦ జంతువులకిడన్. ౧౧౪.

తే. బడంగుతనమునసర్వస్వ ♦ ముడిగిపోయి | కెంద్రునడియున్న భూజని ♦ ముద్దుగులుకఁ
జేన్దఁబెకొనరంజిలఁ ♦ జేసినిలుపుఁ | గాలమహిమంబువర్ణింపఁ ♦ గాఢరంబె. ౧౧౫.

కం. అసలదినసంతమామెను | బసరంగుసరింపవిడిచెఁ ♦ బడఁజల్లినయ
ట్లసదాయసలారుఁగదా | మిసమిసనసచ్చశములయ్యె ♦ మేదివివనముల్. ౧౧౬.

ఆ. ఏడుపుచ్చియేమి ♦ కూడలేకున్నట్టి | పట్టులెల్లమెఱుగు ♦ గట్టులట్టు
లింగలోనెచేసె ♦ వింతవసంతుఁడు | ముందుపడెడివారి ♦ పొందికయిదె. ౧౧౭.

- ఉ. నూతనవృక్షరాజునకు ♦ నూలుకొనందగుముఖ్యసాధనం
 బీతనిప్రీతిగఁదమింక ♦ నీప్రభువొప్పెడికాలమంతయు
 న్భూతలజంతుసంతతికి ♦ భూరిసుఖానహసంపదల్తగుం
 గాతమటంచునుత్సవము ♦ గాంతీనొనర్తురులోకులెల్లెడన్. ౧౧౮.
- కం. మాధవపురస్కృతమని | రాభాకమగుననుచుండనదు ♦ పరిపాటికిన్
 నీధరణికిఁబ్రత్యబ్దము | సాధనమదికాగదిగ్గు ♦ జగదీష్టముగన్. ౧౧౯.
- ఆ. మాధవుండటంచు ♦ మాధవుడనుచును | సకలవృక్షజంతు ♦ సంతతులును
 వరలుఁగెరలుమెరయు ♦ మురియునుజెల్లదే | మాధవాప్తిగన్న ♦ మహిమనెన్న.
- అ. పెద్దలీల్లుచున్కి ♦ పిన్నలేర్పడుచున్కి | సుద్దిజగతినిదై ♦ తద్దయునని
 యుద్దిజూపునట్టి ♦ యొద్దికఁబ్రాతాకు | రాలుబల్లవాళి ♦ క్రాలుఁగనఁగ. ౧౨౦.
- నీ. మున్నెన్నికకుఁగాని ♦ వన్నియుదులుపుచు ♦ దిన్ననివెల్లెడ ♦ వన్నియనిడ
 నంతథులన్నింటి ♦ వింతగామెఱపించి ♦ పైపట్టులంతట ♦ బరగఁజేయఁ
 బల్లవాధరలన ♦ శ్రృసవగంధముగూడఁ ♦ గొమ్మలనెల్లెడఁ ♦ గుదురుపఱుపఁ
 బైకేగఁగల్గుసా ♦ ఫల్యంబునిక్కమ ♦ నృక్కినిగనుపట్టు ♦ ఫలములునుప
 నలవసంతాగమోక్షన ♦ కులరుపంగ | గహనపురఃపరరాజాధి ♦ కారులెల్ల
 మెఱుఁగులిడునొంటికంబపు ♦ మేడలనఁగ | వెలయుచుండెడిఁదరుపక్తి ♦ కలసొబగున.
- కం. కలవారుకలిగినంతగ | వెలయంగాఁజేసికొంద్రు ♦ విన్నాణమునం
 గలదిదికదపొదరిండ్లును | నలరింపంబడియెవాని ♦ కైనకొలందిన్. ౧౨౩.
- నీ. మాధవుండన్నట్టి ♦ మాటనిక్కమెయైన ♦ మమ్మేలఁగనకుండు ♦ మహితఁడతఁడు
 సౌధాంతరావనీ ♦ నాధసుతేశుడై ♦ గుడిసెలవ్రేతలఁ ♦ గూడనేలు
 పల్లనపాణులై ♦ సల్లలితాంగులై ♦ కొమ్మలాసౌధాంత ♦ రమ్మలెక్క
 కుసుమగంధులమేము ♦ పసమాలియుందుమే ♦ కనమిద్దెలేమెక్కఁ ♦ గలమటంచు
 ఆలతాంగులుపొదరిండ్ల ♦ కట్టెపాక | మాధవుండననెంతటి ♦ మాయలాఁడొ
 యందఱికినన్నిరూపులఁ ♦ బొందికపడి | యలరుఫలములనందఁగా ♦ మెలపుచుండు.
- కం. వనలక్ష్మీయుమాధవుడను | ననురాగంబుప్పతిల్లి ♦ ననువుగఁదగుచో
 నొనరినసుమపరిమళములు | ఘనముగరాఁబట్టునాడఁ ♦ గలనానినొగిన్. ౧౨౪.
- నీ. వనరమామాధవు ♦ లనువుగాఁబవళింప ♦ జోలపాటలుపాడు ♦ చోద్యమొక్కొ
 పామగానవిలోదు ♦ లామహాశ్చలటంచు ♦ గానంబుచేసెడి ♦ గరిమమొక్కొ

సరసులున్నారీడ ♦ సద్దుమానుడటంచు ♦ లీలగాఁడెలిపెడి ♦ యీలలొక్కొక్క
ప్రసవరమృతస్య ♦ పానేచ్ఛనవులాట ♦ జాలిపుట్టఁగనేడ్చు ♦ సరణియొక్కొక్క
నాఁగమూఁగుచుఁజెలరేణి ♦ యాగుటుడిగి | పాడుచుండెడినాడుచు ♦ భ్రమరపంక్తి
ప్రాపకులబల్లికల్లికె ♦ బ్రావునందు | వారలిట్లుంటనాయమె ♦ వ్వారికైన. ౧౨౬.

తే. వెండ్రుకలబోలకుండెడి ♦ వెంగలులకుఁ | గలిమికలిగినఁబట్టలు ♦ గ్గములుకలవె
చూచుండీదొంగతుమ్మెద ♦ ల్పుమముమఱిగి | ఫలనతులఁగాంచియెగతాళి ♦ పాటఁబాడు.

సీ. కోతులుపైబడ్డె ♦ గొమ్మలొప్పునదీడె ♦ జూడరమ్మనిచెప్పు ♦ సుద్దులకునొ
తపసులురంభల ♦ దాకొననీచాయఁ ♦ గానఁగారమ్మను ♦ కభరులకునొ
పున్నాగములఁజుట్టి ♦ పానరులతాంగుల ♦ వీడమిఁగనుడన్న ♦ వింతలకునొ
సరసులనడుమనే ♦ జలకమాడెడినారి ♦ వీక్షింపుడనితెల్పు ♦ వేడ్కలకునొ
ఎత్తునకు నెక్కిబిగ్గగొం ♦ తెల్తియొత్తి | కోయటంచునుచికములు ♦ కూతవెట్టి
గేలిసేయుడుభూచర ♦ భేచరాళి | మించువేడ్కలఁగనిసంత ♦ సించుచగదె?

కం. పనిగలయపుడేపలుకుచుఁ | బనిలేమినిమానికోలు ♦ పటిచుమొసంగు
న్యనపికరనమాధుర్యం | బునకిదెకారణముసుండి ♦ బుద్ధిందెలియక. ౧౨౭.

సీ. ఫలహారములువెట్టి ♦ పనినడిపోషించు ♦ తరుపంతులనుతించు ♦ తరబడికినొ
వరసుఖదంబులౌ ♦ వానిమున్మోలపించి ♦ నారినిస్తుతియించు ♦ నడనడికినొ
పారనంతములవ్వి ♦ గారహిఁజేసెడి ♦ భూమిబల్లిఁబొగడె ♦ బూనుటకునొ
భాగ్యభోగ్యంబగు ♦ పడమిచ్చిననసంత ♦ కాలంబుపనుతించు ♦ మేలిమికినొ
పలుఁజిధంబులఁబలుకులు ♦ పలుకుచుండఁ | జలుకలవియెన్నవేదవా ♦ క్కులుగఁజెలఁగు
మెలఁకునంగనితెలియంగఁ ♦ గలుగునెడల | ఫలముఁగన్నరుకీర్తింపఁ ♦ బాడిగాదె.

కం. తిన్ననివెన్నిటిఁగన్నను | మన్ననఁజనిగంట్లువెట్ట ♦ మానవుచిలుక
ల్కన్నులనన్మృలకొప్పెడి | నన్నియఁగన్నంతరగులు ♦ వారలునిట్లే. ౧౨౮.

సీ. పిందెలైయొత్తిడిఁ ♦ గ్రిందరాలఁగఁగొని ♦ ముందువిఁగులఁగండ్రు ♦ కొండఱివ్వి
కాయలొచాయలఁ ♦ బాయనితమినురు ♦ గాయలువైతురు ♦ పాయమునను
పండులైయుండంగ ♦ నిండారుకోర్కెల ♦ దండిగభుజియించు ♦ చుండెదరెట
అవిపాయుననిత్రు ♦ పావతీర్ణంబున ♦ నొనరిచిభక్త్యంబు ♦ నునిచితిండ్రు
ఉద్భవింతుటయాదిగా ♦ నున్నయపుడుఁ | బోయియునుగూడనుపయుక్త ♦ మియనద్యశ
మాతఫలములటంచను ♦ భ్యాతిమిగులఁ | దగెడినుపయోగిమృతజీవు ♦ లగునటులనె.

సీ. బాలురుబాలిక ♦ ల్పజతులుబ్రౌఢులు ♦ బంతులమర్చుచు ♦ బట్టికొండ్రు
సర్వాంగసౌప్తవ ♦ సమ్భాషణవిశేష ♦ ములుగలవెలదులు ♦ దలగరిత్రు
బంధులహితులను ♦ బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుల ♦ గంధహారములేసి ♦ గౌరవింతు
దేవతాలయముల ♦ దీమసములుమీఱ ♦ బహ్వలకృతులను ♦ బరికరిత్రు
తెల్లదనముననవిమీఱు ♦ నెల్లతీరు | నలసువాసనయెటలేదు ♦ గలుగఁబోదు
ఁన్నెయెచ్చంగఁగలవన్న ♦ వాసిమిన్న | కొల్లగానెల్లడలఁగాలు ♦ మల్లెపూలు.

కం. ఇటులలరువిరివినంపడఁ | బటులరచతురంగబలము ♦ ప్రబలమరుడుదీ
రుటలేకటులిటులిటులటు | నటనముఁజేయించువిరహ ♦ నటులనయారే! ౧౩౪.

పర్వతనారదుల కామోద్రేకోన్మాదములు.

తే. పాపమాప్రాంతమునమన ♦ తాపసులగు | నారదుఁడుబర్వతుండును ♦ న్నారుగాఁజె
తీరికగనివ్యయవ్యయుఁ ♦ జేరిచూడఁ | గోతులకువెట్టియెత్తిన ♦ రీతియయ్యె.

తే. ఎండిపోయినమొందులే ♦ మండితములు | కాఁగలట్టిదికాలంబు ♦ గాఁదెయెదల
మొదలుమున్నుండియడ్డప్పు ♦ కదలమెదల | నదియెపూరించెఁగామంపు ♦ మదమునించె.

సీ. ఏకఁగనుఁగొన్న ♦ నేర్పడ్డతమిదీరఁ ♦ బెంటులుంబోతులుఁ ♦ బెనఁగుచుండు
నేచక్కిఁగాంచిన ♦ నెసఁగినమోహన ♦ రత్యుపరతియుక్త ♦ రమణముండు
నేజాడపిక్షింప ♦ నెచ్చుప్రావీణ్యత ♦ బంధవిశేషము ♦ ల్పరగుచుండు
నేతట్టుచూచిన ♦ నెనయుసుహృత్తోష ♦ సరసకృత్యంబులు ♦ జరగుచుండు
సకలజంతువులిట్టుల ♦ సంతసపడఁ | దాముమాత్రమన్మగ్నులై ♦ కాముబారిఁ
బడ్డఁదెలియనిహృద్వ్యధ ♦ పట్టితివియ | నేరిగనలేనిమోహంధ ♦ కారమొదవ. ౧౩౫.

కం. ఓరీశిష్యానునొకఁ | డౌరాశిష్యానుటంచు ♦ ననునిఁకొకఁడు
న్దౌరాజారాయనఁగా | మారాజారాయటనుచు ♦ మాటువలికెడిక. ౧౩౬.

కం. మనమిపుడేడంగలమన | జనపదమునననునొయారి ♦ జరగెడిఁగానా
మునుదగువెనుదగునదెయన | ననుఁగొనుననుఁగొనునటంచు ♦ నలిబిలిపడుచుక. ౧౩౭.

సీ. అటుపాటియొకలత ♦ యలరంగఁగన్గొని ♦ చిక్కెరాయనిపట్టి ♦ నీయనివిడు
ఇటుపాటిపల్లవ ♦ మ్రేర్పడఁగనిపాణి ♦ గ్రహణంబొనర్పఁగాఁ ♦ గడఁగిరోయు
ఇంకటుపడిపాటి ♦ యిదియధరంబని ♦ బింబఫలమునొక్కి ♦ పిసరునుమియు
ఇంకట్టెపడిపాటి ♦ యిదెలికుచస్తని ♦ యనికొఁగిలిఁచిముం ♦ డ్లంటనొచ్చు
తెన్నుతెలియకయేజాడ ♦ దేనిఁగన్న | సాదృశంబుగనద్దియే ♦ సతిగనెంచి
ముందుతమకించిగమకించి ♦ మందగించు | పడుచుతాతలుపడరాని ♦ పొట్టుపడుచు.

- చం. సరసులబద్ధపత్రములు ♦ సక్కగఁగన్పడఁగాంచియవ్వియా
సరసిజగంధిమోములని ♦ చయ్యనఁబారుచుముద్దువెట్టుకో
బిరబిరనేగినీటఁబడి ♦ బెగ్గలనుండమునింగిలేచియా
నరుసమఁటన్ని సార్లొయదె ♦ వావిరిజేసిరెజ్జి ప్తిలేమిచేకె. ౧౪౧.
- ఉ. ఎప్పటికప్పుడిద్దఱును ♦ స్వేచ్ఛలనేగుచునుండియుండియొ
క్కప్పుటికేడ నేనొకట ♦ సార్థసమిహితలైనవైరము
ల్తుప్పిరిగొంచుఁబుట్టఁగను ♦ మూపులపీఠులబాదికొంచు నే
చొప్పుననో వెసంగిలిసి ♦ చూచుచుదేయనిచెప్పికొందటకె. ౧౪౨.
- తే. నన్నురమ్మచుచున్నదా ♦ యన్నయన్న | నిన్నుఁగాదురనన్నని ♦ తన్నుఁబరుఁడు
వడిగఁచున్నచుచున్నలు ♦ వడుచుబోయి | మావిచివురాడుటఁదెలిసి ♦ మానికొంద్రు. ౧౪౩.
- కం. ఒకపట్టుననగఁమొదలిడఁ | ఒకపకపకపకయటంచు ♦ బట్టువదలరిం
కొకపట్టుననేడుఁగని | యికనదియేచాలసేపు ♦ హెచ్చిత్రుసదా. ౧౪౪.
- కం. కాపీనమేదిరోరీ | బాపడయనబాపడనుచు ♦ బల్కుదెనన్ను
న్నీపలుకాపడతివిస | న్నాపయినీసొందుననుచు ♦ నసఁగనిగుడ్డుకె. ౧౪౫.
- కం. కటిసూత్రంబెటుపోయెర | జటినాజటియందెనన్ను ♦ సకియవినంగా
గుటిలపడికూడరోయును | వటుకాయనిచెంపపెట్టు ♦ వడిగానేయుకె ౧౪౬.
- కం. ఏయెడనోపిలుచుటవిని | మోయచుచునుబరువులెత్తి ♦ యొకకేకియటం
గూయుటయదియనితెలయఁగఁ | బాయకనగిరింతసేపు ♦ భ్రమపాటునకుకె. ౧౪౭.
- ఆ. గోలయేరయిద్ది ♦ కూయుఝుమ్మనినాఁగ | బాలవచ్చునన్ను ♦ యీలరయని
తామునిలునరాదు ♦ దాగువమనుకొని | పోయిమరలిరామి ♦ బొక్కుచుఁబెడు. ౧౪౮.
- చం. పికరనముల్వినంబడఁగ ♦ భీతిలిపాటియెటింగిమానెబా
ధకమిడ నాకుఁబెండ్లియగు ♦ దానికెమంగళశూర్యఘోషము
ల్పకలజమల్వినంగననఁ ♦ జయ్యననాకననీకునందువే
నికబరకాయటంచెగిరి ♦ శీర్షజముల్వడిబట్టికూలనా. ౧౪౯.
- చం. శుకములపల్కులట్టెవిని ♦ చూడఁగనప్పటిశ్రీమతీసఖు
ల్పకియనురోయవత్తుకొకొ ♦ సవ్వడిఁగన్ననడేయిటుంటిమే
దికమకపెట్టజూతురల ♦ ధీరలువారలమున్నెటుంగుపో
లికననఁగొంతమత్తుడిగ ♦ లేమలవెస్కటిరద్దియాదితాకె. ౧౫౦.

చం. ఇదినిశిరుండ్రుండొండకిపు ♦ డేటికిభాస్కరుడోప్పుదాపమి
ప్పునుననున్నె కాదదిగొ ♦ పడ్డదిరామనవెంటజక్రమా
మొదలిటిమాడ్కినంచనుడొ ♦ మున్నలచక్రపుధాటిపాటుజ్ఞ
ప్తిచవులజెల్కుమత్తుడిగె ♦ దేరగొజిత్తములప్పుడెట్లనె.

౧౫౧.

స. అట్లు కామోద్రేకసంజనిత మదోన్మత్తులై యొడలెటుంగికయెన్నెబాటులు వడం
గిడకాశుకారావంబుల నెపంబునఁ దొల్లి యంబరీషాస్థానంబున శ్రీమతీతిరోభావా
విర్భూతావేశసమాయుక్త మహారోషంబు నందత్సఖీజనంబులు తమ్మాడినదు రాభిష
లుంగావించిన యారాభటంబులును జ్ఞప్తిచవులుడు నప్పుడొప్పిన యాగొప్పభయో
ద్రేకంబు మఱలగొప్పుకొనునప్పటికెల్ల నప్పట్టునఁజొప్పుడి ముప్పిరిగొని ముప్పత్రిపు
లంబెట్టుచున్న చెప్పురాని యాచొప్పునుండి యొక్కింతతెప్పరిల్లుడు నప్పట్టుడిగ్గి
కొంతమట్టు నెట్టుకొని పోవుటయునట్టి యెడనట్టల విరహాగ్ని వేదనాభరులగు
గుట్టుమాలినచెట్టల మట్టుగనిపెట్టి పుట్టిముంపనుట్టిపడునట్టి బోధత్సన్నప్రభాధితి
మట్టుడిగొనంగట్టుడి నడియంతకు మున్నయిట్టిట్టనరాని గట్టివాయి చట్టములగట్టములు
డట్టములైబెట్టుడిపి గుట్టమానిపి దిట్టచనంబు మట్టుపఱచి యొకచెట్ట చెట్టను బెట్టి
యుంచుటంబట్టి ముట్టెలెత్తి యట్టెకనుడు సుధాంశుబింబంబు దృగ్గోచరంబగుటయు
నయ్యది తమ్మంభోరుకొనిపిన యయ్యంభోరుహాక్షు నాయుధంబకాచలంచి యత్రీం
ద్రంబు దానియెత్తిన వేంద్రంబయని నిశ్చయించి యద్దికొద్దికాలంబుమున్న పెద్దగద్ద
టికంబూనిరద్దీనుచు గద్దింపుచు నిద్దంపుపెద్దపద్దన హద్దమిగిలి కొద్దివికాని సద్దుల
తమయొద్దికఁబాపి బుద్ధిచెరిపిన సుద్దులెల్లం దద్దయుందద్దరిపాటుద్దరింపుచు స్ఫురింపుడు
నమ్మదోస్తాదోద్ధృతు లేయెడఁబోయెనోప్రపంచంబు కాన్పింపనైన మత్తుడిగిన మన్య
పాయులచందంబున కగుపొందికంబొందునడి తమయంబంబులుగనుడు డెండంబులఁ
గొందలంబుసందడివడ.

౧౫౨.

కం. మేనెల్లనొప్పులునుగౌ | పీనంబులులేకదూళి ♦ పెరిగియుగంటు
ల్కానగవచ్చెడిచొప్పులు | నానారదపర్వతులకు ♦ నననుతినించెక.

౧౫౩.

తే. సరగనటలేచిచనికృత ♦ స్నాతులగుచు | నారయారీతిమనలనొ ♦ య్యారముడిపి
చెలుచునట్టిదిశ్రీమతీ ♦ చింతనంబె | దానిహేతువువిష్ణువు ♦ కాననాట.

౧౫౪.

తే. ఏమొనర్తముమనమనియెరియుహృదులఁ | దలచునొక్కింతవడికొండు ♦ తలఁపుగదర
నారదుండనుబర్వతు ♦ నకునినంగ | దర్పముప్పొంగఁజేయంగఁ ♦ దలపడంగ

౧౫౫.

ఉ. పోవముః క్షుసన్నిధికిఁ ♦ బోయియొకానొకఘోరశాపమా
శ్రీదయితుండఁడ్రీమతియుఁ ♦ జెందఁగని త్తముపు త్తమంతనీ
భేదదకామచింతనముఁ ♦ గేదలనిష్ఠదపంబుఁజేసియా
మీదముఖాకృతుల్గరల ♦ మేలగువైఖరిఁజెందఁగందమే.

౧౫౬.

చం. అనవుడుఁబర్వతుండనెడి ♦ నచ్చపుమేల్లితలఁపుదీనికిం
బనినడజాగొనర్చకుము ♦ పట్టుదలంబదమాడకేగునా
పనిమునుదీర్చియంతటను ♦ పాయముచొప్పునజూతమన్నవేఁ
జనిరిమునీశ్వరుల్దనుజ ♦ సంహరుఁజేరఁగభీషణంబుగన్.

౧౫౭.

తే. పోగనేరండురున్నన ♦ ప్పాలుపుఁగనక | శ్రీమతీదేవికడఁదగఁ ♦ జెలఁగుటకునె
మండిపడునట్లుతమమేను ♦ లుండఁగఁజని | దండిమగఁటిమిహరినార ♦ దుండిటనియె.

నారదపర్వతులు శ్రీమతీవిష్ణుల శపించుట.

కం. ఔరాదామోదరమ | మ్మిరీతినిన్యథలఁబుచ్చి ♦ యెచ్చినతమితో
నారీమణిసహనన్తని | గారాజుల్లుదఁపునీదు ♦ గర్వముపేర్తిన్.

౧౫౮.

సీ. మమ్మిట్టన్యథఁబెట్టి ♦ సమ్మతినున్నదో ♦ పమ్ముమిమ్మందెడి ♦ సుమ్మనమ్మ
మాయంబరీఘని ♦ యన్వయంబందీవు ♦ రాజవైపుట్టుదు ♦ తేజమెసఁగ
శ్రీమతితానల్లు ♦ భూమికమాదియై ♦ నిన్నుఁజేపట్టియు ♦ వన్నెఁగనుడు
నపుడుమీరుఁదియోగ ♦ మందమాయిప్పటి ♦ దుఃఖంబుఁదెలియనొ ♦ దొసగుపొసఁగు
మాయనీయట్లటసురుడీ ♦ మానినిగొన | నందుభయులెడఁబడన్యథ ♦ యందుఁగాత
మనుచునారదుడపుడీర్ష్య ♦ ననఁగనొగిన | పలికెనుదధాస్తటంచును ♦ బర్వతుండు.

కం. ఆమానులశాపమునకు | సామజవరదుండదరక ♦ సర్వజ్ఞుండె
ష్ఠేమెయినేయదివలయునొ | యామెయినద్దొనటంచు ♦ ననికొనుచలరెన్. ౧౬౧.

తే. తామునచ్చినపనియాడఁ ♦ దక్షిణంబ | తీర్చికొనిరేలనటనిల్వఁ ♦ దీప్రముగనె
లేచిమదిఁగలయట్టియా ♦ లేమయీహ | పాయదప్రతికూలము ♦ ల్వలికికొనుచు.

అలమునుల పశ్చాత్తాపము.

సీ. ఏలఁబోయితిమిరా ♦ జేంద్రునిచెంతకుఁ ♦ బోతిమివోధర్మ ♦ పుంజములటఁ
బలుకుచుఁగులుకుల ♦ పలుగాకియక్కాంతఁ ♦ గాంచితిమేటికిఁ ♦ గంటిమిసరి
దానిచర్తపుదిట్టి ♦ బూనినన్గించుచు ♦ మించికామించిన ♦ ముంచెమోహ
మేటికిద్దంతయు ♦ నేటబడ్డటయ్యె ♦ సాటివారలుసూటి ♦ పోటులంద్రు

- మేనులెఱుంగకయంతటఁ ♦ బూనరాని | కృత్యములనెల్లఁబడియప ♦ కీర్తిపాలుఁ
బడితిమిమాటజగముల ♦ నుడుగదెపుడుఁ | గాలమిట్టిదృఢమనలదాఁ ♦ గాలమాడు
- సీ. ఇదిసరిగదమన ♦ మింతయాపులమయి ♦ పాల్పడితిమిపర ♦ స్పరముఁజెఱుప
నిష్కారణంబవ ♦ నీనాధుశపియింపఁ ♦ గనిచక్రమడలింప ♦ గాసిలితిమి
అడవిలోఁబడివెట్టి ♦ జడులమైపడరాని ♦ పాటులువడితిమి ♦ పాటికెక్కి
చిలుకునజగదీశు ♦ శ్రీనాధుమహనీయు ♦ విక్రముశపియించి ♦ వెతఁబడితిమి
ఇంతకును గారణంబయ్యె ♦ నింతిచింతె | మనలయంతటిఘనులమీ ♦ పనులుసేయఁ
గన్నుగందురెసామాన్య ♦ కాముకులిలఁ | గానఁబగఘాండ్రకునుఁబద్ధు ♦ చానతగులు.
- కం. మనమేయపయశమందిన | జనులీ మనచరిత్ర మెఱింగి ♦ సతులభ్రమలెదం
గనకయుఁగొఱగాములకును | జనకయువర్తిఁత్రుగాత ♦ సర్వంసహపై. ౧౬౫.
- తీ. ఇంకమనకున్నదురవస్థ ♦ యీవికృతియ | పాయనీయదితగినయు ♦ పాయమెఱుంగ
వలయునేమాతులుండను ♦ వావినీవు | గాకుస్వస్త్రియ్యుడవునట్లే ♦ కాకవినుము.
- వ. అనుచు మునునారదుండు మొదలిడనది హృదయరంజకంబగుదుఁబర్వతుండుం దదను
కూలసందర్భంబుల పలుకుటయుఁ బరస్పరాఘోదోత్సవకారణంబుగనుండెనెట్లన.

మిత్రానుకూల్యాభివర్ణనము.

- కం. మిత్రులమైయొండొరులమ | పాత్రులవైహృదులనొండుఁ ♦ బల్కుటికొండొ
శాత్రవధర్మమునెఱపుట | మాత్రముననయిట్టియైయ్యె ♦ మనగితెలియన్. ౧౬౬.
- ఉ. 'మిత్రుఁడైనైజమానసన ♦ మీహితసర్వశుభార్థభూమిరు
త్రైత్రుఁడుస్వాపదోద్ధరణ ♦ శత్రుభయావహకార్యనాశకృ
జ్జైత్రుఁడుసార్వకాలికపి ♦ చారవిషాదమహాతమోఽబురు
ణ్మిత్రుఁడుఁబాత్రుఁడున్విమల ♦ మేధఁబమిత్రుఁడుసచ్చరిత్రుఁడొ. ౧౬౭.
- మ. 'తనకార్యంబుఁబరిత్యజించిహితస ♦ త్కార్యంబుఁగాపించెడిం
దనయాఘోదముకంటెనెచ్చనిసుహృ ♦ ధర్మంబుఁదానొందెడిం
దనశోకంబెడఁబాపియాపుడెటబా ♦ భంబడ్డదానొచ్చెడిం
దనకంటెన్దమినాపునెచ్చగఁగనుం ♦ దామిత్రుఁడిద్ధాత్రిలోన్. ౧౬౮.
- మ. 'తనకేదేనొకమేల్పదార్థమమరం ♦ దానందొకింతేనియుం
గొనిముందాపుడెటున్న నేగియిడఁగాఁ ♦ గుర్తింబడున్వన్నెగాఁ

దనకున్భావరమేర్పడంగహితునిం ♦ దాఁదెచ్చికాన్వింపమిం
గనఁడాలభ్యముపొందికేరుగనినం ♦ గైకొఁడుమిత్రుండిలకె.

౧౭౧.

మ. తమయింటన్భుభకార్యమైనమునునా ♦ తండుండఁగావించెడిం
దమకిక్కట్టొకవేళ రాఁదొలుతనే ♦ తావానికిందెల్పెడి
న్యమగాకప్పుడతండుపిల్వమునుదా ♦ సాహాయ్యముంజేసెడిం
బ్రముదంబందెడిఁబ్రాలుమాలఁడుపనిం ♦ బాటింపమిత్రంబనా.

౧౭౨.

తే. మిత్రమనువస్తువీభూమి ♦ మేలిమిగను | గూర్చినట్టివిధాత్మని ♦ కుశలతకు నె
మెచ్చుకొనవచ్చునన్తార్గ ♦ మిచ్చునద్ది | యెచ్చదశవచ్చుపనులకు ♦ నెచ్చరించి. ౧౭౩.

కం. కనఁబడనినిత్యవస్తువు | ఘనులకుమూర్తులనెపానఁ ♦ గనవచ్చునటే
కనఁబడనిసత్యవస్తువు | ఘనులకుమిత్రులనెపానఁ ♦ గనవచ్చునిటే.

౧౭౪.

ఉ. మిత్రుఁడుసాముకాలమున ♦ మీతుణకార్యముతానచేసియే
మాత్రకొపోవనైనదగి ♦ నంతటిచల్లనియండఁగూర్చితా
నాత్రమజీవనప్రదుల ♦ నారసివారలనెచ్చరించియే
మాత్రమురోగియైనదన ♦ మన్ననఁదీర్చుచునుండుమిత్రమైకె.

౧౭౫.

ఉ. బందుగులెందరైనదగఁ ♦ బంతులుదీర్తురుభోజనంబుల
న్విందులుసక్కగానిడమి ♦ కెల్లడికీడ్తురుగుట్ట సాయముం
బొందఁగడంగి రాఁబిలువఁ ♦ బోవరుప్రోవరుతామునేవొయి
బృందలనందుచున్నటులఁ ♦ బల్కుదురట్టులెమిత్రులెన్నఁగె ?

౧౭౬.

ఉ. చుట్టలుపెండ్లిపందిరులఁ ♦ జోఁటెడలేమిగఁజుట్టుకొందురే
పట్టుననైననాక్తిగనఁ ♦ బల్వరిదేమనియందురంచుదా
మిట్టెయొకప్పుడుట్టిపడి ♦ యేగదరేడకొవంతుతీరెనం
చట్టిడెమిత్రరత్నమిల ♦ నాపదఁబ్రాపయితాపమాపడే ?

౧౭౭.

ఉ. జ్ఞాతులఁజెప్పనేచనదు ♦ జ్ఞానులునజ్ఞులుఁగారువారలే
ప్రీతినిగొల్పునొల్లమిని ♦ బేదగఁనుండిననీపడింతురే
రీతినొయర్థవంతులుగ ♦ రెక్కొనదెప్పుదురీల్లఁబుట్టవా
రాతఱిఁదిట్టుచుండ్రుచి ♦ యంటఁగమిత్రునెవారువోలనా ?

౧౭౮.

కం. చిన్నప్పుడుతలిదండ్రులు | నున్నప్పుడుసతియొబుట్టి ♦ యొప్పెడిబిడ్డ
ల్లన్నప్పుడప్పుడనెదరు | మన్ననఁగకునేమనండు ♦ మహిమిత్రుఁడనా.

౧౭౯.

తే. తల్లిమైబోపణముచేయుఁ ♦ డటిగలిగినఁ | దండ్రమాడ్కినిబోధించుఁ ♦ దగవులెల్ల
బిడ్డలట్టులఁబనులెల్లఁ ♦ బ్రీతిఁజేయు | మిత్రరత్నముసరిరారు ♦ ధాత్రినేరు. ౧౮౦.

కం. అంతటిమిత్రులమైమన | మిత్రలుసేసికొనఁగనఁగ ♦ సేమనఁచ్చు
నివ్వంతగునెవ్వరువిన్నను | జింతింపఁగ సేమిఫలము ♦ చేసేతలకై. ౧౮౧.

ఆమునులు సమయముచేసి తపమున ముఖవికృతులుపాయుట.

తే. ఇంకమనమెఘమర్తము ♦ ల్పదయములను | దాఁపకుండఁగఁజెప్పికోఁ ♦ దలపడనగు
సమయమిదిదీనిమీఁదో ♦ పములుగందు | మనిప్రమాణీకరించిరి ♦ మునులిరువురు.

సీ. ఆత్మశుద్ధిమనల ♦ కయ్యేనిప్పుడుదీన ♦ మదిఁగలుపముమాని ♦ మనఁగనుటనె
ప్రేరకులగువార ♦ లీరీతివైనంతఁ ♦ గర్తయుత్సాహంబు ♦ కలవరపడు
బిగిచెడియాచేత ♦ పెనకువమాలిన ♦ వైశర్ల్యమదెపోవు ♦ వచ్చినగతి
సంశయాత్ముఁడుచెడు ♦ సత్యనిష్ఠునకెందుఁ ♦ గారాములొధవుట ♦ గలుగఁబోదు
గాననిష్కల్పాత్ములఁ ♦ గడువిహితులఁ | దానకృపఁ గాంచితొల్లిఁటి ♦ యాననములు
మనకుదయసేయమానఁడు ♦ మాధవుఁడని | యుపశమించిరిమానులు ♦ తపముసేయ.

వ. అల్లది కృతయుగంబుగావునఁ దత్తపంభాక్త సహస్రవర్షపరిమితంబుగానొప్పునప్ప
టికి నప్పద్ధలోచనుండెప్పటియట్ల యొప్పిదంబులగు తమ దేశర్షీశ్వరాస్యంబులు
చొప్పుడఁ బ్రసాదింపుడుఁ జరితార్థులగుట నప్పుడు వారటువిడిచిలేచి; సృష్టిస్థితి
ప్రళయకర్తలగు త్రిమూర్తులసేవించుచు, వర్ణాశ్రమాచారపాలనకర్తలగు ఛక్రవర్తుల
దీవించుచు, జగదుపకారక క్రియాకర్తలగు స్థృతికర్తలసంభావించుచు, యధేచ్ఛా
విహారంబులఁ జతుర్దశభువనసంచారంబుగావించుచు, నుండనయ్యె. ౧౮౨.

కన్యాదానమహిమ వర్ణన.

కం. ఆయంబరీషభూపతి | శ్రీయుతునకునర్పణముగఁ ♦ జేసినతపమిం
కాయెన్నరానిజన్నము | లేయెన్నికవలహారికి ♦ నిచ్చినదెచ్చె. ౧౮౩.

తే. తపముజపమునుజేసినఁ ♦ దానొకండ | పుణ్యపదవినిజొరఁగాంచుఁ ♦ బూతుండగుచుఁ
గన్యకాదాన మొనరించు ♦ ఘనుండతండు | మునువెనుకఁజెరిపదుగురఁ ♦ డననుజొనువు.

వ. కన్నియ తాత్కాలికమనోహరిణియకాక సార్వకాలికోపయోగకరప్రజాపృథ్వికార
ణభూతయగుటం బూరుషులకెల్లరకును సోత్సహగ్రాహ్యయయగు కన్యాశ్రేష్ఠ
విచారణంబున్ సభ్రాతృకత్తఁ బరిగ్రహనుకూలగను సౌకులీన్యంబునఁ బాఠనసత్ప్రవ

ర్తినిగను సౌరూప్యంబున మానసోత్సాహకారిణిగను సౌగుణ్యంబున నైహికాముష్మికాఖిల సత్సంవేత్సమృద్ధిసంధాయనిగను గనుట తల్లిక్షణవేత్తలకెల్లరకుండెల్లంబ. శ్రీమతీసతీరత్నంబునెడ నిన్నిగొనంబులు వన్నియకెక్క మిన్నగానున్నవగుట న్వర్ణనీయయయ్యె సాధారణ కన్యాదానఫలజిమర్శనంబున దాతనిజవంశపూర్వదశకంబునుం బరదశకంబునుం దానుంగూడ నిర్వదొకరు పురుషులకుండరింపను బుణ్యలోకంబునఁజరింపను ఫలమార్జ్జించునాబ్రసిద్ధంబయితగును. అమ్మహాపురుషునకొసంగిన యిమ్మహిత కన్యాప్రదానంబు మహనీయంబై యహీనానారత పరసుఖావహం బలశంఖజాలకెల్లరకు నెల్లెడలంగాఁజెల్లునన్న నొల్లబాటుసంభవెల్లునె? అల్లదియెకారణంబుగ నటబ్రభవిల్లిన రాజన్యతెల్లను ధల్లక్షీకాంతసాయుజ్యంబు నందగలవారలయిరందు.

౧౮౭.

ఉ. అప్పటికంబరీషస్యపుఁ డల్లనరాజ్య సుఖించులందిపెం
పొప్పిన యౌవనాశ్వనల యుత్తమసద్గుణ రత్నరోహణు
న్యైపుగనంగఁ దీర్చితగ ధేదినిగూర్చి విధాయకంబులిం
జెప్పిము రాసురారికడఁ జెందెను ముందుగినంతనైక్యమున్

౧౮౮.

శ్రీమతి శ్రీరమయందైక్యమగుట.

కం. శ్రీమతియనశ్రీ సతీయన | శ్యామలభారతులనంగ ధిజరగెడునాయా
శ్రీమహితరూపమలగిన | నామెడలెఁటి ప్రకృతికాంచు ధి నాకృతులెకదా ౧౮౯.

తే. అవతరించిన పనియయ్యె ధి నరయఁగాన | శ్రీమతీతేజమొక్కటఁ ధి జిత్రముగను
శ్రీసతీ తేజమునఁజేరె ధి జెల్లుమీఱ | గారడిగనుండఁదెలియని ధి వారికిద్ది ౧౯౦.

నీ. అరయబ్రపంచను ధి ద్దంతయునయ్యెడి ధి నొక్కటఁదుదిజేరు ధి నొక్కటనది
కార్యసందర్భంబు ధి గలిగినయపుడెల్లఁ ధి బుట్టెడినందొండు ధి పాలియునాడఁ
గార్యాంతపైనను ధి గాదెధర్తంబిది ధి కార్యసంఘటనకుఁ ధి గారణమది
దానికారణమును ధి తలఁచినదోపమి ధి నదియెల్లలీలయం ధి చంద్రబుధులు
మాయయాయఁజెలుంగును ధి పాయమెట్లు | తెలియునదియేడమనమేడఁ ధి దివురుతేడ
నెట్లుతానుబిప్పిలిక ధి యెలుంగఁగలదు | గ్రామస్పృహ్యదులంతయే ధి కాదెవనకు ౧౯౧.

కం. అనివామలూరుతనయుఁడు ! మునివరులకుఁజెప్పవారు ధి మోడముఁగనుచుం
దనియని మదినవ్వలికథ | వినఁగోరుచు నిట్టులనిరి ధి వేడుకమీఱన్

౧౯౨.

ఉ. ఓమునిచంద్రవింటిమిమ ♦ హో త్తమగర్తములట్టెవంతలు
 నీమసమొప్పునీపలుకు ♦ దీటునుపాటికి నెక్కజేయుశ్రీ
 రామునునారదుండెపుడు ♦ రాయిడిగా శపియించెజెప్పవే
 యామునిగానవేత్తయయి ♦ యాప్తతగన్నవిధంబు కూడఁగన్

౧౯౩.

వ. అని సవినయంబుగా నడుగుటయు

౧౯౪.

మందాక్రాంత. శ్రీ రామేశాంబుజజవినుతా ♦ చిన్మయాలోకనేతా
 మారప్రాణాంతకగిరిసుతా ♦ మంజువాణీసమేతా
 ధీరానేకా సురశరహారా ♦ దీప్తనాగేంద్రహారా
 సూరేంద్రగ్నీక్షణశుభకరా ♦ సూక్తిపీఠీవిహారా

౧౯౫.

భుజంగ. పురక్రవ్యభుష్టార ♦ భూభృద్విహారా
 శరచ్చంద్రికాకార ♦ సత్కిర్తిపూరా
 సురానీకమందార ♦ శుద్ధప్రచారా
 సరిన్నాధగంభీర ♦ స్వణ్ణాద్విధీరా

౧౯౬.

పణవ. హీరాకారయ ♦ హితసంహారా | హేరంబాంకసు ♦ హితమందారా
 సారాధారవి ♦ పయదాశూరా | కారుణ్యామృత ♦ కలితోదారా

౧౯౭.

ఇది శ్రీమన్నేధా దక్షిణామూర్తిశర్వరాక్షీణ శరప్రసాద లబ్ధకవితా భాగధేయ
 నాదేశ్లపూరహోత్తమ నామధేయ బుధవిధేయ ప్రణీతంబైన

శ్రీమదద్భుతోత్తర రామాయణంబున

ద్వితీయా శ్వాసము.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

తృతీయాశ్వాసము.

కం. శ్రీమహితగానలోలా | సామజదనుజేంద్రకాల ♦ సత్వసుశీలా
సోమేశ్వరదిక్పేలా | ధీమజ్జనకల్పసాల ♦ త్రిభువనపాలా. ౧.

వ. అవధరింపుము మహనీయతేజోవిభవగరిష్ఠుండగు నావాల్మీకమహర్షి శ్రేష్ఠుండు కోరం
బడిన కథావిధానంబు సాకల్యంబుగఁ జెప్పుఁబూని యామునులకిట్లనియె. ౨.

చతుర్థ్యగ వర్ణనము.

తే. ధర్మమారయనాల్లుపా ♦ దములనడన | సత్వమొక్కండపరిపూర్తి ♦ జరగుచుండ
విపులతమమయివెలసిన ♦ విప్రయుగము | కృతముగీర్వాణమానిమ ♦ హితముకడచె.

తే. ధర్మమంతటఁబాదోన ♦ దశనుబొంద | సత్వరాజసములుగూడు ♦ సరణియొప్పు
గలిగిదీర్ఘంబుగాఁదగు ♦ తాత్రయుగము | త్రేతయవనీశతాపసో ♦ పేతయిదియ. ౪.

తే. ధర్మమథమతగునాయ ♦ ధర్మమట్టు | రాజసంబునుదమమున ♦ దేవమెసఁగ
వచ్చుప్రాస్వంబయగుచును ♦ వైశ్యయుగము | ద్వాపరమునరతద్వర ♦ ప్రాపకమయి.

తే. ధర్మమొకపాదమేకాన ♦ ధర్మమెచ్చు. | దమమకేవలమైసర్వ ♦ సమతమీఱు
జూడఁగడుప్రాస్వమేయగు ♦ శూద్రయుగము | కలిమదోద్ధతమర్త్యసం ♦ కలితమవల.

తే. తలఁగెఁగృతమునఁబూర్వపు ♦ తాంతమెల్లఁ | ద్రేతయేతెంచియొకకొంత ♦ తీరఁబిదప
నొక్కటఁబొసంగవైనట్టి ♦ చక్కటియిది | దీనిఁదెలిపెదవినుఁడుసం ♦ దేహముడుగు.

కళింగదేశాంచిత కుశస్థలీగ్రామాభివర్ణనము.

చం. కలదుకళింగదేశమనఁ ♦ గానొకరాష్ట్రముసౌఖ్యమోదసం
కలితములొమహానదులు ♦ కాననముల్భరసుల్పాలంబులు
నల్లదములైననృత్యములుఁ ♦ బాడికిఁబాటునకైనజంతవు
ల్కులకలలాడుమర్త్యతతి ♦ క్రాలెడిపల్లెలుపట్టణంబులు. ౫.

శా. విస్తీర్ణంబయియొప్పుదేశమదియో ♦ విధ్యుక్తకాలంబుల
న్విస్తారంబుగఁగాల్వలక్షణములు ♦ ద్వేగాపనోదంబులై

నిస్తంద్రంబులుపొడిపంటలిడఁగ ♦ నిష్కాములౌమానవు
ల్కస్తప్రాభవ మొప్పుచుత్పతియున్వ ♦ చాఛృత్తివర్తింపనా.

౯.

చం. కలమకుశస్థలంబననొ ♦ కానొకపల్లెకళింగదేశము
దెలమినిదత్తదేశమున ♦ నేర్పడుజంతుతతుల్వహింపఁగా
వలనగునట్టియొప్పిదము ♦ నావిరిగాఁగలదాడఁజూడవం
దలకొలఁచుల్లదాతరులు ♦ దార్థ్యములౌగృహముల్వసింపఁగన్.

౧౦.

చం. అటఁగలతాళభూజములు ♦ హళిఁగనుంగొనమున్నుశంకరుం
డెటులనులింగమూర్తియ్యి ♦ యేపునముజ్జగముల్లిరించెనో
యటులనెపోదమంచెదుగ ♦ నాపనెఘేచరపంక్తివానిబ
ద్ధిటముగఁద్రొక్కికావలికిఁ ♦ దీరికరేలవనించువానిపై.

౧౧.

ఉ. చూడఁగనాకికేశములు ♦ చొచ్చుకొనుంగదమేఘమండలిం
దోడుగఁదాళవృక్షముల ♦ దొడ్డతనంబుఁజహింతమంఘనా
కూడిక దెట్టులున్ననొన ♦ గూడుజలంబుఘలంబులందటం
గూడునెమబ్బులఁజొరమిఁ ♦ గోఱడమానిదియేరుకాదనన్.

౧౨.

ఉ. పూరకులైసిగిల్వలియఁ ♦ బోసియొనర్తురునిష్ఠ నిత్యపం
బారయరెండఱానలన ♦ హాయివెమేనులుడిప్పలేర్పడె
నీరుదిగంబరుల్నిలిచి ♦ వెఱ్ఱులమైఁగనుపింతునాఁగఱ
ర్జూరములీతలుంగలవు ♦ చూపఱులెంతయుఁజోద్యమందఁగన్.

౧౩.

చం. తగునటఁదింత్రిణీతరువి ♦ తానముమేఘసమూహమట్ట గుం
పుగమఱిపెంపుగానెదిగి ♦ భూరిభయాస్పదమంతరంబుగా
నొగిదిగఠాబ్బుచిమ్మలన ♦ నొక్కటరాఁలెడి యాకులొప్పుబొం
దుఁగనఁగసారవంతముల ♦ తుల్యతనౌఘనముల్వచింపఁగాన్.

౧౪.

సీ. అచటిన్యగ్రోధంబు ♦ లమరినయూడల ♦ నొక్కొక్కటియపెక్కు ♦ లెక్కకుఁదగు
అశ్వద్ధవృక్షము ♦ ల్వానీయసమిధల ♦ నిచ్చుఁగానఁబొగడ్డ ♦ నెచ్చుగఁదగు
నింబలౌనారోగ్య ♦ దంబులుఱూదము ♦ ల్పెద్దపూవేన్నెల ♦ యొద్దికఁదగు
చూతకపిత్థాదు ♦ లాతీర్ణతరబడి ♦ ఫలవృక్షములుచాల ♦ బలిమిగఁదగు
ఎపుడుకాంచినసస్యంబు ♦ లెవ్వియైన | జాలనుపయత్తములునుదా ♦ ల్కాలికములు
చెలఁగుచుండెడిపంటభూ ♦ ములునుదనరు | పన్నెకెక్కినయానేల ♦ వాసిచాలగన్.

ఆ. అచటనొప్పుచుండు ♦ నాజలాశయములు | వాగులికనుగాలు ♦ వలుదటాక
ములునులోనిసికత ♦ మునుక్షీరసదృశంబు | నమలజలమునిండ ♦ నమరియుండ ౧౬.

కం. వానితటంబులనలరుచు | గోనలదళుకొప్పుచుండ ♦ గుళయసదృశమా
దానంజేసియకాదే | దానిగుళస్థలియటండ్రు ♦ ధాత్రీజవముల్. ౧౭.

కం. అలగ్రామసదనములువ | న్నెలజిన్నెలదీరియుండు ♦ నిత్యోత్సాహం
బుబుగనువసతిసొంగుచు | జలతృణసస్యాప్తినిబుకు ♦ సమితియమితమా. ౧౮.

చం. అమరినయిండ్లయావరణ ♦ లక్కడజూచినజూపుమేరగా
గమదుగుగోడలాపుదల ♦ కైయటనేర్పడలోప్రదేశమం
దమితమనోహరంబులుగ ♦ నయ్యయితీవెలకాలవాలము
ల్క్రనుముగబందిరుల్కుదుర ♦ గాయబుశాకమలీనుమూలముల్. ౧౯.

ఉ. బోదలుకట్టినీరిడంగ ♦ బూచెడికాచెడిమోకలన్నియు
న్న్వదుఫలప్రవంబులును ♦ స్వక్రప్రసవప్రదంబులా
మాదిరిజూడమోహపడి ♦ మక్కువనక్కడనిల్చువారికి
న్సాదమునీరుదోషదల ♦ చక్కదనంబునదన్వితీరుటక. ౨౦.

తే. తెల్లుగప్పినయిండ్లురం ♦ జిల్లునొకటం | దాళపర్ణాన్వితములయి ♦ తనరుగొన్ని
ముంగిటంగలతిన్నెల ♦ ముగ్గులలరం | బసులకొట్టంబుతెదుటను ♦ బ్రబలియుండు ౨౧.

ఉ. తిన్నని శృంగముల్గలిగి ♦ తీరినరంగుమెఱుంగులీనగా
నున్ననిమేనులొప్పుగమ ♦ హోపకృతింగనునేలుసాముతా
మన్ననదమ్ముబ్రోవగను ♦ మార్కొనకేరినిగర్వసంపదం
గన్నవిగోగణంబులట ♦ గ్రాలుబెరల్లగ్రామ్యజంతువుల్. ౨౨.

కం. అదియగ్రహారమగుటను | సదయులు షట్చాస్త్రవిదులు ♦ త్కౌగీర్వాణు
ల్తుదమునబెక్కండ్రుందురు | కొదువకులంబులజనంబు ♦ కొఱతగనుండుక. ౨౩.

చం. అటంగువిప్రులెల్లెడల ♦ హానిబలిపథగవిన్నిగలన
చ్చటంగలకీరశారికలై ♦ సామముముక్కుయజుస్సుసూత్రము
ద్దిటమగు శాస్త్రచర్చలకు ♦ దీటగులక్షణ తర్కవాక్యముల్
స్ఫుటతరథోరణింబలుకు ♦ స్మారులువారలక్షేర్తియేమనక. ౨౪.

చం. ఇకంగలనర్వనర్ణముల ♦ యెల్లరువారికి భృత్యులొటసా
త్వికులయధర్మశూన్యినంగ ♦ దెల్వియెసంగుటనైజగర్తము

ల్పకరముగానొనర్చుచును ♦ శోభిలుచుండ్రునమస్తసంపద
ల్పకలసుఖావహంబులయి ♦ సంతసపుచ్చగవింతయెచ్చగన్.

౨౫.

ఉ. ఊరనుజూడవేడుకగు ♦ నోరిమిధారుణికిడుపచ్చసా
ధ్వీరమణీమణుల్కహిత ♦ దేహవిలాసములంబరంబుల
నూటిచిమోములెత్తకయ ♦ దుస్యజభర్తృవిధేయతేసదా
చారముగావహింతువిన ♦ జాలమువాక్కులవెట్లొయెన్నగన్.

౨౬.

కౌశికుడనుహరిభక్తుని వృత్తాంతము.

తే. ఇట్టిపాండికలమరిన ♦ యట్టియూరఁ | గలఁడొకానొకవిప్రుండు ♦ కౌశికుడన
సత్వసంపన్నుడాతండు ♦ సత్యవాది | పరమభక్తుఁడునుహితుండు ♦ బ్రహ్మవేది.

సీ. చిన్ననాటంగోలె ♦ శ్రీనాథసవపద్మ ♦ చింతనబలుమాటు ♦ చేయుచుండు
ఆడఁగాగూడిన ♦ యర్చకులనుజేర్చి ♦ పాడించుదాఁజాడుఁ ♦ బలుపదములు
గూడొండ్రుమర్చియా ♦ గూటదివ్వెడనర్చి ♦ భజనచేయుచునూర ♦ బయలువెడలు
భయములజ్జయులేక ♦ భక్తిచేనలవడ ♦ నెంతెంతలయినను ♦ వింతఁబాడు
ఋగ్యజుస్సులునేరిచె ♦ ఋజువిధమున | సామవేదంబుఁడనపాట ♦ సరణి నేచి
బహువిధంబులనెల్లడఁ ♦ బాడునదియు | వింతలయలనుజెలువొందు ♦ వృత్తములును.

ఆ. చిన్ననాఁడెత్తుఁ ♦ గన్నవారలుతీట | నెన్నదిక్కుమాలి ♦ యున్ననతని
కన్నినన్నియలును ♦ దిన్నఁడనంబున | మిన్నలగుచుఁబ్రబలె ♦ వెన్నునిదయ. ౨౯.

కం. భిక్షాశ్రమముననటఁదగి | భిక్షించుచుదొరకినంత ♦ భిస్సయెచటనో
భక్షించుచునట్టిట్టులఁ | గుక్షింభరణంబుఁజేసి ♦ కొనుచుండునటన్. 30.

కం. ఆయెడనిలులేదతనికి | మాయంటికిరమ్మరమ్మ ♦ మాయంటికటం
చాయూరివారలందఱుఁ | జేయఁగనాహ్వనమతఁడు ♦ సేరుచునుండున్. 3౧.

తే. పాడఁబాడంగగానంబు ♦ పటిమఁజెందు | నన్నలోకోక్తికితండు ♦ వన్నెవెట్టె
నేర్పినారలలేరెట్లా ♦ నేర్పరియయి | తీర్పుతాఁజేయుఁజేర్వడ్డ ♦ తీర్పరులను. 3౨.

కం. గానంబుకవిత్వంబును | దానంబునుశూరతయును ♦ దత్తత్కర్త
చూచినఫలంబునఁబ్రాప్తము | లౌనైస్థగములగుచు ♦ నలవడఁదగునే. 33.

ఆ. మిగులగట్టసాధ్య ♦ మగునెల్లరకువేద్య | మింతొయంతొదాని ♦ కంతులేమి
కవులువైద్యులింక ♦ గాయకుల్వేదాంత | తెందఱుండ్రులెక్కె ♦ దెందుఁగండ్రు?

కం. ఆతఁడుగాయకుడనఁగా | భ్యాతినిబడ్డాడెకాని ♦ కలతెఱుంగుఁగన
న్తోతెఱిగినభక్తుండయి | యాతరబడిపొందికఁదగ ♦ నాసక్తుఁడుగున్. 3౫.

సీ. కాననాతఁడుమస్త ♦ కంబునాడింపఁడు ♦ ఫాలంబుముడుతలు ♦ పడఁగనీఁడు
వదనమందింతయు ♦ వైవర్ణ్యమొదవింపఁ ♦ డెడమచేఁజెవిమూత ♦ కిడఁగభోఁడు
ఇట్టిట్టుకుదులుచు ♦ నిట్టైలేచిపడండ్లు ♦ గేలుసాచుచునేదొ ♦ తోలఁబోఁడు
వన్నెవారలఁగన్న ♦ మిన్నగాఁగులుకఁడు ♦ మెచ్చుకోఁబడఁగోరి ♦ పెచ్చువోఁడు
వలయుగమనికలెల్లనా ♦ గళమెకనెడిఁ | జేతులాతాళనాదంబె ♦ ప్రీతిపడెడి
ఆననంబల్లయానంద ♦ మాదుకొనెడిఁ | జిత్తమాపారిపాదంబు ♦ చెంతఁదగెడి. 3౬.

అలభక్తుని పద్మాక్షుండను విప్రుడొదరించి నిలుపుట.

కం. ఆతనిపాటయుభక్తియు | భాతిఁగన నైచ్చికోనుచుఁ ♦ బద్మాక్షుండన్
త్వాతలదేవుండొక్కఁడు | చేతస్సంప్రీతినింటఁ ♦ జేరిచికోనియెన్. 3౭.

తే. తగినమర్యాదసాతనిఁ ♦ దనువుచుండి | భజనమందిరమొక్కఁడు ♦ పరగఁజేయ
నచ్చటందగియెంతేని ♦ ముచ్చటపడి | గానమొనరించుబద్మాక్షు ♦ పేనులలర. 3౮.

చం. కనియదియంతబ్రాహ్మణుడొ ♦ కండుముదంబునఁగన్నెమిన్నని
చ్చిననుగృహస్థుడైతనదు ♦ చింతెమఱింతగసంతరింపనా
వనజదళాక్షిమాలతిల ♦ నంబునవీడనివిన్మికల్కిదాఁ
బనుపడిభక్తయైగృహము ♦ బాగొనరించియలంకరించుచున్. 3౯.

ఉ. చాలఁజమత్కృతుల్పనినె ♦ సరగఘటించుచువిగ్రహంబుల
స్థీలనలంకరించికడు ♦ లెస్సహేళుయల్లనుపట్టఁజేయనా
లోలతభక్తుఁడుబుగొన ♦ లోకులుమెచ్చుచుఁబల్కుచుందురీ
మాలతిఁగొళికాఘ్నినకు ♦ మానినియైనదెవోద్యమంచటన్. ౪౦.

తే. బ్రాహ్మణాద్యర్చకులుభక్తి ♦ పటిమఁదెలియ | గానకాంక్షమశుశ్రూషఁ ♦ బూనిచేయ
వచ్చిరితరస్థలంబుల ♦ వారుడాయ | నెల్లరకుఁబెట్టుఁబద్మాక్షు ♦ డల్లచాయ. ౪౧.
మాలతీపతియకా కౌశికుడు శిష్యులతో హరిభజించుట.

సీ. కౌశికుండెల్లడ ♦ ఘనగానమునరించు ♦ భక్తి నెల్లరుజొక్కి ♦ పరవశులుగ
మాలతిపీఠంబు ♦ సాలంకృతముఁజేసి ♦ యాలించుఁబతివాడ ♦ లోలతఁగను
శిష్యులనరణివ ♦ శిష్టగౌతమముఖు ♦ ల్గురిబాడుచుందురు ♦ గురుఁడుమరియ
ఆకుశస్థలహసు ♦ లావందముగ్నులై ♦ యన్నపానంబుల ♦ యాస్థఁగనరు

అదియెవైకుంతముగనుబ ♦ ద్వాత్సండలరీ | కనుచువినుచుబ్రహ్మాగ్ధి ♦ మునుకలిడుచు
నెల్లసమకూర్చి రేవగ ♦ శ్లిందఱకును | పద్రసోపేతభోజన ♦ సౌఖ్యమొసంగు. ౪౨.

మ. ఒకమాటచ్చటవైష్ణవతదినం ♦ బాడ్డేదొరాఁగాఁచియె
న్నికగానెల్లరుఁగానవత్తురనిత ♦ నిష్ఠిందదాగారసా
ధకశిష్యాపళిగానముల్పలుపఁగ్లాఁ ♦ దాబాడుచున్వించుఁగౌ
శికభక్తుండతిమోదసంభరితుడై ♦ శిష్యాళిబల్కించుచుఁ. ౪౩.

మానిని. శ్రీరమణీయమనోహరవిగ్రహ ♦ శ్రీరమణీప్రాదయాంతరగా
సారసమిత్రసుధాకరలోచన ♦ సారసనాభఖగేశ్వరగా
భూరిమదోద్యమదానవసంహర ♦ భూరిమహీధరధీరహరీ
కారణమూర్తీచరాచరసృష్టన ♦ కారణవైరిమదేభహరీ. ౪౪.

భాస్కర. కామజనకబుధకల్పకరా రా ♦ కామితమొసంగుచుగతిఁగనుఁగోరా
సామజబహుళవిషాదనివారా ♦ సాధుభయదదితనయవిదారా
పామరహితజనపాపవిదూరా ♦ పాపనశుభకరజలధిగభీరా
నామముఁబల్కెదనన్గనవేరా ♦ నమ్మినదయగనునగసమధీరా. ౪౫.

తుర్వోజ. సదమలపరిపూర్ణ ♦ సత్కృపాధామ ♦ సదృశమునీకేడి ♦ జగదభిరామ
పదభవగంగాంబు ♦ పరిపూతభూమి ♦ పదగులుదిక్పతు ♦ త్రువిమలనామ
మదనకోటివిలాస ♦ మణిమాలలమ ♦ మధుకైటభాదిదు ♦ ర్మత్తవిరామ
సుదకునీవేగతి ♦ సూరిసుత్రామ ♦ సుధసురాళికిడితి ♦ సూపరంధామ. ౪౬.

లయగ్రాహి. నిక్కముగనీవెతగు ♦ దిక్కునుచునమ్మితిమి ♦
తక్కువగఁజూడకుము ♦ చక్కితిమటంచు |
న్నక్కడమటిక్కడను ♦ జక్కనిపురాణములఁ ♦
బెక్కుకథలన్వినఁగఁ ♦ జొక్కరహిమించు |
న్లక్కువభవత్పదము ♦ చిక్కప్రాదిమశ్యమున ♦
నెక్కులుపుచుండుమట ♦ దృక్కులుననించు |
నావక్కులనునీస్థరణై ♦ తక్కుకొనరించుమము ♦
నక్కటికమారఁగను ♦ చిక్కులుననించుఁ. ౪౭.

మంగళమహాశ్రీ. మంగళముగైకొనుము ♦ మందరనగోద్ధరణ ♦ మాప్రాదయసారసనివాసా
రంగదసమాచ్చమణి ♦ రమ్యకనకాంగదవి ♦ రాజితభుజాంచితసువాసాళి.

సంగరపటిష్ఠశివ ♦ సన్నతజయాంకనిజ ♦ చక్రహతదైత్యబహుదాసా

మంగళముమాకొసగి ♦ మమ్ముదయనేలగదె ♦ మాన్యశశికాంతిసమహాసా. ౪౮.

కం. అనియిట్లుభజనసేయఁగ | విననైనకళింగరాజు ♦ విస్తృతుడగుచా

పనితానెన్నడుఁగనమిని | మనముననభిలాషపాడమ ♦ మాటగననియె. ౪౯.

కళింగరాజుకొళికుం దనయాస్థానగాయకుగమ్మనుట.

స. అట్లు నిత్యనియామక భజనంబుసలుపుచుండ నానాటికావీటికివిచ్చేసిన కళింగ
దేశాధీశ్వరుండు గ్రామస్థగ్రామములప్రోత్సాహంబున నాభజనమందిరాలంకారంబుఁగ
ననుదద్భుక్తజనగాననై పుణ్యంబువినను చద్దేవాగారాంగణంబునపిడిసియు నద్దేవ
సంకీర్తనశ్రవణంబున నానందంబువడసియు నల్లజగన్నాథునట్ల జననాథుండగుతానును
ప్రావ్యంబులగు శృంగవైచిత్ర్యంబులఁ గీర్తంపఁబడనపెట్టించి తదర్థంబవారినెల్లరం దన
యాస్థానగాయకులుగ నెలకొనుండనియుఁ దనపోష్యంబున నెగడుండనియుఁ దన్నుఁ
బాడుండనియునె యెచ్చరింపఁగినిట్లనియె. ౫౦.

ఉ. మీరలుగాయకోత్తములు ♦ మేఁటులుపాటికినెక్కుభక్తిని
యూరనుబర్ణశాలందగ ♦ నొద్దిక దేరికిఁగానుపించువే
సారెదరంతయోదొరకు ♦ సాదముమాత్రమెకాదెయిచ్చట
న్భూరిమయాలయంబులును ♦ భూపలాసంగుడునన్నుఁజేరరే. ౫౧.

శా. మాయాస్థానమునందుగాయకులరై ♦ మాకీర్తినన్జ్ఞంపుచుం
బాయనానిమహాసుఖంబుఁగనఁగాఁ ♦ బాటింతుగాదేసదా
మియీనేర్పులువన్నెకెక్కుగరిమ ♦ న్నిమ్మందఁత్రప్రప్తుడీ
హేయఁజొగతిపాయువేగనిపుడే ♦ యేతేరనాతోననక. ౫౨.

భక్తుడు సంపదలువినరించి గర్వింపగూడని తగవుతెలుపుట.

ఆ. నగుచుఁగొళికుండు ♦ నరనాథుతోనను | రాజవీపుమేము ♦ భూజనులము
మేముకోరికోఁగ ♦ నీమాటలాపైవి | సామిలేమికామి ♦ రామతేము. ౫౩.

కం. వందలకోట్లకొలంపిగ | నుందురుధరజనులులెక్క ♦ కొక్కండననే
నందనుకొననుత్తముడగు | వందనములువానికిడఁగ ♦ వచ్చుఁబెరనరల్. ౫౪.

లే. ఎద్దియేనొక్కసంపదఁ ♦ బెద్దదనముఁ | గన్నమాత్రానమితిమీలు ♦ వన్నెకగునె
ఆలినేలినజగమేలఁ ♦ జాలునెకట | కోరఁగారాదుకొఱగాని ♦ కొర్కలెపుడు. ౫౫.

కం. కొడువంగనకేదేసం | పదఁగాంచినవారిఁగూడఁ ♦ బాటింపకసం
పదతనదేఘనమనుకొన | మదుఁడెందురువాని నేరు ♦ మన్నింపరిలక.

౫౬.

సీ. పూర్వకృతంబగు ♦ పుణ్యంబులెక్కను ♦ దగినసంపదకల్లు ♦ ధరజనులకు
సుందరులగుచును ♦ జూడసొంపుగనుందు ♦ రాశోగ్యవంతులై ♦ యలరుచుండ్రు
బలమెసంగిశరీర ♦ పాటవంబునుగండ్రు ♦ విరివిగాఁచుగుపశు ♦ వృద్ధిగండ్రు
సంతతమలరారు ♦ సంతతిగందురు ♦ బహుధాన్యసంపత్తి ♦ బ్రబలియుండ్రు
సుందరాంగులుదరికొన్న ♦ సుఖముగండ్రు | అన్నియొనగూర్చుబలఁగము ♦ నమరియుండ్రు
తనరఁగాఁజేసికొనగల్గు ♦ ధనముగండ్రు | పరగఁజేసెడిధారుణీ ♦ శ్వరతగండ్రు.

౫౭.

సీ. అలపూర్వపుణ్యమే ♦ యతిశయించినదానఁ ♦ జదువరులగుదురు ♦ గదగరణిని
భాషలెన్నియొనేచి ♦ పల్కుచుండెదరవి ♦ పదములఁదప్పుచి ♦ ద్దేదరువలక
కాదన్నదె నన ♦ వాచంబునేతురు ♦ కానున్నదియుఁదెల్పఁ ♦ గల్గుచుండ్రు
శారీరతత్వము ♦ లృక్కనేయఁగండ్రు ♦ కులసృత్తివివ్యలం ♦ గుదురుగండ్రు
గాననిపుణతఁగందురు ♦ కవులగుదురు | బహ్వలంకారశబ్దార్థ ♦ పటిమఁగండ్రు
అలరసంబులఁగండ్రుర ♦ హాస్యములను | ఫలితమెఱుఁగుచుజ్ఞానులౌ ♦ పథముగండ్రు.

కం. మొదటివిసామాన్యంబులు | ఓదపడియెన్నికనటంచుఁ ♦ బేర్కొనఁబడఁగా
నొదవెడితరబడిఁదెలిసెడిఁ | గదరాణించుటనుదెలియుఁ ♦ గాదెమహేశా.

౫౮.

కం. ధనకాంక్షఁగొండటెందుల | ధనవంతులభూమిపతుల ♦ దగ్గరఁదగమి
ధనికావనీశులుబుచ్చుచు | మనమేబలుమగలమనుట ♦ మర్యాదేనే ?

౬౦.

కం. ఏసంపదఁదాఁగోరిన | నాసంపదకల్లువాని ♦ యాచించుఁగదా
ఏసంపదఁదాఁగోరమి | నాసంపదలిచ్చువాని ♦ యాచించుసదా.

౬౧.

తే. తనకుఁగలిగినసంపద ♦ ధర్మనియతి | ననుభవించుచుదారక ♦ మండకనగఁ
గోరువారలకద్దితా ♦ నూరకిచ్చి | మాఱుఁగోరమిఁబైజన్త ♦ మహితుఁడగును

౬౨.

ఉ. అట్టిలఁగాకసంపదల ♦ నమ్మినయట్టిలాకళ్లకెచ్చితా
మట్టిలెవారివందుకొన ♦ హాయిజగంబునఁగాంచునింతఁబోఁ
గొట్టుకొనుఁగదాఘరము ♦ కోరినరాదికఁసెన్నిభంగులం
బట్టిదికేమిసంపదయు ♦ భావిభవంబునఁబున్నె మొప్పుమిక.

౬౩.

భక్తుడు తనవిద్యోత్తును రాజునకమ్మకొనననుట.

- ఉ. పోయినబోవనీయనుచు ♦ భోగములబ్బుగదాయటంచునీ
చాయకుజేరియమ్మకొనె ♦ సంపదకొద్దిదీకాదుతొల్లినా
కేయడఁజిక్కనేనదియొ ♦ యింతదితుచ్చపుడబ్బుతాసకై
పాయగఁజేసియుగ్ధగతిఁ ♦ బాడుకఁజేసికొనంగఁజూతునే. ౬౪.
- కం. నీకిచ్చినధనమిత్తువు ♦ గాకుండిననూరులిత్తు ♦ కాదేయవియే
మాకొదవననుచుఁగుడునఁగ | నీకుంభినినుందుమెన్ని ♦ యేడులుచెపుమా. ౬౫.
- కం. హరికిసంపదనొసఁగుచు | స్థిరమతినాతనిభజింపఁ ♦ జేతఃప్రీతిం
జిరసుఖములుఁటయింఁచెడిఁ | దరమేవానికినిబోల్పు ♦ ధరభోగఁబుల్. ౬౬.
- ఆ. జ్ఞానులైనవారు ♦ కాననేయిద్ధర | నేరినేమికోర ♦ కూరకేతగు
నీతిబోధఁజేయు ♦ నియతిగనన్వర్తి | తానొసంగునన్ని ♦ ధానమేపుడు. ౬౭.
- ఉ. ఇట్టులనమ్మియుండునను ♦ నేటికినీకడఁబెట్టికోలునా
కట్టడివింద్రేహరిది ♦ గాకిఁక నేతననామనైననే
బట్టనునోటఁబల్కుఁగను ♦ బాడిననన్యులువిన్నికేఁజెవిం
బెట్టనుడబ్బుముట్టనికఁ ♦ బెట్టులువోతలవేలభూషరా. ౬౮.
- కం. నాశిష్యులనేరేనిధ | సోశంగన్నారలున్న ♦ నరయుమటంచుం
దాశాలఁగలయఁగనఁగజ | నేకునిబొడగాంచినార ♦ లిట్లనిరపుడే. ౬౯.
- కం. హరినామమెపాడుదుమల | హరినామమెవిందుమింక ♦ నరయముమేమే
నరనామంబులననవిన | గురువుగతిఁజరింతుమనుచు ♦ గుఱితెల్పిరట౯. ౭౦.
- ఆ. అపుడుభూమిపుతికి ♦ నాశ్చర్యమటలుండ | లజ్జముట్టడించె ♦ లావదియయి
ఆమహానుభావు ♦ లటుపుణీకరణము | చేయవారికెగ్గు ♦ చేయనెంచె. ౭౧.

వందిమాగధులు రాజకీర్తనబాడ భక్తులు చెవుల

మేకులు కొట్టుకొనుట.

- ఆ. పోయెనచటువాసి ♦ పొరుగుగ్రామమునకు | వందిమాగధులను ♦ వరభటులను
పిలిచిబోధపఱచి ♦ ప్రేరణమొనరింప | వడిఁగుశస్థలంబు ♦ వారుచేరి. ౭౨.
- కం. అలభజనాగారంబున | బలిసికళింగాధినాథు ♦ ప్రస్తుతిపదము
లైలరేగిపాడఁజొడఁగిరి | కలహారలుఁతవడఁగఁ ♦ గట్టిడిచెడఁగె. ౭౩.

- చం. అటులనువారురేగిమను ♦ జాధిపుక్తిరనలొక్కపెట్టునం
గుటిలతఁబాడఁగానయినఁ ♦ గుంభినినాయకునానయద్దటం
చెటులనొవేద్యమాడుమది ♦ నేవసహింపమిఁగొనికుండుముం
బటుతరకాష్టశంకువుల ♦ బాగుగఁబూడిచెఁగల్గరంగ్రముల్. 28.
- కం. వింతగనాతనిశిష్యులు | పంతంబునసతియువినని ♦ పట్టుదలకునై
సంతసపఱచిరిమేకుల | నంతందమకల్గబిలము ♦ లందరుదార్క. 29.
- తే. వినఁగనబ్బురమగునిది ♦ వినియుర్దాజు | మత్సరంబుననాత్మీయ ♦ మదముకొలఁది.
వారిగారించియెటులైన ♦ వారిచేతఁ | దనమనామంబుఁబాడింప ♦ దరికొలుపుడు. 30.

భటులు రాజనామము బాడింప బీడింప భక్తుడు

నాల్కగోసికొనుట.

- చం. భటులుసరోషులైకదిసి ♦ భక్తునిదత్తతిశిష్యసంఘముం
గుటిలతవారికృత్యములు ♦ గూర్చఁగనడ్డుచుభీతిఁబుచ్చుచుం
బటిమమువాయఁజేయుచును ♦ బాడుఁడిమాపతినందునిచ్చుట
దిటమగుబాములంబఱప ♦ దీనుఁడతందుమహాత్మమగున్దై. 22.
- మ. అకటాశ్రీకారిమాకిదేమిగతియే ♦ మన్యామమిదఁబులీ
వికటంబుల్లుటియింపనేలవిభుఁడా ♦ విభ్రాంతిపాటొందుజేఁ
టికిమమ్మిక్కడఁగాతురేరుసదయా ♦ డెందమ్మలన్నీదెన
మ్మికగానుంటిమినిల్వనీరభటులీ ♦ మేఁటుల్పత్రిపేరణి. 23.
- కం. తలఁచవుగదమాగతిహరి | మెలపవుగదదిక్కుమాకు ♦ మిసిమింతులమే
నిలుపవుగదయీయెడ్డమి | కొలుపవుగదవీరివేర ♦ కొఱమిట్టాడన్. 24.
- కం. నిత్యుండవుపరిపాలిత | భృత్యుండవుదళితభువన ♦ భీకరధుక్కై
ద్వైత్యుండవుదయఁగనుకృత | కృత్యుండవునీడగుదువు ♦ కేశవదేవా. 25.
- తే. నిన్నుఁబలికెడినానోట ♦ నెన్ననగునె | తెన్నుమాలిననరులను ♦ దేదెనగుచు
మదిదలఁతుఁగదభటులన ♦ న్వదలనృపతి | భ్రాంతియడుగుంగఁజెల్లనా ♦ పంతమిలను. 26.
- కం. నాజిహ్వగ్రముఖిండము | గాఁజేసెదనాసయుడిగి ♦ కదలియువీరా
రాజునకుఁదెల్పనాతఁడు | మాజిజ్ఞాసంబునింక ♦ మానకయున్నే. 27.
- తే. మోటుపారలకెప్పుడు ♦ మోటుపనియ | సూటియొఁగానిపెరపరి ♦ పాటిగాదు
నాటముగనంచుఛరికచే ♦ దూటికొనియె | వీటివాఁడెల్లభట్లవై ♦ దూటుకొనఁగ.

మాలతీకాశికపద్మాక్షాదులు రాజ్యమువెడల గొట్టబడుట.

మ. భటులంతంజనిరాజుతోడఁజెలుపం ♦ బాపంబునాకాతఁడా
రటముల్వారలవెన్నఁబోకతనదౌ ♦ రాజత్వగర్వంబుచే
నటవారిందనరాప్త్యమున్విడిచిపో ♦ నంపించిపద్మాక్షుని
ల్కుటిలత్వంబునఁజూరఁబుచ్చియతనిం ♦ గూర్పించెనక్కాశికుఁ. ౨౪.

వ. ఇట్లు కాళింగుండీర్ష్యఁగొని రాజ్యమదాంధకారంబునఁ గన్నుగానక తెన్నుమాలిన
యాపన్నుగడలవారల నాపన్నులఁజేసి విడుచుటయు మాలతీకాశికాదులు పద్మాక్షుం
గూడి శిష్యసహితులై యెటకేనియఁబోనొల్లమిగమ్యస్థానంబును నిరూపింపనేరక
కర్తవ్యంబెఱుంగంజాలక హృదులఁజెదరకొదవియున్నమధు సూదనపదభక్తిచే నన్న
పానభ్రాంతినెన్నఁబోక యాచిదానందునిపదంబులై ముదంబుగ సదాపాడికొనుచు
నుత్తరాభిముఖులై యేడహోరాత్రంబులేక దీక్షన్నడవనడవనట్టియెడ. ౨౫.

అభక్తజనులనెల్ల బ్రహ్మదేవుడు సమ్మానించుట.

సీ. నిత్యశోభాంచిత ♦ సత్యలోకంబున ♦ మహితసభాస్థాన ♦ మండపమున
దేవర్షులొకచక్కి ♦ దేదీప్యముగినుండ ♦ బ్రహ్మర్షులొకచెంతఁ ♦ బరగుచుండ
రాజర్షులొకచాయ ♦ రహినొందుచుండంగ ♦ సాధులింకొకప్రక్క ♦ సంతసపడ
గరుడగంధర్వకి ♦ న్నరులుఁగింపురుషులు ♦ సిద్ధచారణులును ♦ జెలఁగుచుండ
బుండరీకాసనమునగూ ♦ ర్చుండేతనదు | చెలువపలుకులవెలఁచుక ♦ చేయుగాన
మునకునానందమందెడి ♦ ఘనుఁడునలువ | కాననయ్యెనుభక్తుల ♦ ధ్యానదృష్టి.

కం. తనచెంగటఁగలనిజ్జర | ఘనులనుబాడఁగాంచియల్ల ♦ కాశికముఖ్య
ల్వనజోదరసచ్చక్తులు | గొనిరండిచటికనఁబోయి ♦ కొనితేరంగాఁ. ౨౬.

చం. అలపరమేష్ఠివారలమ ♦ హాదీరభావముతోడఁజేరఁగాఁ
బిలిచిసుఖాసనంబులిడి ♦ ప్రేముడిపేరిమిఁగారవింపఁగాఁ
దొలఁగెనుబాధకంబులిక ♦ దుఃఖముఁగానమటన్నదైర్యపుం
బలమువనబ్జసూతిఁగను ♦ భాగ్యముపెంపునసొమ్మసిల్లుచుఁ. ౨౭.

చం. తెలిసియొకానొకప్పటికి ♦ దేవమునీంద్రులదేవతాపళిం
గలియఁగఁగాంచివారికడఁ ♦ గల్గిననిల్కడనిక్కునంబాకో
కలయగునోయటంచరసి ♦ కట్టకడన్నిజమన్ననమ్మికం
గలిగిమహతోత్తమస్థితికి ♦ గ్రక్కునఁజేర్పఁగనెంచిరాహరిఁ. ౨౮.

బ్రహ్మపనుపున కాశికునకు శ్రీవిష్ణుసందర్శనప్రాప్తి.

కం. వారలలోఁగొశికుహారిఁ | జేరుపనియమించియంత ♦ శేషించినత
న్నారీపన్తాత్మాదులఁ | దీరికనటనిలుపుండనుచుఁ ♦ దెలిపెనజుఁడికన్. ౯౦.

సీ. సర్వలోకోత్తమ ♦ శ్రేష్ఠాకరంబయి ♦ తగుమహామహినుచేఁ ♦ దనరుచున్న
స్వీయధీధితిదీప్తి ♦ చెలువుననప్పద్మ ♦ బాంధవప్రతిభంబుఁ ♦ బాపుచున్న
బహువిధదేవతా ♦ ప్రముఖులుసంస్కను ♦ ల్బలిసియుండఁగోవిఁ ♦ బరగుచున్న
పద్మాలయాసతీ ♦ పరిచారికాబలా ♦ మణిమనోజ్ఞతలచే ♦ మసఁగుచున్న
దివ్యవైకుంఠపురమునఁ ♦ దేజరిల్లు | రత్ననిర్మితమండప ♦ రాజమందు
వైభవంబుననలరాగు ♦ వాసుదేవు | మ్రోలఁగొశికునిలుపంగ ♦ మ్రొక్కిలేచి.

కం. పడఁగాములెన్నియోపడఁ | గడుఁగోటులుజన్మలెత్తి ♦ గాసిలుచెట్లొ
యెడనీయడుగలఁబాడఁగన | విడనేటికిఁగట్టమెల్ల ♦ విడనిటనింకన్. ౯౧.

సీ. కన్నులునాహృది ♦ గిహ్వరంబునమాధ్య ♦ తమముననీరూపుఁ ♦ దడవికొనుచు
మిన్నుమిన్నునుజ్యోతి ♦ మెయినొప్పునాతెల్వి ♦ చాలిచాలనివెలు ♦ గైలభింపఁ
గనఁదికమకపడుఁ ♦ గాదెయెట్టెదుటను ♦ నిర్భలమైయొప్పు ♦ నీస్వరూప
మునుబాడఁగనదగు ♦ ఘనతేజమిడ్డందె ♦ నవితాల్పునీదేహ ♦ మట్టెవెలిగె
అంతదీనఁదగిది ♦ వాంఛంబులట్లున్న | కామముఁగములెల్లఁ ♦ గడలఁబట్టె
శమదమాదులరయ ♦ స్వచ్ఛంబులయ్యెనా | కమలభావమొదవె ♦ నమరతఁగన ౯౩.

కం. సుందరుడవుబహుభోగపు | రందరుడవునిఖిలదేవ ♦ రక్షోద్ధృతస
త్తందరుడవుక్షీరోదధి | మందిరుడవుసర్వలోక ♦ మహితుడవభవా. ౯౪.

దోదిక. సాదరపాలిత ♦ సర్వసురార్థుఁ | పాదరజఃపరి ♦ పాకహృతాఘా
మోదదరాత్మస ♦ ముఖ్యవినాశా | శ్రీదయితామని ♦ సేవితయ్యాశా. ౯౫.

శ్రీహరి కాశికాదులను నైకుంఠముననిలిపికొనుట.

చం. అనివినుతించుకొశికున ♦ టాదరభావముతోడఁగాంచియా
సనమిడఁజేసినిల్పిహరి ♦ సారససంధవుఁబిల్వఁబుచ్చియా
తనిసతిమాలతి న్నటియుఁ ♦ దక్కినభక్తులఁబంపుచుంచున
య్యనువుకుశస్థలాఁచితుల ♦ కందటికిందగునంచుఁబల్కుడున్. ౯౬.

కం. అప్పుడభక్తార్థాంగియు | నప్పుద్మాత్మండుశిష్యు ♦ లందఱురఱఁగా
నొప్పెనుగొశికుముఖమునఁ | జెప్పఁగరానట్టిభోభ ♦ శ్రీహరికనఁగన్. ౯౭.

వ. అప్పుడు వారందఱు ముందు పరస్పర లోకనకౌతుకంబు నెక్కినం దమయుత్కృష్ట తమపదనివాస సంప్రాప్తికుప్పొంగుచు నుత్తరామకూల్యగత నిత్యవిష్కళంకసంతోష మాచకంబగుననినమ్మి యుత్సాహంబుగనున్న నలత్రివిక్రమదేవుండు నిరుపాధికులగు వారలనందఱింగాంచి యిట్లనియె.

౯౮.

ఆ. చాలసుఖముమీకు ♦ సకపడియొనగూడ | స్వేచ్ఛనుండుడయ్య ♦ చెలఁగుచీడ
నేచుగలుగుదనుక ♦ నిత్యంబుమీధక్తి | దనియుచుండుమిమ్ము ♦ దనువుచుందు. ౯౯.

కం. ఓమాలతినన్నెప్పుడుఁ | బ్రేమనలంకరణజేయఁ ♦ బ్రయపడితిగదే
నీమానసేశ్వరునితో | తేమంబుగనుండుమిచట ♦ సిరులొనగూర్తు. ౧౦౦.

కం. పద్మాక్షానామైసీ | సద్దంబుననాదుభక్త ♦ సమితిఁగుడిపితే
చద్దములేకీడనునా | సద్దంబునఁగోశపతిగ ♦ జరగుమియింక. ౧౦౧.

ఆ. ఛాత్రులారమీరు ♦ పాత్రులరింతకు | నాత్రముడిగిగురవు ♦ ననుసరించి
యింకమీరువోలె ♦ నెసఁగుసద్భక్తులఁ | గలిపిమోదములను ♦ బలిసితగుడు. ౧౦౨.

కం. కాశికనాభక్తులకీ | వీశుడవైవీరనెల్ల ♦ నేలుచుసతిని
న్నాశింపసుఖముఁగనుమీ | నీశుకవాఙ్మధురగాన ♦ నియతినెభక్త. ౧౦౩.

వ. అనియాదరంబుఁజహించి యందఱికిన్నినియమించి యింకందమిమించిన మంతనంబున నెంచి యావిరించి బొడగాంచి హరియిట్లనియె.

౧౦౪.

కాశికప్రీతికై లక్ష్మీయాజమాన్యమున గానసభ జరుగుట.

కం. విధివీరలుభక్తులున | న్నధికమనఃప్రీతిఁగందు ♦ రక్షేజేయ
న్మధురాక్షరపేశలమనఁ | గథితంబగుగానసభను ♦ గల్పింతునిట. ౧౦౫.

ఆ. అల్లసభనుప్రీతి ♦ నభిలషించెడిలక్ష్మీ | గానఁదన్నిమిష్ట ♦ మానదియనఁ
జేయనందఱిటకుఁ ♦ జేరంగఁజేయుమం | చనుడుధాతప్రీతి ♦ నట్లొనరుప. ౧౦౬.

సీ. హైమవతింగూడి ♦ యభవుఁడేతెంచెను ♦ గీరమణియుఁదాను ♦ జేరధాత
శచిగూడిశక్రుండు ♦ సతులతోనెల్లరు ♦ దిక్పతులేసరిరి ♦ తృప్తిపడఁగ
దేవతలందఱు ♦ దేవయోనులుఁగూడ ♦ రాజల్లిరచ్చట ♦ రభసముగను
సనకనారదముఖ్యు ♦ లనుపమదేవర్షి ♦ సంఘముబ్రహ్మర్షి ♦ సమితీచేర
ఏమునచొటికప్పు ♦ డేగితిమట్టులె | మీరుఁగొందఱటకుఁ ♦ జేరినారె
గానమునకుమాత్ర ♦ మానందపడితిరి | కానిజరిగినట్టి ♦ కథవినుండు. ౧౦౭.

- ఆ. అప్పగిదినిమనము ♦ ముప్పిరిగొనిమూఁగ | గొప్పసభయదయ్యెఁ ♦ జెప్పఁబడఁగ
నప్పుడటకులత్తీ ♦ యప్పుడతులఁగూడి | యొప్పునచ్చినట్టి ♦ చొప్పెఱుఁగఁరె. ౧౦౮.
- మునులు సురలుందరుమబడి తుంబురుడు గౌరవింపబడుట.
- కం. కోటులకొలఁదిగనొప్పిన | చేటులుకొలువంగనటకు ♦ శ్రీసతిరానా
బోటులుమనలఁబురుషుల | బైటికిజరుగఁగదలుము ♦ ఫక్కి నెఱుఁగఁరె. ౧౦౯.
- ఆ. వేత్రపాణులగుచు ♦ నాత్రంబరావార | లందుమేఁటియోరై ♦ యందిపరిఘ
నాడనున్నవారి ♦ నందఱినెడముగ | జరుపరాజ్ఞతాము ♦ జరగిరాడ. ౧౧౦.
- కం. ఆయాడంబరమునుబడ | నైయున్ననటంగలార ♦ లాగానఁబా
ప్యాయతవినిచొక్కిరికద | యాయెడనపుడున్నతుంబు ♦ రాహ్వయువారల్. ౧౧౧.
- కం. రమయనుమతిరాఁబిలువఁగ | సమయోచితగాగనులను ♦ సంచారవిధిం
గ్రహమెఱిగిపాడవింటిమి | రమణీయంబయ్యెనాఁటి ♦ రహయెల్లరకుఁ. ౧౧౨.
- ఉ. అప్పుడుమోదమందిజల ♦ జాక్షాఁడుతుంబురుగాయకొత్తముం
గప్పెసుభూషణంబులను ♦ గాంచననస్త్రసుపుష్పమాలల
స్తైపుటలాతఁడందటయు ♦ మేటులుమారగులౌటఁజూడఁగాఁ
జెప్పెడిదేమినారదుని ♦ చిత్తముతత్తరపాటునొత్తిడిఁ. ౧౧౩.
- కం. పడియుండఁగహరవిధులును | గడమవిబుధనరులునింకఁ ♦ గలవారలమా
యెడవిడిచివచ్చిననుదాఁ | దడసియుశ్రీదేవియందు ♦ దంభమువెదకె. - ౧౧౪.

ఈయంతకు నారదుడుకోపించి లక్ష్మీనిశపించుట.

- సీ. ఈరమతనదాసు ♦ లిందొఱఁబురికొల్పి ♦ ప్రబలులమవైల్ల ♦ బయటఁదోలి
తుంటరి నూనల్ల ♦ తుంబురుమన్నించి ♦ పతిచేతనిప్పించె ♦ బహుమతులను
గరిమకులఘేమంబు ♦ ఘనుఁగనణకుఁజేత ♦ వివరింపరాక్షస ♦ విధులుగాన
తానురాక్షసయోని ♦ ధరఁబుట్టుఁగావుతఁ ♦ బుట్టిబహిర్భూమి ♦ బూడ్పఁబడుత
మనుచునారదమానీంద్రుఁ ♦ డాగ్రహమున | శ్రీమహాదేవిశపియించె ♦ నేమిచెప్ప
నఖిలదిశలపుహాహాయ ♦ టంచుమ్రోగె | లక్ష్మీచింతిల్లిశ్రీవిష్ణు ♦ రక్షఁగోరె. ౧౧౫.
- ఉ. అంతటవిష్ణుఁడారమయు ♦ నమ్మునిపుంగవుఁజేరిమొక్కియెం
తెంతగనోనుతించిమది ♦ నేచుకళంకమువాపియయ్యమి

యంతటివారలెంతలన ♦ నంతయుఁగాఁదగువెంతెవంతెమా

చింతనుదీర్చుమాహ్నికటి ♦ చేర్చుముదానశమించుఁగొంతయే.

౧౧౬.

కం. మునినాథులశోణితమున | దనుజస్త్రీగర్భమందు ♦ ధరబుట్టంగా

ననుమింతెచాలుననన | మ్మునిశేఖరుఁడనుమతిఁచి ♦ మరహరికనియె.

౧౧౭.

తే. లేమప్రియమందనదాచాలు ♦ లేమ్మటనియె | పోలరేరాతఁడేయెచ్చు ♦ పొమ్మటనియె
తుంబురునికట్టసభలోనఁ ♦ దొడిగితేమె | వెక్కసముబొందరేయటఁ ♦ దక్కినారు?

కం. అనిగారదుఁడనగావని | మనమునఁడనకొప్పునట్టి ♦ మర్త్యముఁదెలుపం

గినువైనతేయగమనుం | డనియెనికెప్పుడునులోకు ♦ లందఁజెలుంగఁ.

౧౧౮.

గానము తనకుబ్రియతరమని శ్రీహరి తెలుపుట.

సీ. వేదవేదాంతము ♦ ల్వీధులునాకగు ♦ నందునేదిరుగుదు ♦ నందురుగద

మిబోటిమానులు ♦ మేటులుమిహృదు ♦ లందునేనుందునం ♦ చందురుగద

రక్షిత్రిమూర్త్యాత్మక ♦ రమణీయతేజమా ♦ నందుబ్రకాశితు ♦ నందురుగద

పుణ్యస్థలంబులఁ ♦ బుణ్యతీర్థంబుల ♦ నందందునంగాంతు ♦ మందురుగద

ఇంతయుహుళక్కియెట్టులో ♦ యెష్టాకలుగు | నేడనేరైనఁగూడినం ♦ బాడుచున్న

పీడకేనాడఁదమితోడ ♦ పనుచునుందు | గూర్తువారికిదానికేఁ ♦ గూర్చిగందు. ౧౧౯.

కం. తపములమహాధ్వరంబుల | జపములబహుదానములను ♦ సంతృప్తుడనై

కృపఁగనుటయెంతగానం | బపఁమిప్రప్రీతినాకు ♦ నందునమెత్తు.

౧౨౦.

కం. కాననెకాడేకొనికు | నేనిట్టిలకుహితఁజేసి ♦ తెలుంగవేవాని

న్యానియెయమరుఁడెనరుఁడగు | గానంబుననాదస్రీతి ♦ గరిమనఁజ్ఞౌ.

౧౨౧.

తే. నరులుసామాన్యలేయిట్టు ♦ లరయబడఁగ | గాయకాగ్రణితంబురుఁ ♦ డేయధకులఁ

బోలకుండెడినందువా ♦ లీలనీకు | నలయనందేనిగానంబు ♦ నలవడఁగను. ౧౨౨.

కం. అనిపారియనఁగానారద | మనియననోయయ్యయింత ♦ ముచ్చటనీబా

జ్ఞనుడాచివమ్మఁకమకఁ | జ్ఞనుపుడెయనవింకజూపు ♦ చొచ్చెదబనినా.

న. ఎట్టులైనం దనదిట్టడనంబు రట్ట చేసికొని యట్టిపరువందినట్టి తుంబురుగట్టితనంబు

మట్టుపరుపఁ బట్టుదలంజలపట్టిన యామునిజెట్టి మదిగుట్టుగనిపట్టి యాగట్టై పట్టిన

దిట్టయిట్టులనియె.

౧౨౩.

తే. మానససరోః సోత్తర ♦ మహితశృంగ | మందులూకాధిపతిగాన ♦ బంధుఁడనఁగ

గాయకోత్తముఁడుండునా ♦ చాయకీపు | పొమ్మునీకటందగినలా ♦ భమ్మకలుగు.

నారదుండొకఁ ఘూకమునొద్ద సంగీతము నేర్చుకొనబోవుట.

కం. అనిహరియనవెనువెంటనె | చనియెన్నారదుండొసరసి ♦ సరసశిఖరమం
దునుగంధ ర్వాప్సరసల | కుసునేరుపుచున్నగాన ♦ కోవిదుఁగనియెక. ౧౨౭.

ఆ. ఆయురూకనాథుఁ ♦ డాతిభ్యగౌరవ | మపుడునారదునకు ♦ నాచరించి
ప్రస్తుతించియతని ♦ భగవత్సమానుఁగ | నాగమార్థమడుగ ♦ నతఁడిటనియె. ౧౨౮.

సీ. విహగేశవినుమయ్య ♦ విష్ణుఁడీనడుమను ♦ గల్పించేసతికాఁక్ష ♦ గాయకసభ
హరవిధాత్రాదులు ♦ నమరులెల్లనునేము ♦ మునులమందఱమాడ ♦ ముసరుకొనఁగ
రమదాసులందఱు ♦ మమదూఱముగఁదోలి ♦ తామధిష్ఠించిరి ♦ దగ్గరగను
అంతఁదుంబురుమేటి ♦ యనిచేరఁగాఁగొని ♦ పాడించియొసఁగిరి ♦ బహుమతులను
ఏనుగోపించిరమళపి ♦ యించినాఁడఁ | జేరిచారేమొకోరఁగఁ ♦ జేసినాఁడఁ
నంతహరితెల్పుగానంబు ♦ నధికతవిన | దానినేనేరఁదలఁచితి ♦ మానసమున. ౧౨౯.

కం. హరియేనినుఁడెలిపియునీ | దరిజేరుమటంచుబనిచె ♦ దానన్నీకే
బరిగితిశిష్యుండనునం | గఱపుముగానంబునాఁగ ♦ ఖగిమిట్టినియెక. ౧౩౦.

ఆఘూకముయొక్క పూర్వజన్మవృత్తాంతము.

కం. నీకేఁగననైనదగని | కాకవి నైయుండిలోక ♦ గౌరవగుండవౌ
నీకుంగురుండనుగాఁగల | నాకోటికినైనకార ♦ ణముమునువినుమా. ౧౩౧.

సీ. భువనేశ్వరుండను ♦ భూనాయకుండు ♦ మహితుఁడైయొప్పెభూ ♦ మండలమున
బహుయాగములునేసి ♦ ప్రతిభంబుగాంచెభూ ♦ సురులనుగోదాన ♦ సరణిఁదనిపె
నిత్యన్నదానము ♦ ల్నిరుపమంబుగఁజేసి ♦ సప్తసంతానము ♦ ల్పరవిఁదీరె
పరమసౌఖ్యంబంపఁ ♦ బ్రజలనుబాలించె ♦ భూపురందరుండన ♦ భోగమందె
తనదురాజ్యంబునంగల ♦ ధరణిసురుల | వేదశాస్త్రంబులన్దాని ♦ విపులముగను
ఁనదుపేరిమిన్దొంచి ♦ దానిఁబాడఁ | గానొనర్చుచుదానుబ్బు ♦ దానికలరి. ౧౩౨.

తే. గరిమండనయదివన్దొంచి ♦ కవులుకీర్త | నములునేయంగనెల్లరుఁ ♦ డమినిబాడు
చుండనియమించెనెల్లఁడ ♦ నొప్పగఁబతి | గానమెచ్చెనుదేవతా ♦ ధ్యానముడీగ.

మ. హరిమిత్రుండననొక్కప్రసుతుఁడా ♦ యావర్తనల్సేయకా
హరిలోకేశ్వరుఁబాడికోదలఁచితా ♦ నాయూరెడంబాసిస
త్వరుఁడైయొక్కనదీతటంబునలయ ♦ న్దానమ్ములున్వర్ణము
ల్పరిగాఙ్గాచుదదేకనిష్ఠహరిదా ♦ సంప్రీతితోఁబాడుచుక. ౧౩౪.

కం. కీర్తనములధ్యానించుచుఁ | గీర్తనములనర్చనములుఁ ♦ గీలించుచునా
కీర్తనలెనివేదించుచుఁ | గీర్తించుండేవదేవుఁ ♦ గేశవునభవుఁ. ౧౩౫

కం. పొరలుచునుత్సాహంబున | హరిహరియనియెగురుచుండు ♦ నపుడొకటదిగం
బరుడైన నెఱుంగనేరక | పరమానందముననిట్లు ♦ పాడ్చుచునుండెఁ. ౧౩౬

చం. అతడటనట్టులుంటవిని ♦ యాభువనేశమహీశుడీసునం
బ్రతిమనుజుండునిట్లయినఁ ♦ బ్రస్తుతిస్వీయములుప్తమానటం
చితరులభీతిపుచ్చుటకు ♦ నేర్పడనాతనియిల్లుదోషస
మృతిదగువాఁడెంబెనిజ ♦ మందిరమాతఁడునేర రావనెఁ. ౧౩౭

కం. ఆపతియేమేజేసిన | నాపదలేమిడిన నెఱుంగఁ ♦ డాహారిమిత్రుం
డేవునరేనగలసకర | మాపతిపదగానమోద ♦ మానసుడగుటఁ. ౧౩౮

ఆ. అంతమరణకాల ♦ మాసన్నమగుడును | రాజుభూమివిడిచి ♦ రహిదొలంగ
జేయుపుణ్యమెల్లఁ ♦ జెల్లచెదరుగాఁగ | నయ్యెఘూకమనఘు ♦ యదియేనేను. ౧౩౯

కం. అంతక్షుధార్తుడనగుచేఁ | జింతాక్రాంతుండనగుడుఁ ♦ జెంతదగినయా
యంతకుడుగానుపించెను | మంతవృండతడకాన ♦ మనవిగనంటిఁ. ౧౪౦

ఉ. ధారుణిధర్మరాజబహు ♦ ధార్మికుడన్నప్రసిద్ధిగంటినే
ధారుణిదేవవర్యులకు ♦ దానములెన్నియొజేసిజీవనా
ధారముజంతుసంతతికిఁ ♦ దద్దియఁగల్పనజేసియుంటినా
కారటమేలనిట్లువిహా ♦ గాకృతిరాగతమెద్దియోయనఁ. ౧౪౧

సాధుసంతాపకర్త మహాపాపియనియముడు చెప్పట.

ఉ. చేయఁగరానిదొక్కపని ♦ చేసితిమోసముగంటిదానన
న్యాయముగామహోద్ధతికిఁ ♦ నైహారిమిత్రధనాపహర్తవై
తాయెడఁబున్నెమున్నదియు ♦ హైన్యమునొందవిపత్తునచ్చెనీ
కీయెడనింతభీడదిది ♦ యేచెడినింకనుముందువిందువే. ౧౪౨

కం. తొఱచిననీయామేన్కడ | మఱియెపలలంబుఁదినుచు ♦ మన్వంతరమి
ట్లగుడుశ్వానంబయ్యెదు | నరజన్తముపిదపఁగలుగు ♦ నమ్ముములూకా. ౧౪౩

కం. భక్తులుజ్ఞానులుసాధుల | శక్తులుగానెంచిచిత్త ♦ సంతాపములా
సక్తినినచ్చెడునధముఁడు | రిక్తుడైదేనఁగూడ ♦ రెక్కొనకచెడుఁ. ౧౪౪

సీ. వినుమునీయంతటి ♦ విపులపుణ్యాత్ముండె ♦ హరిమిత్రభక్తుండ ♦ టాత్తగనని
చెడుగాతనికిఁజేయఁ ♦ జేసినపుణ్యంబు ♦ వాసియిట్టింతటి ♦ గాసికలిగె.
తామేమిపుణ్యంబు ♦ ధరఁజేయకప్రమత్తు ♦ లైసాధులకునెగ్గుఁ ♦ జేసివారు
సంతాపపడఁజూచి ♦ సంతసింపెడివారి ♦ దుర్గతియెంతగు ♦ దూరదృష్టి
నెంచుమన్వంతరంబుల ♦ వెన్నిహీన | జంతుజన్తంబులెత్తుచుఁ ♦ జచ్చుచెట్టి
దొంగులనుబొందవలయునో ♦ దోసమెంత | ఘనమొభయదమొగర్వలు ♦ గనరుగాదె?

మ. పరిహాసంబులనీసడింపులనొగి ♦ నృక్తాళిచిత్తంబులం
బరితాపంబులువొందఁజేయునధము ♦ లృప్తాత్మరుల్లాఁగమే
త్తరపుంబున్నెములెన్నిచేసిననుద ♦ తాపాగ్నిదగ్ధంబుల
వరుసన్వంశవినాశనంబగునుసూ ♦ వావొందుపట్టుండఁగె.

౧౪౬.

ఆ. అనుచుఁదెలియఁబలికి ♦ యంతటసమవర్తి | తానగోచరుండు ♦ గానవలను
క్షుణ్ణతిశయమగుడు ♦ త్తోభించుచేఁగంటిఁ | దొంటిమేనిఁకేది ♦ కంటఁబడదె !

మ. అటనేనెంతవిషాదమందమటియెం ♦ తల్లాడమల్లాడనా
కట్రుక్కుంగనుటొడ్డెపెచ్చుఫలమై ♦ కాన్పించెఁగాణాచియే
కటనాదేహమెయ్యెట్లుతిందునిదియోఁ ♦ గాకృత్యమంచేమిచే
యుటకుందోపమిఁగొంతకాలమటిగె ♦ న్యోగానుసంధానతఁ.

౧౪౭.

మ. పరమామోదకర్థానుకూలసమయ ♦ ప్రాప్తంబునాకపుగా
హరిమిత్రుండటువోవిమానగతుండై ♦ యారాట్చరంబుతా
నెఱుంగుంగావునడిగినన్నడుగఁగా ♦ నేనెల్లపూర్వోత్తరం
బెఱుంగఁజేసియమోక్షులప్పుడనుచే ♦ నేడ్వంగ్రపాయత్తుండై.

౧౪౮.

ఆ. అడలకుండుమింక ♦ హరిమిత్రుండనుసేన | నీవుచెప్పునంత ♦ నిక్కవైనఁ
గట్టముడిగినీకు ♦ గతిగలుగఁగజూతు | హరికృపంగనంగ ♦ దొరకుమేల్లి.

౧౪౯.

సీ. సంతాపమింతనా ♦ మంతనంబునలేదు ♦ నీవొనర్చినయెగ్గె ♦ నేదలఁపమి
నీదొంగుఁగనంగ ♦ నేదయమదిఁగంటి ♦ నిష్కల్మషత్వంబు ♦ నీకొదవెడి
పాయుదీశవమును ♦ భావికుర్కురజన్త ♦ కలుగదీభవమంద ♦ ఫలముఁగందు
గానమేనేర్పుదు ♦ ఘనభక్తిహరినెంచు ♦ దేవయోనులకొదు ♦ వీవుగురుడ
వనుచుఁగరుణించివరమిచ్చి ♦ యనువుఁదెలిపి | గాయకునిఁజేయహరినామ ♦ గానమహిమ
భిష్పినంతకునిట్లయి ♦ యొప్పుడుఁగద | గాననమ్ముమునారద ♦ మానిచంద్ర.

౧౫౦.

- కం. హరి గానలోలుడగుటను | హరిపదగాయకులజేయు ♦ నాత్మోపముల
స్థరవారునోవనెగ్గుగుం | గరుణింపన్లగుకలుగుం ♦ గడువడిసుమ్మి. ౧౫౨.
- కం. ఈనాశూర్వచరిత్రం | జేనరుడెఱిగిననుభక్తు ♦ నెల్లెడభక్తిం
గానంగలిగియుదానన | నూనంబగుపరమపదము ♦ నొందెడుఁగాతఁ. ౧౫౩.
- ప. అని యిట్లుగాన విద్యాప్రాగ్భారంబును వానననుసంధానంబై యొప్పు భగవద్భక్తి
ప్రావీణ్యంబును దీననయ్యెడి మహోత్కృష్టావస్థోద్గమన ప్రాగల్భ్యంబును దత్తిర
స్మరణంబునఁ బ్రాప్తించును. గాదాపశ్యరంపరాభిషృద్ధియును విశదీకరించు ననువున
నన్నియుందిన్న నగానున్న యెన్నికంగన్న తనయుపాఖ్యానంబుమున్న తెల్పియాగా
నబంధుండా మానిసింధునకిట్లనియె. ౧౫౪.

గానవిద్యాభ్యాసకులకు వలసినలక్షణములు.

- కం. క్షమసదృశముగానొప్పుదు | క్షమనీవుతపస్వికగుటఁ ♦ జాలవలయునూ
శమముకొలదిశ్రమపడిననె | క్రమముగఁరాఁజెల్లుసుమ్మి ♦ గానమునెమ్మి. ౧౫౫.
- సీ. సరసవినోదినీ ♦ సంసర్గవేశను ♦ గానవిద్యాభ్యాస ♦ కాలమందు
భోజనంబుతఱిని ♦ బాలుపుగానోపార్జిత ♦ సంగ్రహంబొనరించు ♦ సమయమందు
ధనధాన్యములతీయఁ ♦ దాఁగొనుచుండంగ ♦ నాయవ్యయంబులు ♦ నేయునపుడు
వైపకీత్యపురాక ♦ వాయమానసికముఁ ♦ దాఁబయల్పుచ్చెడి ♦ తరుణమందు
లజ్జయేర్పడియుండిన ♦ జజ్జుకొనును | లజ్జపీడినసుఖమబ్బు ♦ లాభమొదవు
గాననారదమానీంద్ర ♦ గానమునకు | నాదిమంబిడికట్టడి ♦ గాఁదెలియను. ౧౫౬.
- సీ. కుంతితంబుగఁగాని ♦ గూఢంబుగాఁగాని ♦ పరవర్ణములఁగాని ♦ పాడఁదగదు
హస్తవిక్షేపణ ♦ వ్యాదితాస్యంబును ♦ నిర్యాతజిహ్వయు ♦ నీఁటఁజెఱుచు
ఊర్ధ్వబాహుతయట్టె ♦ యూర్ధ్వద్విద్రృప్తత ♦ తగవొరుఁగనమిమ ♦ స్రవణమంపు
నగుచేడ్చుచునీతిఁ ♦ దగుచుండరాదట్లు ♦ పాడువారలఁగూడి ♦ పాడరాదు
ఆకటంబడఁప్పిఁగొ ♦ న్నల్లమఱియు | భ్రమనుబడియేనినంధకా ♦ రముననెపుడు
తగదుపాడంగనొకచేతఁ ♦ దాశమట్లె | గానమునకిట్టినీతము ♦ ల్లలవెఱుఁగు. ౧౫౭.
- చం. అని తెలియంగఁబల్కాచున ♦ హస్తసురాబ్దములాడనేమహా
సనుగొనినేర నేరిపెను ♦ దక్షయఁబ్రీతిమలూకనాధుడ
మ్మనిపతిగీతనర్ణములు ♦ ముద్దుగఁబాడుచునంతనావిపం
చినిబహుసాధనంబుఁగనెఁ ♦ జెప్పెడిదేమిఁకమేఁటినాఁబడె. ౧౫౮.

- ఆ. అట్టులదటనేచే ♦ పట్టుదలంగొని | పదియుమాడువేల ♦ పయినలువది
సురుచిరంబులైన ♦ సుస్వరభేదము | ల్పారదుండుగాన ♦ పారగుండ. ౧౫౯.
- ఆ. ఎంతనేర్చియేమి ♦ అంతులుందీరికె | లింతెతుంబురుభిజ ♦ యింతుననియె
అంతరహితునామ ♦ చింతనఁదమిఁగోర | డింతయేనిచదువు ♦ సంతకొక్కొ. ౧౬౦.

వినయములేని విద్యవిఫలమనునీతి.

- సీ. మేటులైయెంతెంత ♦ ధాటిగాఁజదివిన ♦ విద్యాంసులైనను ♦ వివరమెఱుంగ
లేకున్ననలమూఢు ♦ లేమెఱుంగననగు ♦ వర్తనంబులమంద్రు ♦ వనటఁగంద్రు
అల్లమూఢులకెవ్వ ♦ రైనఁజెప్పఁగఁజచ్చు ♦ జదివినకుంతల ♦ గదియలేరు
చదువఁగాఁగల్గెడి ♦ జక్కనిజ్ఞానంబు ♦ దాననొప్పెడిన్ని ♦ దానమపుడ
అట్టికాంతినిభూజ్యుడౌ ♦ నట్టిఘనత | నందివెలుగొందుభర్తయందు ♦ నపుడుముందు
కంటెదాఁజనఁబేరొప్పు ♦ కాలమందు | నతఁడెమృతజీవుఁడెల నూర్ధ్వ ♦ గతినిఘనఁడు.
- సీ. చదివినసార్థక్య ♦ మొదవనివారికి ♦ జిహ్వాసుజ్ఞానంబు ♦ జెందకునికి
అదిలేనిచదువబ్బు ♦ నదరుడెచ్చయ్యెడి ♦ వదరుటమీఁతెడి ♦ మదమెదిగెడి
పెద్దలందఱికంటె ♦ బెద్దలుతామన్న ♦ బుద్ధియొక్కటిరేగి ♦ బొద్దుగనును
తోచినట్లెల్లడ ♦ నాచెంతనీచెంప ♦ నాచాటులైకొంత ♦ వాచరచుడు
నేరువినకున్నంతయు ♦ దారువనుచు | దారసిల్లియుండుమదూత ♦ లోరిమూర్ఖ
నీకుశాస్త్రాభియోగత ♦ లోకముచెడు | ధారయంచీడ్తురిద్దియే ♦ వారికిగతి. ౧౬౧.
- కం. ఎక్కువచదివినకొలదిని | మిక్కిలియడఁకువనుగన్న ♦ మేటియనఁగనౌ
నొక్కడదుడుకుగనున్నను | ప్రక్కంబడెదారితప్పి ♦ ఫలమునకననౌ. ౧౬౩.
- కం. నిజముఖిసౌందర్యముఁగన | గఱజెల్లగఱడిముకుర మెప్పు ♦ కరణింధగునా
సుజనులతెల్వినిదేటగ | నఁజదివినదొనరనదపుడు ♦ నాయపుఁజుడువౌ. ౧౬౪.
- ఆ. చదువువానికల్లి ♦ సత్ప్రవర్తనపేర్తి | యద్దిలేకయున్న ♦ రద్దిమిన్న
అదియుఁగలుగధాటి ♦ యెదవుడునగుమేటి | పరగునిహమునందు ♦ బరమునందు.
- సీ. వేటుకీటకమట్టు ♦ చేరుదాదొలుదొల్లు ♦ జగువంగమొదలిడ్డ ♦ మదమొకండు
దానిఁబాపినఁగాని ♦ తానరంజిల్లదు ♦ ఫలదాయిగాదరు ♦ వలచదువును
మొండిచెట్టట్టుల ♦ దండిగాఁగుదిరిన ♦ నిష్ఫలంబనుటది ♦ నిజమటుండ
కోటరంబదిచేయు ♦ సాటినడంకుప ♦ లేమిలోనేర్పడ్డ ♦ నేమిపనికి
గాకచూకటైచెడిపొంది ♦ కకునుఁగిన | వన్నెఁగూర్చంగలారలే ♦ తన్నుఁగనమి
నీచులంజేరియాకూర్పు ♦ నేర్పునబడ | గానఁగారాకపేర్కాయు ♦ నొనఁదగతి. ౧౬౬

- ఆ. చమవచ్చుదాను, ♦ జదివినంతకుఁబెచ్చు | వదరవచ్చుచనకె ♦ ముదము హెచ్చు
కుమరవచ్చునొక్కొ ♦ కుదిరిక నేపుచ్చు | పదవిగచ్చువారి ♦ యవనుమచ్చు? ౧౬౭.
- తే. తెలియనట్లులఁజనువంగ ♦ వలయుఁగాని | తెలిసినట్లున్ననింకేమి ♦ తెలియఁబోదు
తెలియఁగోరంగఁదెలిసెడి ♦ బాలియుదనుక | కొలఁదియప్పటికింకను ♦ గలవనునది.
- తే. పూర్వపుణ్యంబుతోడ్పడి ♦ పూనికొన్న | ముందెయనువందునొకవేళ ♦ నందకున్న
జక్కసేసెడివెమవెంట ♦ జక్కగఁదగి | నారదునికట్లుకూడిన ♦ తీరువినుఁడు ౧౬౮

నారదుడు గాయకుడై గర్వించిన నైసపరాభవము.

- సీ. వరుసగంధర్వకి ♦ న్నరులువిద్యాధరు ♦ లచ్చరల్లన్నెప్పు ♦ మెచ్చుకొనఁగ
బాగుబాగనితన్ను ♦ బరిపాటిపలుకుల ♦ గురుఁడుఘాకేశుఁడె ♦ చ్చరికఁదెలుప
ఆడనేతుంబురు ♦ నోడించివైచిన ♦ ట్లతిశయపడఁగల్గు ♦ కుతుకమొప్పు
మేనెఱుంగకరాగ ♦ తానపల్లవులన్న ♦ నభ్యాసపటిమచే ♦ నవిసరిపడ
కంతకలనాదమువిపంచి ♦ గలసుఁగాఁడ | మందులీనముగావించి ♦ మందరాను
మందరంబులనెన్నేని ♦ పొందికలను | బాడవినిగానబంఘుఁడు ♦ పలికెనిట్లు. ౧౭౦.
- ఉ. నేరితిచాలకాలమిట ♦ నిష్ఠవసించిమహాత్మగానముం
దేరితిపెద్దపేరుగొన ♦ దేవమునీంద్రుఁడవైననీకునీ
తీరుపునబ్బుటెన్నఁగను ♦ తింగనుస్వర్ణముతావిఁజెందిన
ఘోరహినింకనీవరుగ ♦ నౌమహిమోన్నతిసొందనౌసదా. ౧౭౧
- కం. గురుఁడిట్లననారదుఁడను | బరమామోదంబుతోడ ♦ భాసిల్లంగా
గఱపితివిద్యనునీకే | గురుదక్షిణయేమియిత్తు ♦ గురురుపుమనియె. ౧౭౨.
- చం. అనవినిగానబంఘుఁడనె ♦ నయ్యమహాత్ముఁడవీవుగాననా
కనువగుదక్షిణేయిడఁగ ♦ నౌవినుమంబుజనూతికీపవ
ల్చనిప్రళయంబటౌదనుక ♦ సమ్మతి నేహరిసంస్తరించున
ట్లనుముషరమ్మనాకదిము ♦ దానపావక్షిణమౌచరించెదన్. ౧౭౩.
- ఉ. నావునునారదుండనియె ♦ నర్థిలినీవటుకోరుటెంతనీ
చేవకుఁజిత్తశుద్ధికిని ♦ జెందినభక్తికిన్లుకూడఁగా
లావెయజాహ్నుమచ్యుతుని ♦ లావరిగాభజియింతువప్పుడా
దేవునియందెయైక్యమును ♦ దృగ్ధముగాలభియించుఁబోయెదన్. ౧౭౪.

వ. అని గురుదక్షిణగాఁ దన్మనోభీష్టవరప్రదానంబొనరించి నారదుండు స్వర్గచేఁగాని
విద్యనర్థిల్లదు తుంబురునతిక్రమింపనూనిన మత్సరంబునఁగదా యేనితమేటిపాటకుండ
వైతిననికొనుచు సాటిలేనినీటునం బాటికెక్కుధాటి నాకు వాటంబుగా వాటిల్లెనని
యుంబుచు మార్గంబుగడచుచు స్వర్గపురంబుఁజేరి యరుగునెడం దుంబురుమందిరాం
గణంబునఁ గరంబులుతునిగియుఁ జరణంబులువిరిగియు జంఘలులేకయు జానువులు
గనరాకయు వక్షంబులుమాసియుఁ గుత్తులంబొసియు స్కంధంబులడఁగియు మూర్ధం
బులుడిగియుఁ గన్నులుపూడియుఁ గర్ణంబులూడియు నాసంబులుదొఱిగియు నాలు
కలుచిరిగియు నిట్లనేకభయంకర వికారాకారంబుల బహు శతసంఖ్యాకంబుల భిన్న
స్త్రీపురుషకళేబరంబుల హాహానాదవిషాదసంయతంబులంబొడఁగాంచి యచ్చెరువంది
వివరంబెఱుంగంగోరి వానితో నమ్మునివరంబిట్లనియె. ౧౭౫.

ఉ. ఎవ్వరుమీరలీగతికి ♦ నెట్టులువచ్చితిరేడుసేసెమీ
కింవికృతాకృతులైలియ ♦ నేర్పడఁజెప్పడిజూలిపుట్టునే
చివ్వలనైననిట్లయినఁ ♦ జేరితిరీడకునెట్టులేటికి
న్నివ్వటిలంగనేరిచొట ♦ నేర్తురుచేయననంగనవ్యయుక. ౧౭౬.

కం. రాగములము రాగిణులము | నీగానంబుననుభిన్న ♦ నిజసంధులనై
యీగతికివచ్చినారము | బాగుగఁదుంబురుఁడఁవాడ ♦ బాగొదుమిటక. ౧౭౭.

కం. నారదనీగానముచేఁ | గ్రూరావస్థలనుబొంద ♦ గుఱిఁదుంబురుఁడౌ
నేరుపునఁదీరుపంగా | నీరీతినిజెడిబ్రదికెద ♦ మేమనునంతక. ౧౭౮.

వ. పెద్దకాలంబెల్లరనెడఁబాసి విద్యావ్యాసంగంబుఁజేసి యందుఁగృతార్థతఁబడసినట్లు
మదికి రూఢికలుగఁజేసికొనియున్న యాతపసి వెన్నుండు తన్ను వెన్నంటియె
యున్నాడనియు నన్నెలపునఁ గాన్పించుచిన్నెల్ల నాయన్న పన్నుగడలెయనియుఁ
దోపనెట్లోపు నోపఁడుగావున నోపికకు లోపంబుతారసిల్లుటయు. ౧౭౯.

ఆ. అడఁగెగర్వమంత ♦ యయ్యగారికిఁజింత | పొడమేనేమితోఁప ♦ కడలుచల్ల
నల్లనయ్యఁజేరి ♦ రెయిల్లెల్లైతముఁజెప్పె | వేయియేఁడ్లదితుద ♦ కీయఁదియును. ౧౮౦.

ఆ. ఘనఁడునారదుండు ♦ గంధర్వుడగుమన్ను | మనులయాగమనకుఁ ♦ జనియటంగల
స్త్రీలమోహదృష్టిఁ ♦ దేరిచూడఁగమను | ల్యాసమిఁగదాస ♦ జన్మమెత్తె. ౧౮౧.

తే. పూర్వపుణ్యపుబటిమనే ♦ పూనితపము | చేసికడతేరిదేవర్షి ♦ యైసాలయని
తీవినొప్పారుననితత్త్వ ♦ భావమెఱుంగు | గాననేక్షుఁడతని ♦ గర్వముడుప. ౧౮౨.

ఆ. శుభచైవనట్టివాని ♦ దర్శోద్ధతినిబూని | జరగనీగనున్నె ♦ జగతివన్నె
కాననొక్కకంటు ♦ గవిపట్టియేయుంటు | జియ్యతనముపాయు ♦ జేసెమాయ, ౧౮౩.

కం. అదటురచుపాడుమనివిని | మదముడుగవిభుండుహస్తి ♦ మశకాంతరమూ
గడతుంబురునకునీక నేర | బడపడిమునిజ్జిక్కువోగె ♦ బలికనతండే. ౧౮౪.

సీ. మత్సరంబున కేమి ♦ మహితగానంబజ్బె ♦ బ్రాహ్మనుసారిగా ♦ ఫలితమగును
తుంబురుతెరువేల ♦ దోచినమైనీవు ♦ గంధర్వగానము ♦ ల్లడగివినుచు
విద్యపెంపొందగా ♦ వెలయుచునిట్లుండు ♦ మిప్పటికినిబది ♦ యెనిమిదనది
ద్వాపరంబందునే ♦ ద్వారకగృహ్లావ ♦ తారంబుదాల్తునా ♦ తరుణమందు
నీవురమ్మపునాకొప్పు ♦ నెలతచేతర | జక్కసేయింతునీగాన ♦ సరణినంత
తుంబురుగూడిపాడగా ♦ దోడగుదువు | పెంపులకుబోయిమర్యాద ♦ బ్రదంపగనకు.

నారదుండు శ్రీకృష్ణభక్తుండయినవిధము.

చం. అనిహరనాగనుబ్బడిగె ♦ వ్యాకులమానగనట్టిపట్టెమే
లనునగుగానభక్తితగె ♦ నంతటగానపుపొందికెల్లదం
దనలనుమానిశ్రీహరిప ♦ దంబులెయ్యెల్లడబాడుచుండగై
కొనియటుస్యలోకమున ♦ కుంజనెనొక్కటధాతగానగె. ౧౮౬.

ఆ. తాతకెల్లదెలిసి ♦ తాగానమొనరింపర | బ్రీతుండగుచునతడె ♦ ప్రియముజూపి
విష్ణుమాయదెలిసి ♦ వెల్లడిచేయక | చూపెదారియతని ♦ కాపగిది నె. ౧౮౭.

కం. హాహాహూహూలనగా | మాహాత్మ్యముగానమందు ♦ మనగినవారి
స్వాహాయ్యంబొనగూడిచి | సాహిత్యముపెంపుగాగి ♦ జరగుమటనియె. ౧౮౮.

ఉ. అట్టి అమేధిపాటకుడు ♦ నైయరమేశ్వరమాయపెంపున
న్మట్టెఱుంగెలకబలు ♦ కూరిమివిష్ణునికీర్తనంబులే
పట్టునబాడుచుండిబహు ♦ భక్తివిశేషతనొప్పితుంబురు
న్మట్టిడివైతమన్నయల ♦ మూర్ఖశబ్దబాసెగ్రమక్రమంబుగె. ౧౮౯.

కం. కృష్ణావతారమందు | నిష్ణాదుతనుదీర్చుననగి ♦ వేద్యంబగుడుం
కృష్ణాకృష్ణాయనుచునె | కృష్ణనకచ్చరకచేయ ♦ గీర్తనబాడు. ౧౯౦.

కం. పాడుచునానందంబున | నాడంగాదొడగుజూప ♦ అచ్చెరువందర
గూడందెవ్వరినల్లకి | వీడడుమదిలోనభక్తి ♦ వీడందట్లే. ౧౯౧.

తృతీయాశ్వాసము.

౧౫

ఆ. నారదుండుమిన్న ♦ నారాయణునిభక్త | నారమందటన్న ♦ నాసిఁగాంచె
రాగరుచినిభక్తి ♦ రామణీయకమగు | రీతికూదురదింక ♦ నేతపముల.

౧౯౨.

కం. నారదగానాభ్యాసం | బేరెటిఁగినదుడుకూగూర్చు ♦ నేపుడుగంగా
దీరుదురుభక్తులగుటకు | ధారుణిగానంబొకింత ♦ తమకలవడఁగాఁ.

౧౯౩.

కం. అనివాల్చీకమహాముని | వినుపింసఁగమానులకిద్ది ♦ విశదంబగుడు
న్యనసీతాజననముహరి | యునుబుట్టిఁగ్నైనదంత ♦ యుఁదెలుపవేనాఁ.

౧౯౪.

తన్వీ. భూధరజాంభోరుహదినకరశం ♦ భూధరణీధరధరశరదేవా
భూధరచాపాహరదళితమనో ♦ భూధరణీరథసదమలభావా
వేధితపాపాకృతనిగమహయా ♦ విశ్రుతభీకరపురహరపీఠా
బోధితమానీంద్రపటలసదయా ♦ పుష్కరకేశకనకనగధీరా.

౧౯౫

మదనదర్పణము. సారసభవసారసాక్షివా ♦ సవాదిపూజితా
చారుబహుమణిప్రభాధ్యశే ♦ పహారరాజితా
వారిజరిపుపుష్పమాలిదే ♦ మహానివందితా
నారదముఖవేద్యనందగా ♦ నతాననందితా

౧౯౬.

ప్రహరణకలిత. కరగృతకలశా ♦ గళభృతగరళా
తరళితసుయశా ♦ తనుగతబగళా
సురవరవరదా ♦ సురుచిరకరుణా
విరళితపదధా ♦ విధముఖహరణా.

౧౯౭.

ఇదిశ్రీమన్నేధాదక్షిణామూర్తీశ్వరాక్షీణనరప్రసాదలబ్ధకవితాభాగధేయః
నాదెళ్ళపురుషోత్తమ నామధేయబుధవిధేయప్రణీతంచైవ

అద్భుతోత్తరరామాయణంబున

తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

చతుర్థాశ్వాసము.

- కం. హృతమదనవళితశమనా | సతతాసురవీరకదన ♦ జయశశివదనా
సుతరదనాంచితమండన | హితకైలాసాద్రీసదన ♦ హితసౌఖ్యదనా. ౧.
- న. అనగరింపుమ వాల్మీకమహర్షి మునిప్రసరప్రకరంబు నాలోకించి సీతారామావ
తారవిధానప్రకరణంబు సాకల్యంబుగను బూర్వరామాయణకథా ప్రశంసనంబు
సంగ్రహంబుగను జెప్పంబూనియిట్లనియె. ౨.

సీతారామావతారనిరూపణము.

- మ. ఒకకార్యంబుఘటింపనైనవిజరం ♦ బూహింపనేమేమిగో
ప్రకటింపంబడనొకతంబులచట ♦ నాఛసిల్లుసామాన్యమం
దికలోకాధిపులంతవారలింపై ♦ నెత్తంగనౌజన్మకె
న్నికకన్నెనియొకారణంబులరయ ♦ నిన్మృతవిట్టొప్పవే? 3.
- ఉ. నారదమానిశ్రీమతికి ♦ నాఁడిడుశాపమునింకనిప్పుడీ
శ్రీరమకిచ్చినట్టిదియుఁ ♦ జేరియిటుండఁగనొక్కమానిపెం
పారినభక్తిలక్ష్మీసుత ♦ గూటకొనర్చినదీక్షకూడశ్రీ
ధారుణిజాతరాక్షసిజ ♦ తన్నునిపుత్రియునయ్యెసీతనాఁ. ౪.
- సీ. సనకసనందను ♦ ల్పంచారవశమున ♦ వైకుంఠపురిఁజేర ♦ వచ్చిరొకట
కాలవశంబున ♦ ఘనజయవిజయులు ♦ వారినడ్డవపించి ♦ నారలైరి
ఘోరరాక్షసులయి ♦ కుంభినిజన్మించి ♦ హరిచేతముమ్మారు ♦ పాతులుగాఁగ
వారట్లుపుట్టిపెం ♦ పారుతపముఁజేయఁ ♦ దగువీలునఁజింపఁ ♦ దానుపూరియు
నవతేరింపంగనలసిన ♦ యదియుఁగూడఁ | దొంటినారదుశాపంబు ♦ జంటచేపి
పూర్వపుణ్యాప్తదశరథ ♦ భూమివిభుని | పుత్రకామేష్టిరాముఁడ ♦ న్పుత్రుఁడయ్యె.
- కం. సనకసనందనులట్లినఁ | గనెగాంగేయాక్షకోనక ♦ కశిపులనంగా
మునుజయవిజయులుపుట్టిన | ఘనకీటిన్మహరియునయిహరి ♦ కడతేర్చుటగాఁ. ౫.
- సీ. నారాయణోదర ♦ నాళీకసంభవ ♦ ధాతృదేవునియొక ♦ తనయుఁడైన
ఘనపులస్త్యబ్రహ్మ ♦ కనురాగపుత్రుండు ♦ దగువిశ్రవస్సును ♦ ధన్యుఁడొండు

ఆరనితరుణుల ♦ యందోర్తుకైకసి ♦ యాపెకుబ్రభవించి ♦ రాత్మజులయి
రావణకుంభక ♦ ర్ణావతార్దములిట్లు ♦ జయవిజయలమరు ♦ జన్మలరయ
కులముఘనమైనగొఱగాని ♦ గొనములమరః | గరళమల్లపయోరాశి ♦ గలిగినట్టి
లయ్యెమార్పునఘనఁడగు ♦ నశమకుభుఁడు | వినమెప్రహ్లాదుపుట్టువు ♦ వింతగాదె?

తే. కాననెప్పుడుగుణమెన్న ♦ నానుగాని | కులముననేదానిఘనతకు ♦ గొఱతకెన్న
నాతురింపంగరావందు ♦ హనిపొందు | వైపరీత్యంబునకుజాలి ♦ వలనులెతగు. ౪.

కం. అట్టులఁబుట్టినరావణుఁ | డెట్టిమహావైభవముల ♦ నెసఁగెనొయాచో
ప్పిట్టిదనియున్నె తెలిపితి | నట్టిదిమఱిచెప్పనేల ♦ నధికమువినుఁడా. ౫

ఎండవానలకెదురెత్తుగు రావణుతపము.

ఆ. అతఁడుచేసెదపము ♦ నధికనిష్ఠనుఱుని | శీఘ్రముగనువరము ♦ జెందఁగోరి
మోటుతనమునాక ♦ పాఁటులువడియెను | జూచియునులెమిగుల ♦ జోద్యమంద.

సీ. ఒక్కనాఁటికెయల్ల ♦ ఒక్కచర్మపుమేని ♦ జంతువుల్మౌకలు ♦ సమసిపోవ
మఱునాఁడికంగొన్ని ♦ చిటుతతిర్యక్కులు ♦ గుమిలినయాకులు ♦ గూలిపడఁగ
అతటనొగినిజ ♦ లాశయంబులవెల్ల ♦ నింకఁదద్గతజీవు ♦ లీల్లియడఁగ
అపుడప్పుమాగ్ధస్థు ♦ లలగ్రుహస్థార్థకు ♦ లుంగూడనేఁపుతొ ♦ లంగిచాఁగ
తీక్షణతరదీప్తిఘృష్టులు ♦ తేజరిల్లె | నూదినట్లయిల్లోలోన ♦ నూదరగొన
వేడిగాడుపుచెలరేగి ♦ మాడుపంగి | భువనమంతయుసంతాప ♦ పూరితముగ. ౧౧.

కం. ఇలనిట్టులఁదహతహాపడ | నలనలుదిశలందునాతఁ ♦ డగ్నిజ్వాల
ల్కొలుపుకొనినడుమనెలకొని | బలునియతిందప మొనర్చె ♦ బటిమఁగినితిరే. ౧౨.

సీ. క్రాగియుండిననేల ♦ మ్రాగంగనమనగు ♦ వలనునకునేమును ♦ దొలుకరించి
వనములూర్ణనకభు ♦ వనమెల్లవనమయ ♦ మననొనరించియం ♦ తనువిధువక
భోగంబులఁబాసి ♦ రోగులైనరులేడ్వ ♦ నేగతిఁదాఁబూనె ♦ నాగుఱిఁబడి
యులుముచుమెఱయుచు ♦ వెఱపుగముసరుచు ♦ ఫలిగొనిదూషణ ♦ ములనుజేయ
బడుచునైననువీడని ♦ గడుసువాన | పైనఁబడుటఁడంద్రబ్రక్కపో ♦ టూనఁగొండ
లెక్కిపడివడివచ్చున ♦ మృక్కయనగ్గ. | వెల్లువలువాలునెల్లరు ♦ దల్లడపడ. ౧౩.

కం. అలవర్షకాలమందు | న్సెలయేలులక్రిందనిల్చి ♦ చేసెదపంబా
యలఘుఁడురావణుఁడెంతటి | బల్లియుఁడోతెలియుఁడతని ♦ పటిమముఘోరల్. ౧౪.

సీ. బక్కవారలనెల్లఁ ♦ బట్టిపీడించెడి ♦ నెక్కడిదిదియన ♦ నేమొవలిడి
దుప్పటులందును ♦ దూలుచున్నదెయి ♦ త్రుప్పుడుగుడ్డలఁ ♦ గప్పికొమ్మ
మూలగొందులలోన ♦ వీలొనరుచుకొని ♦ యటమాటివడకుచు ♦ నందఱుండ
కొంచుఱ్ఱులవడిఁ ♦ గూర్చుండఁగానన్య ♦ జంతువుల్ముడుగుచు ♦ జడిగొనంగ
జరగజడిసియెకాబోలు ♦ జాగురాక | వేగఁబోకలదగుబ్రాహ్మ ♦ నాఁగదినము
లిట్టెప్రాస్వంభులైరాత్రు ♦ లట్టెపెఱుంగ | నెంతనిద్రింపలేవనీ ♦ నంతదిచలి. ౧౫.

కం. ఆశీతకాలమందుజ | లాశయములగొంతుబంటి ♦ యంబులదగివా
ణీకుంగూర్చితపంబుమ | హాశంబడిచేసెనాతఁ ♦ డాశ్చర్యముగాఁ. ౧౬.

చం. పనివడియాతఁడిట్టులద ♦ పంబొనరింపఁగదానితీవ్రమే
ర్చినభువనంబులెల్లఁగదఁ ♦ జింతిలసాగెదదద్భుతంబుదాఁ
గనుఁగొనివారిజోద్భవుఁడు ♦ గానఁగనయ్యెనువానిముంగలం
దనవగునుక్తియుక్తులకు ♦ ధాతరహింగనదానుతించెడిఁ. ౧౭.

రావణుడుబ్రహ్మను నుతించుట.

ఉ. ఓకమలాసనామునిజ ♦ నోత్తమసద్ధృదయాబ్జభాస్కరా
శ్రీకరభారతీరమణి ♦ చిత్తసరోరుహమత్తబంధరా
లోకమలస్సృజించితగు ♦ లోలతఁజెంచియుల్పాప్తవోవఁగాఁ
జేకొనిచేసియాపనులె ♦ చేయునువెల్లెడఁజిత్రమెన్నఁగఁ. ౧౮.

ఉ. అన్నిసృజించినందులకు ♦ నన్నిటినిక్కఁపుఁజేమఱుతువీ
వన్నియునిన్నెత్తఁడ్రగమ ♦ హామహిమల్లలవేల్పుమేటిగా
నెన్నికొనుంగదాతగవి ♦ దేయగునోపరమేష్టికొంచటి
న్వన్నెగనింకఁగొందఱిని ♦ వంచనఁగానవుపూజ్యతేయిదె. ౧౯.

ధృవకోకిల. కనుక నేనినునమ్మినాడను ♦ గావఁగాదయఁజూడఁగా
వినితినీమహనీయకీర్తిని ♦ పేడఁగాకొనియాడఁగా
ననుగృతార్థునిజేయకుండెన ♦ నాయమాసదుపాయమా?
ఘనులుదీసులఁబ్రోవకుండఁగ ♦ గ్రాహ్యమాగణనీయమా? ౨౦.

శ్లో. పందేవిశ్వసృజంజగత్స్థితిలయ ప్రఖ్యాత హేతుంముదా
మోనీశార్చితపాదవేద్యయుగళం వేదాంతవేద్యంవిధిం

- హేమాద్రిప్రతిమానసుందరతనుం వాణీమనోహరిణం
సత్యాధిష్ఠితసర్వలోకపితరం లోకేశ్వరేశాశ్వతం. ౨౧.
- శ్లో. లోకేశశాశ్వతేదయాపరపుణ్యమూర్తే | మానీంద్రచంద్రవిబుధార్చితపాదపద్మ
కామాపహరిసమసత్వనిధేనమస్తే | హేణీమనఃకుముదపూర్ణశశిప్రభోహం. ౨౨.
- కం. పుట్టింటువుభుజనమ్మల | గట్టింటువుపెంచియవ్వి ♦ కృపగైకొన్న
నెట్టింటువుసత్పదమును | బట్టింటువుభద్రదశను ♦ భక్తులకునజా. ౨౩.
- కం. అనివినుతించెడిరావణు | వనజోద్భవుడెపుడుకాంచి ♦ వాత్సల్యమునం
గనిమెచ్చియోయిభక్తా | మనమునడలచునదిచెప్ప ♦ మాయనీయడుగన్ ౨౪.
- తే. నాకునమరత్వమిమ్మని ♦ వీరతోడ | రావణుండేనుపల్కున ♦ కావిధాత
నాకలేదద్దియేనెట్లు ♦ నీకునిత్తు | కోరుమింకొందుకాదమి ♦ తీరునుండు ౨౫.
- తనకుమార్తెను వలచిననే తాజచ్చునట్లు రావణుడు వరముగొనుట.
- కం. అనడనమనముననున్నది | యనకాచినఫలితమొప్ప ♦ దనియెంచుటచే
వినయమునమరలమొక్కియు | వినతించియుననియెనిట్లు ♦ విధివెఱగందన్. ౨౬.
- చం. ఘనమగుకాముకత్వమెదఁ ♦ గ్రందుకొనుంగద నాకునేనెటే
వనితనుగూడఁబట్టినను ♦ వందురుపాటయదానచాకనా
తనయనుభ్రాంతిగూడఁగనఁ ♦ దప్పకముప్పపుడొప్పునట్లులే
మనముననాపయింగరుణ ♦ మక్కువఁజెంచివరంబొసంగవే. ౨౭.
- ఆ. అట్లులైననన్ను ♦ నమరులుగిమరులు | చెనకలేరికేమి ♦ మినుకలేరు
నిజకుమారిగవయ ♦ నేఁగోరునంతకు | నాకమరలెకల్గుఁ ♦ గాకికేమి. ౨౮.
- ఆ. పుట్టినప్పుడీవు ♦ పెట్టినదుండమే | ల్బల్మిఁగంటినీదు ♦ భక్తుడనయి
యైనఁగోరికొందు ♦ నమరాధిపులెఁడ్రు | నన్నుఘోరరనుచు ♦ నెన్నికనను. ౨౯.
- కం. అనిరావణుడెదుగంగా | వినియావిధవిస్మయంబు ♦ వెఱపుఁబెనఁగొనం
గనునీకోరినయాతీ | రుననాననిపల్కితాది ♦ రోహితుడధ్యైన్. ౩౦.

రావణుండుముల్లోకములజయించినవిధము.

- మ. కృతకృత్యుండయిరావణాసురుఁడువే ♦ గేహంబుమున్నేరిసం
తతలింగార్చనవేదపాఠకతలం ♦ దామేటినానొప్పుచు
స్తోతదిక్పాలకసర్వసంపదుఁడుగా ♦ హేరాశ్చధైర్యంబున
న్దితిజానీకముఁగొంచుఁగాంచెజయము ♦ లేదీప్యమానంబుగన్. ౩౧.

సీ. దేవేంద్రుడీవెల్ల ♦ గావిరి గానూది ♦ యగ్గిదేవునినిగ్గు ♦ నుగ్గడంచి
దండధరుని మెండు ♦ గండగత్తెర నేసి ♦ నిరుతికిబరిణతి ♦ విరతిజూపి
వరుణునివరణమా ♦ వరణంబులనుబాపి ♦ వాయువునాయువు ♦ డాయఁజేసి
ధనదునిమునుదగు ♦ పెనుదడఁగనదించి ♦ యీశానునినివేశ ♦ నాశనునిచి
గ్రహములన్నింటినొకమూల ♦ గృహముఁజేర్చి | ద్వాదశాదిత్యులకుఁబెద్ద ♦ యూదరలిడి
పేరిటులఁగొన్నయందటి ♦ పేర్చిమాపి | రావణుండెచ్చెభువనవి ♦ ద్రావణుడయి. 3౨.

చం. భువిగలరాజులెల్లరను ♦ భుక్తికిమాకునొసంగుమయ్యయీ
యవనికివేల్పుమేటులన. ♦ టాచినపీరుడవీవువత్తెమా
జవములుచాలవేయనుచు ♦ సైనిక రాక్షసులేగియేపునం
దవిలిజయంబుఁగొన్నదన ♦ ధాటిదశాస్యుఁడునించెధారుణి౯. 33.

కం. పాతాళనేతలెల్లరు | నాతాకుడుతెలిసిమున్నె ♦ యాతురపడుచుం
బ్రీతినిగప్పములొసఁగిచు | తేతహతహలందకుండి ♦ రికవివరింప౯. 3౪.

కం. ముల్లోకంబులుగెలిచిన | యుల్లాసముదక్కనీని ♦ యొకకొఱతెకునై
యల్లదెదండకవనమునఁ | గొల్లలుగానుండ్రుమాని ♦ కుంజరులనుచు౯. 3౫.

ప. రావణుండేకతంబ నిర్భయంబుగావెడలి దుర్భరతపో మహిమావిర్భూత సౌఖ్య
సందర్భంబులనున్న యానిర్భేద్యులఁ దెలియుంగాన నాస్వర్భానురోషుండార్భా
టంబులుసేయక సామంబున నిట్లనియె. 3౬.

రావణుడు మునులను మేనిరక్తము గీఱికొన నొప్పించుట.

చం. ఘనులరటంచునమ్మితగు ♦ గౌరవమీయఁదలంచిమీకునే
మనవియొనర్పఁబూనితిని ♦ మన్ననఁగైకొననెంతురేనినా
ఘనతఁగిళంక మెప్పుమికిఁ ♦ గామిమునేనుజయించినట్టితా
ననికొనఁజిహ్వా మెద్దొయొక ♦ టారసిచేయసహిఁత్రెచెప్పడి. 3౭.

ఆ. ఆత్మహస్తనఖము ♦ లానిచిమీమేను | లందురక్తమింతో ♦ యంతొకొనఁగ
దృప్తినాకుఁగల్గఁ ♦ దెల్పరేయదిమీకు | నిష్టమేనొనర్తు ♦ నేమిచేయ. 3౮.

శా. కాకున్నంబలుబాములెన్నొపడఁగాఁ ♦ గల్పించుచున్మిమ్మునే
లోకంబందువసింప నేగిననుమీ ♦ లోమాపులంబౌపుచు
యోకుయోయనియంగలార్వవినకే ♦ హంకారముల్పుల్పుచు
నీవకన్నప్తములందఁజేయుదుఁగన ♦ నిష్ఠుండుగిష్ఠుండన౯. 3౯.

తే. పలుకువినఁగెనెలోనఁబెం ♦ పలుకుగదర | నీసునాసీరజయుఁడదా ♦ నీసుఁగన్న
వంతలొనగూర్చునట్టర ♦ వంతయైన | గతిగలుగఁబోదుఁగన్నసం ♦ గతిఁగనంగ. ౪౦.

సీ. తాసమానులలోనఁ ♦ దక్కువదశగన ♦ నలసమానుఁడహని ♦ సలుపనైన
నద్దివంచనయయి ♦ యుద్దిమానుపఁగరే ♦ వగలనకెల్లాడ ♦ వగలఁబుచ్చు
ఘనుఁడొకానొకవేళఁ ♦ గనలివంచించంగ ♦ నొంటిగానోనైన ♦ గంటునడును
అదియుఁబల్వరుగూడఁ ♦ దుదినదుఃఖింబహు ♦ భిస్సహాయననగు ♦ బిమ్మిటిడదు
హీనుఁడెపుడునురేగుదా ♦ నెగ్గుచేయు | వంచనముసాధుఁడందును ♦ వర్తనమిది
ఇందులనుగూడనందొట ♦ ముందుమెకద | వంతనాకొప్పుదగుమన ♦ వంతనుకొని. ౪౧.

చం. జయమునమేటిసొదనని ♦ సత్తునపేర్మిఁడలఁచిధీరత
నృయనముసేసిలోకముల ♦ భాసిలువీరులనుగ్గడంచయే
భయమునులేనిశూరుఁడగు ♦ బ్రహ్మకులీనుఁడనద్వితీయుఁడే
నయముననోకృపంగనియె ♦ నర్మలినొప్పినసర్మమెప్పుసే. ౪౨.

కం. ఎదైటులనున్నమనమీ | సుద్ది నెలోఁబడినమనలఁ ♦ జూచునెపుడుదా
ముద్దుగనిటుగాకున్నను | రద్దికిఁదెచ్చెడినిబ్రదుకు ♦ రాయిడిఁబుచ్చుకె. ౪౩.

ఆ. కాననొప్పికోలె ♦ కడుననుననుచును | నిశ్చయించిమునులు ♦ నియతినీది
నెరపికొనుటెమాకు ♦ నిర్ధారణచశాస్య | పనిఁబడంగఁజూడు ♦ మనినవాఁడు. ౪౪.

కం. తనదక్షిణకరనఖముల | మునులశరీరంబులందు ♦ పెరిగినొకటొకటం
జొనిపియస్పృగ్బిందువులను | గొనివామకరంబులందుఁ ♦ గూర్చికొనియటకె. ౪౫.

గృత్స్నమదుడు లక్ష్మీనావహించిన కలశమున వాడా నెత్తురు
పోసికైకొనుట.

చం. కనుఁగొనియొక్కకుంభమును ♦ గ్రక్కుననందలరక్తమెల్లఁబో
యనయినఁగాంచిగృత్స్నమదుఁ ♦ డన్ననియల్లఘటాధినాథుఁడా
ర్చినపినిచీరికింగొనక ♦ శీఘ్రమతక్కినవారిలోహితం
బునుగొనువానికార్యమునె ♦ పూనెనికేమియువాఁడెఱుంగమికె. ౪౬.

సీ. అలగృత్స్నమదుఁడొక్క ♦ బలియుఁడొకొమరుని ♦ మునుగాంచియంతకే ♦ మోదపడక
చిరతపోమహిమచేఁ ♦ జెందినపటిమను ♦ దామనసూర్తిగాఁ ♦ దలఁచికొనియు
దగుకడంకనొనర్పఁ ♦ దనయగాశ్రీదేవి ♦ తనకేర్పడెడినంచు ♦ ననుదినంబు
సాభిమంత్రంబుగా ♦ జలబిందువులఁబైదు ♦ క్షీరబిందువులైదుఁ ♦ జేర్చునదియె

ఫలముగన్ముకాలమాసన్న ♦ పడునటంచు | దలచికొనితన్నిరీక్షణ ♦ తత్పరుడయి
యండనట్టిఘట్టించున ♦ నుంభితముగ | నెత్తురేసియుఁగొనిపోగ ♦ నెత్తదెవగ. ౪౭.

కం. కాపునగృత్స్నమ్మడుండపు | డాపురుమనైననవాడ ♦ ట్కాలించెడినే
వావిరిదనకార్యఁబున్లు | దావేజేసికొనిపోయె ♦ దత్కలశముతో. ౪౮.

దుడుకువాండ్రు యాగడపుపనులు.

ఆ. దుడుకువాండ్రకెపుడు ♦ దూరపుయోచన | దూరమగునుగాని ♦ దూఱనగునె
యెన్నియెట్లుపోయి ♦ యేమెఱ్ఱపుట్టినఁ | దాముతలఁచినంత ♦ కామివిడరు. ౪౯.

కం. యుక్తాయుక్తములెఱుంగరు | న్నక్తియొకింతయెఱుటట్ల ♦ వాకొనఁజేయం
ద్యక్తములెయఁడుచుండ్రా | సక్తియెటోయటులెవేఱు ♦ చక్కిఁజొఱమి. ౫౦.

కం. అదియొడ్డిగిలఁగఁదన్నదు | రిదిబోరగిలంగదొక్కు ♦ చేగుదురింకే
రెదురైననొదుగకటునిటు | నెదురుగనేనడతురన్న ♦ నేమెఱుంగమిచే. ౫౧.

చం. శమమెదలేమిసేరయినఁ ♦ జాలరెఱుంగఁబరాపదల్పహ
శ్రమపడివారలేడ్చినను ♦ జాలియుఁజెందరెఱుంగలేమిసే
తమకపుడెన్వరేనిదరి ♦ దాకొనినెమ్మదిపుచ్చితెల్పఁగా
నమరినశాంతియట్వడుమ ♦ హర్షనినొచ్చుకొనంగఁజూడనా. ౫౨.

ఉ. తిన్ననిబుద్ధిమాతులకె ♦ తీరిదియొరిమిలేమినయ్యెడి
న్మున్నెదయావిహీనుడగు ♦ మూర్ఖుడురావణుడట్టివానికీ
యెన్నఁగరానిగొప్పజఘ ♦ మేర్పడియండనికేఁటియొర్పువో
మిన్నునుమన్నుగానకయ ♦ మీటియింకేమెఱుంగఁడుచెల్లదే. ౫౩.

తే. కానఁగొనరానికలశంబు ♦ గైకొనియును | జేతులంగఱరక్తమ ♦ టూతురముగఁ
బోయుటేతక్కుడత్స్వమి ♦ పొగలవినక | కొఱపనితీర్చిచేరనిఁకొనియదియును.

న. ఇట్లుదశకంధరుండు మునిసింధురుల జయించి పారిక్షీరలోహితమిళిత చిత్రస్థయత
సారపూరితంబగు నక్కుంభంబుఁగొని నిజపుతంబునకరిగి నగరుచొచ్చి సౌధాంతరంబున
కెక్కిమనోహరిణి యగుమందోదరిఁజేరఁబలిచి మిషగాలిట్లనియె. ౫౪.

అదివిషకలశమని రావణుడు సతికిచెప్పి దాపనిచ్చుట.

మ. ననితొయిద్దిగరంబుదీనికొఱకే ♦ వాంఛించియేదీర్ఘకా
లనివాసంబటఁజేసికైకొనితిఁజా ♦ లంగార్యమిద్దానిచే
నొనగూడంగలదీడలత్యమననీ ♦ వ్రంచంగఁగాపాడఁగా
ననుపొనేపెరవారికీదగవటం ♦ చన్ననృపయభ్రాంతయై. ౫౫.

కం. అట్టిది సురక్షేణంబుగఁ | బెట్టఁగదా శ్రేయమగును ♦ బెరలకు నీఁగా
గుట్టుచెడుఁ నింక పాయము | పుట్టంగఁ జెల్లు నేలఁ ♦ బూనెద నే నే. ౫౭.

తే. అనుచు మందోదరియెకొని ♦ యద్ది యొక్క | గూఢమగుచోట డాచియు ♦ గుఱుతు పెట్టి
కొనియటుండంగ నాదశా ♦ ననుఁడొక పు | దాడివెడలెనుగీర్వాణ ♦ ధామమునకు. ౫౮.

కం. మున్నది జయించియాతఁడు | క్రన్ననమరలంజనంగఁ ♦ గారణమెవరుం
గన్నారు గారువేల్పుల | యన్నులఁ జెరగొన నెసుండి ♦ యాశయమెదనౌ. ౫౯.

రావణుడు స్వర్గమునుండి దేవతాస్త్రీల చెరగొనిపోవుట.

చం. నడినతఁడట్లువోసురలు ♦ వారిరిపూరుషులెల్లఁగన్న నే
యడలుచు మొన్న నీనడుమ ♦ నాతని బారినిబడ్డనాటియా
బడలిక తీరకుండఁగనె ♦ పట్టఁగడంగెడిబమ్మరక్కసుం
డెడయును లేనిపోరులకు ♦ నెక్కడఁజొత్తుమటంచు నేడకో. ౬౦.

ఆ. శూరుఁడాతఁడౌటఁ ♦ బోరనచ్చెనటంచు | నమ్మి కొండ్రుకాని ♦ యమ్మగునలఁ
బట్టవచ్చినట్టి ♦ పలుగాకియనికొన్న | నిలిచిచత్తురటక ♦ బలలఁగొండ్రు. ౬౧.

తే. కానితమప్రాణధనముల ♦ నానెలపుల | నట్టిలసహాయగతిఁ బెట్టి ♦ యరుగుదురెటు
తామువోయినవిన్న నే ♦ తామరలెడి | శూరధర్మంబదేయని ♦ వారితలఁపు. ౬౨.

కం. నానిదురూహయెటుంగక | పోనమరులుదండనల్ల ♦ పురినిల్పియుఁద
న్మానినులఁబట్టుకొనిచనెఁ | దానతసహ్యద్రోజేరి ♦ తరుణులఁగవిసెన్. ౬౩.

న. తానెత్తివచ్చినయాధాటిపోలెల్ల పాటిమాలినీనీటుల నాబోటికోటులకూటమిలో
వాటంబడఁజేయఁదలంచినట్లు. ౬౪.

నీ. తమిదీరవేర్వేరఁ ♦ దరుణీమణులనెల్ల ♦ గజబిజిగొనఁగి ♦ కాగిటనిడు
దశవిధచుంబన ♦ దశకంబులనుజంబ ♦ శతకంబులయపరి ♦ మితముగొనుచు
చౌశీతిబంధము ♦ ల్చాతుర్యముకొలంది ♦ వివిధకాంతలతోడ ♦ విరివిగఁగను
బహ్వధ రాశ్వుత ♦ పానపుష్టినిమీఱు ♦ చెడమింతయునులేక ♦ యేపెనఁగు
తనదుదంతనశ్శత ♦ ధట్టములను | పూవుబోండ్లశరీరము ♦ ల్పులిపులియయి
సొమ్మసిల్లినగనబోడు ♦ దిమ్మరీడు | ఇల్లురాజ్యమునిల్లాలి ♦ నెల్లమఱచి. ౬౫.

చం. మునిఁగియదేసదాపనిగ ♦ మోహియతండటనున్న విన్నయా
తనిసతియల్లగర్హ్యమునఁ ♦ దప్పకముప్పుఁటెల్లువానికం
చనికొనిచింతిలందొడఁగె ♦ నల్లెటకోచనిదేనతావళు
ల్యనటనుబొందుచుండిరట ♦ వానిమహోద్ధతిజానలట్టిలే. ౬౬.

- కం. ఎడఁబాసిసురలటడలఁగ | నెడమయిపతిజాగుగొనుట ♦ కింతియడలఁగా
నెడమియమిసతులడలఁగ | నెడనింకొకతలంపుగదుర ♦ నేవాడడలుక. ౬౭.
- ఆకలశీవిషము మందోదరిత్రాగగా లక్ష్మీగర్భమునబడుట.
- ఉ. ఇట్టిలఁబెక్కుహోయనము ♦ లిల్పరియింపమినచ్చురాకయే
పట్టినఁగానరామిడన ♦ భర్తనిరాశనుజీవితేచ్చపైఁ
బుట్టినరోతదద్రమణి ♦ పూర్వవిషాప్తిఘటస్పృహంబడ
న్గట్టిననద్దిగైకొనను ♦ గొబ్బునఁగ్రోలనునయ్యెనట్లుగాక. ౬౮.
- వ. చిరకాలంబు మగినిబాసిన విరాగంబును మరలఁదద్దర్శనంబు లభించుట కల్గయను
రూఢియుంబెనగొన భర్తనెడబాసియుండుబ్రగురోసి యెవ్వరు నెఱుంగకుండఁజెత్త
మని తననమ్మిన యాకలశ విషమెల్లంద్రాగగా. ౬౯.
- శా. ఆహానీంద్రుఁడఁచేసియుండినమహా ♦ హర్షప్రయత్నంబునం
దామాదేవియటేరుపడ్డదగుటం ♦ వైత్యాంగగాగర్భమాఁ
గామున్నందినకాపముంగలిసిరాఁ ♦ గానింకమానీంద్ర
క్తామేయంబునదయ్యెనంచుజొరఁగా ♦ నందొప్పుఁగాజొప్పుడెక. ౭౦.
- మ. వెలుగొందెన్నిశలెల్లగర్భముననా ♦ వేళించుశ్రీదేవితో
నలమందో దరిబైటరాఁగనెడివా ♦ రాశ్చర్యమునొందఁగా
ఫలమష్టేకననైనచిహ్నలొదవం ♦ బ్రాప్తించుటల్గాంచియా
యలివేణీమణివెల్లవాటెమునుపే ♦ యావెల్లవాఱంగనక. ౭౧.
- ఆ. లోనఁజేరియున్న ♦ లోకనాయకిమాయ | మునిగియితరవిషముఁ ♦ గొనఁగఁబోక
గర్భమందువెల్లు ♦ ఘనపదార్థపుభార | మాపలేమిదేని ♦ కోఁపుకుండె. ౭౨.
- ఆ. దైవచిద్విలాస ♦ ధర్మంబుదెట్టెట్టు | కలిసివచ్చుజూడుఁ ♦ డలగిమనిక
తెలిసినంతయైన ♦ మెలపికోనేరము | కలుగఁగారణములు ♦ గనఁదలఁతుము. ౭౩.
- ఆ. చూడుఁడింకదీని ♦ చోద్యంబదేమానా | లేరభూమిపైత్య ♦ నారులింక
మరుగుపెట్టియల్ల ♦ మందోదరికిఁబుట్టఁ | గూతురసురపతికిఁ ♦ గోతఁగూల్ప. ౭౪.
- కం. ఇకభూమిజాతయౌటకుఁ | బ్రకరణమెట్లన్నఁదెలియఁ ♦ బలికెదవినుఁడా
యకలంకరాజుఁగన | యొకటని కొనవేటొకండ ♦ టొప్పుఁగభీతిక. ౭౫.
- శా. అయ్యాయేమి దురాసదంబిదికదా ♦ యన్యాయియైనాధుఁడా
సయ్యాటల్గానెనంచుజూడలఁచినే ♦ సంప్రీతిసీలంపటం

దెయ్యాప్యాయతద్రాగియుంటినిదినా. ♦ కట్టెనప్రారబ్ధమో

వెయ్యారుల్లనువారువల్కురెనను ♦ స్వేద్యంబుగర్భంబుగాఁ.

2౬.

ఆ. తానొకండుతలఁప ♦ దైవమొండుతలంచు | నండ్రులోకులిట్లె ♦ యోటఁగాదె

వేగపడుచునొరుని ♦ వెఱపింపఁగాఁబోయి | వెఱచినచ్చునట్టి ♦ విగమివయ్యె.

22.

కం. తానెన్నిడున్నవర్తన | లూనియొనర్చిననుబురఁకుఁ ♦ డొప్పెడిఘనుడై

మానినికళంకియైనను | హీనులచేఁగూడనింద్య ♦ యేఁగుఁగాదే.

2౮.

ఉ. ఏనికనేమెఱుంగవిభుఁ ♦ డిచ్చినకుంభగతంబుగ్రోలితిం

గాననెగర్భమాయెననఁ ♦ గావినినవ్వరెఁకుల్లవారలుం

దానికనింటిజూడఁగనఁ ♦ దత్తుతినన్నునుదన్నునట్టితే

పూనికనెంచియేగతికిఁ ♦ బూన్పఁగడంగునొయెందుఁజొస్తునే.

2౯.

ఆ. కలశసారమతఁడు ♦ తెలిసినదైనను | దన్నువన్నెవెట్టి ♦ నన్నుఁజైనకు

అదిగరళమటంచు ♦ మదినమ్మియేయున్న | నాదుగతులుసెప్ప ♦ రాదుపిదప. ౩౦.

కం. కావుననిక్కముచెప్పిన | నేవారునునమ్మఁబోవ ♦ రెట్లయిననునే

నీవిడుదలఁగనకుండినఁ | జేసఁచెడున్దుర్యశంబు ♦ చెందెడినన్నుఁ

౩౧.

మందోదరి కనిపూడ్చిన సీతమై జనకునికి వొరకుట.

కం. అనినిశ్చయించియపుడొక | ఘనదిశ్యవిమానమెక్కఁ ♦ గఁగురుత్తేత్రం

బునకేగఁగల్గెనటసుతఁ | గనిధారుణిఁబూడ్చిమరలెఁ ♦ గ్రమమెఱిగితిరే.

౩౨.

కం. అందపుఁజందముఁగనమది | కందినఁజేమమునబ్రదుక ♦ ననువొననుచు

న్మందసముననిడియుంచెను | మందోదరియేరెఱుఁగని ♦ మఱుఁగుననరిగెఁ.

౩౩.

ఆ. అంతఁగొంతకాల ♦ మరుగుడునచ్చట్లు | జనకభూవిభుండు ♦ జన్నమునకు

బాగుగానొసర్ప ♦ నాగంటదున్నింపు | బెట్టెదొరకెఁదెఱవ ♦ నట్టెమెఱసె.

౩౪.

సీ. పాపమైయపుడుట్టి ♦ పడ్డట్టెనటనగాఁ ♦ గాశ్వుక్యావురటంచుఁ ♦ గలిగెనేడ్వ.

ఎల్లలోఁగొనిచూపు ♦ పుల్లాంబుజేక్షణ ♦ మెల్లగాఁగనులప్పు ♦ డల్లఁదెఱచె

అఖిలలోకంబుల ♦ నరసిసోషించుతా ♦ నాహారకాంక్షణ ♦ మపుడుచూపె

భానుబింబోపమ ♦ ప్రతిభనువెలుగొంద ♦ జనకుండుముద్దాడ ♦ సరగఁగొనియె

అపుడుసూనవృష్టి ♦ యాప్రాంతములఁదగ | జనకుడెంచెనాపె ♦ ఘనతకొంత

తగుచునంచునాకుఁ ♦ దనయగానిదికూడె | బెనిచిఘనతఁగాఁతు ♦ ననుచుఁగొనియె.

- కం. జనకుఁడుగుణగణనాబుర | వెనుకటియూయబరీషు ♦ వెనుబుచ్చుఁజుఁడీ
గనుక నెయంతటివానికిఁ | దనయయనంబర గెజగతిఁ ♦ దాసీతాఖ్యై. ౯౬.
- కం. సీతయనంగానాగఁటి | చేతంబనుచాలకాదె ♦ శ్రీయందుందా
నాతీరుచఁబ్రభవిల్లుట | సీతానామంబుగలిగి ♦ చెలఁగుధరిత్రి. ౯౭.
- చం. అటమునుశ్రీమతీత్వమున ♦ నందినశాపముదానికంఁబె
ల్లిటముగశ్రీసతీత్వమున ♦ దెప్పరఁబుప్పఁగనందినట్టిదా
రటముడుగంగఁబుట్టినయి ♦ రంజిలుచింకఁద్రవిక్రమార్చన
ల్పటిమనుజేయుమంఁడెదన ♦ భర్తయతండుగుఁగాతమంచెదన్. ౯౮.
- ప. ఈయవ్వనిట్లుజనకుండు కనుట కాకుండఁగ విశ్వంభరానిక్షిప్తయు మందోదరీగ ర్భ
ప్రవిష్టయుంగాకయునుండి మహర్షీంద్రాసృక్పూరిత కలకాంతర్గతమాత్రయై రావణు
నింటందత్తలోచరివశంబున నున్నయట్టిసమయంబున. ౯౯.

దేవతలగూడి బ్రహ్మశ్రీహరిని బ్రార్థించుట.

- సీ. అటురావణుండున ♦ హృద్వికైతమకాంత ♦ లనుగొనిపోవఁగాఁ ♦ జనినసురలు
అడకాడకుఁబాటి ♦ యందఱుంగూడిరి ♦ సత్యలోకాధీశు ♦ సమ్ముఖమున
అంతనాతనితోడ ♦ నంగలార్చిరితమ ♦ ఊభంబుఁదెల్పుచా ♦ క్రూరగతికి
అతఁడంతయునెఱుంగు ♦ మతిమఁతుఁడేకాన ♦ నొక్కింతయోచించి ♦ చక్కనరిగి
సురుచిరంబగువైకుంఠ ♦ పురమునందు | శేషతల్పంబునందువి ♦ శేషదీప్తి
రంజిలుచునున్నలోకశ ♦ రణ్యుఁగాంచి | భక్తిజోహారులొనరించి ♦ బ్రహ్మయనియె.
- మహాస్థగర. ఘనదేహసర్వభక్తా ♦ ఘటిమిరతరణీ ♦ కల్పితానేకలోకా
వినతోపుత్రాధిరూఢా ♦ విదళితసురరా ♦ ద్వీరజైరీడనీకా
జనజాతాష్టేదునేత్రా ♦ షరగుణషరదా ♦ వాఙ్గంభీరశూరౌ
జనకాసర్వాధినాథా ♦ సతతశివహితా ♦ స్వర్ణశైలాభధీరా. ౧౦.
- కం. జ్ఞకలిగింతువులోకంబులఁ | జైలఁగింతువఁబల్లమిగులఁ ♦ జేతకప్రీతిం
దొలఁగింతువంతమునకును | మెలఁగింతువువానినీవు ♦ మెలఁగుచునందున్. ౧౧.
- ఉ. రావణపదోధలోకములు ♦ రాయడినోందుచునున్నవక్కటా
యావిధమేడమున్నెఱుంగ ♦ నంతటికొమకుఁగానలేమేట
జ్ఞేవరకేమితెప్పివెన ♦ దివ్యదృగీక్షణఁగాంచుమిదైవే
కావవెకావోవేయనుచుఁ ♦ గన్నదివిన్నదియొక్కపెట్టునన్. ౧౨.

- తే. అయ్యకును దెబ్బనాప్రభుఁ ♦ డంతకుమును | సతియరిగెఁగానఁదానును ♦ జతపడవలె
నారదోక్తంబుజరిగెడి ♦ తీరుఁజూడ | ననుచునున్నాఁడకావున ♦ నద్దితెలిపి. ౯౪.
- కం. ప్రేయముననిట్టినిపలికెను | భయముడుగుఁడుమీరలల్ల ♦ బలియునితాటు
వ్రయమునఁడునిమెదనిప్పుడ | పయనంబైరాముఁడనఁగఁ ♦ బ్రభవించుభువిన్. ౯౫.
- వ. అనియాపరమేష్ఠిపురస్కరులగు నిఖిలగీర్వాణులను సత్యలోకంబునన నెలవుకొన
నెలఁచి యప్పుడిప్పుడమింగల చొప్పురసిన. ౯౬.

శ్రీరామావతారఘట్టము.

- సీ. అట్టిలహరిమాదు ♦ పట్టినబట్టిన ♦ దశరథుండనుమహా ♦ ధరణిధవుఁడు
పుత్రులఁగనఁగోరి ♦ పుత్రకామేష్ఠియ ♦ స్త్రతువొందుచేయంగ ♦ జతపడియెను
ఆతనిధన్యత ♦ కంబరీషాన్వయ ♦ మందుద్భవించుట ♦ యనువిఁకొకటి
కాఁగనానారద ♦ ఘనశాపముడుపంగఁ ♦ దగినయట్లుగనున్నఁ ♦ దగవు నెఱప
పూనికఁదగిప్రాజాపత్య ♦ పురుషుఁడొసఁగి | నట్టిపాయసమంచొక్క ♦ యల్పకణము
దానుజేరుడురాజల్ల ♦ తరుణులకది | పంచియీఁగానుగౌసల్య ♦ పాలదాయె. ౯౭.
- కం. ఆగర్భముమహితంబై | బాగుగవెలుగొందెనందు ♦ భాస్కరదీప్తి
న్నాగేంద్రశయనుఁడొప్పుడు | యోగులుపతికెఱుకపఱచి ♦ రుత్సహమునన్. ౯౮.
- కం. కౌసల్యకనియెరాము | న్భాసురముఖవిజితసోము ♦ పాదననాము
న్వాసరపకులలలాము | న్దాసఖిగారామురాము ♦ దనుజవిరామున్. ౯౯.
- ఆ. కుసుమశ్రుష్టిసురలు ♦ కురిసిరప్పుడుభూమి | నమలమానసులకు ♦ హన్షమదెబ్బ
నసురవరులగుండె ♦ లవిసెడివిధమున | బలిసెదేవదుందు ♦ భులనినదము. ౧౦౦.
- తే. కైకకనియెనుభరతుని ♦ ఘనగుణఖని | లక్ష్మణాఖ్యనిభయభక్తి ♦ లక్ష్మణుమఱి
యనుఁగుఁడమ్మునిశత్రుఘ్ను ♦ హతకృతఘ్నుఁ | దానుగనియెసుమిత్రయీ ♦ తరబడిగల.
- సీ. అన్నదమ్ములువార ♦ లైపరస్పరమును ♦ బ్రేమానుబంధము ♦ లైనయఁగనఁగ
నొకచోటనాడుచు ♦ నొక్కడఁబాడుచు ♦ నొక్కచక్కినెమక్కు ♦ వెక్కువగను
గూడుచువిద్యలు ♦ గూరిమినేర్చుచు ♦ విలువిద్యక్రమముగా ♦ నలవడఁగను
చిన్నకంటెంబెద్ద ♦ మిన్నయంచన్నట్టె ♦ వన్నియవారల ♦ నెన్నికగన
లేకలేకుండిచిరకాల ♦ మీకొమరులఁ | గడఁగికన్నట్టిదశరథ ♦ పుడమిపతికి
ముదిమిముదమగుసనుపాయ ♦ మొదవెననఁగ | వదలకాతండ్రిబిడ్డల ♦ వలనమెలఁగు.

దశరథుడు బిడ్డలతో కాలాక్షేపముచేయుట.

- కం. వారాడినదానాడుచు | వారేయేరీతిఁబలుక ♦ వాకొనుచట్లే
వారలుగూరిమిఁగననా | తీరుగనుండెడివిమాపఁ ♦ ద్రిప్పందిరుగున్. ౧౦౩
- ఆ. చిన్ననాటిపనుల ♦ వన్నియువారల | గూడిచేయుచుండుఁ ♦ గూర్చికొలది
వింటివిద్యనేర్చు ♦ చుంటఁగనుంగొని | యలనిపుణతవేగ ♦ నలకరచెడి. ౧౦౪
- ఉ. ఒక్కొక్కపట్టులందుఁబని ♦ నూహలఁదన్ననుమించినట్టుపెం
పెక్కినబల్మి నేఁటునన ♦ హీనపరాక్రమపుష్టిఁగన్నచో
నక్కునఁజేర్చిముద్దుగొని ♦ యంతనెనొచ్చెడిరాజదృష్టిచే
నెక్కడనుక్కుతక్కునొయిఁ ♦ కేమిదొసంగగునోయటంచెదన్. ౧౦౫
- సీ. రాజకార్యంబులు ♦ తాఁజూచుచుండంగ ♦ నడుగుచుపాయము ♦ ల్నుడువుచుండఁ
అనువుమాత్రమెకాక ♦ యదిగోప్యధర్మమై ♦ నైహికాముష్మిక ♦ హన్వదమగు
పనినండఁజేసికొఁ ♦ దనుమించుననినమ్ముఁ ♦ దన్మతంబునఁబను ♦ ట్టానొనర్చు
గానివెల్లడిసేయఁ ♦ గనడందఱమ్మక్క ♦ యండ్రెబిడ్డకుహని ♦ యానొయన్చు
పాలకుండట్టుపసిబిడ్డ ♦ మూలదాచి | కోలెనాయంబటంచునా ♦ లీలగాము
నతఁడుకనుగొంచునతిమోద ♦ మందియుండ | గాధిజుఁడువచ్చెనటకుఁద ♦ ద్బాధకముగ
- కం. వచ్చినవిశ్వామిత్రుం | డిచ్చినయగ్న్యదులంది ♦ యిలతేనిందా
ముచ్చటలముంచియిట్లును | మచ్చిక నెచ్చటికపుచ్చు ♦ మాటగనాటన్. ౧౦౬
- కం. ఉపకారకవస్తువుతన | కెపుడబ్బిననొరులకద్ది ♦ యీఁగఁగొనఁగఁదా
నుపకారియనఁగఁబరగెడి | నపవాదంబొరులకీయ ♦ నందునఁగాంచున్. ౧౦౭
- కం. తనవ్యామోహముకొలదిని | దనయొద్దనెనిలిపికొన్నఁ ♦ దదుపార్జనచేఁ
బనిఁగనుపారలుచెడనగుఁ | బనిముట్టిటనేచెడుఁదన ♦ పరువుంజెడెడున్. ౧౦౮
- కం. జనసామాన్యపదార్థమై | ఘనుఁడొక్కఁడుముందుఁగాంచుఁ ♦ గడమజనులకుం
బనికలిగినప్పుడందఁగ | నొసగూడెడిఁగాదెయన్న ♦ నూకొనుపతికిన్. ౧౦౯
- న. విశ్వామిత్రుండు నిజాగమనాథఫలసంధానానుకూల భావగర్భితంబులై పరమధర్మం
బులగు ననేక నయవాక్యంబులు సోదాహరణంబుగా వాకొన్న నూకొనుచు మంద
హాసుంబుఁగనుచు మనోరంజకంబులనుచు మెచ్చుకొనుచుఁ దదంతరార్థం బెఱుంగ
కున్న దశస్యందనునితో విస్పృష్టంబుగా నెఱుకపఱచువాడై యాకాశికుండిట్లనియె.

- ఉ. రాముడనుసర్వలోకమును ♦ రక్షణచేయురమాధినాథుడౌ
మామునిలోకనిజ్ఞురస ♦ మర్థకునీఘనుడెచ్చి కొంటిమీ
భూమికిమాగ్ధమధ్యమున ♦ బుట్టువుఁగాంచితిపీవుచాలుమా
కాములువాపికోలికను ♦ గావలయున్విడుమింతనీతనికొ. ౧౧౨.
- చం. అనవుడురాజుబెగ్గిలియ ♦ యాయతఁడెక్కడఁజిన్నవాడునే
బనినడనత్తునంగొనుశు ♦ భంబగుమీకును నాకునన్ననో
జనపతినిన్నుమున్నెఱుగఁ ♦ జాలమెకోయవినిన్నుమమ్ముమిం
చినపనులౌటనీతనిన ♦ చీరఁగనచ్చితిబంపుమీయికొ. ౧౧౩.
- కం. మానననాయకవిష్ణుఁడు | కూనయునేనింకనీవు ♦ గొప్పనితలఁతే
నీనందనుడనికొనేదే | మానాయకుఁడాతఁడెరయ ♦ మాపనికైయే. ౧౧౪.
- కం. నీపూర్వపుణ్యనశమున | నీపుత్రుండనఁగబరగె ♦ నీకిదేఘనతౌ
మాపతిమాకునులకుఁగా | కాపఁగనీకొనెదాన ♦ నాపదమాకొ. ౧౧౫.

రామలక్ష్మణులు విశ్వామిత్రువెంట జనుట.

- ఆ. వలదనంగనలదు ♦ వడినంపుమనుచును | లక్ష్మణాన్వితునిగ ♦ రాముఁగొంచు
కౌశికుండువోవ ♦ ఘనులువారలుమార్గ | మధ్యముననుగబ్బి ♦ మతకరిగిని. ౧౧౬.
- కం. నాతియనిసంశయింపఁగ | నాతురముననేయుమనుచు ♦ నమ్మునియనఁగా
నాతాటకవడిఁగూల్చెను | వైలేయాజ్ఞేభరామ ♦ ధరణిపజుడటకొ. ౧౧౭.
- కం. విశ్వామిత్రుండీఁగా | విశ్వాసపుగరిమఁగొనియె ♦ వివిధాస్త్రములా.
విశ్వజ్ఞుడైనదాస | ప్తాశ్వకులీనుండటగును ♦ దగుమనుజుఁడుగాకొ. ౧౧౮.
- తే. అన్నదమ్ములసూరేందు ♦ లట్లునిలిపి | కొనియభీతిగనామాని ♦ ఘననీయతిని
యోగనిష్ఠునుగూర్చుండ ♦ నాగతిగని | దైత్యవీరులుచెలరేగఁ ♦ దక్షిణంబ. ౧౧౯.
- కం. మునియాగమురక్షింపఁగ | ఘనమారీచునిసుబాహు ♦ గాడఁగనేయ
నె్వనుకఁటిపిడపుడీల్లెను | జనిచనివాడెల్లలంక ♦ చాయంబడియెకొ. ౧౨౦.
- ఆ. తండ్రియంతలోనె ♦ తనయులఁగనబంపు | దూతలేగుదెచ్చి ♦ ప్రీతిమాని
చూపిచెప్పినట్టి ♦ యాపలుకులువారి | మీఱియున్కిఁదెల్పఁ ♦ గూరిమిఁగనె. ౧౨౧.
- కం. మునియప్పుడువినఁగానల | జనకమహీశుండునీత ♦ సత్పతిఁగొనఁగా
ననువగునొక్కస్వయంవర | మనుమిధిలఘటించెనన్న ♦ మచ్చటతెలిసెకొ. ౧౨౨.

- కం. ఉపకారులయిననారికి | నుపకారముచేయనయిన ♦ యూహవెడలెనా
తపసియురాట్పుత్రులఁగొని | యపరిమితాహ్లాదమొదవ ♦ నగుడుమిథిలక్షణ. ౧౨౩.
- చం. ఘనమగుభర్తృశాపమునఁ ♦ గల్గయి కూలియ నేకనష్టము
ల్పనఁజనశాపమోచనపు ♦ జాడమనైనగపొందుగొతమాం
గనదగురాతిరూపమునఁ ♦ గాలిడెరాముడదాయెరామయా
తనిమహిమంబునన్నెగనఁ ♦ దాబయటంబడుదాగ నేర్చు నే. ౧౨౪.
- కం. అంతటమిథిలానగరికి | సంతసమునఁజేరిరాజ ♦ సన్నిధికిని బో
నంతయుమునిచేవిని రా | జెంతయుసంప్రీతిసొంది ♦ యెచ్చుగఁగనియె. ౧౨౫.
- తే. జరిపెదల్లికిశాపమో♦క్షంబటంచు | వినిశతానందుడుహ్వాంగి ♦ వివశుడయ్యె
గురునిజననికిగతులిచ్చు ♦ గురుడటన్న | రాజౌనర్చెడిగౌరవ♦మోజగ్రమఁడి. ౧౨౬.
- సీ. వడిజానకీస్వయం ♦ వరముఁగాంచెడివేడ్క ♦ బహురాజపుత్రులు ♦ పరగిరచట
బలియుతుపదివేలు ♦ భటులెత్తితెచ్చిన ♦ హరువిల్లటంబెట్టి ♦ యద్విచూపి
ఇదియెత్తిమోపెట్టి ♦ విదితపీరుండగు ♦ నతనికిచ్చెదసీత ♦ ననియెరాజు
కొండఱురకచూడఁ ♦ గొందఱుచనిచూడఁ ♦ గొందఱెత్తఁగబోయి ♦ కొందలపడ

శ్రీరాముడు హరువిల్లువిరిచి సీతనువరించుట.

- రాముడలగాధిసుతునిప్రే ♦ రణమలేచి | తొలిప్రదక్షిణనందన ♦ ములనొసర్చి
ధనువుడాకేలనవలీలఁ ♦ దాధరించి | యెక్కిడఁగలాగఁబలిమిని ♦ ముక్కలయ్యె.
- ఉ. అందఱువెంతనొందిరల ♦ యద్భుతకర్మముఁగాంచిరాజుతా
ముందెస్వయంవరంబనితి ♦ ముద్దుగనీతనికీయనైతియే
చందపువీలుతోనయిన ♦ సాగెడుఁగాతమటంచుఁగోరునా
నందమునొందెనాపనినె ♦ నందనకాతఁడెనాధుడొటచే. ౧౨౭.
- సీ. శ్రీరామచంద్రుండు ♦ సీతఁజేపట్టెడు ♦ నప్పుడాతనితమ్ము ♦ లలముగురికిఁ
దనకూర్మిపట్టినిం ♦ కనుజానిబీడ్డల ♦ వరుసనిచ్చెదఁబ్రీతిఁ ♦ దరుణులుగను
దశరథాధీశుండు ♦ తరజీకులీనుండు ♦ వియ్యమాతనితోడ ♦ వేడ్కఁగందు
ననినిశ్చయించియ ♦ య్యమపునజనకుండు ♦ శుభరేఖనంపుటఁ ♦ జూచిదానఁ
గూర్మిసుతుడగురాముని ♦ పేర్మిఁదెలిసే | యమితసంతోషమునమీటి♦యాయజజుడొ
పెండ్లిపరిధానములతోడఁ ♦ బ్రీతివెడలి | విధులఁజేరినూతులఁగని♦మిసిమికలర. ౧౨౮.

కం. బహుశూర్యఘోషములతో | బహువిప్రశీర్షినాదః | పటిసుముతోడ
నృహమతులనేకములతో | బహువిభవోద్వాహములట | భాసిల్లంగాఁ. ౧౩౦.

ఆ. సురలువిరులవాసః | కురిసిరప్పట్టన | దేవదుందుభులును | తీవ్రమోగె
ఆడిపాడిరాడః | నచ్చరల్లంగర్వు | లీడసీతరాముఁ | గూడుజూడ. ౧౩౧.

ఉ. బందుగులేందతోధరణిః | పాలురుఁగూడఁగనెల్లవారికా
నందమమందమేచెలఁగ | నవ్యపదాఙ్ములెన్నియేనితా
విందులఁగూర్చుచున్మఱియు | వీనులకింపగుగానమింకనా
పొందికలెన్నియోజనకః | భూవిభుఁడప్పుడుకూర్పమెచ్చుచున్. ౧౩౨.

రాముడు భార్గవుభంగపరచి యయోధ్యజేరుట.

ఆ. కొన్నినాఁడులుండి | కొమరులఁగోడఁద్రఁ | గొంచుదశరథేశుఁ | డంచితముగ
దానయోధ్యపురికిఁ | బోనల్లపథమున | దొడ్డపరశురాముఁ | డడ్డగించె. ౧౩౩.

సీ. గజగజలాడుఘ | ఘనుఁడాదశరథుండు | సంస్తులింపఁగనుంత | సరకుగొనక
పరగుమద్గురువర | హరశరాసనఖండ | నోద్దండబాహుని | యుద్ధతిఁగన
ఁచ్చితిసనిరాము | నొచ్చునట్లాడుచుఁ | దనవిల్లుమోపెట్టు | మనియొసఁగ
నందుండితనలోని | యంశమాతనిజేర | శక్తిహీనుండయి | శరణుజొచ్చె
కాలమిట్టిడ్చికొన్నించుఁ | గానిపనుల | దశతోలంగఁగదుద్దశ | వశపడంగ
నెంతవారలకైననీ | వింతయింతె | యట్లురాముండుభార్గవు | నడరడంచె. ౧౩౪.

ఉ. చేరిరయోధ్యపట్టణము | చిత్రితమైయదిమున్నెయొప్పుగా
వారలవైభవంబునకు | వాసిగనుండెనుబౌరభామిను
ల్లారతులిచ్చిపాడుచున | టాచుచుఁజూచుచుమెచ్చుచుండునా
తీరునలోనిహర్మ్యమునఁ | దేజరిలంగనిహాయినుండఁగన్. ౧౩౫.

ఉ. సీతనుఁగూడిరాముఁడెదఁ | జెందినహర్షపుఁజేర్చితోడఁదా
నాతలిదండ్రులెంతయుమ | హాముదమందుచుఁగాంచుచుండఁగాఁ
బ్రీతినిదన్నుభక్తిఁగను | పిన్నలఁదమ్ములఁజూచుచుండియా
భూతలమెల్లనేలఁగల | పొందికలంగనుపట్టచుండియున్. ౧౩౬.

చం. తముఁగనిసర్వసౌఖ్యమును | ధాత్రినెపొండెడిమేటితండ్రిచి
త్తమురహించెపునేయఁగల | తత్పరిపాలనకార్యపుంజము

ల్క్రమమగుభర్తమాన్గమునఁ ♦ గాఁగలరీతులుపన్యసించుచో
సమయముగా నెఱింగిలుగ ♦ సమ్మతినీయువరాజ్యమెన్నఁగన్

౧౩౭.

తే అంతలోఁజిశ్రమారాముఁ ♦ డంతఘనుఁడె | కాఁగలట్టిదొసంగుల ♦ కారణముగ
మంగరనుగైకదాసిని ♦ మంకుడున్నె | నద్దితానేగిదొరసాని ♦ బుద్ధిచేటుప. ౧౩౮.

సీ. పురముశృంగారించి ♦ పూర్ణప్రయత్నము ♦ ల్తమిఁగూర్చినాధుండు ♦ తనకుఁజెప్పఁ
గాఁగైకపూర్వము ♦ తాఁగోరువరముల ♦ నప్పడీఁగారాము ♦ నటవికనుప
భరతునాయువరాజ్య ♦ పట్టభద్రునిఁజేయఁ ♦ గోరుడురాజాడఁ ♦ గూలెవిననె
రాముఁడుజనకవా ♦ గ్రక్షణకటపికి ♦ రామలక్ష్మణులతోఁ ♦ దామునుజనె
పుత్రశోకంబుననెరాజు ♦ పుడమివిడిచె | భరతశత్రుఘ్నులిలుసేరి ♦ పరితపింప
నయ్యెరాముఁడుచిత్రకూ ♦ టాద్రుఁజేరె | నటకుభరతాదులెల్లరు ♦ నాన్తినరుగ. ౧౩౯.

కం. దారిగుహుఁడడ్డగింపఁగ | నారసితన్నీతిలజ్జ ♦ నంతతెలిపిపో
మీఱినలక్ష్మణుశాంతిం | గూరుచునన్నన్భరతుఁడు ♦ గూడియెఱిగెనన్. ౧౪౦.

ఆ. గ్రుచ్చియెత్తిప్రేమఁ ♦ గూర్చిరాఁగతమెన్నఁ | దండ్రిమృతినిదెల్పి ♦ తన్నుఁబిలువ
పైతృకంబునాఁడ ♦ నేతీర్చియనుజుతో | రానటంచుఁదెల్పి ♦ రహినిటనియె. ౧౪౧.

మాతాపితృగురుభక్తివరమని చిత్రకూటమునశ్రీరామునుపన్యాసము.

కం. ఘనదేశతలెటనోకల | రనికొనుజనులకునుగాన ♦ నయ్యెడివార
లననీజనకులుగురువులె | యనయమువారలఁగనంగ ♦ నొబహుభక్తిన్. ౧౪౨.

కం. సృష్టిస్థితిలయకర్తలు | నిష్టార్థదులింకనెన్న ♦ హేయాన్ధఘ్నుల్.
స్పష్టముగఁదస్సమానులు | దృష్టింబడరితరులందు ♦ దివిభువులందున్. ౧౪౩.

కం. ఆతరబడివారేమన | నాతీరునఁజేయకున్న ♦ నగముఁడకాఁడే
భీతిన్నేజననీజన | కాతీతుఁడఁగాకవార ♦ లన్నదొనర్తున్. ౧౪౪.

సీ. జననిసచ్ఛక్తితోఁ ♦ గనకుండువాఁడును ♦ జనకునిబంధన ♦ ల్లరుపకుండి
యాతనికంటెఁదా ♦ నేతునెచ్చనికొను ♦ మాఘుఁడున్దోహులు ♦ మోఘులరయ
గురులుబోధంపంగఁ ♦ బెరల్గఘులెఱింగి ♦ యవిచేయునగములు ♦ నల్లెకారె
మాతృపిత్రాచార్య ♦ మతములనడనంగ ♦ నుత్తరస్పృధికి ♦ యుక్తపథము
అటులఁగాకున్ననంతక ♦ భటులుమీఱి | యింతకంటెనునుపకారు ♦ లేరిరోరి
తద్విరోధముఁగన్నకృ ♦ తఘ్నుఁడనని | సమ్మెటలపోటులేయరే ♦ దిమ్మకొనఁగి?

- కం. ప్రాపంచకధర్మంబుల | నోపిసదాయనుభవించు ♦ నుత్తమునైత
న్నేపునఁబెట్టఁగఁజెప్పెడి | ప్రాపకులలవారిపల్కు ♦ పాటింపవలెకె. ౧౦౬.
- ఆ. అపుడుకష్టమైన ♦ నపరిమితోత్సాహ | దాయయగునుమందు ♦ దాననొందు
నిహాసుఖముకొంత ♦ యింకఁబరముమఱింత | తల్లిదండ్రుగురుల ♦ ధర్మమునన. ౧౦౭.
- తే. కానమరలనటంచును ♦ దానుదాల్చు | పాదుకలనిచ్చిరాజ్యమ ♦ ప్లాదుకొనఁగ
భరతుఁదాఁగోరపుచ్చియా ♦ తరుణమందె | తల్లులంబంపెనట్టిలే ♦ యెల్లవారి. ౧౦౮.
- చం. జననిని దండ్రునిగ్గురుని ♦ జక్కఁగఁగొల్చుచువారు కల్కుచొ
ప్పునఁదగఁబున్నెముండఁగను ♦ బొందెడులాభములెన్నియేనినా
యనువటుజన్నముల్తపము ♦ యాత్రలుసల్పినరాదురాదికే
ఘనతపహింపనైననను ♦ గాదెమహాత్ముఁడురాముఁడెల్లడకె. ౧౦౯.

స్తోతారామలక్ష్మణుల యరణ్యవాసము.

- ఉ. అచ్చటవాసియేగిరిక ♦ నన్నయుఁదమ్ముఁడునన్ను గూడియా
ముచ్చటలాడికొంచునట ♦ ముచ్చటగాఁదగునవ్వియివ్విబ
ల్మచ్చికఁజూచుచేగునెడ ♦ మానినికోరినవెల్లఁదెచ్చియం
దిచ్చుచునిచ్చలుందిరుగు ♦ చిచ్చటనచ్చటజొచ్చివచ్చుచుకె. ౧౧౦.
- కం. జనకజమునుగొనిడించయు | ననుజుందనునెత్తికొనఁగ ♦ నాదుర్గాధు
స్థనతరబాహువులనుబో | రునఁద్రుంచివధించెనలని ♦ రోధువిరాధుకె. ౧౧౧.
- తే. మునులయాశ్రమములుగాంచు ♦ చునుజనిచని | యలజటాయువుఁదమజన ♦ కాత్తుఁదెలిసి
యొక్కచోఁబర్ణశాలదా ♦ మొనరిచికొని | యుంచుసౌమిత్రిజంబుని ♦ ద్రుంచుటగుడు.
- చం. అలదితిజన్మమాతయుడ ♦ శాస్యునిచెల్లెలుమప్పనాతిరా
జులఁగనిమోహముందెలుప ♦ శూరుఁడులక్ష్మణుఁడాకటారితో
నలసతికర్ణనాసికల ♦ నంటఁగఁగోసివిడంగనార్చుచుం
దొలిచనియాడనొప్పుఖర ♦ దూషణముఖ్యులదోడబుట్టులకె. ౧౧౩.
- కం. పదునాల్గువేలరధికుల | యధిపులఁబురికొల్పవారి ♦ నందరినపుడే
కదనముననురుముచేసెం | గద్దశీరాముండుజగము ♦ కడువెఱగునడకె. ౧౧౪.
- ఆ. పెద్దయన్నమిగుల ♦ గద్దటికాఁడౌట | లంకకేగితగిన ♦ భాగుననన
మాయలాడతండు ♦ మారీచుమృగముగాఁ | బనుపదానివెంట ♦ బడెనిభుండు. ౧౧౫.

ఆ. తువకురోసియేయ ♦ నదిహొదహాసీత | లక్ష్మణాయటన్న ♦ లక్ష్మణునటు
పుచ్చిసీతయుండ ♦ బిచ్చపువేసాన | రావణుండువెలసి ♦ రమణిగొనియె. ౧౫౬.

కం. త్రోవజటాయువటడ్డము | గావచ్చియనేకవిధులఁ ♦ గలవరకుఁబ
న్రావణుండుమోసపఱుపను | లావరివాడగుచుఖగము ♦ లావుడిపించెన్. ౧౫౭.

ఆ. అంతబుగ్గళాళ ♦ కన్నదమ్ములునచ్చి | యింతిఁగానలేక ♦ భింతమునిఁగి
మూర్ఛవోయెఁబతియు ♦ మునుకొనియనుజుండు | నగచెఁదెలిసిరాముఁ ♦ డుగఁడుఁబొగలె.

కం. నారదపర్వతులొందిన | తీరునవిరహాగ్నిఁగ్రాగి ♦ తెలియమిసొప్ప
జ్జేరిచెననుజుండుపంపా | తీరమునకుఁగొంతసేద ♦ దేరఁగనుటకున్. ౧౫౮.

సీ. అంతమరింతగా ♦ నారాట్టపడకుండ ♦ విరహమునడితెంపు ♦ లొరయవలసె
ఆజటాయువుఁగన ♦ నంతయువివరించి ♦ కడకీల్గనగ్నిసం ♦ స్కరణజరిగె
అటుకబంధునిబారి ♦ నన్నదమ్ములునడి ♦ పట్టుననానిఁగూ ♦ ల్పంగనాయె
శబరియాశ్రమముత ♦ తృతిచవిగనియిచ్చు ♦ ఫలములుగనుతిను ♦ పనులివాయె
ఇన్నియేటికిఁజేపట్టి ♦ యున్నవాఁడు | కూర్మితమ్ముఁడుపలుమఱు ♦ గుదురుపఱుప
లోకసామాన్యవిరహమే ♦ తాకుడుగనె | గాకయుండినవారల ♦ పోకలెయగు. ౧౬౦.

కం. ఎట్టెట్టులాకట్టడిగని | నిట్టూరుపుమాత్రమొదవ ♦ నెలతఁదలఁచుచుం
బుట్టెడివిషయములెఱుఁగుచుఁ | బట్టినపనిచేయఁగల్గి ♦ పాటిగనుండన్. ౧౬౧.

ఉ. అంజనిగర్భశుక్తినగు ♦ సచ్చపుముతైమనంగస్వచ్ఛత
న్రంజిలుభానుమండలము ♦ రాసముచేసెడినన్నధీతిం
గంజరుహండభాండములఁ ♦ గందుకకేళులుసల్పినన్నబ
ల్మింజనుదెంచెనచ్చటికి ♦ లీలఁబభంజనపుత్రుఁడయ్యెడన్. ౧౬౨.

శ్రీరామువిశ్వరూపము హనుమంతుడునుతించుట.

ఆ. కనఁగఁగల్గెహనుమ ♦ ఘనుఁడగురాముని | యందువిశ్వరూప ♦ మద్భుతముగ
పుట్టినపైతెలిసి ♦ పట్టుదలంగొని | భక్తినున్నయట్టి ♦ పటిమబట్టి. ౧౬౩.

కం. ఈతఁడెరాముండొనాఁ | జేతోగోచరమిటయ్యెఁ ♦ జేయుదునుతులం
చీతీరునఁబల్కెడిదన | చేతులుజోడించిశిరసుఁ ♦ జేర్చిమహాస్థన్. ౧౬౪.

ఉ. ఏతఁడువిశ్వకర్తయుఁడ ♦ దేకవిధాయకభర్తహర్తయా
నేతఁడుబ్రహ్మవిష్ణులన ♦ నీశ్వరుడొనసనొప్పునొక్కఁడై

యేతఁడు సర్వమందుఁదగి ♦ యెన్న సమస్తములొనఁదాచునో
యాతని సర్వ నేతనిను ♦ నద్భుతరూపుఁగనంగఁగంటినే.

౧౬౫.

ఉ. ఓమహిమావిశేషనిను ♦ నొక్కనిరెండనసాటిలేనిబ
ల్సామినినిర్వికారునఘు ♦ సంహరుసర్వచరాచరంబుల
న్నీమహనీయరూపమున ♦ నిల్చిభరించువిధంబుఁగందునా
సామహితప్రపంచగత ♦ నశ్యపహర్థములీడనొప్పెడికె.

౧౬౬.

ఉ. ఔనవుదుత్తమోత్తముడ ♦ వక్షరరక్షకవిశ్వరూపసం
ధానముఁగంటిమంటిరహిఁ ♦ దావకభక్తుడై నైధరందగ
న్నేనిటుపుట్టినట్టు విని ♦ నిత్యమునిన్నెదనమ్మికొల్పుఁగా
నానియతంబు పెంపుగన ♦ నమ్మిక నెమ్మదిగ్రమ్మునుమ్మికె.

౧౬౭

పంచ. పరాత్పరామహాత్మనిన్నుఁ ♦ బ్రస్తుతించుపొటి నే
దుశాపతాపముల్వరించు ♦ దుష్టయైనసాటి నే
తిరంబుగామదిన్ని నేఁడు ♦ తృప్తితోడ నెంచిన
న్బితానవాని మేఁటిఁజేతు ♦ ప్రీతిగాఁడలంచినె.

౧౬౮.

మత్తకో. ఓసనాతనశాశ్వతాజగ ♦ ముద్ధరింతుకహసదా
భాసుమానమచింత్యమవ్యయ ♦ భాఁతూపమిదొంగదా
నీసమానమిఁకుండ నేర్చునె ♦ నిండియుందుఁచిటంతలో
వాసికెక్కుదుచిన్మయుండన ♦ వారువీరసునంతలో.

౧౬౯.

కం. కలుగుదుతలఁచినచొప్పున | మెలఁగుదుమహాదూపులందు ♦ మీఱియొకగతిం
జెలఁగుదువెప్పుడు నెచ్చటఁ | దొలఁగుదురేనిన్నుఁజెలియఁ ♦ దుష్టింబుష్టికె ౧౭౦.

కం. అనిసాగిలఁబడిభ్యానము | కొనసాగించుచుముదంబుఁ ♦ గొనిలేవఁగాఁ
గనిరామచంద్రుసానుజుఁ | దనుఁజెలిపియువారిఁజెలియు ♦ తత్కపివరుతోకె. ౧౭౧.

ఆ. రాముడనియొడనదు ♦ రమణిరావణహృత | యయ్యెనంచనతఁడు ♦ నంతర్బ్రతుఁడు
నవ్వికొనిరిహాని ♦ నాణెమెఱింగిన | మాయసీతకాని ♦ మావిడదని. ౧౭౨

ఆ. మాయమానవుండు ♦ చేయనేయదిపూని | చేయుమన్నదెల్లఁ ♦ జేయుదురహి
మేఁటిబంటునితని ♦ కౌటకేమునుబుట్టి | యుంటిఁగానబల్కిఁ ♦ గంటిదాన. ౧౭౩

శ్రీరాముడు సుగ్రీవా ప్రతపాలింద్రుఁడుట.

కం. హనుమంతుఁడిట్టులనుకొని | తనమూఁపులవారిఁగొంచుఁ ♦ దరణిజుతోడ
స్థనమైత్రినెరపి రాముని | కనురక్తుండయ్యెఁదెలియు ♦ ననుబంధమునన్. ౧౭౪.

ఉ. ఏరినిలెక్కసేయఁడత ♦ డెన్నికఁగన్నమహానుభావుఁడౌ
దీరువుఁగాంచెవిద్యలను ♦ ధీరతశూరతబ్రహ్మవేత్తృతం
గూరిమిశాంజనేయుఁడెదఁ ♦ గూర్చినదేవుఁడుకొంచెమా నెయం
చారయజోరు రామమహి ♦ మాతీశయంబునునమ్మియెల్లరున్. ౧౭౫.

తే. తాళసప్తకమునుగూల్చు ♦ లీలజూపి | వాలినట్టులెయొకకోలఁ ♦ గూలసేసి
పరగసుగ్రీవునకుఁరాజ్య ♦ పదమునిచ్చి | వాయుజునిరాముఁడబలను ♦ రోయఁబనిచె.

ఆ. వాలిఁబాసితార ♦ వడిశపియించుట | మరలసీతభూమిఁ ♦ జొరఁగవిరహ
మద్భుతముగ రాముఁ ♦ డందెడిఁగంటిరే | యనుభవింతుఘనులు ♦ నన్ధఫలము. ౧౭౬.

కం. మునుజేసికర్మంబుల | నొనగూడినమంచిచేడుగు ♦ లొందకవిడునే
ఘనునైననల్పునైనను | గనుగానకొనర్తురట్టి ♦ కర్మములెనన్. ౧౭౭.

ఆ. అనుభవించునప్పు ♦ డాబ్రహ్మదేవునిఁ | డిట్టుచుండ్రునరులు ♦ గుట్టెఱుఁగొ
తొల్లిచేసేసంత ♦ ఘల్లెలోముడిగిన | దట్టెపాలఁబడియె ♦ ననుకొనఁదగు. ౧౭౮.

హనుమంతుడు సీతఁగాంచి రామునకు దెల్పుట.

చం. పనిచినవాయుపుత్రుఁడల ♦ పంక్తిముఖాశ్రయమైనలంకకై
నననిధిదాటియేగుడును ♦ పాలికకోటలనడ్డవచ్చునా
ఘనబలంభిణింబాలిపి ♦ కాంచిమహీజనటక్షయాదులం
దునిమియులంకఁగాల్చివిభు ♦ తోడసమస్తమువచ్చిచెప్పినన్. ౧౭౯.

చం. తరుచరకోట్లఁగూర్చుకొని ♦ తద్రవిపుత్రుఁడంతోడురాఁగనర
బరధరమగ్యగహ్వరము ♦ ప్రమ్మినధూళిమహానినాదము
ల్లఱుచుగనేమిగానవినఁ ♦ దాళవుకన్నెపులెంతవారికా
యురువడినేగిరాజలధి ♦ యుద్ధతిమించుమతోక్కవార్ధినాన్. ౧౮౦.

ఆ. రామునెత్తికొనియె ♦ రహిమరుశ్శానుండు | అట్టెలక్ష్మణార్చ్య ♦ నంగదుండు
ఉబ్బిజలధిజేరఁ ♦ గొబ్బునబలమెల్ల | విడిసేనాడదిగిరి ♦ విభులుగూడ. ౧౮౧.

ఉ. తమ్మునిజూచిరాఘవుఁడు ♦ తావకశక్తిఁగపీంద్రులబ్ధిఁడా
విఘ్నగఁదాటెఁ యుమన ♦ నెంతయుసంతసమందియాతఁడా

త్రమునభక్తితోజలధిఁ ♦ బ్రాథనజేయదొడంగెనెంతను
న్నెమ్మదిమాటలన్నినని ♦ నిశ్చయమేర్పడఁబుట్టునుగ్రతఁ.

౧౦౩.

లక్ష్మణుండబ్ధినింకింపరాముడుపూరించి సేతువుకట్టించుట.

సీ. కోపించిసౌమిత్రి ♦ యాపట్టునబయోధిఁ ♦ దాదుముకంగానె ♦ తచ్చరీర
తాపంబజలమెల్లఁ ♦ ద్వరహరియింపంగ ♦ గుల్లులునాచులు ♦ వెల్లడివడె
అందుండుజంతువు ♦ లమితరత్నంబులు ♦ దాగినదానవా ♦ భములునల్లె
కాఁగివిస్మయమంది ♦ కడుబొబ్బలిడిరెల్ల ♦ వానరుల్లత్కణు ♦ వన్నె నెన్న
దిశలుహాహాయటంచునే ♦ దిమ్ముగొనియె | దేవలోకంబువారెల్ల ♦ దిగులువడిరి
మానులొక్కడస్వస్తియ ♦ స్మరగళోక్తి | పలుకరాముండువినికొంత ♦ భయముదక్కి.

శా. అన్నాలక్ష్మణయెంతచేసితివి నే ♦ నన్యాయినైపోయితే
యెన్నన్రానిమహాపరాక్రమమునీ ♦ వీయబ్ధిపైజూపఁగాఁ
దన్నప్టంబదిపొందెలోకమునన ♦ న్దారావియోగార్తచే
నెన్నేగూడనివిట్లుచేసితివన ♦ స్వేయంబునాజన్తమా.

౧౦౪.

కం కాంతనుబాసితిదాననె | యెంతలొపుట్టెడినికెట్టు ♦ లెట్డేమానో
వితబ్రదుకాయెనాదని | చింతించెంబ్రభుండుజలధి ♦ చేరఁగనశ్రుత్.

౧౦౫.

కం అనుజునిపనికచ్చెరువడు | వనచరులబ్రమునమునుగ ♦ వడినబ్రాశి
న్దొనదొనజేరినయశ్రులఁ | గనమునుపటిజలధినిండె ♦ గదయంతటితోఁ.

౧౦౬.

కం పోకార్చిశోకమాపతి | వీరసముద్రోక్తవిధిని ♦ వివిధాద్రులతో
నాకంధబంధనంబును | వాకొననేచేసిరపుడు ♦ వానరవీరుల్.

౧౦౭.

చం. ఘనహనుమానుదేవుడని ♦ కల్గిననమ్మకమట్టులుండనీ
పనులనుగాంచివానరులు ♦ బాగుగవారియమానుషత్వముం
గనుగొనిభక్తిమీఠితమ ♦ కాయములైనదొఱంగియెంతయేఁ
బనినొనరింతమంచుడగు ♦ పట్టుదలంగొనియుండిరంతటఁ.

౧౦౮.

శ్రీరాముడు విభీషణునాదరించుట.

మ. లంకాపురంబున రావణాసురుండు కొలువుతీర్చి చారులవలన వానర వీరులంగూర్చి
కొని లక్ష్మణాన్వితుండగు శ్రీరామచంద్రుండు తమపైదాడి వెడలివచ్చుమందువార్తం
దెలిసి మంత్రులను సేనాధిపతుల సెచ్చరించి యుద్ధప్రయత్నంబుల నుండనియ
మించునెడ.

౧౦౯.

కం దోషమువిడుసీతనునా | దూషించియటన్నతన్న ♦ దుడుకైయపుడౌ
రోషమునలంకవెడలువి | భీషణురాముండుసేర్చె ♦ బ్రియముననంతకా. ౧౯౧.

ఆ. జలధదాటిలంక ♦ సరగబ్రవేశింప | మున్నరావణుండ ♦ టున్నజాడ
గన్నరవిజాడతని ♦ ఘనుడాతడాతని | బట్టియొక్కపెట్ట ♦ కొట్టికొనిరి. ౧౯౨.

రావణాది సింహశక్తకూరాసుర సంహారము.

తే. ఆమహాకాయునతికాయు ♦ నలనికుంభుఁ | గుంభుధూమాక్షుమకరాక్షు ♦ గ్రూరదంష్ట్రు
నగ్నినగ్నినకంపను ♦ వ్యాళరోము | ఖడ్గనృశ్చికరోమాది ♦ ఘనులద్రుంచి. ౧౯౩.

ఉ. పేరుగలాడురావణుని ♦ పెద్దకుమారుడటొద్రజిత్తుతా
నేరుచుమాయలెన్నయిన ♦ నెవ్వగబుచ్చెనుమాడుమాటులా
వీరులబోరలత్మణుని ♦ వేడిశరంబులగ్రాగదాననే
మీటుటలారెరాక్షసుల ♦ మేటికినప్పుడెసాముచావుగకా. ౧౯౪

ఆ. కుంభకర్ణమేలు ♦ కొల్పనాతడునచ్చి ♦ కపులమింగదొడగె ♦ గానివారు
ముక్కరములజెవుల ♦ గ్రక్కునవెడలిరి | కడకురాముచేత ♦ మడిపెచాడు. ౧౯౫.

కం ఇరుమార్లుకేసరిసుతుడు | ద్వరసంజీవనివలసిన ♦ వడిగొనితెచ్చెం
దరుచరులుబదికిరొక్కట | వరలత్మణుడొకటరాము ♦ వనటలుడుగగకా. ౧౯౬.

కా. ముమ్మాతెంతయుముమ్మరమ్మనమహా ♦ మోహభ్రమాభీతిదం
బమ్మాయాసమరప్రవీణతనుద ♦ మ్మాయాసపెట్టెంగదా
యన్మర్యాశనపీరుడైంద్రరథమం ♦ దారాముడజ్జెక్కియొ
క్కమ్మేయందుదగూలెగాదెవిభుబ్ర ♦ హ్మదుల్పుశంసింపగకా. ౧౯౭.

కం. అలలంకారాజ్యమునకు | బలియువిభీషణునిగల్బు ♦ పట్టంబనుచు
న్దలజాక్షుండనుపంగా | సలలితగతినద్దొనర్చె ♦ సౌమిత్రయటకా. ౧౯౮.

సీతనుబరీక్షించికొని రాముడయోధ్యజేరిరాజగుట.

ఉ. అంతవిభీషణుండువన ♦ జాక్షినిజానకిదెచ్చియీగభూ
కాంతుడురామచంద్రుడల ♦ కాంతబరీక్షకునగ్నికుండమం
దెంతయువితనాడగల ♦ యెల్లరుసూడజొరంగజేసితా
సంతసమందికైకొనియె ♦ సర్వసురల్తునులున్నతింపగకా. ౧౯౯.

తే. పుష్పకంబందురాముండు ♦ బుధనుతుండు | కొట్టికొలదులనందొఱ ♦ గూడియొక్కి
భరతుడామోదభరితుఁ ♦ పరగుసరణి | నెదురుకొనికొనిపోనంగ ♦ నిల్లునేరి.

తే. తల్లులకుమొక్కితక్కిన ♦ యెల్లరదయఁ | గాంచితమ్ములఁజేమించి ♦ కడఁకవారు
తన్నుఁదమిదీఱసేవింప ♦ ధన్యతఁగని | యున్న సుముహూర్తమారసి ♦ యుత్సహించి.

కం. శిష్టనరుఁడౌవశిష్ఠుఁడు | శిష్టినిబహునదులజలముఁ ♦ జేర్పించియుసం
తుష్టిగనభిషేచించెను | బుష్టినిరాముండురాజ ♦ పుంగవుఁడటఁగాఁ. ౨౦౨.

ఆ. పారితోషికంబు ♦ లారయుచొనరించి | వారివారిమదులఁ ♦ గోరినట్టు
లుండువారలచట ♦ నుండంగఁజనువారు | వోయిరాగిసెలవు ♦ లీయనాయె. ౨౦౩.

ప. అనియిట్లు వాల్మీకమానిసింధురుండు వలుక సీతాజననవివరణంబున కత్యాశ్చర్యం
బునొంది యాయావిషయంబుల సమ్మేళనంబు న్వర్ణించుచు నీరామాయణ సంగ్రహం
బున హనుమద్భక్తికి నశేష వానర వీరుల యనురక్తికినైన యనుబంధకారణద్వితయము
నన్యుహారామాయణమున విడిచితినిని యామెఱుఁగు తఱుగుల నిందువివరించినందుల
కామహానీయునభివర్ణించుచు నింకసహస్రముఖిరావణ విజయంబెట్టిది చెప్పవేయని
మహదాసక్తితో వినుచున్న మునివరులెల్ల నడుగుటయు. ౨౦౪.

వనమంజరి. పురహరశంకర ♦ భూధరచాపవి ♦ భూతిలేపనతత్పరః
స్తరహరమాధర ♦ సాయకయప్రతి ♦ మానదేవపరాత్పరా
గిరివరమందిర ♦ గీష్పతిసన్నత ♦ కిల్బిషాపహరక్షకా
సురవరపోషక ♦ సోమకళాధర ♦ సుధిరాగరభక్షకా. ౨౦౫.

సుగంధి. పర్వతాశ్లేజామనోబ్జ ♦ భాస్కరామహేశ్వరా
నిర్వికారసత్వమూర్తి ♦ నిర్గుణాబుధేశ్వరా
సర్వలోకపోషణాని ♦ శాచరాజ్జవారణా
శర్వనిత్యబ్రహ్మగోళ ♦ జాలసృష్టికారణా. ౨౦౬.

దోడకము. దేవనదీద్యుతి ♦ దీప్తకిరీటా | యానసితాంబుజ ♦ జాండకృపీటా
భావజదాహక ♦ పాలితభక్తా | యావృతదీనజ ♦ నాననసక్తా. ౨౦౭.

ఇది శ్రీమన్నేధాదక్షిణామూర్తిశ్వరాక్షీణ శరప్రసాదలబ్ధ కవితా భాగధేయ
నాదెళ్ల పురుషోత్తమ నామధేయ బుధవిధేయ ప్రణీతంబయిన
శ్రీమద ద్భుతోత్తర రామాయణమున
చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

పంచమాశ్వాసము.

కం. హరివిధిపూజితచరణా | గిరిరమణసదావిహరణ ♦ గిరిజాచరణా
కరిదానవసంహరణా | వరనాగాభరణవిజిత ♦ వైరిపటురణా. ౧.

తే. అనధరింపుముసంప్రీతి ♦ నాలకించు | చుండియుత్తరకథవిన ♦ నుత్సహించు
మునులఁగన్గొనివాత్మిక ♦ మునివరుండు | చెప్పఁదొడఁగనుబైగాధ ♦ చిత్రముగను.

శ్రీరామ పరిపాలనాభివర్ణనము.

ఉ. రాముఁడుహీనకృత్పరశు ♦ రాముఁడుధారుణిదేవలోకసు
త్రాముఁడునిత్యసత్వగుణ ♦ ధాముఁడుభక్తమహాఘనాశకృ
న్నాముఁడువారితారిఖిల ♦ నాముఁడుశాంతిదయాదిసద్గుణ
స్తోముఁడుజానకీకుముద ♦ సోముఁడురాజయియేలెనిద్ధరణ్. 3.

చ. సకలసరోజజాండములు ♦ సక్కగఁబాలనచేయుశ్రీగవుం
డొకధరణిన్భరించుటది ♦ యొక్కవిశేషమేనేర్పుచెప్పఁబో
లికకెవగుండుజాతుదురు ♦ లేములుగాములులేకభూప్రజ
ల్కుకరసుఖంబులెల్లెడల ♦ సొంపుగఁబొందిరి రాముపాలనన్. ౪.

ఉ. సర్వసమత్వమాతనికి ♦ సాజగౌనంబుగదామహాత్ముఁడౌ
దుర్విషయంబులేయెడలఁ ♦ దోషఁగనీయఁడునిర్వికారని
ర్గర్వనిరార్తనిష్క్కులుష ♦ గాధులటౌగృహమేధులెల్లడం
బర్వినధర్తములైలియు ♦ భక్తులుజ్ఞానులుధార్మికోత్తముల్. ౫.

ఉ. వైరముఁగోపమీషణము ♦ వంచనమోసమునీర్ష్యభావము
న్దూఱువిషాదమజ్ఞతయు ♦ దూరములయ్యెనొకోనశించెనో
తీరరయంగఁజూడనొక ♦ దిక్కుననైననుగానరావెయా
క్రూరగుణంబులెల్లుతగుఁ ♦ గ్రూరనివారకరామరక్షణన్. ౬.

సీ. కుటిలతకఠినత ♦ గూఢతమందత ♦ లేమివక్రతలింక ♦ నేమఱుఁగున
నిల్వఁదావేలేక ♦ పిల్వనిపేరట ♦ మేగియింతులనల్ల ♦ మేగికొంచు

నాటియుగచకుచ ♦ నాభియానములందు ♦ గౌనునలకల ♦ గానబడుచు
మీటియేయుండెడి ♦ నారులరాముందు ♦ కనఁడెన్నఁడనునమ్మ ♦ కముగలుగుట
కానినిజకాంతయందెట్టి ♦ కాంచెనతఁడు । అబలలనుఁజేర నేపాటి ♦ ప్రబలమన్ను
నాడమాత్రమెచేలఁగంగ ♦ నానయొసఁగె । గాననింకేడపెదకినఁ ♦ గానబడవు. 2.

చం. ఘనులెయసత్యవాదులికఁ ♦ గానఁగఁజోరులుగానివేటులే
రసయమువారెభక్తిదమ ♦ హౌన్యమునజ్ఞతలేనిపంచునా
చనువునఁజేరఁదీసితము ♦ జాలిగనారయుచుండఁబెట్టుసా
ధనమున రాముసత్కరుణఁ ♦ దస్కరణంబునుజేయుచుండటన్. ౩.

ఆ. ఉగ్గుఁబాలబోసి ♦ యొడవింతురోయన । భక్తియొల్లరకును ♦ బట్టువఁడెడి
బెట్టిలైననదియుఁ ♦ బెటుగువారలతోడ । రామరాజ్యమహిమ ♦ మేమిచెప్ప. ౪.

సీ. ప్రక్కమక్కువనొప్ప ♦ భామసీతాదేవి ♦ వెనుకనులత్సఁగఁ ♦ డనువుగఁదగ
భరతశత్రుఘ్నులు ♦ పార్శ్వద్వయంబునఁ ♦ జామరమ్ములువీచు ♦ సరణిఁదనర
పాదసన్నిధిబహు ♦ భక్తిఁదత్పాదంబుఁ ♦ గొలుచుచుహనుమంతుఁ ♦ డలరుచుండ
ఆవిభీషణుఁడును ♦ గ్రీవుఁడంగదుఁడును ♦ జాంబవంతుఁడుఁడెశా ♦ సంధులఁదగ
మంత్రులవనీసురులునుసా ♦ మంతరాజా । లిప్తబంధులుపై నే్యేశు ♦ లెడుటనుండ
గాయకులనందిమాగధ ♦ కవులవినుతి । నిండువేడుకతోఁగొలు ♦ వుండుతఱిని. ౧౦.

మునులు శ్రీరామునిగనవచ్చి నుతించుట.

సీ. కశ్యపుండ్రత్రియుఁ ♦ గణ్వండుజాబాలి ♦ గాధిపుత్రుండును ♦ గౌతముండు
గర్గుండుజమదగ్ని ♦ ఘనవశిష్ఠుండును ♦ మాండకన్తియునిట్టి ♦ మానివరులు
శిష్యసంఘంబులు ♦ సెలఁగుచుఁదోనుండఁ ♦ జిత్తంబులెంతేని ♦ స్థిరతనొప్ప
కందమూలంబులు ♦ ఘనపుష్పఫలములుఁ ♦ గలకొలందులఁగొంచుఁ ♦ గానుకలుగ
తామయోధ్యకుశ్రీరామ ♦ దర్శనార్థు । లగుచురావార్తలెలియంగ ♦ నగుడురాముఁ
డప్పుడెదురేగివారల ♦ నష్టపాద్య । విధులఁజూజించిగడ్డియ ♦ లెవ్వట్టుటయును ౧౧.

కం. వారందఱుగూర్చుండియుఁ । దీఱనిమోహమునరాము ♦ దివ్యాకృతిఁబెం
పారినతమితీఱఁగఁగను । దారులలోఁద్రావికొన్నుఁ ♦ దద్దయుఁబ్రీతిన్. ౧౨.

కా. శ్రీరామారవివంశజారఘుపతి ♦ సీతామనోహరకా
తామణ్యాంబునిధీబుధాభివరదా ♦ గాంధేయచేలాంచితా

క్రూరానేకనిశాచరాహిగరుడా ♦ కూపారగంభీరనీ
ధారాశాదరభాగ్యమబ్బెగనని ♦ ధాత్రీజనుల్లన్యతకా.

౧౩.

తన్వి. రామమహాత్మారవికులభవధా ♦ రాధరసన్నిభమృదుతనురూపా
శ్రీమహితాసంతతమధురపదా ♦ సేవకసాదృశపరిస్పృతభూపా
సోమసమాస్యాపిస్పృశచనపరా ♦ కూరనికాచరవరగణపార్తా
స్వామిసురస్తోమమునిశుభకరా ♦ సజ్జనకల్పకనరఃకరభక్తా.

౧౪.

కం. ధన్యండవుప్రాతసేవక | ధన్యండవుసార్వభౌమ ♦ దశరథరామా
మాన్యండవెల్లయెడలను | హన్యండవుహానినెల్ల ♦ నడచితిసుష్మా.

౧౫.

అ. నిన్నునీవటెన్న ♦ కన్న వెన్నుండేవు | మున్నునీవుగన్న ♦ యన్నకొన్ని
విన్నవించికొన్న ♦ గన్నాడవిన్నరు | తిన్ననన్నవన్నె ♦ తిన్ననెన్న.

౧౬.

సీ. మత్స్యమవైయసో ♦ మకుసనామకుజేసి ♦ వేగిచ్చితికాదె ♦ వేచియము
మార్కబవైయల్ల ♦ కథరముకంధిలో ♦ మునుగెనీకమరుల ♦ కనువొసగితి
అదినరాహు ♦ వైషేతిబొరలించు ♦ కనకాక్షుబరిమార్చి ♦ ఘనతగనితి
సారసిహుడవైయు ♦ భూరికశిపుగ్రుంచి ♦ ప్రహ్లాదభక్తుని ♦ రహిమెలపితి
హామనుడనయిమూడద్దు ♦ లీముడపడి | బలినిద్రొక్కితిపాతాళ ♦ తలముజేర
పరశురాముడవైభూమి ♦ పతులహతుల | జేసితాకార్తవీర్యుని ♦ జేర్చితియము. ౧౭.

ఉ. రాముడవైయి టేర్చుడితి ♦ రావణసానుజుసాత్తజన్మహా
ద్దామపరాక్రమాన్వితుల ♦ దద్ధితమంత్రిదమాపులంపి
నీచులనాఖరత్రికర ♦ భీషణదూషణముఖ్యతెల్లర
న్నామములెన్నిచెప్పనిల ♦ నాకపవైరులజంపితొక్కటకా.

౧౮.

ళా. అయ్యా సేటికిగాదమేముమహిలో ♦ హాయిన్దెలంగన్నదా
యయ్యైకర్షలుకాలనిశ్చయప ♦ హన్యంబులన్వేల్పుగా
సేయ్యేగర్తములైననిర్భయముగా ♦ నెల్లెత్తిబోధింపగా
నియ్యాప్తానములట్టివిష్ణుకనగా ♦ సేర్పాటుకల్గంగదా.

౧౯.

ఊ. నీమహిమావిశేషమున ♦ నిత్యముతోకములన్భరింతుకా
దామహానీయయొక్కయెడ ♦ దామసమెచ్చిననద్దడంపగా
భూమినిబుట్టుచుందిటుల ♦ బూన్కినిసత్వముసేర్చుచేసిన
న్నీమముగల్గిలోపలాగి ♦ సేతురుగర్తమటంచునచ్యుతా.

౨౦.

కం. మనఁగలముసుఖముగానిక | ననఁగలమెట్లెడలస్మృతుల ♦ నఖిలాశ్శంబు
ల్లనఁగలమొకశలనొకరము | చనఁగలమభయమున నెటకు ♦ సాగిననటకుకా. ౨౦.

తే. ఇద్దియంతయునీప్రాపు ♦ పెద్దటికము | బుద్ధినిల్వినవారమై ♦ యొద్దికడగ
ముద్దుగామాకుఁగొల్లెనా ♦ బుద్ధిమాలి | రద్దిఁగాంచినఁగాలుని ♦ యొద్దకగతి. ౨౧.

ప. అనియిట్లు పెక్కుతేజుంగుల నక్కాకుస్థతిలకుమక్కున నెక్కింపు నొక్కపెట్టినఁ
జక్కునివినుతులెక్కునగాఁజేయు నక్కలంబున సీతామహాదేవి యల్లనమోమెత్తి
యెల్లరంగాంచి యుల్లాసంబువెల్లివిరియఁచొల్లి పల్లవించుసల్లక్షణంబున మెల్లనఁదనపల్ల
భుతోఁబలుకం బల్లెత్తనంతనె వెల్లునలేర్పడఁ గొల్లగాఁగురియు జల్లునాన చల్లారి
నట్లు నిశ్శబ్దంబగుటయు నమ్మానిసీమణి యమ్మానవాఙ్మీశుసమ్మతిఁగొని యమ్మనిపతుల
సయితము బన్తెరపుచ్చు కమ్మనినచనమ్మల నిట్లఁరయె. ౨౩.

సీతామహాదేవి సహస్రముఖ రావణకథచెప్పట.

సీ. కన్నెప్రాయంబునఁ ♦ గడువేడ్కజనకుని ♦ వేళ్ళంబునందేను ♦ వెలయుచుండ
నొకయతీంద్రుఁడురాఁగ ♦ నొద్దికమాయయ్య ♦ యాతిభ్యమొనరించి ♦ యారయంగ
అవుడుచాతుర్వైశ్య ♦ మవొచ్చటజరిపికో ♦ నిచ్చగింతునటన్న ♦ నెడదఁబొంగి
తగిన దెల్లఁగూర్చి ♦ తత్పరిచర్యకు ♦ నన్న సేమించెను ♦ నాజనకుఁడు
అంతసేనుగొల్వ ♦ నాతడెట్లప్పుడు | చక్కనైనపెక్కు ♦ చక్కటులను
జెప్పియుండెనందుఁ ♦ జెప్పఁగానిపుడొప్పు | పెద్దముద్దుసుద్ది ♦ కడ్డుఎనుడి. ౨౪.

కం. ఆతఁడునాకుంజెప్పిన | చీతిన్నేవిన్నవించుఁ ♦ బ్రీతిఁజెలియుండి
లోతెఱుంగువారికెఱుకగు | నీతెక్కినవారుచరిత ♦ మేనమ్మండి. ౨౫.

ప. అని శ్రీరామచంద్రరామాలలామంబు తావిన్న పలుకులన్నియు నొక్కయక్కరమైనం
పక్కునపడకుండఁ జెప్పఁజూనినచొప్పున నిట్లనియె. ౨౬.

కం. అమ్మాజానకియేమన | నిమ్మాయాజగములోన ♦ నెంతెంతలాచో
ద్యమ్ములుపెక్కులుగల్గును | సుమ్మాతెలియంగఁగాదు ♦ సులభమువినవే. ౨౭.

తే. వారిజరుట్టుపొత్తులగు ♦ వారలుకూరులుయాతుధానుల
నీరులులోకరావణులు ♦ వేమొగముల్పదిమోములాప్పువా
రారజనీచరేంద్రులయి ♦ యైహికాభోగములెన్నోయందుచు
న్నారపితమ్మఁజెందుటకు ♦ నష్టమలోకులగున్తురొండఁగకా. ౨౮.

ఆ. అనుచుమొదలిడంగ ♦ నదికథకడయెన్ని | పదులమొకములైన ♦ నదుకవచ్చు
నంచుపింతపడక ♦ వించున్నగనిపట్టి | యల్లయతియటనియె ♦ నెల్లఁదెలియ. ౨౯.

కై క సీవిశ్రవసులసంతతి వివరము.

సీ. భూసుతావినుమమ్మ ♦ పొందవచ్చెరువిత ♦ కల్పనకథలివి ♦ గాఢలపకు
నిక్కంపుమాటలౌ ♦ నీకటిఁగింపంగ ♦ వలసియేతెలుపంగఁ ♦ దలఁచినాఁడ
మహితసుమాలీయ ♦ న్ననుజాశనేశుని ♦ కూతుఁగైకసేనిసం ♦ ప్రీతితోడ
విశ్రవసన్వీయ ♦ నివిధిపాత్రుఁడువరింప ♦ నుభయధర్మంబుల ♦ యుద్ధతికిని
దగినలాగునఁబుట్టిన ♦ తనయులగుట | విప్రులైయునురాక్షస ♦ వికృతిఁగనిరి
పెచ్చుబలిమికిఁదగినంత ♦ పేర్కూరఁప | ములనుపారొందఁగాఁగల్గి ♦ రలరుబోడి. ౩౦.

తే. వింతగనుక నెనీకిది ♦ యింతగాను | దెలుపఁబూనితిముందీవె ♦ తెలియఁగలవు
నమ్మఁగానవోనామాట ♦ నాఁటికైన | నిపుడనమ్ముదువేనిము ♦ న్నెఱిఁగియుందు. ౩౧.

మ. అలకై కేసికివిశ్రవస్సునకుఁదా ♦ నావిర్భవించెన్తహా
బలుఁడిట్టిట్టినచెప్పఁబోల్కెటఁగ. ♦ న్నట్టింగరాదేదియఁ
దలలేవేయికరంబులెన్ననిటువే ♦ ల్లద్యుక్తదర్పంబునం
వొలిచూలైద్విసహస్రనేత్రుఁడలరు ♦ న్దోర్విర్యధైర్యంబులకా. ౩౨.

ఉ. అట్టిభయానహాకృతుని ♦ నాత్మజువిశ్రవసుండుకాఁచివీ
డెట్టులనేమిచేయఁగన ♦ నెగ్గుజగంబులకెంతయానానా
పట్టియటంచునట్టులగు ♦ పట్టులనన్నునుదిట్టశానాకో
కట్టడియిట్టుపుట్టుటకుఁ ♦ గర్తములేమియొనర్చినాఁడనో. ౩౩.

తే. మోహమునఁగొల్గినిదితగు ♦ ముద్దియయని | దానియోగ్యతకొలఁదిని ♦ నూనుఁగనియె
తెచ్చికొన్నట్టిపనిఁగూడి ♦ వచ్చినట్టి | ఫలముకననయ్యెననికొంచుఁ ♦ బలికెనిట్లు. ౩౪.

సత్సంతతికి సద్వివాహములు విధాయకములనునీతి.

తే. తేత్రబీజములనుదగు ♦ పాత్రతలనె | సంభవించురుసంతతి ♦ జగతియందు
గానవైవాహికములని ♦ దానదృష్టి | దీర్ఘయోచనచేయనే ♦ దీటువడును. ౩౫.

కం. తనమోహవేశంబున | వనితనుబురుషుండుపురుషు ♦ వనితయుఁగోరం
గనువిపరీతంబదిగా | నొనగూడినఫలముజగతి ♦ వత్పాతడమా. ౩౬.

- తే. వన్నెకన్ననుమిన్నది ♦ వాసియద్ది | యున్న సేకదయోగ్యత ♦ తిన్ననదగు
బరిమశంబున నేకాదె ♦ పరువుగ నెడి | మల్లెవిరియొండతెల్లని ♦ వెల్లెటుండ. 32.
- కం. పరగెడురూపములేమిని | గొఱతేయనికోలకొఱత ♦ గుణిగానదెమే
ల్కుఱువేఱుమృగమదంబును | బరగెడి నేరూపమందు ♦ బరువతులితమా. 3౩.
- తే. కానఁగంటికినింపైన ♦ దానివానిఁ | బురుషుఁడింతయుఁగోరంగఁ ♦ బూనకయిఁక
దల్లిదండ్రులయోగ్యత ♦ తరబడిగన | వంశమరయంగవలయును ♦ వాసి తెలియు. 3౪.
- నీ. అననుకూలార్థంబు ♦ లాస క్తిపడువారు ♦ శిష్టధర్మంబులు ♦ చెఱుచువారు
నిష్ఠారాలాపన ♦ నిరతినిగనువారు ♦ బహ్వశనాపేక్షఁ ♦ బడెడివారు
తెంపరితనమునఁ ♦ దెగబడఁగనువారు ♦ వ్యభిచారలక్షణ ♦ మబ్బువారు
మానాభిమానము ♦ ల్గాననివారును ♦ భూతదయాహీన ♦ బుద్ధివారు
ఆలుమగలందునొకరైన ♦ నాగుణములు | బిడ్డలందునుగాన్పించుఁ ♦ జేర్చిఁగనుచు
అరయఁగైకసిరాక్షసే ♦ శాస్త్రజగద | కానరాకున్ననైజము ♦ ల్కడుపునఁగనె. ౪౦.
- కం. వెట్టికి వేముఖములుతగుఁ | గుఱ్ఱనికఁజేవేముఖములు ♦ కుదిరినవింక
న్యట్టికనన్లోకమ్ముల | మొఱ్ఱోయనిపించువిడఁడు ♦ మునుగతులెట్లో. ౪౧.
- కం. అనిచింతించిపితామహు | మనమునధ్యానించికొనుడు ♦ మహనీయుడతం
డునుబ్రత్యక్షంబైకనుఁ | గొనియెనుమునుమనుమనిదన ♦ గుండెలవియఁగె. ౪౨.

బ్రహ్మదేవుడు సహస్రముఖునిపుష్కరంబున నిల్పుట్ట.

- ఆ. అంతవిశ్రాంతసుని ♦ యంగలాప్పులువిని | యంతకంటెజగము ♦ లరయవలెసి
కొంతచింతచేసి ♦ కుదిరినయోచన | వింతపాపఁగొంచు ♦ వేఁగనరిగి. ౪౩.
- కం. భూమికిఁగడుమారమ్మున | నామక రాలయమునడుమ ♦ నయపుష్కరమ
న్నామమునవెలయుచీవిని | సేమంబుగనిల్పిబుద్ది ♦ సెప్పెదగుతటికె. ౪౪.
- తే. పుష్కరద్వీపనాథుడై ♦ పొందికఁగను | గానిజపతపములులేవు ♦ జ్ఞానమట్లై
బ్రహ్మవాక్యానుసారియై ♦ పదవిగాంచు | వాడుకలఁడన్నదెఱుగఁరె ♦ వ్యారుసీత.
- కం. బహుపరిభవములుబలఁగము | బహువీర్యముభోగభాగ్య ♦ పటిమనుదనరు
స్సహనమ్ముచెడఁగనైనను | మహిదివిపాతాళములను ♦ మడిచిముడిచెడికె. ౪౫.
- మ. ఆతండెల్లు నిరంకుశవీర్యధైర్యగాంభీర్యంబులను దగుసౌకుమార్యంబు ననుదగుచుభూ
తలం బేతెఱంగునదగునో స్వర్గంబునకు మార్గంజేయదియో పాతాళంబేతాళంబున

మూయబడెనో యెటుంగిక తాతనొక్కని మాత్రమతలచి నపుడెల్లంగనుగొనఁ
గలుచుండె నంతనిక్కడ. ౪౭.

ఆ. మొదటిబల్లిచాల ♦ వదలుదునైకసి | పదిమొగంబులున్న ♦ పట్టిగనియె
గుదురఁగాంచుజనకు ♦ కొన్నిగొనంబులు | చదువుపటిమమతియు ♦ జపతపముల.

మ. విపరీతాకృతియొక్కటేచెడుగిక ♦ స్వేతేమిలేదన్నమై
జపముల్పాజలువేడశాస్త్రపతన ♦ ల్సాగింపఁగాదండ్రీకే
యపవాదల్కొనఁడన్ననమ్మకమెపెం ♦ పయ్యెన్వయస్కుండుగాఁ
దపముల్సేసిపటిష్ఠుడైపరసలీ ♦ ద్రవ్యాపహర్తయ్యెసూ. ౪౮.

ఆ. ఇంకజనముతలుగ ♦ నేకశిరస్కుని | ఘనశరీరుబల్లి ♦ గలుగువీరు
గానిదీక్షునిద్రుఁ ♦ గనియెనునైకసి | వానిహానియట్టె ♦ కానిదయ్యె. ౪౯.

ఆ. కర్ణములనెకుంభ ♦ కర్ణుండనంగాను | సాగ్ధకాఖ్యనతఁడు ♦ జరగునమ్మ
తక్కునవయవముల ♦ యెక్కునతద్దేహ | దైక్ష్ణ్యమెటుంగలేక ♦ దానిబట్టి? ౫౦.

కం. తుదకాయమనైజంబది | తుదముట్టఁగనత్కుమారు ♦ స్థూలోదారు
నృదయునిభీషణనామకు | ముదురునఁగనెనమ్మతండ్రీ ♦ ముదమందంగఁ. ౫౧.

కం. పదిమొగములచినరావణుఁ | డదయుండయికాముకతకు ♦ నారంభింపఁ
బదిలముగహరుఁడునిలిపెం | గదసింహశమందునతనిఁ ♦ గలఁడిష్టచటఁ. ౫౨.

చం. బలఁగముపెంపునొందుడును ♦ బల్లిపిశేషముఁగాఁచియతఁదాఁ
జలమునదేవనాయకుల ♦ జజ్జరచేసిజయించివాఁకి
న్నిలువగనీడనికనగు ♦ నిర్వృతియేదియుఁగల్గనీయాడీ
యిలఁగలవారువానివిన ♦ నేభయమందెదరెట్టిశూరులుఁ. ౫౩.

కం. సుతులంతకంఠెబచియురు | హితిమంతులుబంధులెల్ల ♦ నెచ్చినధీరు
ల్లతపడిరికోట్లకొలదిగఁ | బతికంఠెనుగ్రూరమతులుఁ ♦ బాపులుసీతా. ౫౪.

కం. అనిభయదములగువితలు | చనువునయతివర్యుడనఁగఁ ♦ జక్కగవింటిం
గనుఁగొంటిఁజెన్నరావణు | ఘనులగుతద్ధితులఁబాప ♦ కర్ములనెల్లఁ. ౫౫.

కం. అప్పుడతలఁచితి నెదలో | నప్పురమేశాభయతివ ♦ రాలాపంబు
చ్చెప్పినయంతయుఁగన్నులఁ | గుప్పినయట్లయ్యెనెల్లఁ ♦ గొనముట్టెఁగదా. ౫౬.

ఉ. ఇప్పుడునెమ్మదిందలఁతు ♦ నీచినరావణుఁడిద్ధవేదము
ల్లాప్పుగనేచియీశ్వరునిఁ ♦ గూర్చిభజించుచునుండినైజమా

చొప్పుననీడ్వనిర్దయుడు ♦ శుంభయునయ్యెసహస్రశక్తుడి
 ట్లెప్పుడొరేగముజ్జగము ♦ లేమొనరించునొయంచునిత్యముకొ.

౫౫

తే. ఆతడజ్ఞానిమాఘండు ♦ నంటవింటి. | నట్టివానికిఁజెడుబుద్ధి ♦ యంటియెతగు
 నేలనోసాగకున్నది ♦ యెసఁగ నేని | పట్టచరమా నెనామును ♦ ల్పలికిరిట్లు. ౫౬

మూఢమూర్ఖ తారతమ్యములు మునులు చెప్పట.

చం. తెలియనివానికెద్దయినఁ ♦ దెల్పుగఁవచ్చునదేయొనర్చెడిం
 దెలిసినమూర్ఖునిందెలియఁ ♦ దేర్పగఁధాతకుధాతృతాతకుం
 గొలఁదికిమీఱుఁజెప్పవినఁ ♦ గూడఁడుకూడినఁజేయఁడింకఁదా
 బలుశ్యతిరేకముల్వలుకుఁ ♦ బట్టినదేయొనగూర్చుచుంజెడుకొ.

౬౦

కం. తెలిసినవినుఁదెలియమివినుఁ | దెలియక తెలిసినదనికొనఁ ♦ దివురువినకయే
 మెలఁకుననిదురనుఁబలికెడిఁ | బలుకఁగఁదలఁపనినిదురను ♦ బలుకు నెపిలునకొ. ౬౧.

ఆ. మూర్ఖుకంఠెఁజాల ♦ మాఘండుమెఱుగమ్మ | మొదటినుండికొంత ♦ కుదిరికఁగన
 దెలియకున్నదేనొ ♦ తెలియనెతెలియదు | తెలియునెఱిగినంతఁతెల్లముగను. ౬౨.

ఆ. ముందెకొంతతెలిసి ♦ మూర్ఖుఁడుకాఁజెల్లు | వానిమొదలెఱుంగ ♦ వశముగాదు
 వెనుకయత్తుమెపుడు ♦ కొనసాగకుండున ♦ ట్లనువుగాదుబోధ ♦ వినకగొనుగు. ౬౩.

ఉ. కావుననావిధాతమును ♦ నైకొనిపోయియిఁకేమెఱుంగనీ
 కావలఘారదేశమున ♦ నల్లసహస్రముఖున్వసింపఁగాఁ
 జేవయుభోగముల్లుదముఁ ♦ జెందగనాడ నెయానవెట్టితా
 నావిధిపట్టినిల్పుటనె ♦ యంతటివాఁడునబాధకుండగుకొ.

౬౪.

తే. అట్టిధాతయెతానుద ♦ శాస్యుఁగనెడియప్పటికెవాఁడుమితిమీటి ♦ యయ్యెదపసి
 వానికోరినవెల్లను ♦ దానొసంగెఁ | గానితనపల్కువినఁడని ♦ మానెనననె. ౬౫.

ఉ. దుష్టుఁడుధూర్తునాఁబెరిగి ♦ దోర్బలమెల్లజగత్త్రయంబున
 న్నుష్టముఁగూర్చుచుండుటకె ♦ నాఁటికినాఁటికిఁబేర్చిచేర్చుచుం
 గట్టములంబుధుల్వడయఁ ♦ గానొనరించెదురాత్తుడంచునే
 స్పష్టముగాజగంబులనఁ ♦ జచ్చెనుబొచ్చెమెశాశ్వతంబుగకొ.

౬౬.

ఆ. అటవినుండువ్యాఘ్రు ♦ మటనుండుచందాన | భయదుఁడైయుఁగంటఁ ♦ బడఁడువాఁడు
 జనునిమాంసమొకఁటఁ ♦ జవిగన్నవిడనిశా | ద్దూలమట్టిగడుసు ♦ దుడుకువీడు. ౬౭.

- కం. వాఁడైననొక్కమాతెది | చూడబడనైనవిడునె ♦ చొన్నియురులలో
వీడకపట్టినసింగము | జూడన్వాడుండునాడె ♦ జనరేరటకున్. ౬౮.
- సీ. మునుబుక్కురద్యీప ♦ మునవిశ్వకర్తతా ♦ గల్పించెనాలుగు ♦ ఘనపురములు
సురపతిశమనులు ♦ వరుణకుబేరులు ♦ వరుసగానవికొని ♦ మురియుచుండ
దన్మగ్యశిఖరిపై ♦ ధాతవానిన్నిల్పె ♦ గనబడకవిడిచి ♦ చనిరివారు
కాననచ్చినవెంటె ♦ దానంటువాడని ♦ మేలయ్యెవాడవే ♦ యేలునిపుడు
వేటెజగముండునందుండ ♦ వీరులనుచు | దెలియనంతగవాడుండ ♦ మెలపెధాత
మాదృశులమైనగనబోము ♦ మర్నముడిగి | రేగునోరగనెటకువా ♦ డేగునొయని. ౬౯.
- తే. బలిసిరిపుడటఁగోటుల ♦ కొలదివిత | తనువులొప్పెడిక్రూరులు ♦ దనుజవరులు
వానియాననెయటువీడె ♦ గానఁడేడు | జగమునకునద్దిశ్రేయమై ♦ నగతియయ్యె. ౭౦.

శ్రీరాముడు సహస్రముఖునినైదండై త్తనిర్ణయించుట.

- కం. అనివారునలుకఁగావని | ఘనుఁడారాఘవుఁడుపలికె ♦ గాలంబెల్లం
జనవలయునిట్లైనాఁగా | నొసగూడునెయెప్పుడేమి ♦ యుద్ధృతియగునో. ౭౧.
- ఆ. పాములింటనున్ని ♦ పట్టుఁగన్ననుమూత | పెట్టిపాలువోసి ♦ పెనుచుచున్న
నెంతకాలమట్టు ♦ లేమరకుందురు | తప్పివచ్చెనేని ♦ ముప్పదిచ్చు. ౭౨.
- కం. ఘనసాత్వికులకుఁగోపం | బొనగూడదుకూడనుండ ♦ దొకక్షణమైన
న్దనతామసులకుశాంతం | బొనగూడదుకూడనుండ ♦ దొకక్షణమైనన్. ౭౩.
- ఆ. కాననమ్మరాదు ♦ కల్మషాత్ములుదైత్యు | లట్టివారుమీటి ♦ యట్టులున్న
బుట్టిముంపకుండె ♦ యట్టేరేగిననెట్టా | యన్నభూతనూజ ♦ యనియెనిట్లు. ౭౪.
- కం. పదివదనములయదయునా | పదలనుబడియుంటఁజేసి ♦ భయమొదవెడినా
పదిపదులపదులమొగముల | మదునెవదలపంగఁగాన ♦ మక్కువయుదగన్. ౭౫.
- ఆ. మున్నువిన్నవన్ని ♦ విన్నవించితినని | సీతపలుకమిగులె ♦ శ్రీతినొంది
రామచంద్రవిభుఁడు ♦ రహిమెచ్చెజానకీ | దేవియట్టివీరు ♦ దెల్పటకునె. ౭౬.
- వ. అంతసభాసదులకెల్లరకుండనయుల్లాసంబువెల్లడించి యల్లది వారికినింబల్లవించి
యల్లనవెల్లివిరియఁగనఁదనశౌర్యగాంభీర్యదార్యంబులుతెలియనిట్లనియె. ౭౭.
- చం. పటిమముఁగాంచియంతటిప్ర ♦ భావముగల్గుటవిష్టవీగియా
కుటిలులటుండవానిహిత ♦ కోటులుమేటులునుండభూమికా

రేటములునిత్యముల్కలుగు ♦ రాజులువ్యర్థులుకారెయెగ్గఁగా

దిట పుఁగెడంకతోనరులఁ ♦ దేర్చినసేజగముల్పుఁగింపదుకా.

౨౫

ఆ. కానదాడివెడల ♦ నూసుటేయుక్తము | మానఁదగునేయంత ♦ వానివిన్న

నకటమనయుపేక్ష ♦ హానికల్గినదాన | నఘముమనిదెపుట్టు ♦ పఫలదమిక.

౨౬.

కం. అన్నాల్త్యేణభరతా | పిన్నాశత్రుఘ్నహనుమ ♦ ప్రియసుగ్రీవా

విన్నారలేవిభీషణ | యన్నంతయుజాంబవంత ♦ యంగదసచివా?

౨౭.

కం. ఎల్లియకదనపుబయనం | బెల్లరకునుదెలియనేయుఁ ♦ ఁడేగెడిభేరు

ల్బల్లిదుఁడువాఁడుకావునఁ | గొల్లలుగాపాధనములఁ ♦ గూర్చికొనుండీ.

౨౮.

కం. వనితాదళముఖుతోనేఁ | బెనఁగుటఁగనవైతి విద్ది ♦ ప్రియపడినీపే

పనిఁబూన్చుదానవైతివి | ననుఁగూడియెరమ్మనుటయె ♦ నాయముకాదే?

౨౯.

ఆ. అనఁగననియెసీత ♦ యధిపయేరాకున్కి | కూడునెట్టులింత ♦ చాడిచెప్పి

ఫలముతుదకునందఁ ♦ గలదాననేనైతి | ఇత్తుఁగాంతుసర్వ ♦ మత్తటినన.

౩౦.

వ. అల్లభావగర్భితవచనంబుదెలియుద్వర్జ్యయైనను దెలియవలనుగలుగమి నల్లయథ్ఘాంతరం

బరయుకంటె నథ్ఘాంతరంబరయఁబూని.

౩౧.

కం. మునులారమీయనుగ్రహ | మునవానిన్నిగ్రహింప ♦ మునుకొననెఁతుం

గనులారఁగనఁగఁజత్తురె | పనికలిగియిఁకెటకొపోవఁ ♦ బయనమగుదురే.

౩౨.

చం. అనియనురామచంద్రునకు ♦ నమ్మునివర్యులుసత్యవాక్యులి

ట్లనిరిమహాత్మమీరుతగు ♦ నప్పుడెనిర్భయతందదాహం

బునఁగనకున్నవానినిఁకఁ ♦ బొంతకుబోయికనంగనేర్తుమే

జనకజయేతగుంగొఱత ♦ సవ్వడియొప్పునేవత్తుమేమనాకా.

౩౩.

తే. అందఱుత్సాహులైమహా ♦ నందమంది | యెల్లియనిఁటికిప్పుడ ♦ యేగకనుచు

నిమిషమేడుగఁగడపుచుఁదమకపడఁగ|నంతనానాఁడుభౌస్కరుఁడస్తమించె. ౩౪.

సూర్యాస్తమయ వర్ణనము.

తే. దూరదేశమునందున్న ♦ దుష్టశత్రు | నుక్కడంపంగఁగాల్చిన ♦ యుక్కుగుండు

గ్రక్కుననుపైచెరాఘవుఁ ♦ డెక్కువెట్టి | యనఁగనపరాభిలోబడె ♦ నర్కుడపుడు.

- కం. నాకులజులునాశమ్యుడం | నాకొమరుడునింకగలుగు ♦ నానావీరు
కద్రోహులద్రుతురు | పీచగనుడనుచుదివినన ♦ వేరవిపలుచెక్. ౧౨.
- సీ. భయమెటుంగనిచిన్న ♦ ప్రాయంబునందన్న ♦ ఛాయమీఱినబాల్య ♦ సమయచిహ్న
తరుణత్వమంతకం ♦ తకుధాటిగానొప్పు ♦ నడుగులంటగనచ్చె ♦ నడఁగియడఁగి
అట్టిదేయంతలో ♦ నలుసెక్కిమీఱంగ ♦ మెల్లగామొదలిడి ♦ మిగిలెఘటిని
తానంతయున్నతి ♦ గానంగదద్దళా ♦ హీనమైనేలంటి ♦ రోతగడిని
పైగనెదురెత్తు గాబోవు ♦ బరపథమున | దనయకలుషతకోపని ♦ తామసమున
నీట్టిదిల్లాలుపెడడన ♦ ముట్టిపడియె | బ్రదుకరోతనివాద్దిలో ♦ బడెనినుండు.
- సీ. ఎప్పుడునెదుటనే ♦ యొప్పుచుండిననతి ♦ పరిచయమునజుల్క ♦ పఱతురనియె
తనధాటిననిశంబు ♦ గనకనగ్రాగిన ♦ బులుకరించుటనండు ♦ కలతనియె
పటిమఁగాంచినపర ♦ స్ఫురమోహనశముల ♦ నాండునుమగలెగ్గు ♦ లందురనియె
ఒక్కఁజేతీటున ♦ నెక్కువమెఱసిన ♦ జొక్కిడిఁడనీవి ♦ తక్కుచనియె
ముప్పుత్రిప్పులబడ్డట్లు ♦ మునిగితేలి | పోయినచ్చుచునుండెడి ♦ మాయలాడు
సర్వకాలమునొకరీతి ♦ జరుపువాడు | నాడునట్లుతెమునైడి ♦ జాడఁబోయె.
- సీ. ప్రాగంగననుజేర ♦ బల్బిమసతిజేర ♦ బరికింపుఁడీవిత ♦ భానునంత
ఘనుడయూరకయెఱ్ఱి ♦ గాఁగనుపించెడి ♦ నిసుమంతయేధాటి ♦ రొసంగదరయ
జగములేలంగను ♦ సాగించితీక్లంబు ♦ స్వచ్ఛంబుగానుండు ♦ సరణిఁగనుండు
ఎంతటివారికి ♦ నంతఃకరణశుద్ధి ♦ చాఢ్యతకొలఁదని ♦ బట్టియుండు
బైటికినిమంచిగానన్న ♦ మాటలనుచు | బ్రజలమాడ్చెదరధికార్లు ♦ పటిమమెఱుగ
నింటఁగనవచ్చువారల ♦ బంటుతనము | భూకరింపొంకతగుబ్రభ ♦ వోయియుండ. ౧౩
- కం. నిశ్చింతగమెఱయంగనె | బల్బిమదిక్పద్మగంధి ♦ పతితనుజేరం
బళ్చాత్తాపమునొందెన | భశ్చంపకగంధితమము ♦ పొఱినదగుటక్. ౧౪.
- తే. తనదుపద్మనిజాతికి ♦ తరులఁగనఁగ | దనపతిత్రతధర్మంబు ♦ తలఁగుననుచు
విభుండుడేశాంతరంజేగ ♦ వికసనంబు | భ్రమలకాస్పదమగునంచు ♦ గమలమొగిడె.
- కం. శూరుండుపైఁగావుండిన | గ్రూరులబారులనుబడక ♦ కూర్చిఁదిరుగనొ
జారిననాతండుూరుల | జేరులెతగునంచుంబనులు ♦ సేరనెటవులక్. ౧౫.
- అ. వేవెలుంగునండ ♦ విజ్ఞపిఁగుటఁగని | కటికితామగుండు ♦ క్రమ్మపచ్చు
గండుపోదమనుచు ♦ నొండొంటిఁబిలుచుచు | నుండుపట్లఁజేర ♦ నండజములు. ౧౬.

- కం. కనగనరాజకసమయం | బననైగాధాంధకార ♦ మంతటనిండె
 స్వసులుత్తములందభయం | బునుగ్రూరులురేగిహాని ♦ పొనరింపంగె. ౯౭.
- కం. రవివోయితెలుపవచ్చిన | దివిజాలెకాబోలుననగె ♦ దేజరిలెంబై
 ననశోభలనుడులచ్చెరు | వపువీడకరేయియెల్ల ♦ నట్టుతెనిల్వె. ౯౮.

చంద్రోదయాస్తమానవర్జనము.

- ఉ. కాలినగుండురాముడట ♦ కైకొనియేయనటున్నదంతయుం
 గాలిచెనద్దిదానిపొగ ♦ గాఢగునీతమమిద్దితీర్పమిం
 జాభయానహంబనుచు ♦ జక్కనితెల్లనిగాజుకుప్పెలో
 నోలినిదీపమాన్చి సుర ♦ లుంచిరనన్యశిశూర్పునందగె. ౯౯.
- సీ. మిత్రుండుతననైజ ♦ చిత్రదీప్తులుసూపె ♦ జగమేమియగడొంది ♦ దిగులుపడునొ
 అంధకారముపెను ♦ బంధకమైమీటె ♦ జంతుజాలంబెంత ♦ చింతపడునొ
 క్రూరజంతువులును ♦ బోరులుజారులు ♦ మీలుదురేడనే ♦ మేల్మీచెడునొ
 తాపంబులిన్నిట్లు ♦ తాలిమిచెటుపంగ ♦ నోచకజగమెట్టి ♦ యూహపడునొ
 చల్లచేయకయుండిన ♦ సరసతచెడు | నమృతమయుడంచు నేనున్కి ♦ వ్యర్థమగును
 వేగబోనంగవలెనంచు ♦ నేగుడంచు | గతినిజం ద్రుడుగాన్పించె ♦ గగనమందు. ౧౦౦.
- తే. పూర్వదిక్కాంతసంతోష ♦ పూర్ణయయ్యె | వల్లభుండట్లుచల్లని ♦ వాడుచిక్క
 డాబుకొనముందుగానుగు ♦ లాబిచీరె | యంతలోడలివల్వయు ♦ నమరగులికె. ౧౦౧.
- సీ. చొక్కిజంతువులును ♦ షష్ట్యన్ధునజెంద ♦ హాయిదానొనగూర్పు ♦ నలరుచుబయి
 సాగుసంతతులనే ♦ చల్లగానుఖపెట్టు ♦ శిష్టరక్షణమది ♦ శ్రేష్ఠమనుచు
 చోరులనరికట్టి ♦ పాఱినీయడుకాలు ♦ విరహులజారుల ♦ వెతలఁబెట్టు
 దుష్టశిక్షణమువి ♦ శిష్టధర్మంబని ♦ సర్వదాతాజేయు ♦ జగమునందు
 చంద్రుడగుతానుశ్రీరామ ♦ చంద్రునందు | గొనకుసామైనజేయక ♦ గుణముగననె
 యనుచునెట్లైనదోషక ♦ రాశ్యచోలగె | జూచుగానికళంకేకి ♦ జొప్పుడెడినె.
- కం. కుముదంబులువికసింపగె | దమముగుహార్చారబౌర ♦ దారాపతులుం
 దమితోజితపడుటొప్పుగ | నమలశశాంకుండునభము ♦ నందలరాచె. ౧౦౨.
- సీ. గురుపత్నిగూడిన ♦ గుణహీనుడంచును ♦ దనునిశాచరుడంచు ♦ వలపజగతి
 కొమరుడంతబుధుండు ♦ కూర్మిదాగన్నను ♦ బరమశత్రుగఁదన్ను ♦ నెరపుననియొ
 అందఱుదారల ♦ నమరిచికొన్నను ♦ నందుసాముఁద్రుండ ♦ రందఱనియొ

రహిణీజనులల్ల ♦ వేదనబడితన్న ♦ దూఱుచుండఁగఁజని ♦ దుడుకుగనియో
రాజుతానైననొక్కింత ♦ రద్దినడ్డ | లోపముండుటనులుకెత్తి ♦ యోపమాలి
యేమితోఁపకవార్ధిలో ♦ దామునుంగ | నఘములెడఁబాయునవిశశి ♦ యరయుచుండ.

సూర్యోదయ వజ్రనము.

- తే. మక్కువలఁజిక్కిసతిపతు ♦ లక్కటింకఁ | దక్కువంబడెదక్కనీ ♦ డెక్కడిదిది [మె
నిక్కియెక్కెడిజూడుండ ♦ మ్మక్కయనుచు | వెక్కసపులెక్కననవేగు ♦ చుక్కపొడ
- ఆ. ఇనుడువచ్చుచుండ ♦ నింకనునిద్రొత్తె | సమయకృత్యములను ♦ జరిపికొనక
యనుచు నెఱ్ఱిపాటి ♦ యాగ్రహమునమీటి | యుండునాఁగనరుణుఁ ♦ డుదయమయ్యె.
- సీ. ముగురుమూర్తులకును ♦ మూలమానీస్వామి ♦ ముఖ్యమీనయమను ♦ ముచ్చటకునొ
కొంకకలెండిశుఁ ♦ గొండాడికొండికఁ ♦ గొఱనూనఁబొండను ♦ గుఱుతునకునొ
ముప్పొద్దులీశుని ♦ గొప్పగాధ్యానించు ♦ టొప్పుసుండిశుని ♦ చెప్పటకునొ
ఆదిమధ్యంబుల ♦ కైక్యమంత్యంబెన్ను ♦ దీటొక్కఁజేయెడ ♦ దీర్ఘమననొ
కొక్కొకొకొయటంచును ♦ నొక్కినొక్కి | యంతటనుజెప్పుఁగాల్గ్గా ♦ సంతతులది
బహురహస్యముగలమేటి ♦ పల్కటంచు | నమ్మకంబుగబుధులుందు ♦ రమ్మెయిగన.
- చేరి. తెలతెలపాతెలెండనుచుఁ ♦ చెల్పఁగనోయదికాదుమావలెం
దొలితొలిసీశుఁబ్రార్థనము ♦ దొడ్డరనంబునుబూనిఁజేసిమీ
కలపలుకార్యముల్గనఁగఁ ♦ కైకొనుండంచెటిఁగింపనూననో
కలకలశాదమండజని ♦ కాయముచేసెడి నెల్లదిక్కులన్.

౧౦౮.

- సీ. బ్రాహ్మణోత్తములేగి ♦ పొలునేఱులలోనఁ ♦ గడువడిమున్గియ ♦ ధ్వజంబులొసఁగ
కులకాంతలెల్లరు ♦ స్థలపారిశుభ్రంబు ♦ నొనరిచిచిత్రించు ♦ పనులమెలఁగ
శందిమాగధపంక్తి ♦ పలెనువిద్యాధులు ♦ పలువిధగ్రంథము ♦ ల్పఠనచేయ
పెలివాటిజగమెల్ల ♦ వెలసినసంతోష ♦ ముననున్నయాసన్ను ♦ గనఁబఱపఁగ
మూర్తియునుడుగ్రహాధిపుఁ ♦ డార్తిహరుఁడు | వచ్చిచేరునొవినఁగన ♦ నిచ్చఁగనునొ
యెట్టులైననుదగినవొ ♦ నట్టిపనులనుండనందఱుభాస్కరుఁ ♦ డుదయమయ్యె ౧౦౯.

- కం. మందలుగొనురక్కసులను | జిందరవందరగఁజంపు ♦ శ్రీరాముండీ
మందేహులవిడిచెన్న | న్నుండవులఁగనంచునుండు ♦ నులుసుఁగొనుఁగదా.

౧౧౦.

- తే. కానఁగిరణమ్ములునుదీప్తి ♦ కానరాక | న్యూనతనబుట్టుతోపమ ♦ నూనమగుట
గనఁగముబ్బడియాకృతిఁ ♦ గొనియడంత | యెఱ్ఱివాటిశబ్దకృవో ♦ యినటులయ్యె.

అ. అంతథాత్రిదేవ ♦ తాఘ్యబిందువులను | రామబాణములను ♦ రహటువాసి
సతత మొప్పునండ ♦ జతనుండస్థుతినిండ | సంతసించి తెలుపు ♦ సరణిబరగె. ౧౧౨.

తే. మృగమదంబుండలుగజేసి ♦ మెల్ల నేయుఁ | బద్ధినీకాంతలేడుఁగా ♦ భానుఁడన్న
విధముననభృంగములుపడు ♦ విడలునపుడు | తామరసమునమధువును ♦ దమినిగ్రోల.

కం. కరములగిలికించెడినో | యొరులెఱుఁగకయుండనైగ ♦ లొడ్లొనరుచునో
బిరబిరవిరిసెడిసరసిజ | ధరణిందాదగుచునింగి ♦ దరణిపరగనే. ౧౧౩.

చం. ఇటులనుబ్రాచిదోపఁగను ♦ హేళిరఘూద్వహ కాల్యకృత్యసం
ఘటనముగాఁగనాపతిస ♦ గౌరవరూఢిమనఁబుసక్కనే
యుటతమిసెమ్మదిందలఁచు ♦ టొప్పుఁగనింకొకభానుమండలం
బటులబ్రశస్తధీధతుల ♦ హాసునఁబుప్పక మేగుదేరఁగె. ౧౧౪.

శ్రీ రామాదులు పుష్పకారూఢులై దండు వెడలుట.

ఉ. దండునుయోధవీరులును ♦ దంతులుఘోటకములగఁబులు
ద్దండపరాక్రమోద్యమని ♦ దానమేధైర్యముదానశౌర్యము
న్దండిగనొప్పునుత్సుకత ♦ దాననటీనుడుముప్పిరుల్లొన
నైండుగనిబృడించెనటు ♦ మీతినపుష్పకమెక్కఁగల్గుటె. ౧౧౫.

కం. రామాజ్ఞమునులుబలములు | భౌమామణియోధవరులుఁ ♦ బౌరులలోన
స్వామాన్యపురుషులింతులు | సేమానఁగనెల్లవార ♦ లెక్కిరిపతియుఁ. ౧౧౬.

తా. అంభోధిధ్వనులైకృతముంగనఁగబ ♦ ల్హర్యక్షముల్వారది
క్కుంభీద్రంబులుఘోంకృతుల్ప్రతులిడ ♦ స్తోరానిపృథ్వీద్యసం
రంభోత్సాహముతెల్పుభేరులొకటం ♦ బ్రభ్యాతరామప్రభా.
గాంభీర్యంబులునెల్లడింపబలము ♦ ల్ఘట్టించుపుష్టింగనె. ౧౧౭.

తే. అంతఁబుష్పకమల్లన ♦ నరుగలేవఁ | బౌరనారులుహారతు ♦ లీరహిఁదగి
పేరులేఱిఁగినవారలు ♦ పెరలకెఱుక | పలుచుచుంజూపిచెప్పుంగఁ ♦ బరగిరిట్లు. ౧౧౮.

స్తో. రామురాక్షసహంత ♦ రమణినిగంటిరే ♦ యింద్రజిజ్ఞయలత్కు ♦ కేంద్రుఁగనుడి
భరతశత్రుఘ్నులు ♦ పరగెదరల్లదె ♦ మునులందొత్కొకగుమి ♦ గొనిరికనుఁడు
అలలోకబలపుత్రుఁ ♦ డతఁడెలంకఁగాల్చె ♦ నావానరేశుసు ♦ గ్రీవుఁగనుడి

వాఁడెమందోదరి ♦ నీడిచినంగడుం ♦ డాజాఁబవఁతుఁడౌ ♦ నపరహానుమ
అసురులనుదప్పఁబుట్టిన ♦ యావిభీష | జాఖ్యునలునీలునాసుషే ♦ జాదిఘనుల
నలసుమత్రనినైన్యాధి ♦ పులఁగనుండి | వేఁగజయమందిమరలదీ ♦ వింతమమ్మ.

వ. అనిమహోత్సాహంబులఁబల్కఁగాంచిరికం దాము కామినులైనందున నటువోనోమరై
రనికొనిరేకాని యొక్కరును దూరపుఁబయనంబనియొ క్రూరరాక్షసవీరసంగ్రామా
రంభముగదా యేరీతినగునొయనియొ శంకింపనైనఁదలంపరేలన. ౧౨౧.

కం. జనపతియండయేమేటిది | యినుమిక్కిలియాంజనేయు ♦ నెసకంబెసఁగుం
జనువారెల్లరుసుఖముగఁ | జనుదెంతనుపల్కెవేటు ♦ చక్కటులున్నే. ౧౨౨.

తే. కనఁగనొనంతదవ్వును ♦ గాంచుచుండి | యాగఁబౌరులుపుష్పక ♦ మేగవేఁగఁ
జేజరిల్లాడిపుష్కర. ♦ ద్వీపముఁగని | నిలిపియంబరమునఁబతి ♦ నలికెనిట్లు. ౧౨౩.

శ్రీరాముండుపుష్కరద్వీపమునువర్ణించుట.

నీ. కనుఁడిపుష్కరమిది ♦ కనకాద్రినిరసించుఁ ♦ దనసువర్ణచ్ఛాయ ♦ ఘనముగాఁగ
మహినొప్పుభానుని ♦ మండలంబోయను ♦ రీతినిశోభిల్లు ♦ భాతిగరిమ
క్రిక్కిరిసినమేటి ♦ రక్కసులైక్కండ్రు ♦ నెక్కినస్వర్గంబుఁ ♦ డక్కుగఁగొను
వైకుంఠకైలాస ♦ వర్ణనీయకౌన్నత్య ♦ మీలంకనొకఁక ♦ కెనయదగునె
అలయయోగ్యకుసింహళ ♦ మనుఁబదింత | లిద్దినూటంతలగులంక ♦ ముద్దనకును
అగునునాయమెముఖమొండె ♦ తగునునాకు | వానికాఁబడివేయాయె ♦ పీనికరయ

కం. చక్కగవట్టువుగాఁదగి | యొక్కధరాధరమునఁడుమ ♦ నొప్పుంగాన
ల్లిక్కులఁజక్కనిపురములు | మిక్కిలిశోభిలనెసఁగ ♦ మెఱియఁగనుండీ. ౧౨౪.

తే. నడిమిచక్కటినొప్పెడి ♦ నగమునండఁ | గడిదిపురమెప్పురాక్షస ♦ ఘనుఁడటుండు
ఘణములోదాచుచక్రిమైఁ ♦ బరులకలవి | కానిదశమండియగుఁబుష్ప ♦ కంబుకలిమి

ఉ. నాలుగుపట్టిణంబులకు ♦ నాణెములౌమణిగోపురంబులీ
శాలయశైలపుంబురికి ♦ నొనలుదిక్కులనొప్పుద్వారము
ల్పలులుమూలలుంగలిగి ♦ చొకములైదయికూడియొక్కటౌ
లీలనుభిత్తిస్వర్ణరస ♦ లేపితమైతగుదార్థ్యమెచ్చుగాక. ౧౨౫.

ఉ. ఎన్నికఁగన్నసౌధముల ♦ యెచ్చటులుంతమగారసంతతు
ల్లన్ననుజిన్నదొక్కటియుఁ ♦ గానఁగరాదెయిదేమిచోద్యమౌ

- యున్న తదేహులౌదితిజా ♦ లున్నికివార్విహరింపఁబూన్కికిం
దిన్న గనుండనీగరిమఁ ♦ దేజరిలుంగననద్భుతంబుగాఁ. ౧౨౮.
- కం. ఏవాడచిలుకయాపలు | కేవాకొనునన్నయట్టు ♦ లిదియారయుఁడీ
చేవనుఁజీవినినున్నతి | నేవెలయునుజంతువితతి ♦ యెల్లతరువులుఁ. ౧౨౯.
- శా. ఉద్యానంబులనూనపుష్పఫలర ♦ మోద్భిజ్జముల్లట్టమై
చోద్యంబైమితిమీఱునున్నతములై ♦ చూపట్టనొక్కొక్కెడ
నేద్యంబులైనగట్టులట్టియరుగు ♦ ల్విస్తీర్ణముల్వారికి
హృద్యంబుల్విహరించిశ్రాంతిఁగొనఁగా ♦ నేర్పడ్డవౌజూడుఁడీ. ౧౩౦.
- శా. కాసారంబులుగంటిరేయవిమహా ♦ గాంభీర్యముల్పార్థము
ల్పాసాదంబులపాంతఁగొన్నియుఁన ♦ ప్రాంతంబులంగొన్నియు
హ్లాసోల్లాసవిలాసవేషములన ♦ ద్యౌడైత్యభామామణు
లైసింగాంచినవారుడిగ్గుటకుసౌ ♦ పానంబులేర్పడ్డవౌ. ౧౩౧.
- ఉ. మున్నలలంకలోనొకటి ♦ ముద్దగునీలముఁగంటిరావణుం
డెన్నికదానిపైఁగడుగు ♦ నెక్కిపదంబులనంగవింటిని
శ్లేన్నఁగరానిలెక్కఁదగు ♦ నీడఁగొలంకులజాడఁగంటిరే
యన్నలవస్త్రశుద్ధిదితి ♦ జాంఘులక్షాశనకర్మలందగుఁ. ౧౩౨.
- పీ. సికతామయంబెల్ల ♦ సీమయైభూసార ♦ పటిమచేసస్యము ♦ ల్పరగుఁగనరె
పెనునృక్షములభౌతిఁ ♦ బెఱిగియామోకలు ♦ దండిగాఁబండునే ♦ ధాన్యమొక్కొ
తిన్ననిజతరదీ ♦ ప్రినిగన్నవారికే ♦ కూడినవైయుండుఁ ♦ గూఁటికెన్న
మత్తేభములకంటె ♦ నెత్తునత్తువలొప్పు ♦ క్రొత్తవాపసులుండు ♦ మొత్తములుగ
గజములల్లవెకనుఁడున ♦ గంబులట్లు | హయములొప్పడిసౌధంబు ♦ లంతలచట
స్యందనంబులుగాబోలు ♦ చాలసాగి | శిఖరగతకేతనములివె ♦ చేరుమనల. ౧౩౩.
- చం. పురములవీధులంగనరె ♦ పుష్కరణుల్పగముల్వనంబులుం
బురములునుండఁదావుతగి ♦ పుష్కలమైనవిశాలమొప్పెడుం
దరిఁదగుసౌధపంక్తులను ♦ దైత్యవధూటులుచీతీతత్సుభట
స్వరములబల్కుఁగానెదుటి ♦ హరువచింతురువారికేతగుఁ. ౧౩౪.
- కం. అదివారికొకవిశాలమె | పదములదైన్యమునఁజూచి ♦ పాదమువెట్టం
బదిపండ్రిండదుగురెయగుఁ | గదమననరులకునునడవఁ ♦ గాజామైనఁ. ౧౩౫.

సీ. అలసింహశద్వీప ♦ మందొప్పునగరులీ ♦ చాయసేవకగృహ ♦ సమములగు నె
అలంకలోనుండు ♦ చాలవనంబులీ ♦ నేలనొక్కపొలంబు ♦ లీలకగునె
అందలిమణిగోపు ♦ రాట్టాలకంబులిం ♦ దందటియిండ్లకు ♦ నమరుగనరె
ఆరావణాసురు ♦ నా రాభటముఖవెల్ల ♦ నీడనెల్లరకుండఁ ♦ గూడుసుండి
కనుడుకనుడదెయటనటఁ ♦ గలదితిజాల | స్త్రీలఁబురుషులవారున్న | లీలలెల్ల
కొందఱుద్యానవనములఁ ♦ గొందఱుగ్గ | సరసులందుండ్రుకొందఱు ♦ సరణిగనుడి.

చం. పదితలలున్నవాడొకఁడె ♦ బంటట రావణుడీడఁగెందురే
పదులిఱుమూళ్లుమూళ్లయిదు ♦ పంక్తులుదీటిముఖంబులొప్పుగా
మెదలెదరెందరోకనుడు ♦ మేడలనిండ్లనికెందఱుందురో
యదయులవీరు రావణుని ♦ యంతటికూరులుఁగాకయుందురే. ౧౩౭.

కం. అతికాయమహాకాయలు | జతపడిరొకయిద్దఱుండు ♦ సందడిగొనియిం
దతితమమహాత్మాంగుల | మితముగఁగాన్పించెయింక ♦ మేటులటండఁ. ౧౩౮.

సీ. సర్పసృష్టికరోమ ♦ సంజ్ఞలేపడయుచు ♦ నెన్నికగాఁగొంద ♦ తెసఁగిరాడ
అట్టిచ్చిల్లులుగని ♦ పట్టిపేర్లీడుటకు ♦ ననువుగాదీడనె ♦ ట్లనఁగవినుడు
సర్పసృష్టికఖడ్గ ♦ సన్నిభంబులెసర్వ ♦ రోమంబులిటఁగల ♦ తామసులకు
ప్రత్యేకమొకరికిఁ ♦ బరగవుతెగలుగా ♦ నందటికవియొప్పు ♦ ననువుసరణి
దీర్ఘములుసర్పములయట్టు ♦ తీరియుండు | చుట్లుగొన్నవితేల్లకొం ♦ డ్లట్లుతగును
నిక్కియున్నవికత్తుల ♦ లెక్కకగును | అన్నివిధములునందటి ♦ కున్నవెకద. ౧౩౯.

ఉ. మేనులెఱుంగకుందురదె ♦ మేటులుకొందఱునాఱుచుండఁగాఁ
జానలువారియెత్తునకు ♦ సత్తునకున్సరిపడ్డవారలై
పూనికఁగొంచుబోదురదె ♦ భూతములన్నవిధానఁగాననౌ
నేనరులైనవీరిగన ♦ నేపడిచత్తురునిల్వనేర్తురే. ౧౪౦.

కం. అల్లదెయద్యానంబున | వెల్లగిలంబడియెనొండు ♦ వేదికపైనం
గొల్లగద్రాగెనుగాబో | లెల్లయెడల్దఱుగవంద ♦ యేన్లులబరువౌ. ౧౪౧.

కం. పిల్లలయాటలుగన్గొనుఁ | డల్లరికొండొరులుగ్రుద్దు ♦ లాడుకొనంగా
మల్లడిగొనుజగమెల్లను | మల్లకులునుమల్లులైన ♦ మార్కొనఁదరమే. ౧౪౨

ఆ. వారిమేనులందు ♦ మీతితోభిల్లెడి | తీరుతీరునగల ♦ తీరుగనుడు
పసిడియొప్పిదంబు ♦ పరగెడురత్నము | ధ్వాపితంబులైన ♦ యాపగిదియు. ౧౪౩

గుణహీనత వినాశ హేతువను రామోపన్యాసము.

- ఉ. ఇంతటిభాగ్యభోగ్యములు ♦ సీతనుపాటనమీవిలాసము
ల్పింతలెఱుంగరానిదశఁ ♦ జేందినమన్నియుఁగల్గివీరలి
ట్లింతగఁగూరులాటనెక ♦ దేబుధశత్రులునాశపాత్రులై
రెంతటిచారిక్షేనగుణ ♦ మేకదముఖ్యముదీనినెన్నరే. ౧౪౪.
- తే. కలిమిబలుములుగలిగిన ♦ గడియలోన | బలిసివెలసెడిచోలఁగదు ♦ పాడుమదము
తలఁగమెలపినబలియుఁడై ♦ ధన్యతఁగను | నలరఁగులికినదలపడు ♦ హన్యతఁగను. ౧౪౫.
- చం. ధనికులువీరులైమదము ♦ తారసిలఁగఁదొలంగినీకయ
య్యనువుననన్తలంగనిన ♦ నట్టిదురాత్ములె రాక్షసుల్లదా
జనులకుహానిచేయుదురు ♦ సౌఖ్యముస్వీయమెచాచికొందురి
కనుబెరగొప్పలేమరయఁ ♦ గామదివెట్టిరుదానహానియో. ౧౪౬.
- కం. బలవంతులైయుద్ధయు | లలతులగాఁగింతువార ♦ లలమటఁజేందం
గులమెల్లనాశనంబగు | ఫలితమెకననానుగుణము ♦ పాయుటనెకదా. ౧౪౭.
- కం. తలిదండ్రులుగురువులుద | మృలయనిపనులందుమెలన ♦ హృషీంశకతా
మలనరచికొందుపెరపను | లొడిసిననాపదలఁజేడ్తు ♦ రొదనమిగుణముల్. ౧౪౮.
- ఆ. మిన్నుమన్నుగాన ♦ కున్నంతగామేటి | నన్నెగన్నవారి ♦ యెన్నికఁగనఁ
దెన్నుసున్నచేయు ♦ క్రొన్నడకలనడ | జన్నెయెన్నగొనమదున్ననగునె. ౧౪౯.
- ఆ. పాపమన్నదొకటి ♦ ప్రాప్తించుననుమాట | యపుడునరకమొదవు ♦ నన్నమాట
మరలజన్మలందు ♦ మలసెడుననుమాట | యెఱుకపడవుగుణము ♦ కొఱతయకాట. ౧౫౦.
- కం. ధార్మికుఁడొగుణిశ్రేయమే | కర్మఁబులనందనేర్చు ♦ గలుగదిదియెయా
ధర్మగుణరహితునకునీ | మర్మముజగమెఱుఁగుమెఱుఁగు ♦ మాటొమాటొ. ౧౫౧.
- తే. అట్టుగావుననీలంక ♦ పట్టానందు | దిట్టదనముననిందలు ♦ జెట్టులున్నఁ
జుట్టుకొన్ననుగట్టడిఁ ♦ బట్టితెలియ | శుట్టుపెట్టెఁగబడరట్ట ♦ యెట్టులున్న ౧౫౨.
- కం. ఇకఁగానరానివీరులు | లకలుకలేగతినిగూర్చు ♦ లావరులొకదా
యెకిమినివేమొగంబుల | ప్రకటితపటిమంబుమున్న ♦ ఫణితమెయాయె. ౧౫౩.
- తే. ఇట్టివీరులపైమన ♦ మెత్తివచ్చి | యిట్టివట్టివిచేయరా ♦ నట్టియూహ
లారయకచేసిఘాతమొజ ♦ నూరకేగఁ | కాడిగాడికఁగాఁగల ♦ పల్కు వినుడు ౧౫౪.

వ. అని యాతటి నాభూతనయాచేతఃప్రియుండు నూతనసంభవంబులొప్పింప భౌత
లను వానరనేతలను పైనికవ్రాతంబును బ్రీతింగలయంగనుంగొని యాతురంబులుడిగి
లోతయిన యాతెఱంగులెఱింగి యాతనియానలె చేతనీతమనికొనఁ జూతురకాన
నిట్లనియె.

యుద్ధరంగ యోధాదినిరూపణరాముడుచేయుట.

సీ. నాలుపురంబుల ♦ నడుమవిస్తీర్ణమై ♦ నగనికటంబున ♦ నగరులమొగిఁ
దగునల్లరంగము ♦ తగుఁగదనంబున ♦ కాడడిగ్గుదముపై ♦ నాడుపీఠ
నెదుటిమధ్యపురంబు ♦ లేఁజూడఁగానగుఁ ♦ బెరఁమూడుసౌమిత్ర ♦ భరతులకగు
నరబలంబులుముని ♦ యరులఁగాచుటెఱచాలు ♦ సేనాపతులువారి ♦ పైనఁగాపు
వీడఁగూడినవారల ♦ నాడమడిపి | వీడులన్నియువేవేగ ♦ బీడులుగను
బాడుచేయకయుండిన ♦ వాడునుమొన | గాఁడెమాడంగఁబడు నెల్ల ♦ ప్రోడఁదనము.

సీ. హనుమంతుఁడేఱాలు ♦ నైననలాదులు ♦ నాకండగానుండి ♦ నడవనగును
అంగదుండేఱాలు ♦ నైననీలాదులు ♦ లక్ష్మణునకునంగ ♦ రక్షకగుండు
జాంబవంతుఁడేఱాలు ♦ జతగఁజయాదులు ♦ భరతునకుండుండు ♦ ప్రాపుగాఁగ
సుగ్రీవుండేఱాలు ♦ నూసుషేణాదులు ♦ శత్రుఘ్నునకుబాహు ♦ మిత్రులగుండు
మనవిభీషణుండొప్పెడు ♦ తనబలముల | వోడుగాఁగొనియెల్లర ♦ జాడఁగూడ
నరుగుచుంగనుచెల్లయు ♦ నరయుచుండి | బల్మికొఱవడుచోఁబ్రాపు ♦ పరగఁదగును.

వ. అనియిట్లు తమదిగుట కమరిన సమమగుసమరరంగము నదిసమచతురనగరములకు నడి
మిత్తమంగలబలిమిపురమగుట నట్టి నడుమ నట్టిపాడుమ గట్టిపటిమ రెట్టిగనమి నట్టి
గరిమనగు దిట్టఁదనము పెట్టుశ్రమలని యెట్టియమరసములకు నిట్టైభమలు పుట్టుసుమి
యని సమరసమయపుగమనికలును దాననమరినపొందికనందము బృందములుగ నందిక
లో నెయుందురనుచందము ముందుగ నెఱుంగందగు నందంబున నమందబలులగు వందా
రుభ్రాతృవానరేంద్రులకుండరునందించి మునిసందోహంబులందాముండి కొందలమంద
నీకుందుమనుపొందుబాటున నందెందులకునుగాని నరులుందుమనియానందితురని
యును బలికి.

౧౨౯.

కం. జనవిభుండుజనకవిభుసుత | పనితానన్నంటియుందు ♦ వాయవుగాదే
మనమిరువురమీపుష్పక | మనసేవెలయుదముచూచు ♦ ముచ్చటకనియెక్క. ౧౩౦.

చం. జననిమహాత్మపుష్కరము ♦ చాయకుఁజేరినయాత్మణంబునం
దనమొగమందులేనగవుఁ ♦ దారసిలంగనొనర్చి రాముఁడా

యనువునఁజెప్పినంతయూన ♦ టచ్చెరునందుచువిన్నయట్టులే
వినెనిదియేమినాఁకయిన ♦ వేఱగు నేపతియొంచెనట్టులే.

౧౬౦.

కం. కావుననంతమునీర్దుల | తోవారలునిల్వఁజక్కి ♦ తోడ్పాటువిధు
ల్తావేగఁజెప్పిశ్రీరా | మావనిపతియొత్తేశంఖ ♦ మద్భుతరవమున్.

౧౬౧.

తే. తోడలక్ష్మణభరతశ ♦ త్రుఘ్నులొకఁట | దందడిన్వెట్టుతమతమ ♦ చిందములను
వేగఁబూరింపవానర ♦ వీరుతెల్లనార్చిరొక్కఁటజయభేరు ♦ లపుడుమోగె. ౧౬౨.

కం. ఆకసమునఁదగునలగ్ధవి | వీఁకంగొనియెల్లభువన ♦ వివరంబులతో
డీకొనిచొచ్చిననవియువి | తాకువడెందాకుహాని ♦ దాకొనునంచున్.

౧౬౩.

శా. జృంభింపన్లునఘోషమట్టలొకఁట ♦ స్పింధుల్కల్పతగ్రంధులై
స్తంభించెన్విడెఘృష్టులబ్జహితుఁడా ♦ జంభారిదంభోలిది
క్కుంభుల్స్పంభములొచుసంభృతివిడె ♦ న్నాణ్ణిల్లెబ్రహ్మాండము
ల్పంభుండద్భుతమందిమెచ్చెరవము ♦ న్సంరంభసంభూతమున్.

౧౬౪

తే. అట్టిపెరధ్వనులెఱుంగకు ♦ న్నట్టిదైత్యు | లిత్యెయట్టిదివినభీతి ♦ పుట్టినార్చి
మెట్టుచట్టట్టులనుదమ ♦ దిట్టకడకు | నట్టిపడినహస్తాస్యుఁ ♦ డొట్టుపట్ట ౧౬౫.

కం. అమంగొండలుసందడి | నందిందుఁగనంగనైన ♦ యట్లుభంబం
దుందవిలివెలుగుపుష్పక | ముందానందెలియనైన ♦ మురిగనిరపుడే.

౧౬౬.

ప. అట్లుకలకాలంబు నింతలంతలునంతలెఱుంగక నితాంతసంతోషాక్రాంతులైపెఱిగినయా
కృతాంతసములగు దితిసంతతివారు తామునరాంతకులైయెయును భౌతిమాత్రంబున
సంతయుసంభ్రమాక్రాంతులై యంతయుండవచ్చితలుమపు దొరకెఱిగింతమని గంతు
లుడిగి అంతులిడుచుఁజనునంత.

౧౬౭.

సహస్రముఖ రావణవిలాసాభివర్ణనము

సీ. సింహశద్వీపవి ♦ స్తీర్ణంబులోనొప్పు ♦ నంబరంబంటెడు ♦ నంతయొత్తు
కలిగిపెన్బ్రహ్మాండ ♦ గహ్వరంబోయన ♦ నంతకపురంబొప్పు ♦ నందులోన
నలువదియోజనం ♦ బులుపాడవువెడల్పు ♦ ముప్పుదియామడ ♦ లొప్పియుండు
గొప్పఁఖట్వంబొండు ♦ కూడినదానిపై ♦ స్వేచ్ఛగాఁబవళించి ♦ విచ్చలవిడి
తనదువేగురుసతులతో ♦ మనసుదీర | సరససల్లాపములఁబ్రీతి ♦ సరణిఁగనుచు
వారియానందవాక్కులు ♦ మిఱివినుచు | దీరికయెఱుంగకుండువా ♦ వీరుఁధింక.

సీ. కొందఱబంక్తిగాఁ ♦ గూర్చుండనేమించి ♦ కుడికాలువారల ♦ తొడలజూచు
నింకఁగొందఱినట్టె ♦ యేర్పడఁగాఁజేసి ♦ వామపాదముజూచు ♦ వారితొడల
మఱికొందఱెడమప్ర ♦ క్కరహిఁగూడఁగఁజేసి ♦ నాన్గసేచేతుల ♦ నలిబిలిగొను
దక్కుకొందఱిఁగుడి ♦ దిక్కునఁజేరిచి ♦ మక్కువపనులెన్నొ ♦ చక్కగఁగొను
నిట్టులుసహస్రవక్త్రుఁడు ♦ నట్టనడిమి | పట్టునందగిశోభిల్లుఁ ♦ జట్టునున్న
దిట్టలైనసహస్రస ♦ తీమణులను | గుట్టుచెరిపెడిచందాన ♦ ముట్టడిగొని. ౧౬౯.

సీ. అత్తరుపన్నీర ♦ మగరుచందనముల ♦ నెత్తుపెనెత్తుగా ♦ మెత్తికొండ్రు
తట్టెడువిరుల్క ♦ దండకై నంజాల ♦ వెట్టొకట్టఁగరెట్టిఁ ♦ జుట్టుకొండ్రు
బండమండనముల ♦ దండిరత్నంబులు ♦ మెండుగామండలై ♦ నుండగండ్రు
మిట్టుపట్టుననేయ ♦ బిట్టుగానెట్టుగా ♦ విట్టువీఁగెడివల్వ ♦ వెట్టిగండ్రు
ఎట్టులుండిననాధుండు ♦ పట్టువిడక | గుట్టుకనిపట్టినట్టులఁ ♦ బట్టుచున్ను
నట్టులుండఁగదట్టమా ♦ నట్టిసాగసు | రెట్టికావింతు సతులుమా ♦ పట్టుగతుల. ౧౭౦.

కం. అలవారిభౌషణంబుల | కలకలమునబడిమునుంగుఁ ♦ గదపకపకనాఁ
బలుమఱువేమొగములనగు | చలరుంగదవానికెట్టు ♦ లాగ్వనితెలియున్? ౧౭౧

తే. కాననిసుమతవిన్నన ♦ నూనపటిమఁ | గన్నధీరుండువానికా ♦ సన్నయెన్నఁ
దోచునేనాఁగనట్లుండు ♦ నాచెలువము | మీఱనపుడల్లభాంతులు♦ సేరిరాడ. ౧౭౨.

ప. ఆట్లమందగతింబాలుచుదాలుచు మందలుసేరి సంపడిమీటి మందరోపమంబగుతన్మం
దిరద్వారంబునందవిలిపెందడనొందుచు ముందుప్రార్థనగనిట్లనిరి. ౧౭౩.

ప్రగుణ. అసురాధీశా! అసమానేశా! వసుధాగ్ధృతా! ద్విసహస్రప్రాతా! ౧౭౪.

కుమారలిత. మహాపదలురానే; సహింపఁగానానే?
ఁహింపు హృతబాధా! సహస్రముఖినాథా! ౧౭౫.

భుజంగ. తలంపన్జగంబుల్వి ♦ దారెంతుకాదే? కులాద్రుల్పొడింజేయఁ ♦ గుప్పింపనాదే!
యిలన్నిన్నమార్కొందు♦ రేపాటిద్రోహునిల్భశీరెండువేలుండు♦ బాహుల్మహాహుల్!

పౌరులు సహస్రముఖునకు విలయపునన్న తెలుపుట.

ప. అనియిట్లొక్కపెట్టిన నెల్లరు గొల్లుమను మహోద్ధతిని బ్రస్తుతించుటయును వాం
డ్రనెల్ల స్తోనికిఁబ్రవేశింపను దనదక్షిణపార్శ్వంబున బారుతీరిమీటి వారుగన్నవైప
రీత్యము విన్నవింపను పెలవొసంగ వారట్లుచేసియిట్లనిరి. ౧౭౬.

- కా. వింటేరావణయేమిధ్వాంతమదియో ♦ వింటవిశల్వక్కుతా
గంటుల్వారుదిగంతరాళమిదియే ♦ గంటున్నవారుండ్రునీ
కంటెన్నేట్లుజగంబులంగలుగరే ♦ కంటేయదేవచ్చెడి
స్మింటన్భాసిలుచే మొదానఁగలరో ♦ మికుల్కుళాంగుల్లనన్. ౧౩౮.
- కం. వారేరొమిఱినత్తురు | ధీరుల్గాన్పింతుఁత్రాస్వ ♦ దేహులెయోచు
నీవురులుమనవారలుగద | చేరుదురెట్లీడఱుతు ♦ చేసెదరాడన్. ౧౩౯.
- తే. ఇంక నేరైనభువిలోన ♦ మంకులున్న | జాడఁగాంచిననీవుచెం ♦ డాడకున్న
నిట్టులెప్పుడొరామిఱు ♦ పట్టుఁగన్న | గడ్డుగానొప్పుఁగాదెయే ♦ రృడ్డుమిన్నగిరాం.
- ప. అనివిన్నబన్నము సన్నఁదెలుపుచు విన్నవించునెడ రోస మొకపొంత యీసడింపా
కచెంతినుట్టిపడ నల్లనదొల్లిమోచేతులు నంతనెల్లపాఱులును జల్లగనూనుచు నయ్యె
ల్లమాలినయొడలెల్లనెత్తుగనలేచుచునిట్లనియె. ౧౪౦.

విద్యున్నాట. ఏమివాండ్రే ♦ రెట్లుండ్రండ్రే | భీముల్గండ్రే ♦ బెగ్గింత్రండ్రే
బ్రామన్దాండ్రంపన్గండ్రున్. | స్వామితండ్రే ♦ నాఁగాఁబుత్తున్. ౧౪౧.

- తే. వేముఖంబులనిట్టులు ♦ భీమవాక్కు | లనుచునల్లనబాహువు ♦ లాన్నిలేచి
పటిమగలమేనవిఱిచెను ♦ నెటికలపుడు | బయటవినబడ్డధ్వనికిని ♦ బ్రతియదనఁగ.
- ఉ. అప్పుడువారలంగనుచు ♦ నద్భుతమేమదియేఁటిచప్పుడో
గుప్పెదసేనమీరెచని ♦ కూకలఁగొందఱిశేట్లఁగొందఱిం
ద్రుప్పునుదూళిగానెగురఁ ♦ దోలుదురేలభయంబునందఁగాఁ
జెప్పెదసర్వముండెలియఁ ♦ జేరెదఁగొల్వునమీరువేగమే. ౧౪౨.
- ఆ. పొండుపోయిమంత్రి ♦ పుంగవులనుసైన్య | నాథవరులనాదు ♦ నందనులను
బంధుబృందములను ♦ బంటులమేటుల | నర్బదంబుగూర్పుఁ ♦ డటకువత్తు. ౧౪౩.

సహస్రముఖుడుకొలుపుతీరు నేర్పాటు.

- ప. అనివారింబుచ్చి కొలువుకూటంబున కేగంగృతారంభుండగుట యప్పుడ తనమనోహరి
ణులకెఱింగింపఁగా. ౧౪౪.
- సీ. ఒక్కొక్కతలకొక్క ♦ రొక్కరుగాఁజేరి ♦ చక్కగానవితీర్ప ♦ మక్కువపడి
అందంబుగాదూవి ♦ పొందికముడులేసి ♦ యందుఁగిరీటము ♦ ల్కొందుకొలిపి
రెండేసిభుజముల ♦ మొండైననకమణి ♦ మండితొంగదములు ♦ నిందుకొలిపి

అన్నికంఠంబుల ♦ నన్నులమిన్నలు ♦ కొన్నేసిహారము ♦ ల్వన్నేగనిడి
వ్రేళ్లనుంగరములుపది ♦ వేలువెట్టి | గండపెండారములురెండు ♦ కాళ్లెబ్బెట్టి
వందలవ్వెట్టిపట్టంగ ♦ గొండఱున్నాన్ | జీలలిరువురుత్రిప్పిరి ♦ చిత్రముగను. ౧౮౭.

ఉ. చేతులనొప్పుమున్నెమజీ ♦ చిత్రముల్కటకాదులస్తటిం
బ్రీతినిగందమత్తరును ♦ బీటికలేడ్పడఁజూసిగీసీయూ
హేతులుబాణముల్గదలు ♦ నెన్నికఁగన్నమహాయుధంబుల
ట్లాతటినాతడందికొని ♦ యల్లనలేవఁగనైనఁజూడఁగాఁ. ౧౮౮.

కం. కాలాగ్నిరుద్రుఁడీతని | నాలోకించిననుబొర ♦ నాఁగాకున్నం
గాలేత్తిముందువెట్టునె | యేలక్కాతండువీని ♦ యెదుటూడితెడౌ. ౧౮౯.

తే. టెక్కలున్నపుమేరువు ♦ నిక్కరణిన | తోచియుండునటంచన ♦ లేచినడచె
దానుదలఁచినవారలా ♦ స్థానమునకు | మున్నెరాఁగాంచిరాడకు ♦ దిన్ననరుగ.

కం. జోహారులుపొసరిచియును | బాహుబలశౌర్యములను ♦ బ్రస్తుతీసేయం
గాహంకృతిహాసులుదగ | దాహారాహారీబనికి ♦ దలపడెవీనుఁడి. ౧౯౦.

ప. అని యావాల్మీకమహర్షీ శ్వరుండు వివరింపన్వీంతనొందుచు సంతరంగంబున సంతసం
బులింతంతనరానివగుడుఁ దమకంబున మునులు మందరికధవిన నజ్ఞేషీంచుటయు.

కతివయపద్యగర్భిత సరసిజవృత్తరథబంధ కందములు
సనుచిత్రపదాదిను మణిగణనికరాంతిమ కంఠద్వయోపగమ

సరసిజవృత్తము.

ధీరమ్యాసింహాచలధీరా ♦ స్థిరమతిసురపవి ♦ ధమునులుసురలుఁ
ధారాస్థాహేమాచలధారీ ♦ దఱిదగుతఱిజను ♦ దరుగనినుతులుఁ
పారంగోదారాభృతభారా ♦ పరిపరివిధముల ♦ బ్రణతులొనరుపఁ
హారాహీంద్రాంచద్భహుహారా ♦ యరయుదుముదమున ♦ నభయతమనుపఁ ౧౯౧.

1. చిత్రపద-ప్రతిపాదపూర్వసహాయ;

2. మణిగణ-ప్రతిచరణాసంతరాఖిలము.

3. ప్రథమకందము-పూర్వపాదద్వయము ;

4. ద్వితీయము-ఉత్తరచరణద్వయము

అద్భుతోత్తర రామాయణాఖ్యాంచిత రథబంధకందము.

అత్యద్భుతమహితోద్భుత | నిత్యాధ్యాత్మప్రభావ ♦ నిర్మలచరణా
సత్యోత్సాహాధీరా | రాత్యంతకగౌరిమార ♦ రమ్యాయగుణా.

౧౩౪.

పంచచా. సురేంద్రముఖ్యులార్తిసౌంది ♦ సూరెలస్వసించినీ

పరోపకారచిత్రకృత్య ♦ పాళిహళినెంతునీ

వెటింగిదానవారిబ్రోతు ♦ వెప్పడొప్పునంచునీ

చరిత్రలంగనంగగల్గు ♦ సామమమ్మగోర్కెనీ.

౧౩౫.

ఇది శ్రీమన్నేధా దక్షిణామూర్తీశ్వరాక్షీణ వరప్రసాదలబ్ధ కవితాభాగధేయ

నా దళ్ల పురుషోత్తమనామధేయ బుధవిధేయ ప్రణీతంబైన

శ్రీమదద్భుతోత్తర రామాయణమునఁ

బంచమాశ్వాసము

→=|:~:0~:~:|←

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

షష్ఠాశ్వాసము.

కం. షరవృషభరాట్టరంగా | గిరిజామనసాబ్జభృంగ ♦ గీష్పతిరంగా
మరపతికమలపతంగా | తరళాంగామాళిగంగ ♦ దానవభంగా. ౧.

తే. అవధరింపుమువినెడిమ ♦ హర్షలకును | విన్నకొలఁదినిహర్షము ♦ మిన్నగాఁగ
మీఱిజరుగుచుమునుముందుఁ ♦ జేరుచుండఁ | బల్కెవాల్మీకమానియీ ♦ ఘక్కినూని.

సహస్రముఖరావణసభాభివర్జనము.

ఉ. అప్పుడురావణుండువిభ ♦ వాఘ్యఁడుబంగరుమిట్టగద్దెపై
నొప్పెడుమేరువైలమున ♦ నుంచినరోహణపర్వతంబన
గ్గొప్పనిఁకొప్పిదంబునకుఁ ♦ గూడినకాంచనరత్నదీప్తుల
స్మేప్పులుగొన్నరాక్షసుల ♦ మేఁటులకోటులకూటమండటన్. 3.

తే. మంత్రులొకవేయిమగఁటిమి ♦ మంత్రపటిమ | గలభయంకరరూపులు ♦ ఘనశరీరు
లుండురందోలుసన్నిధి ♦ నందుముఖ్యు | లైనవారలఁజేర్కొందు ♦ మానధనుల. ౪.

సీ. కోటిశపూర్ణులుఁ ♦ గోణపపాతులుఁ ♦ బిచ్చలచక్రలుం ♦ గచ్ఛకుండు
కాలవేగుండుఁబ్ర ♦ కాలనుండుహిరణ్య ♦ బాహుండుఁగృకుండుమ ♦ హాహనుండు
సరణహాలీమక ♦ శరభమానసభద్ర ♦ మండలకశలులు ♦ భేంసకుండు
పిండశక్తుండుఁగాల ♦ దండకప్రచ్ఛాండ ♦ లవికీరణోచ్చిశ ♦ లకరమూఢ
బిందుతేజప్రలేపన ♦ భీషణోగ్ర | హరిణబహురోమపారావ ♦ తాగ్నిదంష్ట్ర
పారిపాత్రమహాఫాల ♦ పాండురోమ | ముద్గరాదులుముఖ్యులు ♦ ముందుఁదగిరి. ౫.

ఉ. వీరలుఁజొంటినుండిప్రభ ♦ వీర్యముశౌర్యమెఱింగిరాజుతో
దూరపుయోచనలైలిపి ♦ దొడ్డపసుల్లుటియింపఁబూనినం
బారెపురోగులైజరిపి ♦ ధన్యతఁగాంచెడిమేటులొటఁజే
కూరినపెద్దకార్యమిది ♦ కూడఁరముందుగఁనెందఱుండినన్. ౬.

అ. ఒక్కలక్షగలర ♦ టుక్కుపర్వతముల | ఘక్కిదేహపుష్టి ♦ బలినీనారు
దానవేంద్రరాష్ట్ర ♦ సేనాధికారులు | మూడుకొద్దిగొప్ప ♦ నేడుతలల. ౭.

అ. రక్తనీలవర్ణ ♦ సిక్తమహాంగులు | ఘోరదంష్ట్రులబ్ధి ♦ ఘోషభౌష
లగ్నినేత్రులమిత ♦ హస్తులువారెల్ల | గామరూపులింకఁ ♦ గామబలులు ౮.

సీ. కుంభనాసికపద్మ ♦ కుముదనికుంభులు ♦ ఘృణిభుజకృష్ణోప ♦ కృష్ణనంద
కాంచనాక్షప్రియ ♦ కప్రమోదస్వస్తి ♦ కానందధృవకమ ♦ హాసినఖులు
అంతకస్కంధమ ♦ హాపారిషదజల ♦ ధరసుప్రతాపసిం ♦ హరషహాస
గోవ్రజకనకరో ♦ మానృతబహుదంష్ట్ర ♦ సమరోత్కటాంధక ♦ శమదమనులు
క్షేమబాహుసుబాహులు ♦ సిద్ధపాత్ర | వ్యాశవాహవరాహవా ♦ హాపారివాహ
మకరవాహేభవాహులు ♦ మహిషవాహ | ముఖ్యులందఱునయ్యెడ ♦ ముసరుకొనిరి

ఆ. దశసహస్రసంఖ్య ♦ తనయులుప్రబలులు | తక్కినారుకొద్ది ♦ లెక్కవారు
వారిపేర్లుచెప్ప ♦ వశముగాదైనను | దెగలుసెప్పవచ్చు ♦ దగినమచ్చు. ౧౦

సీ. కూర్మకుక్కుటనాగ ♦ కుంభినీగారుడ | నక్రకుర్కురవృకా ♦ ననులుమఱియు
మస్తకకంధర ♦ హస్తోరుజానునీ ♦ కటిబాహుమూలవ ♦ క్షనయనులును
గజనక్రసూకర ♦ గార్దభకాసర ♦ శార్దూలహర్యక్ష ♦ చర్ములుమఱి
ఘనకర్ణఘననాస ♦ ఘనదంష్ట్రఘననఖ ♦ బహుశిఖబహుదీర్ఘ ♦ బాహులునయి
హ్రస్వకంఠులుదీర్ఘోరు ♦ లద్రికటులు | దీర్ఘపుష్టులుదీర్ఘోప ♦ దీర్ఘగళులు
శ్వేతలోహితపింగనీ ♦ లాతతాక్షు | లంఘిశిఖులార్ధ్వకక్తులు ♦ నైతగుదురు. ౧౧

ఉ. వారలుభూరిభూషలను ♦ వావిరిగాధరియించిమించియా
మేరువుబిడ్డలొక్కొయన ♦ మేటివిలాసములందిస్వీయుఁడౌ
వారలనైన్యనాయకుల ♦ వాసిగలారినిజక్రరక్షకు
ల్లారహినిల్పికొంచునట ♦ గ్రచ్చిరిముచ్చటమీఱుమచ్చునట. ౧౨

ఆ. అయుతసంఖ్యలట్లె ♦ యాతనిదౌహిత్రు | లున్నవారుపెంపు ♦ గన్నవారు
మేనమామలట్లె ♦ మేనివిలాసంబు | లొప్పుబోల్కెలట్టు ♦ లొప్పుఁగాడె. ౧౩.

కం. పౌత్రులులక్షలకొలఁదులు | పైతృకసారూప్యములనె ♦ ప్రబలుదురచట
న్దాత్రములపటిమకెన్నఁగఁ | బాత్రమ్ములుపర్వతములె ♦ ప్రాచుఁపువారల్. ౧౪.

ఉ. తక్కినపెక్కురక్కసులు ♦ దక్కువవారలుగారువారుఁడెం
పెక్కఁగనిక్కినిల్చినన ♦ టెత్తునదాశమహీజతుల్యులై
నెక్కినుపుష్టినేనుఁగుల ♦ నీలుగదొండముఁబట్టియాడ్చిమ
తైక్కినవానిపైకెగసి ♦ యెత్తువడంగనుద్రొక్కుచుండటట. ౧౫.

లే. ఇట్టివీరలుగూడిన ♦ యట్టిమేఁటి | సభనుగలొక్కయర్బుద ♦ సంఖ్యవార
లొక్కపెట్టుననొక్కొక్క ♦ చక్కటియన | ప్రక్కలయ్యెడిబ్రహ్మాండమక్కిడిఁదిని.

వ. అన్నెలవున నున్నతిగన్న మిన్నగద్దియనన్న యన్నిశాచరేంద్రుఁ డన్నిమొగం
బులుం దిన్నగఁగన్నాఁడై మున్నువిన్నయెన్నికయెన్నియతపుదో నిర్ణయింతమన్న
యన్నాయంబున మున్నుగనిష్ఠినియె. ౧౭.

కం. ఏండ్రోగండ్రండ్రండ్రట | గాండ్రితటనత్తురంట ♦ కండ్రేమీమీ
తీండ్రంబులేలజూడరొ | మండ్రాటముగాండ్రెవాండ్రు ♦ మండ్రేయీడక? ౧౮.

వ. అని సహస్రముఖంబుల మహానాదంబుపుట్ట నావిష్టరోషావిర్భూతభాషణంబులే
బహుభీషణంబుగాఁబలుక రక్షస్సేనాధినాథముఖ్యుండగు నొకసప్తాస్యండుదిగ్గనలేచి
యిష్ఠినియె. ౧౯.

అల్లసభాసదుల గర్వాతిశయము.

కం. ఎత్తుననెన్వండ్రోచను | చిత్తటిగనభీతిపుట్టి ♦ యేడ్చిరికానా
వత్తురెచొత్తురెయిత్తటిఁ | దుత్తునియలొనర్తు నెట్టి ♦ ధూర్తులనయినక. ౨౦.

వ. ఆతండనువెంటనె తత్సహాయాధికారాగ్రణీయగు మఱియొకసప్త శీర్ష్యండు లేచితమ
యేలికంజూచి యిట్లనియె. ౨౧.

కం. ఇత్తెవుగన్నవాండ్రకుఁ | జిత్తముచెడిబొబ్బలేయు ♦ విత్త్రంబద్దె
మిత్తినిమ్రింగెడినాపే | రత్తిననేచత్తురేగ ♦ నిత్తునెయరులక? ౨౨.

వ. వారిగంభీరభాషణంబులువిని యానందింపప్రభుంఁగాంచి యనంతరసైన్యాధికారి
యగునొక షడ్వక్త్రుండంతట లేచియిట్లనియె. ౨౩.

కం. ఇద్దికనిదద్దంబునె | సద్దట్టలఁబెద్దదయ్యె ♦ శ్రద్ధగనేనే
గద్దించియద్దికన్నను | బుద్ధులుడిగిమొద్దులల్ల ♦ ప్రొద్దునజారే? ౨౪.

వ. అనియిట్లు స్వాతిశయోత్కంఠంబుఁబెలుపుచు నాతండు నలుకుడు రాజుమెచ్చు
కొనుటయుననంతరసేనా నాయకుండగు నొకపంచాననుండిట్లనియె. ౨౫.

కం. గడ్డాయదిదొడ్డాయగ | పడ్డనెయేయడ్డుగానఁ ♦ బడ్డవిడువకే
గొడ్డులగతిదుడ్డులహతి | సడ్డవిడకగడ్డిగుడిపి ♦ జడ్డబ్బుపుదుక. ౨౬.

వ. ఆతండ్లివచియింపనుబ్బి తబ్బిబ్బులఁ గనునట్లయిన యాగబ్బి దొరయెదురనెగిసి
లేచికుమార సైన్యాధిపాగ్ర గణ్యుండగు నొకచతుర్ముఖుండిట్లనియె. ౨౭.

కం. ఇయ్యెడనెయ్యరులొయ్యన | గయ్యంబునకడుగువెట్టు ♦ గయ్యాకురు?కా
నయ్యాకుయ్యానాఁగా | నయ్యముఁగననియ్యనొక్కొ ♦ యయ్యాయేనే? ౨౮.

న. అనియిట్లాడిన యమ్మేటిపోటు మాటలు పాటింపంబడుటయంద తృహయాధికారి
యగునొక్క త్రిమస్తకుండిట్లనియె. ౨౯.

కం. పుష్టియిటంగలదియెఱుంగక | స్పష్టముగావీరిగప్త ♦ పఱపనెరాఁగా
నప్తమభీష్టహరంబుగఁ | దుష్టినిగ్నిష్టముహరింప ♦ దుష్టులఁద్రుంతున్. ౩౦.

తే. అనుచునిండఱుఁదనుతమ ♦ యతిశయముల | బలికియొక్కుమ్మడినినాథు ♦ ప్రాధిమంబు
బొగడునెచ్చరికకుగాను ♦ మిగులభక్తి | ననిరిచేతులుజోడించి ♦ యతనిగాంచి. ౩౧.

ళా. ఓరక్షోధిపయోసహస్రవదనా ♦ యోమేరుతుల్యంగనీ
ఘోరాహిద్విసహస్రబాహుచయము ♦ గ్లోరంతధ్యానింపనే
నీతైపోఽరయెట్టిగ్ధరులిలలో ♦ నీరాప్తమునైట్టఁగా
వీరుల్వట్టినవారలందుఁగలరే ♦ పేనత్తురేయిడకున్? ౩౨.

కం. అన సేసహస్రముఖంబుల | ననువుగనొక పెద్దనవ్వు ♦ నవ్వియెవండ్రి
చనుదెంచిరండ్రియేమో | మునిఁగెనటంచుత్తపంద ♦ మూఢులనంగా. ౩౩.

కం. రారేరీడకునచ్చినఁ | బోరింకేడకునుగాలు ♦ పురకేతక్క
న్నీరానణనామస్మర | తారానమువిన్నవక్క ♦ లర్యెడుగుండెల్. ౩౪.

ఆ. అననెపొంగియరచె ♦ నహహాయటంచును | మాఱుమోగెదిక్కు ♦ లారవమున
నట్టసంతసంబు ♦ పట్టుచిక్కినదని | పత్కెమంత్రిచయము ♦ ప్రభునితోడ. ౩౫.

దండయాత్ర వెడలమంత్రిముఖ్యులు రావణునడుగుట.

ఉ. ఎన్నియొసార్లువిన్నపము ♦ తెంతగఁజేసిననొప్పకుందువే
మన్ననుమాటువల్కునది ♦ యందఱకుంగినవెంతయోఁజూమీ
తిన్ననిసంతసంబునకుఁ ♦ దీరుదువిప్పుడుమామొఱిల్వినం
బున్నెముకట్టికొందువని ♦ పూనెదమింకొకమాటుతెల్పుఁగన్. ౩౬.

ఉ. వారిధులీదిపోయియటు ♦ వైపులమశ్యనికేమియుండునో
యారసియన్నిగెల్తుమది ♦ యంతయునీదగురాజ్యపైతగం
గారహిఁజేసిభోజ్యములు ♦ గల్గభుజించుచుమేటివీరులం
చేరటనున్న నేత్తుడిపి ♦ యిడ్తుమునీపదసన్నిధింబడన్. ౩౭.

ఆ. పంపుమయ్యమమ్మఁ ♦ బరికింపఁగావలెఁ | బూరుషుండుపుట్టు ♦ నూరువిడమి
భీతిపడఁడుక్రొత్త ♦ రీతులెఱుంగఁడు | ధైర్యసాహసముల ♦ ధాటిఁగనఁడు. ౩౮.

- సీ. ఒకశూరియొడన ♦ సుకరముకాన్పింప ♦ మాటిమాటికినబ్బి ♦ దాటనైన
నాండుబిడ్డలువేగు ♦ సంపదనుల్వట్ట ♦ దోడ నేయంబుధి ♦ బూడుతుమని
యిట్లుభూభాగంబు ♦ నెచ్చించియంతట ♦ నేమున్ననాదవీ ♦ వేలికనని
క్రిందివైదిక్కుల ♦ నెండెంచుండిన ♦ వారిఁదెత్తుమునీడు ♦ చేరికకని
మమ్ముఁబంపవెయొకమాటు ♦ సమ్మతికొని | యనుచుఁబెక్కుతెలుంగుల ♦ మనవిజేసి
కొనుచునుందుముమమ్మేల ♦ వినవొనాథబయలుగలచండమెఱుంగెని ♦ భయమిటయ్యె
- కం. ఇప్పటికైననుమాపై | నొప్పుదయన్విడుతువేని ♦ యొక్కుమ్మడివే
కుప్పించియెల్లదిక్కుల | నెప్పటిమకలారలున్న ♦ నీడ్చెదమిటకుకా. ౪౦.
- తే. ఎట్టిసంపత్తుకల్గిన ♦ నేసుఖంబు | దానబడయంగవచ్చునో ♦ దానిఁగనమి
నానికొప్పినసంపద ♦ న్యధమగును ♦ అడవిఁగాఁచెడివెప్పెల ♦ యట్టిలధిష ౪౧.
- కం. సౌఖ్యపడదాఁబొసంగిన | ముఖ్యబలంబింతకలిగి ♦ మూఢులమైనీ
వ్యాఖ్యయెఱుంగకయండినఁ | బ్రఖ్యాతింబడయుఁజెల్లు ♦ పరికింపఁగదే. ౪౨.
- ఆ. పదవియంతకంత ♦ కొడవించికొవలె | నృద్ధికాఁగనదై ♦ విహితధర్మ
మగురుగానివట్టి ♦ యప్రయోజకునలె | మూలముఱుగనగనె ♦ యేలినయ్య? ౪౩.
- కం. నొన్ననరమ్మనియన్నను | మిన్నసుఖంబులనుబాంధు ♦ మిన్నిన్నకయీ
వున్నండుగునన్నాఁమె | పిన్నదొరజ్జేకవారి ♦ పిఱిదొంజనమే? ౪౪.
- ఆ. చిన్నయేలినారు ♦ చిన్నలునీకని | కొన్నలోకమునకుఁ ♦ గొలఁదివారి
యెన్నరానివీరు ♦ లీపాటివీరని | యెన్నవారలైన ♦ నన్నవారె? ౪౫.
- ఉ. మమ్ముటుపంపియొక్కతటి ♦ మాదిరియైననుజూడవేలకొ
యిమ్మహియెల్లనేడకని ♦ యెల్లియెనత్తుముతెత్తుమెల్లనీ
సమ్మతికొప్పునస్తవులు ♦ సక్కనివెక్కడనున్నఁగొంచునో
మమ్ములనేలిశాఁడయను ♦ మానమువీడుమువీడుమమ్ములకా. ౪౬.
- కం. కడుపులునిండఁగఁదిందుము | నడవృదుజంతువులనవ్వి ♦ నల్లలునెడం
బొడగన్నగడుసులనునీ | కడనుంతుమటాదుమెపుడుఁ ♦ గైకొనవేలకా? ౪౭.
- ఆ. ఎన్నిమాటుల్లిట్లు ♦ విన్నవించెదమయ్య | వీడకుందువేమి ♦ చూడకుండ
భీతిపుట్టుఁగన్న ♦ నూతనమేయది | యిప్పుడైనఁబంపు ♦ పేగిరాఁగ. ౪౮.

సహస్రముఖుడు తనబ్రహ్మవాక్యనిష్ఠుడెలుపుట.

కం. అగదినిసహస్రకంఠుడు | మనముననొక్కింతయొంచి ♦ మఱుమాటలుతా
ననకున్న నెల్లకాలము | తనవారెఱుంగమినివేఱు ♦ తలఁతురనియనెన్. ౪౯

సీ. మాతాతపహీతుండు ♦ మనల్ శ్రేయమెకోరు ♦ ననుబెంచిమితిమించి ♦ చనువొసఁగెను
ఈడపడకయుండి ♦ యేడకేగకయున్నఁ ♦ గల్పింతుసిరులవెఁ ♦ గలుగఁజేసె
నేనొండయిటనుండ ♦ నిట్లర్చుచుంబుగా ♦ సంతతిమీరలు ♦ జతపడితిరి
తినఁగట్టనన్నియు ♦ నొనగూడెహాయిగా ♦ మనకాతఁడనుపల్కు ♦ వినమియేల
ననుచునుండెవమాతాత ♦ ననుఁగనుగితి | మిమ్ముఁగాంతునుగావున ♦ నిమ్మహివిడ
నన్నునాశుండునలఁపన్తు ♦ యన్నియతినె | మీరువోఁగోకనెటకువే ♦ యారులనిన.

కం. పనిగలిగినజగదండము | లనునేనొంఁదొంటిఁదార్చి ♦ లంబుడుగఁగమ
ర్దనసేయఁజాలనేసరి | పనియేమనియూరకుండు ♦ భావ్యమకాడే. ౫౦.

కం. ఏఁడైనప్రోడతానిటు | చూడఁగరానైనవానిఁ ♦ జోపుచుబోఁబోఁ
జూడికి నెల్లంబడుఁగనఁ | గూడెడిననికొందుఁగాని ♦ కూడఁజెయనియే. ౫౧.

అ. అట్టునైనదాత ♦ పెట్టినయెట్టును | వట్టివట్లుకాదు ♦ గొప్పవోదు
పిమ్మటెన్నిచేసి ♦ యెవ్వెయినిమ్మహి | నున్నవన్నికొన్న ♦ వన్నెమిన్న. ౫౨.

పుత్రులు రావణునెగతాళిచేసి తలక్రిందుధర్మములుపలుకుట.

కం. అనియాతండనఁగావిని | ఘనపుత్రులువల్కిరిట్లు ♦ కలియుగనీతు
ల్లనుజులువారలుగావున | మనమునకవిషభ్యములగు ♦ మాటలయితగున్. ౫౪.

శా. అప్పావితలునీదుమాటలుగదే ♦ యన్యత్వివన్నన్వరో
యిప్పేర్కిందగియింతమేటివయిన ♦ వింకల్లతాతయ్యతాఁ
జెప్పెంజేయుదుదాతయల్లెముదిగాఁ ♦ జిట్టాడనైరింపనం
చొప్పఁగూడనివిట్టులాడఁదగునే ♦ హుంతొందుటంతాటకే? ౫౫.

ఉ. తాతలువృద్ధులౌటబెడి ♦ దంబులువారికినైనకార్యము
ల్చేతయనంగఁగుఱ్ఱలకుఁ ♦ జేకుఱుగప్పములంచుమానుపం
జూతురుపెక్కులాభములు ♦ నూడరుబిడ్డలతుష్టిపుష్టులే
ప్రీతిగఁగొందుదీనికినె ♦ పెచ్చులకేగకయుండవచ్చునే? ౫౬.

- ఆ. తాతతాతగాని ♦ తాతపీవాదువే | యేముతాతలముగ ♦ నేర్పడితిమె?
 మూతవెట్టిన్లు ♦ మురుగమూలనెయున్న | రోతగాదెయిద్ది ♦ తాతనడుగు. ౫౭.
- కం. మున్నీవుచిన్నప్రాయము | గన్నప్పడుతాతయనఁగఁ ♦ గలిగెనొయేమో
 యెన్నినయున్నతిఁగననిపు | డన్నన్సిగబట్టితాత ♦ నాడింతుమునూ. ౫౮.
- ఆ. బుద్ధిపటిమతోఁగఁగఁ ♦ వృద్ధులకనుమాట | వారిదూరదృష్టి ♦ దారితోలఁగి
 యుండఁగాంచినట్టి ♦ దండివారందురు | అట్టితాతపల్కు ♦ జెట్టికగునె? ౫౯.
- ఉ. పెద్దయతండుప్రాయమునఁ ♦ బేరిమినద్దటులుంచుమేఁటికే
 సుద్దినినీకునుద్దియగుఁ ♦ జూడఁగమస్తకసంఖ్యవారనే
 పెద్దటికంబునీకుఁదగుఁ ♦ బెంపుబలాననపారమింకనీ
 నిద్దపువీరవారములు ♦ నీకగుభృత్యులునిన్నుబోలునే? ౬౦.
- ఆ. తానుగొప్పదశకు ♦ దాకొనియింకను | బెలనుచుబుద్ది ♦ పెడకుఁబట్టి
 తమ్ముఁబోలియుండ ♦ సమ్మతిబోధించు | పిఱికిముదులనగునె ♦ సరకుగొనఁగి? ౬౧.
- చం. తమిమనశ్రేయమారనెడిఁ ♦ దాతయటంటివిపుట్టుచోటనే
 శ్రమమునుబొందకుండితిని ♦ చచ్చెడికీటకపంక్తియట్లునా
 మములనుబాసినస్థపతి ♦ మానినియౌవనమట్టుబల్మికా
 నమరెడిదుష్టజీవనము ♦ నందగనీకునుజేయుబోధనే? ౬౨.
- చం. చనువునుజూపెనంటిమఱి ♦ సాకినమోహముకద్దటంటివా
 యనువుననేమతేఘలము ♦ లండఁగనీయకయున్నమట్టినం
 దినుమనీపవ్వళింపుమని ♦ తేజమువాయఁగఁజేసికొమ్మటం
 చనియెనెకాకయేయశము ♦ నార్జనచేయఁగదారిచూపెనో! ౬౩.
- నీ. ఈడవీడమిఁదాత ♦ యిచ్చెనుసిరులంటి ♦ వింతకంటెనుమాఘ్య ♦ మెందుఁగలదు
 తాతయబ్బదిసామ్మ ♦ దాచినదిచ్చెనే ♦ మాయచేసిననమ్మి ♦ మమతఁగొనితి
 తాదున్నిపెట్టెనో ♦ త్రవ్వితానిచ్చెనో ♦ భూమిలోఁగలజేదొ ♦ పుట్టిదొరకు
 నిలయముల్సొమ్మలు ♦ నిర్మించియిచ్చెనో ♦ పసులబిడ్డలఁగాచు ♦ పనులఁగనునొ
 తాతకంటెబెద్ద ♦ తాతనునినుఁజేసి | బుద్ధిమలపురిత్ర ♦ సుద్ధితక్కు
 ఆతఁడిచ్చుసిరుల ♦ రీతియేమదిచెప్పు | పాటువడెడివారు ♦ వాటపడవో! ౬౪.
- కం. నీకుఁగలయెల్లసిరులుం | జేకూరఁగఁజేసితేనె ♦ శ్రేష్ఠుండనటం
 చేకొలఁదివారువల్కిన | నీకంటెన్నమ్మవారు ♦ నెరయుదురెభువి? ౬౫.

- ఉ. ముందొకఁడుండఁబెండ్లియయి ♦ ముద్దియరాజతయోనికంగనం
గొందలుబిడ్డలేర్పడఁగ ♦ గుంపగువారలునుద్యహింపఁబెం
పందుబలంగమామునుపె ♦ యాండ్రననేకులఁగట్టికొన్నచో
వందలువేలిలేర్పడిన ♦ వాసియిదంతయుఁదాతెయిచ్చెనే? ౬౬.
- కం. తినఁగూడుఁగట్టగుడ్డయు | నొనగూడినజాలునందు ♦ వొప్పిదమానే
మనమితరజంతుతతులమె | ఘనులముగాఁబుట్టిచేయు ♦ కర్మంబిద్దే? ౬౭.
- ఆ. మొన్న పుట్టుఁబెటుగు ♦ నిన్ననుజూడంగ | నేడుసచ్చుఁబురువు ♦ లేడఁగన్న
వానిజూడఁగూడఁ ♦ గానియమింతువే | మమ్ముగూడఁదాత ♦ సమ్మతిఁగొన? ౬౮.
- నీ. అంధునకెదురనొ ♦ నందపునస్తువు ♦ బధిరునకునువీణ ♦ పాటవినికి
మాఁకచెప్పఁగనొన ♦ నేకచక్రితలు ♦ ముక్కిడికత్తరు ♦ ముందుఁదగుట
తగునపుంసకునకుఁ ♦ దరుణీమణులపొందు ♦ రోగికిబహుభక్త్య ♦ రోచనఁబు
బీదపండితునకుఁ ♦ బెనుహస్తీబహుమతి ♦ యాదుదానికిఁజిక్కు ♦ నర్థచయము
వలెనుమాకొప్పునట్టియీ ♦ బలమువ్యర్థ | ముగనుదత్ఫలమందలే ♦ ముగదతఁద్రడి
లేనివారలులేకేడ్వ ♦ నూనియిట్లు | హేయమందుదుమయ్యయో ♦ నీయుపేక్ష. ౬౯.
- కం. ఏసంపదతనకబుచ్చొ | యాసంపదఫలముఁగన్న ♦ నధికుఁడతఁడొ
వాసిపడనేర్చుఁగనమిని | గాసునకుంఁగాదుపేరు ♦ గానకచచ్చున్. ౭౦.
- కం. బలమొదవిభూమిఁబుట్టుటఁ | బలులందఱికంఁటెనఁచుఁ ♦ బ్రఖ్యాతిపడం
గలిగినకార్యములొనరుప | వలెఁగాకీమూలఁజేరి ♦ వాగుటకొఱకే? ౭౧.
- ఆ. దూరమనకరెంత ♦ మేరనున్నదియును | మెట్టిమాచినారఁ ♦ బట్టియూఁచి
తద్ధనంబులెల్లఁ ♦ దయుఁగొనకున్నఁ | బుష్టియున్నదన్న ♦ తుష్టియున్నె? ౭౨.
- శా. దోర్వీర్యంబిటులొప్పుమాపికొనుచు ♦ స్వఃఖించుచున్రోయుదు
స్వర్వారంభమొనర్పమానియిటులం ♦ గాంక్షించియేమున్నెడం
బూర్వాచారములేదుమానుమనని ♦ నోభింఁచెనాతాతయే
సర్వోపద్రవకారియాతఁడగునూ ♦ సాధింతుమేతాతమున్? ౭౩.
- కం. పనుపడునీబలమునకును | బనులేమొనరించియేమి ♦ పనిలేదందో
వినవంతజగములన్నియుఁ | జనదేనీవేలఁగామి ♦ సత్తువిడేలా? ౭౪.
- చం. బలియురుమఁత్రులున్హితులు ♦ బంధుచమూపతిపుత్రపౌత్రులు
నృలములసంఖ్యలొప్పుమన ♦ పాటియధీశులమిట్టులుండనే

తులునలుమున్నదాఁగొని ♦ త్రొక్కదరెట్టిటులట్టలైన నే
తలఁపడుదంటికార్యమునఁ ♦ దాతకునట్లెనుగోపమేమొకో!

౨౫.

కం. రానేరాఁడేడుమరాఁ | గానేయిటఁజచ్చఁగాక ♦ కదలివెనుకకుం
బోనేర్చు నెయిదొతని | తోనేగుటమనకునగునె? ♦ తోచెనుపథమై!

౨౬.

తే. ఇట్టులెప్పుడుఁగాఁబోవ ♦ దేటికింత | తాతమాటకునీక్షణ్ణు ♦ దాటలేవు
నిన్నునలదనెమముమాన్ప ♦ నిన్నడిగెనె | మమ్ముఁబంపుటకడ్డేమి? ♦ సమ్మతింపు. ౨౭.

వ. అనికుమారసమూహంబు సముల్లాససన్నాహంబున స్వాతంత్ర్యంబుపేర్కొని దమపైఁ
బెంపుచెడఁగూడఁగాననిదై యొప్పునాతనివాత్సల్యంపుబల్కిని దమ్ముంబయనమ్ముంజేసి
విజృంభణమ్ముంజూపనోపకుండెడినని భీషణంబులగురోషభౌషణంబులెవేఁంబుమార్చి
నీతులరీతినిజాతరననొప్పించి యిప్పొందికనాతనినొప్పించియైనందప్పించుకొనికప్పించి
మరలనచ్చిమెప్పించునట్లునిశ్చయించి పలికినపలుకులకలరి యలమంత్రినరులును బలి
యురగుసకలనైన్యనాయకులును దమచెలగుబలముగను మెలఁకునఁదిలకింప వలనగునని
యాద్విసూసాక్షుతో వినయంబునయంబును దెనఁగొలుపుచునిట్లనిరి.

౨౮.

ఆ. ధార్మికుండవీపు ♦ తగుతనయులెనీకు | ననఁగఁజాలినట్టి ♦ యనుఁగుసుతుల
ధర్మవచనసరణి ♦ మర్మంబుఁదెలిసితే | జాగుమానుమమ్ము ♦ వేఁగఁబంపు. ౨౯.

కం. శంకింపకురత్తోధిప | జంకునుబెడఁబెట్టియెల్ల ♦ జగములలోనం
బొంకములగునన్నియునీ | లంకకుఁజేర్చుదముపరుల ♦ లసుకుదుమటనే. ౩౦.

వ. అనియిట్లు అమాత్య శేఖరాదులెల్లం గుమారాలాపంబులెప్రమాణంబులుగాఁగొనియవ్వ
మోఘంబులని యూదిపలుకుచుఁ బ్రమేయంబునకుసమీపింప నుంకించునట్లుప్రయా
ణంబునకు నమేయాసక్తినున్నదెల్లంబొడగాంచి సహస్రముఖిరావణుండెట్లనియె. ౩౧.

కం. ఆలోచింతముచూతము | బాలురయత్నములుదుడుకు ♦ పాటులఁగూర్చుం
గాలమువెంబడినేము | స్త్రీలగనొకసారికాంచి ♦ లివఁగనియంతుకా. ౩౨.

కం. అనునంతనెయాననములు | చినవోవఁబరస్పరంబుఁ ♦ జేసెగలచే
మనవిమఱొక్కఁటఁజేయఁగ | ననువొనరించుకొనియుండు ♦ నప్పట్టిననే. ౩౩.

వనపాలకులుసభ జేరి శ్రీరాముడు దండువిడిసినదిచెప్పట.

చ. వనపరిపాలకుల్గుడుసు ♦ వారలురోజుచుఁబారినచ్చియా
మనుపరియల్లయోలగపు ♦ మండపమందుమహావీలాసియై

కనఁబడఁగాంచియాగమన ♦ కారణమారయకున్నముందె తా

మనిరిమిలంబమేయమది ♦ యాగడమాటనువేగపాటునఁ.

౧౪.

తే. అయ్యవినుఁడ్డిదృఘార్వము ♦ నచ్చెరువగుఁ | గోతులాడించిబిచ్చము ♦ కొంద్రొయేమొ
నరులటంటొక్కసారికి ♦ నమలిమింగఁ | జాలుసూక్ష్మశరీరులు ♦ చాలవచ్చి. ౧౫.

కం. తమకోతులఁగట్టకవిడ | నమరినఫలఁకృతతుల ♦ నన్నిఁటిఁజెలుదుం
దమిసరులమింగఁగలిగియుఁ | దమకెఱిఁగించితమికనఁగఁ ♦ దనోచ్చద్యంబుల్. ౧౬.

కం. అనిసభనువాండ్లుతెల్పం | గనుబోదమెకాదిటాట ♦ ననబిలుతమెయం
చనికొనుతటిజయభేరుల | నివదమువినఁబడియెహృదుల ♦ నెమ్మదిచెడఁగఁ. ౧౭.

సీ. మునుబోయియొక్కుమ్మ ♦ డినిమింగుదమటంచు ♦ సందడిచేయుచుఁ ♦ గొందఱనఁగ
ఆటలేవియొమున్ను ♦ పాటించియాపైనఁ ♦ గందముపనులంచుఁ ♦ గొందఱనఁగ
తులుమనద్దరవారిఁ ♦ దలుముచుబోదము ♦ ముందీశుఁడనెనంచుఁ ♦ గొందఱనఁగ
పెంచుచుంచుచువిచా ♦ రించివార్తలెలుంగ ♦ ముందుచూతమటంచుఁ ♦ గొందఱనఁగ
అందఱినిమాన్పియయ్యసు ♦ రాధిపుండు | బిచ్చగాండ్రైననాసంగఁ ♦ బెచ్చుతలఁపు
చాలకలిగినఁబాఱఁగాఁ ♦ దోలనాన | వెట్టియంతకపురముదారిఁ ♦ బట్టెనంత. ౧౮.

చం. దొనదొనరాక్షసేశ్వరుని ♦ దొడ్డబలంబఖిలంబుసాగియుం
గనుఁగొనరాఘవుల్లునులు ♦ కార్ముకహస్తులుఁగోమలాంగులు
న్మునుదగువానరోత్తముల ♦ మాకలుకేకలునెట్టువారలుం
డనెఱిఁగినారయత్నమును ♦ డాబునుగేరుచునవ్వికొక్కటఁ. ౧౯.

ఆ. అర్బుధంబుసంఖ్య ♦ యతికాయులటుమీఱి | యొక్కపెట్టనవ్వ ♦ బిక్కవోక
నిక్కియుండెపెక్కు ♦ చక్కటులకునెక్క | వారువీరులనియె ♦ వారెఱిఁగిరి. ౨౦.

రాక్షస బలిమర్బుదమును రాము నెదిరించుట.

కం. అవిచారణనందొలుఁదమ | జనమునకునుదగినయూధ ♦ సామగ్రులుగొం
చునడిని రాఁగావారల | కవురూపబలములుతమకు ♦ నాశ్చర్యముగాఁ. ౨౧.

సీ. తదిలిచూచుచునుండు ♦ తరుచరవీరులఁ ♦ దొలిఁగాంచుభరతశ ♦ త్రుఘ్నులఁగని
శ్రీరామచంద్రుండు ♦ సింహనాదముచేసి ♦ యెచ్చటికకువారి ♦ కిట్టులనియె
మునుసింహశంబందుఁ ♦ బనిగొన్నయల్లది ♦ యెన్ననీలెక్కవి ♦ ఘ్నేశుపూజ
అద్దిసాంతంబాయె ♦ నగునిడినిర్విఘ్న ♦ పరిసమాప్తిగబల్కు ♦ పర్యయగుచు

భరతశత్రుఘ్నులపుమీ ♦ పటిమంగనరు | వారిమెప్పింపుడనిపుచ్చె ♦ వానరులను
మమ్మెటిగిక్కిల్చుకపినరు ♦ ల్లిమ్ముంగొలునఁ | దవిలిడికొనుడనిపూన్చె ♦ దమ్ములవెన.

వ. అట్టియెడ నూర్ధ్వనత్తుండు నశశ్శిఖుండు దీర్ఘతరబాహుండు మహాశక్తిమగాత్రుండునగు
నలసహస్రాస్యాగ్రతనూభవుండు వీరాగ్రేసరుండజేయుండనువాడు దర్శింపఁబడునై
శ్రీరామచంద్రుంగాంచియీ సడింపుగనిట్లనియె. ౯౩.

రావణజ్యేష్ఠపుత్రుడు రామునితో ప్రేలి యాతనిచేమడియుట.

ఉ. మిమ్ములమాభటుల్ముగురు ♦ మ్రొంగఁగజాలినవాండ్రసాటిగా
సమ్మతిజేసిపెట్టుకొని ♦ సన్నిధిజేర్చినచింపఁబూనఁగా
నెమ్మదిమేమునిల్చుటది ♦ నిండినభాగ్యముమీకునాఁగదా
యిమ్మెయివచ్చినందులకు ♦ నీఫలమబ్బెనుముందుకంటివే ౯౪.

ఆ. ఇంకఁగలుగుభాగ్య ♦ మింటియాసుకుఁబాసి | మాకునశనమగుటె ♦ కాకికేమి
పెచ్చుపదముఁగోరి ♦ నచ్చితికాఁబోలుఁ | జచ్చుపదమెయిడ ♦ సంభవించు. ౯౫.

ఉ. ఎప్పునియిద్దిమీకగునె ♦ యింతటిహీనులుమీరుమాకునా
గొప్పయెఱుంగమాలియిటు ♦ కూడితిరింతటనైనఁబాసిపో
నొప్పినఁబోవనీయరిట ♦ నుద్ధతినిొప్పినధీరులక్కటా
చెప్పఁగనున్న నేమయినఁ ♦ జెప్పఁడువిందుముకందుమాపయి౯౬.

కం. మీకణుమాత్రశరీరము | లేకొలఁదినిజెన్దయూహ ♦ లేర్పడఁగల్గు
నీక్రించిజ్ఞతఁబట్టియె | కాకిట్టులు రాకఁగొండె ♦ ఘనులిటనుండె౯౭.

కం. ఆగుదురెయాటలాడుచు | సాగుదురేతెలివితక్కి ♦ సమరంబునకు
న్వాగుదురేలేనిపోనివి | లోఁగుదురేయిప్పడైన ♦ లోఁటొందుదురే ౯౮.

చం. అపుడటభీకరాసురులు ♦ నారఘువీరులువానరోత్తము
ల్విపులమహాగ్రరోషముల ♦ విష్ణునకారణయుద్ధకాంక్ష నే
యపరిమితోద్ధతిందవిలి ♦ యచ్చటఁజేసెయదైదేవత
ల్సపతులుమింటనిల్చిరిక ♦ జంకెడమాడమకంచుఁబొంగుచు౯౯.

ఆ. అలసహస్రకంధ ♦ రాత్మజాగ్రేసరుఁ | డన్నపాగరుపల్కు ♦ లన్నివినియు
రామచంద్రుడప్పు ♦ డేమిపల్కునొయని | ప్రీతినున్న రాముఁ ♦ డాతఁతిననె. ౧౦౦.

ఆ. బలిసియున్నమిమ్ము ♦ దెలిసియేవచ్చినఁ | బలుకులన్నలొంగఁ ♦ గలుగుటెట్లు ?
బలిమిఁగన్నమిమ్ము ♦ దెలియకేవచ్చినఁ | బలుకువిన్నలొంగఁ ♦ గలుగుటెట్లు ? ౧౦౧.

- కం. అనరుగదశరణుజొచ్చిన | మనిచెదమనియొక్కమాట ♦ మాత్రంబైన
న్తనవులుమితోఁజేసినఁ | గనుఘలమిక నేమిపోవఁ ♦ గానీమండ్రే! ౧౦౨.
- కం. కూడంగలిగితిరొక్కట | నాడంగలమాటలెన్నొ ♦ యాడుచునికమ
మ్మాడంగలరేయందురు | మాడంగలరేమొనిల్వఁ ♦ జూచికొనుండా. ౧౦౩.
- ఆ. అనఁగనఱచినవ్వి ♦ యార్భటములుచేసి | పొట్టివానిబుద్ధి ♦ పుట్టెడనఁగ
వితపల్కులుగనె ♦ యెంతలంటిరయని | యాడువారి నేమె ♦ చూడలేమె? ౧౦౪.
- కం. సరిగదయెన్నఁడుయుద్ధపు | సరణియెవనికననియట్టు ♦ సాగితివేరా
తరుణిందోఁగొనివచ్చితి | సరసాలాపములెయుద్ధ ♦ సన్నాహంబుల్? ౧౦౫.
- కం. ఇదెచూడుమెదిగిపైబడి | ముదితనుజేజిక్కఁగొందు ♦ ముందీనంత
న్వదనమువ్రాల్చెదనంత | నృదడగునీయత్తు మెల్లఁ ♦ బడిదుఃఖింపక. ౧౦౬.
- కం. ఈలీలననుచుఁగడఁగుడు | వాలమొక్కటేసిరామ ♦ వసుధాధిపుఁడా
వాలింగూల్చినయట్టుల | నోలినజేయాఖ్యుఁగూల్చె ♦ నుర్వింబడఁగె. ౧౦౭.
- ఆ. అంతప్రేలినట్టి ♦ హెంతకాడగువాఁడు | కొంతయైనఁబెనఁగఁ ♦ గూడకపడ
వెంతనొందిరుభయ ♦ పీరులుక్రీరాము | బాహుబలమువైరి ♦ భయవమఁయ్యె. ౧౦౮.
- ఉ. అంతటిదీర్ఘదేహుడపు ♦ డాచ్చితటాలునవ్రాలనప్పుడా
చెంతనుగల్గరక్కసుల ♦ సేనలనల్పులుమగ్గిరుద్ధతి
న్వెంతగువానికాయమది ♦ వేగురుపట్టినదొద్దదద్దిరే
యెంతగఁబెంచిరోతొలుత ♦ సేర్పడినాత్మజుడొటప్రీతితో. ౧౦౯.
- చం. తమయువరాజుగూర్పుఁగనె ♦ తాలిమివాసిచమూఘతీంద్రుఁడొ
హిమనగధీరసస్తముఖుఁ ♦ డేమరయంజనకామహీశుపై
నమనగాఢకోపమున ♦ నద్భుతశబ్దముపుట్టనార్పుచు
న్యముగతిఁబోయిపట్టికొన ♦ యత్నముచేయమరుత్సుతుండట. ౧౧౦.

హనుమంతునియుద్ధప్రకారము.

- ఆ. మున్నువాడ్డిదాటఁ ♦ బన్నినరూపంబు | వడిగఁదాల్చియాడఁ ♦ బడినశవముఁ
జేతఁగొందు నేడు ♦ శిరములయాజెట్టి | దానబాదికూల్చి ♦ వానినూని. ౧౧౧.
- ఉ. చిల్లరసేనల్కైవసఁ ♦ జిందరవందరచేసికూబ్బుచో
నల్లదిచెడ్డనింకొకటి ♦ యప్పుడెక్కొనియల్లెయేసియా

బల్లిదులెక్కివీడినవి ♦ బల్లిరగంబులుగొంచువానిచే
నల్లరియాటలాడికొను ♦ నట్టిలగొట్టెననేకశీర్షులకై.

౧౧౨.

ఉ. ఆతతదేహమాతనికి ♦ నంతటిదొప్పుటబల్లి పేర్చినా
రీతిఁబనుల్లుటించుటయుఁ ♦ బ్రీతిని గాంచిరికైకపట్టియిం
కాతనితమ్ముఁడుంగనుట ♦ యప్పుడెకావుననంతరాక్షసు
ల్బాతముగాఁదలంచితమ ♦ పొంగులుక్రంగఁగనార్చిరొక్కఁటకై.

౧౧౩

ఆ. అంతలోనెత్తోంటి ♦ యంతటివాడయి | సంతసమున రాము ♦ చెంతఁజేరి
గానియానలాదు ♦ లూనిరాచొప్పునె | పెరుగకున్న శక్తి ♦ పేర్చికొలఁది.

౧౧౪.

కం. స్థవగేంద్రులుమఱికొందఱు | తవిలిమహానృక్షములను ♦ ద్వరఁగొనియేయ
స్థవముడిగిచాలసేనలు | భువిబడఁబై నెక్కిత్రొక్కి ♦ పాలియించిరటకై.

౧౧౫.

ఆ. తెఱపియయ్యెఁజాల ♦ వఱకుసేనలుచావ | సమరరంగమటువి ♦ శాలమైనఁ
దెలియఁబడఁగనైరి ♦ నిలిచినవీరులు | పేరుపరుసఁజచ్చు ♦ పెద్దలగుచు.

౧౧౬.

ఉ. వారలుశూరులున్రధిక ♦ షర్యలవార్యపరాక్రమోన్నతు
శ్రీతినయస్త్రశస్త్రములు ♦ మేగలిసేయఁగలారుబారుగాఁ
జేసినరేంద్రచంద్రునకుఁ ♦ జీవరపుట్టఁగబాణవర్షము
ల్ధారలువెట్టఁగాఁగురియు ♦ ధాటికనంబడఁజేసిరొక్కఁటకై.

౧౧౭.

ఉ. చక్కగవారలేయుశర ♦ జాలములన్నియునొక్కటొక్కఁట
న్ముక్కలుసేసియంతటన ♦ మోఘములైనశిలీముఖంబుల
న్నెక్కినసేయనవ్వికన ♦ నిక్కుటడంగుడుఁదాఁక నెత్తురు
ల్లక్కుచుఁగూలివాసమర ♦ రంగమునంగపులార్చిపొంగఁగేకై.

౧౧౮.

లక్ష్మణాంగదులు రాక్షసులజంపినవిధము.

సీ. ఆలక్ష్మణస్వామి ♦ కాశ్చర్యకరులయి ♦ యతితరాంగులురాక్ష ♦ సాధనాధ
సూనులుంబ్రగడలు ♦ సేనాధినాథులు ♦ షట్పంచశీర్షులు ♦ సాహసించి
మున్నెగ్గులాడంగ ♦ మొదలిడగర్వోక్తు ♦ బుద్ధతిఁబల్కుచు ♦ నుబ్బుచుండ
నొక్కొక్కయార్చున ♦ దిక్కులఁబ్రతిశబ్ద ♦ మెక్కువగానింగి ♦ వ్రక్కలుగను
జేయుచుండినవీరుల ♦ జేయుననుజు | లపుడుభుజబలములుసూప ♦ నైనవారి
బాణపంక్తులుఖండించి ♦ జాణయతఁడు | వింతశరములుసంధించి ♦ పేయటయును.

- చం. శరములదీప్తికాంచిననె ♦ చాలభయంపడిరంతచేష్టలం
దొఱగిఁగుటించుకార్యములె ♦ తోచకయుండిననవ్వివోయియా
యురములఁగంతనాశముల ♦ నుద్ధతిఫాలములందుదూఱఁగా
మొరలిడుచపుకూలిరిల ♦ మూలములూడినఁదెల్లుచెట్లమె. ౧౨౦.
- ఆ. దొరలునడఁగనొచ్చి ♦ దొరలుచుఁబైబడ | వీరవచ్చునయ్య ♦ నీకపతుల
కడ్డమేగియార్చి ♦ యంగదుండవ్వుడు | తాకెవారినటవి ♦ తాకుపఱవ ౧౨౧.
- ఆ. కోటకొమ్మయొండు ♦ గొబ్బునఁబెఱికియు | ధాటిదాననేయఁ ♦ దలలుడుల్లి
పెద్దిమూల్లులొప్పుఁ ♦ బెనుభూతములరీతి | నేలఁబడిరిసురలు ♦ గేలిగొట్ట ౧౨౨.
- కం. గ్వజమొక్కటాడఁబెఱికియు | గజములహయములనుమోదఁ ♦ గానవియెల్లం
గజిబిజిగొనిపడిచచ్చెను | భుజబలముననంగదుండు ♦ పొగడఁబడంగ ౧౨౩.
- మ. అలనీలాదులుచుట్టుపట్లఁదగిబ ♦ హృన్మత్యముంగాంచునా
ఫలవృక్షంబులుపెల్లగించికొనుచుం ♦ బాహుబలంబొప్పుట
నృలముందట్టముమాపీమట్టుగొనఁగా ♦ భండించిరొక్కుమ్మడిం
దలలుంగానుసేతులూడిపడిరా ♦ వైత్యుల్లతప్రాణులై. ౧౨౪.
- ఆ. ఇంకమిగిలియుండి ♦ అంకలేయుచునుండు | మిన్నపెట్లుగొన్న ♦ యెన్నరాని
వీరవరులబాణ ♦ ధారలముంచెను | లక్ష్మణుండుశౌర్య ♦ లక్ష్మణుండు ౧౨౫.

భరతశత్రుఘ్నులురాక్షస సంహారమునజూపిన నేర్పు.

- సీ. భరతశత్రుఘ్నులు ♦ పటుబాహుశక్తుల ♦ పారంబుగాఁగల ♦ ధీరులైయు
అన్నలుమిన్నలు ♦ వన్నెకన్నారెన్నె ♦ యెన్నికొపట్లను ♦ దిన్నవడిరి
వారలతోనీడు ♦ తారునత్తురాలేదొ ♦ తారసిల్లినదెన్న ♦ మోటినపని
ముందెయుత్సాహంబుఁ ♦ బొందించునప్పుడే ♦ యందించెబతితమ ♦ కందఱువిన
నెట్టులైననుమితిమీటి ♦ నట్టులఁబని | జెట్టితనమునుగాప్పంప ♦ గట్టివాఁ
అట్టిరామునితోడనే ♦ పుట్టినారె | యండ్రుకాకున్ననగుదురే ♦ యనుచుఁదలఁచి
- సీ. దోళ్ళక్తికిలనున్నె ♦ దుస్సాగ్యమనునమ్మ ♦ కమ్మునుగవిసంత ♦ సమ్మునుగని
శ్రీరామపదభక్తి ♦ చిత్తమునఁగలఁదై ♦ ర్యమ్మునుగనిపాహా ♦ సమ్మునుగని
తమకండపతియిచ్చెఁ ♦ దగుఘహావీరుల ♦ నెమ్మినిననిసాధా ♦ నమ్ముగఁగొని
పైఁగాపురాఁడుండు ♦ బవనాత్మజుండుండు ♦ లెమ్మనియవిరక్ష ♦ లమ్ములుగొని

యుద్ధమునకునువారున ♦ న్నద్ధులగుడు | రూపములనెట్లుపోలిరో ♦ యాపగిడినె
రామలక్ష్మణులకుమాటు ♦ రామెలగిరి | వానరులుమీటినుతియింపఁ ♦ గానపుడట.

ఉ. రావణకూర్మినందనులు ♦ అంతులుసేయుచుమంత్రపుంగవు
ల్లావరులైనవైన్యపులు ♦ లంకెలగొల్వఁగమీటిపైబయిం
జేనశరంబులేసిరవి ♦ చిత్తముతత్తరవెట్టువారికిం
దావులుతప్పిరాఁగనిన ♦ దారులువట్టుదురన్న కాంక్షలకై ౧౨౮.

తే. భరత శత్రుఘ్నులప్పుడా ♦ బాణములను | వచ్చునప్పుడెచేసిరి ♦ స్రక్కలుగను
గానియామేయువీరుల ♦ మేననవయ | వమ్ములేవెటనున్నవో ♦ వానినెలుగఁగ౨౯

కం. వింతగనారయఁజొచ్చిన | యంతటనొకకొంతవడికి ♦ నాయావిజరం
బంతయుఁగనఁగలుగంగా | సంతసపడేదరములొత్తి ♦ సన్నాహమునకై ౧౩౦.

ఉ. వాడిశిలీముఖంబులను ♦ వారపుడెక్కిసేలెక్కవెట్టఁగాఁ
గూడనిధాటిసేయుడును ♦ గొంఁదలమందుచజేయుతమ్ములా
వడినయన్నపోనయిన ♦ వీధినిబట్టిరిమర్మదేశము
ల్లాడులువడ్డవైలుపెను ♦ గాడ్పునబడ్డతరుల్లగూలఁగకై ౧౩౧.

తే. భరతశత్రుఘ్నులునుబాహు ♦ పటిమలందు | బాణములసేయువడియందుఁ ♦ బరులఁగెల్పు
లాఘవంబునుచెలిసిన ♦ లాగునందు | నన్నలకుడీఁటెయనికపు ♦ లెన్ననయ్యె ౧౩౨.

కం. భరతునిఁదామెదిరించిన | చిటుతదొరల్లాలరోసి ♦ చిడిముడిపడుచుం
గలుతముపొడుతమటంచును | జఱచఱచతురాస్యరాక్ష ♦ సచమానాధుల్ ౧౩౩.

జాంబవంతునియుద్ధప్రకారము.

సీ. వడిఁబోవఁగాజాంబ ♦ వంతుఁడెడ్డమువారి ♦ యొక్కనిపైబడి ♦ త్రొక్కిచంపి
యింకనొక్కనినింగి ♦ కగురవైచుచుగూల్చి ♦ వేటొక్కనింబట్టి ♦ గీటిపొలిపి
అంతనొక్కరథంబు ♦ హస్తంబునంగొని ♦ దానమత్తేభంబుఁ ♦ దానుగూల్చి
యయ్యేభంబుంగొని ♦ హతులనుగావైన్య ♦ పతులఁజేసెనువింత ♦ పద్ధతులను
గడమసేనలక్షాకులఁ ♦ బిడుగుగ్రుద్దు | లేయుటలగూల్చిగవయాదు ♦ లాయుపాయ
ముననురంగిముతాపిగా ♦ నొనరిచిరిక | మిగిలిచిక్కినబలియరు ♦ మీటియన్న.

కం. భరతుండంబకతేతులను | గురిపించినముగ్గచఁడుఁ ♦ గూతలుమూల్గు
ల్విరివిగఁబెట్టిచుమడిసిరి | దొరలేగిరిగానఁదాముఁ ♦ దోడుఁడుటకై. ౧౩౪.

కం. చిటుదొరలనుశత్రుఘ్నుఁడు | పొరిగొనుటనునైన్యపతుల ♦ బుద్ధులుచెడఁగా
బిరబిరనాతనిపైఁబడఁ | బరువిడఁగాదానినడ్డఁ ♦ బాతినవాఁడై.

౧౩౬.

సుగ్రీవునియుద్ధప్రకారము.

కం. సుగ్రీవుండఖిలానే | కగ్రీవులఁద్రుంచెనపుడు ♦ ఘనబాహుబలో
దగ్గములగుపెనుముఘ్వుల | యుగ్రహతింగొందఱనిక ♦ నుగ్నారలలోక.

౧౩౭.

సీ. ఒకనిఁజేఁగొనితిప్పి ♦ యుంకించిపైకేయు ♦ వేటొక్కనింగొని ♦ విసరునట్లే
పైవాఁడుపడునల్ల ♦ పథమునఁగిదివాఁ ♦ డేగువోపినిపై ♦ నెత్తునుండి
నచ్చువాఁడుల్కమై ♦ ఎడిఁబడ్డనుభయలా ♦ తాకునఁబ్రాణము ♦ ల్తలఁగినేల
ఒడనింకనూపిరి ♦ పట్టండునోయని ♦ యెక్కిత్రొక్కడివారి ♦ నొక్కశూటి
కొండఱింగొనియటఁగల ♦ కుగరమందు | బాటుగొనిచావఁగానేయుఁ ♦ బాటవమున
మేఁటిగావుననీరీతి ♦ మెలిపినలిపి | డులిపిపాలిపెనుబఁతులా ♦ టలుగఁజేలఁగి.

౧౩౮.

ఉ. ఆడనుబడ్డమేటులకు ♦ హస్తములంగలపెన్దల్తరు
ల్లాడనుజేతఁగైకొనుచుఁ ♦ గూటములైతగునేనప్రాణము
ల్వీడనుపేణముఖ్యులట ♦ వేడుకశౌర్యముఁజూపిరంతట
నీడయిరంగమేర్పడిన ♦ ఓంకపులావరులింకనుండుఁగె.

౧౩౯.

కం. శత్రుఘ్నుఁడమ్మలేయఁగ | గాత్రములందూట్లువడుడుఁ ♦ గడువడిఁబడియా
శత్రువులాత్రమయమపుర | యాత్రకుఁడెరువెటుఁగఁగలిగి ♦ యరిగిరయారే.

౧౪౦.

విభీషణయుద్ధప్రకారము.

సీ. వారుపీరటనిట ♦ వడినేటులేయంగ ♦ బారికిదొలఁగుచుఁ ♦ బాతినారు
కొండఱురక్కసు ♦ ల్కుందుచునటువోయి ♦ మనుజసంతతిఁగాంచి ♦ మందబుద్ధి
మ్రొంగుడుమనిపోవ ♦ నింగిఁగావుండియు ♦ నెల్లనీక్షేంచెడి ♦ బల్లిదుండు
అలవిభీషణుఁడస్త ♦ బలములఁబురికొల్పి ♦ మారణమప్పుడు ♦ వారిఁజేసి
మునులనరనేనమఁత్రుల ♦ ముఖ్యజనుల | జెడరకుండఁగఁగాపాడె ♦ నిదియెకాక
తానియుక్తుఁడుగానేడఁ ♦ గానఁబడదు | తలుగులేదేడజవమున ♦ మెటుగెవిరివి.

౧౪౧

తే. ఇద్దిమేలయ్యెసందీన ♦ నిప్తుతెలిసి | యలవిభీషణుఁడుసురుఁడై ♦ యరులనరుల
గొలిచినిజజాతికెగ్గును ♦ గూడఁజేయు | ననుచురోపించియారావ ♦ జాసురజులు.

కం. నరులకువానరులకుబల | మరయఁగ నెటనుండువోడె ♦ యరులమరుగుచుం
బురికొల్పియంతచేసెను | బొరిగొనుఁజీముందువోనిఁ ♦ బూన్కినటంచుకె.

౧౪౩.

- తే. ఒక్క పెట్టునుగుమిగూడి ♦ యుక్కుగదలు | విసరిపైకేయనవ్వియే ♦ వీకబట్టి
మరలనేయుడు డెబ్బకు ♦ దిరుగులేక | నేలగూలిరియావట్టు ♦ యేలినారు. ౧౪౪.
- ఉ. అంతటభూమికిందిగియు ♦ నల్లవిభీషణుడార్చి పెన్ద
న్వితగఁదిప్పియేర్పడిన ♦ వేడుకనాడుచుఁజింతవీడుచు
బంతమువల్కియేటనకు ♦ బల్మిగలాఁడొకఁడీల్లుచుండఁగా
నంతుపనుల్లుటించెదగు ♦ వాసియుఁగాంచెను రాముసేనలోకె. ౧౪౫.
- వ. అల్లయర్బుదసంఖ్యగల కర్బురపీరవారంబెల్లను దమకర్బురచింతలనెదుర్బలంబు నొంది
యుండుగాన నతిశీఘ్రంబుగఁహరించుట నప్పటికిఁ జాతుర్భాగశేషంబయ్యె. చిల్లర
పైన్యంబులుకొల్లలుగను వీరులునుసగముమీటు సుమారుగను మడిసిరి. కదనరంగం
బెల్లఁబీనుంగుపెంటలను రక్తప్రవాహంబులను నిలువఁదానెలేకయుండె. సహస్రవక్త్ర
ముఖ్యమంత్రియగు కోటిశుండప్పటికి నడచిన చొప్పెల్లను దమగొప్పయేలికకు విప్పి
చెప్పందగు నొక్కనిబలిమి రక్కసు వీటికింబుచ్చి యున్నవీరుల నెల్లర నొక్కచ
క్కటికిం జేరునట్లుతీరిచె. శ్రీరామ చంద్రుండును దమవారి నెల్లందదభిముఖులై నిర్వి
నేమించుటయు స్మరలసమరారంభంబయ్యె నిందుంగొందలు కామరూపులుండి మా
యా మోహవేశంబు లొందింపంబాగిన హనుమద్విభీషణ లక్ష్మణులు రామచంద్రుం
డును మిగుల జాగరూకులైయుండ వలసెనెట్లనిన. ౧౪౬.

మాయూయుద్ధచమత్కారవర్ణనము.

- చం. ఒకఁడొకఁడున్నతాంగుడయి ♦ యున్నకషేంద్రులమింగుచుండఁ
నికిఁజనిముక్కునంజెవుల. ♦ నిక్కుచువెల్వడివచ్చుచుంద్రువా
రకటమరుత్కుమారుడటు ♦ లందుడుమ్రుంగినలోనికేగియా
ప్రకటబలుండుమేనెనిచె ♦ రక్కసుడొక్కలుప్రక్కలైపడె. ౧౪౭.
- చం. ఒకఁడువశిష్టరూపమున ♦ నొప్పుచురామునిజేరబోవఁగా
సకలమెఱింగియాహనుమ ♦ చావఁగమోదెనుమున్నెయాతఁడీ
తికమకలెన్నియేబడిన ♦ ధీరుడుగావునలక్ష్మణుఁచియా
వికృతులఁగాంచినారలను ♦ వేలకొలందులఁద్రుంచెనిట్టిలే. ౧౪౮.
- చం. ఒకఁడటుపెద్దపోమగుచు ♦ నుద్ధతిరాఁగవిభీషణుండువా
నికి నెదురేగితాగరుడు ♦ నింబలెవేసమునూనిపట్టుచు
న్నకనకపాటువాడుగన ♦ నట్టివతానొనరించియంతలో
నికనొకకార్యమేర్పడిన ♦ నీలుగనొక్కెనువానికుత్తుకె. ౧౪౯.

చం. ఒకఁడును దేభరూపమున ♦ నుగ్రుఁడుగాఁగనుపించివచ్చుపాం
దికనువిభీషణుండుకని ♦ తీవ్రపుసింగపురూపుతానువై
చికొనుచునడ్డమేగియరి ♦ సింధురకుంభమువ్రక్కతొగతిం
బ్రకరములార్వఁజేజఱచి ♦ ప్రాణమువాపెనువానినప్పుడే.

౧౫౦.

చం. ఒకఁడటవాయురూపుఁడయి ♦ యూదరవీవదొడంగనెల్లరుం
జకితులుగాఁగనేర్పడిన ♦ జాడఁగనుంగొనిలక్ష్మణుండుసా
ధకమగునొరగాస్త్రమొగిఁ ♦ దారసిలంబడ నేయసర్పము
ల్పకలమరుద్విశేషమును ♦ జయ్యనమ్రుంగెనువాడరూపిగాఁ.

౧౫౧.

చం. ఒకఁడిసుమాచురేగఁగని ♦ యొయ్యనలక్ష్మణుఁడప్పుడేసెదా
నకలుఁసత్వమూర్తిపవ ♦ నాస్త్రముదానవదాడఁబాసిపో
యికడలిలోఁబడెన్మునిఁగె ♦ నిట్టులనేకములింద్రజిత్తుతో
లకలుకలందునాఁడెఱుఁగు ♦ లావరికావునమాయలార్చెడిఁ.

౧౫౨.

చం. ఒకఁడపుడగ్గియైశిఖర ♦ నున్నతదీపులఁజేసివెల్లఁగాఁ
బ్రకటితతేజుఁడైయెసఁగు ♦ రామమహీపతివారుణాస్త్రము
స్సకరమునేయవాడపుడు ♦ చొక్కెనువానకుఁబాసెఁబ్రాణము
ల్వికటములిట్టులెవ్వరెవి ♦ వీఁకనొనర్చినవ్యర్థమైచనఁ.

౧౫౩.

చం. ఒకఁడటబ్రహ్మరూపుఁడయి ♦ యొద్దికనంచపయిన్వసించియా
యకుటిలురామచంద్రుఁగని ♦ యయ్యెయెఱుంగవనాకుస్వీయులే
సుకరులువీరువీరినిటఁ ♦ జొక్కఁగఁజేయఁగనాయమానెనాఁ
దికమకనొందెరాఘవుఁడు ♦ తెల్పెవిభీషణుఁడద్దిమాయగాఁ.

౧౫౪.

తే. తెలియఁగానైనవెంటనే ♦ దీప్తబాణ | మొక్కఁటేయుడువాఁడాడ ♦ నిక్కుటఁడిగి
పక్కితోగూడనెత్తురు ♦ గ్రుక్కుచుఁబడె | నింగిఁగన్గొనుదేవత ♦ ల్పొంగియార్వ
అర్బుదసంఖ్యరాక్షసులుంజావగా రాముడుపొగడ్తగనుట.

నీ. మాయలరక్కసు ♦ ల్మాయమీతెఱఁగునఁ ♦ గానైరితెలిసిన ♦ ఘనులవలన
ఇఁకఁబుష్టిగలవీరు ♦ లొకఁటఁబెనంగుడు ♦ మల్లరనెల్లర ♦ మడిపిరల్ల
ఘనుఁడుసుగ్రీవుఁడం ♦ గదకుమారుఁడఁజాంబ ♦ పంతుండుఁదక్కిన ♦ వనచరులును
రధికులుమీఱుచు ♦ నధికవేగంబున ♦ బాణపరంపర ♦ ల్బుఱపనెదిరి

భరతశత్రుఘ్నులౌవచ్చు ♦ పటుశరముల | నెల్లఖండించిదేవత ♦ లుల్లసిల్ల
యో సవీరులనందజు ♦ నుర్విబడఁగ | గూల్చియన్నకు మ్రొక్కిరి ♦ కూర్మిఁగనిరి. ౧౫౬.

తే. కనఁగనొకఁడైనలేడేడఁ ♦ గర్భురుండు | అర్బుదముసంఖ్యవారెల్ల ♦ హతులిట్టెరి
నిర్భయంబుగనుందుము ♦ నేమటంచుఁ | బొంగిశ్రీరాముదేవత ♦ ల్పొగడిపొగడి. ౧౫౭.

కం. పూవులవానలువారల | పైవేడుకకొలదికురిసి ♦ బహుహర్షముతో
దీవించిపాడి రాడిరి | దేవతలునువారివతులు ♦ దేవమునీంద్రుల్. ౧౫౮.

కం. వానరవరులవిభీషణు | మానవనాయకుఁడుగాంచి ♦ మహితులుమీర
ల్పానికఁదగినంగాదే | యేనిట్టులవినుతిఁగనఁగ ♦ నేర్పడెననియెక. ౧౫౯.

ఉ. మానవసేనలంగొనుచు ♦ మంత్రులుమానులుఁగూడికొంచురా
గానఁగనైనయావిలయ ♦ కర్మనుదైత్యమహోన్నతాకృతు
ల్వానినడంపఁగాఁబతులు ♦ వానరపీరులుఁజూపు నేర్పులు
న్మానసహర్షదంబులగు ♦ మాటలవేదిఘులన్ను తించిరౌ. ౧౬౦.

తే. ఇట్టులనుజెట్టులనుగొట్టు ♦ టిట్టెకాఁగ | బట్టుచిక్కమహోత్సాహ ♦ భరతులగుచు
వానరేంద్రులురాఘవు ♦ ల్మానవులును | జేయుపనిలేకముచ్చట ♦ లైప్పుకొనఁగ.

సహస్రమురాఖవణుడు యుద్ధమునకు వెడలుట.

నీ. అప్పుడుకోటిశుఁ ♦ డంపినరక్కసుం ♦ డరిగియంతిపురంబుఁ ♦ జొరఁగఁగలిగి
యందుమహావిధ ♦ వాతిశయంబున ♦ మేనెలుంగ్గకయున్న ♦ మేటిపీరుఁ
బొడఁగనియంతకు ♦ నడచినదెఱిఁగింప ♦ నడలుచునప్పటి ♦ కొడలుతెలిసి
పయనమానంతవే ♦ హయములనూన్చిన ♦ రథమాయితంబౌడు ♦ రాజశీవిఁ
డనకుఁగలిగినయృద్ధసా ♦ ధనములెల్ల | రెండువేలకరంబుల ♦ నిండుకొలిపి
బండులొక వేయినిండఁగ ♦ దండిశరము | లింకఁగైకొనిరణభూమి ♦ వంకకరుగ. ౧౬౧.

చం. ఉదయకులాచలంబిటకు ♦ నుద్ధతివచ్చునిదేమనంగనా
పదిపదుటామడల్పొడవు ♦ బారునకుందగులావుగల్గుగొ
ప్పదియగుస్యందనంబపుడు ♦ బంగరుచెల్వునరత్నదీప్తుల
న్మొదటఁగనంగనైననర ♦ ముఖ్యులుగాంచిరిక్రొత్తవితగ్గ ౧౬౩.

చం. అదికకద్దిరాఁగనెస ♦ హస్రముఖంబులురెండువేలుబా
రొంధినచేతులందులమ ♦ హోష్టతఖడ్గదాదులట్టెపె

న్యందలుగూడుమేనుగల ♦ మానవభక్షకనాథుఁగాంచియా

యందలుఁగొందలంబుఁగని ♦ యప్పుడరామునియండకేగఁగన్.

౧౬౪.

సీ. వాడటకేతెంచి ♦ వసుధాతలంబెల్ల ♦ రక్తసముద్రమై ♦ రాణచెడఁగ
అంతటఁబడియున్న ♦ యంగంబులాంగికా ♦ వయవముల్పాపట్ట ♦ భయదములుగ
కండలునెమ్ములు ♦ దండ్రిపేవులుఁదిత్తు ♦ లొండొంటిపైఁబడి ♦ మోలలాడ
బహువిధాయుధములుఁ ♦ బలువాహనంబులు ♦ నామరూపములుతే ♦ కేమొకఁగ
శృకశృగాలాదులునుగాక ♦ వితతులెసఁగ | బలుపిశాచములాడాడఁ ♦ బ్రబలియాడ
జూడభయకంపరంబులు ♦ తోడసేయగు | యుద్ధభూమినిగన్న నే ♦ యుద్ధతిచెడె.

తే. మాటయైననుజెప్పెడి ♦ పాటికైన | దక్కకొక్కఁడునట్లర్చు ♦ దంబుఁజూన
నిట్టెకననైనమూర్ఛితై ♦ నెప్పటికినొ | తెలిసియార్చుచువిలపించి ♦ మలపిబుద్ధి౧౬౬.

వ. విధాత్రోక్తనచనంబులెల్లను విధివిధానంబులెకా నవిహితధర్మంబులని నన్నియున్న
నాఁడు కాన నప్పురమేష్ఠి చెప్పినచొప్పున నడచునన్నాల్గొప్పిదంబును వానిం
దప్పుఁగుప్పించునప్పట్టిననే తప్పనిముప్పును గలుగునని యెప్పుడొచ్చెప్పంబడిన యప్పు
లుకు గుప్పునమనోగోచరంబగుడంఁడలివితెచ్చికొని పలవించుట తొలఁగించికొని సల
లీతవైరాగ్యభావంబలనరచికొని సద్ధర్మంబు నశపఱచికొని యట్టియప్పు డిట్టులనియె

సహస్రశీర్షుడు విరాగమునజెప్పినపరమధర్మములు.

కం. ఇయ్యణుమాత్రపునరులే | దయ్యమ్ములఁబోలునట్టి ♦ ధైత్యులఁజంపం
గయ్యమునందునుగాలం | బియ్యెడకిట్లయ్యెవీరి ♦ యెగ్గుతలఁపులన్. ౧౬౮

ఆ. బాహుపాములట్లు ♦ పరగుఁదైత్యులకును | నరులునకుఁబములయి ♦ జరగిరకట
మస్తాసింఘసదృశ ♦ మహితదానవులకు | జనులుహరులనంగఁ ♦ జనునెకట్ట! ౧౬౯.

అ. బుద్ధిమాలినట్టి ♦ సుద్దులుకూయుచుఁ | జెద్దజైనవారి ♦ పేర్మిఁగనక
హద్దుమీఠిచెలఁగ ♦ నాసింపఁగానిట్టి | పద్దునడియెమీఠి ♦ పవరుటగునె ౧౭౦.

ఆ. ఎత్తరానిపరువు ♦ లెత్తెదమనినన్ను | నొత్తియొత్తియడుగ ♦ నూరకున్న
బత్తిమాలిజనకు ♦ బ్రహ్మదేవునిదూఱ | జిత్తవిత్తులుగను ♦ జెడఁరయిట్లు ౧౭౧.

అ. చెట్టలైనవీండ్లు ♦ చెడెదరువిడిచినఁ | బట్టియుంతమనుచుఁ ♦ బాటువడితి
గుట్టుదేవుఁడెఱిగి ♦ కుదిరిచెనడనే | చెట్టఁదలఁచువాండ్లు ♦ చెందుఫలము. ౧౭౨.

ఆ. పేర్మియొరులదెలుఁగఁ ♦ బ్రియపడకప్పుడు | కూర్చినాత్మబలమె ♦ గొప్పదనుచు,
మర్మమెఱుఁగలేక ♦ మాటలాడెడివార | ధర్మపరులుగాక ♦ దళనఁగనరే ౧౭౩.

- ఆ. కన్నులుండురెండు ♦ కలవట్లెచెవులును | ఎన్నొకనఁగవినఁగ ♦ నేర్పడునని
ఉన్నదొక్కనోరె ♦ సన్నయిద్దెఱిగిన | మిన్నమాటలాడి ♦ మన్నగుదురె? ౧౭౪.
- ఆ. దుష్టపథముతమకుఁ ♦ దృష్టిగానబ్బిన | శిష్టజనులమీటి ♦ దృష్టులండు
కష్టకాలమొదవుఁ ♦ గట్టడివీడిన | నష్టపడఁగఁగండు ♦ నాశనంబె ౧౭౫.
- ఆ. యోగ్యులైనవారి ♦ యుక్తులువినఁగల్గు | భాగ్యమునకుఁదులయె ♦ పరమపదము?
భోగ్యవస్తుకాంత ♦ బుధులధర్మముమీఱు | మృగ్యహానియరయ ♦ మృతియపడయ
- ఆ. పెక్కుమాఱునన్ను ♦ మిక్కిలితాతను | దక్కుపఱచునెక్క ♦ సక్కియములు
తిక్కననఁగదేవుఁ ♦ డెక్కడవిసెనొకో | యిక్కడికినెతెచ్చె ♦ యెగ్గుతగదె? ౧౭౬.
- ఆ. సర్వలక్షణముల ♦ సదుపాయములుగల | పూర్వధర్మములను ♦ బూనరోసి
గర్వులగుచునైజ ♦ ఘనతనుమితిమీఱు | దుర్విచారులకును ♦ దొసఁగుపొసఁగు ౧౭౭.
- ఆ. పేర్కిఁగన్నవారు ♦ పెద్దలముదులఁగా | దుర్మదంబుగలిగి ♦ తొలఁగివిడువ
ధర్మహీనమైన ♦ తగవులువల్కిరి | కర్మఫలమదేలఁ ♦ గాకమాను? ౧౭౮.
- ఆ. వృద్ధులింటనిలిచి ♦ విశ్రాంతిఁగనఁజెప్ప | బద్ధకులయివారు ♦ పలికిరటని
యిద్దపదవికెక్క ♦ నుద్ధతిఁదలపడు | బుద్ధిమాలినారు ♦ పాలియరెట్లు? ౧౭౯.
- ఆ. చిన్నప్రాయమపుడె ♦ చెప్పినవిననరె | మిన్నలైనమీటి ♦ మెలఁగవలెను
ఎన్నకేరిననుచు ♦ నెన్నినదుష్టాత్ము | లెన్నిహానులెట్లు ♦ కన్నదగదె? ౧౮౦.
- ఆ. దృష్టిదూరముగను ♦ దెమలుఁబెద్దలకని | పుష్టిఁగన్నవారె ♦ బుధనరులని
స్పృష్టముగనుబలుక ♦ సాహసించినవాండు | దుష్టులగుటఁగనరె ♦ దౌర్దహాని? ౧౮౧.
- ఆ. ఉన్నచోటనున్కి ♦ యూరడిఁగనుమన్కి | వన్నెగాకయలప్ర ♦ వాసములను
మిన్నఁడనమువచ్చు ♦ మీఱఁగఁదుగునంచు | నెన్నికొన్నవారె ♦ లెగ్గుఁగనరె ౧౮౨.
- ఆ. పొందనైనఁబేర్లు ♦ పొరుగులఁగలవారి | గొందలంబుపఱపఁ ♦ గూడెడినని
చెందనచ్చుసిరులు ♦ శ్రేష్ఠమాపనియను | మందబుద్ధులకును ♦ మరణమెగతి ౧౮౩.
- ఆ. తేజమనఁగదూర ♦ దేశములంగల | భూజనులనెకొన్న ♦ భోజనముగ
నౌజగంబునందు ♦ నంచుఁదలంచెడి | వ్యాజములనెకనిరె ♦ వాయరెట్లు? ౧౮౪.
- ఆ. దేవుఁడిచ్చుననఁగ ♦ నేనయాతఁడునేత | యేవియెట్లుకన్న ♦ నెచ్చుతమది
గావచించినట్టి ♦ కాపురుషులువోరె | చేనయెంతయున్నఁ ♦ జెడిచెడుగతి? ౧౮౫.
- ఆ. సంతతులనుబడయ ♦ సతులనుగట్టికో | సంతకూడుననుచు ♦ వింతలనిరి
యెంతకైనదాత ♦ యెచ్చునుదలఁపరే | చితపడఁగనేలఁ ♦ జెడరెవీరు? ౧౮౬.

- ఆ. ఈశుఁడిచ్చినట్టి ♦ యీపదవినిరోసి | యాశప్రబలనొరుల ♦ హానిచేయ
దేక్షికులుగఁగోరి ♦ దేక్షికులనుదిట్ట | నాశమొందకున్న ♦ నాయమగునె? ౧౮౮.
- ఆ. చెట్టచేసియశము ♦ చెందుటఘనమన్న | తుట్టెపురువుబుద్ధి ♦ తోడనుండ
మిట్టిపడనెకందు ♦ రిట్టివారలనెట్టు | మట్టుపెట్టకుండు ♦ మర్చిలెన? ౧౮౯.
- ఆ. పుష్టికలుగుఫలము ♦ భూతములకునెగ్గు | లిప్తముగనుజేయ ♦ నేతగునని
గోఘ్నలాడిరల్ల ♦ గోష్ఠినిటింతలో | స్రప్తయన్నయట్లై ♦ చావుకలిగె. ౧౯౦.
- ఆ. పూర్వపద్ధతులును ♦ బూర్వులబోధలు | సర్వహానికరము ♦ సటయటనుచు
దుర్వదంతులనెడి ♦ దుష్టులువీరలు | నిర్వహింతురెట్లు ♦ నీల్లకిట్లు? ౧౯౧.
- ఆ. ధాతకెగ్గుచేయఁ ♦ దమిదలఁచినమహా | పాతకులగుపీరు ♦ పలికినపుడె
నాతలంపునందు ♦ నాఁడెనుముల్లట్టు | లాతెఱంగెపీరి ♦ కయ్యెనీడ. ౧౯౨.
- ఆ. మూఢుఁడనుచునన్ను ♦ మూతులెపొడిచిన | గాఢవై నప్రీతిఁ ♦ గలఁగనైతి
గూఢనీతిమాలి ♦ గురులనిందించిన | ప్రాధులైనవారె ♦ పక్షధుగారె? ౧౯౩.
- ఆ. మంత్రసైన్యపతులు ♦ మత్తులుకలిగిన | యంత్రవసతిచాల ♦ నమఁయున్న
దంత్రమెఱుంగలేని ♦ దచ్చమాత్రమ్మనఁ | గాంత్రహానిగాని ♦ కలిమియగునె? ౧౯౪.
- ఆ. ఈదక్షిణరాఁడ ♦ టేతేరఁబోనీము | పాడుచేయుదుమని ♦ పలికిరాడ
అడినంతతమకె ♦ కూడియిట్లైకొక్కొక్కొక్క! | జాడయెఱుంగమాలి ♦ చచ్చిరీడ. ౧౯౫.
- ఆ. వీరిదుడుకులెఱిగి ♦ విడిచెడియప్పుడే | పొరఁదోలుటకునె ♦ పలికియుంటి
మీటిపనులునేయ ♦ మేమెఱిచిరొయేమొ | కాకెహానినొందఁ ♦ గానఁపెన? ౧౯౬.

రావణుడుబ్రహ్మచార్యము స్వర్ణించుట.

- ప. అనియిట్లు స్వజనావిష్కృతరోషబలంబు నందులకప్పుడైనతద్దోషఫలంబును వివరించి
కొనుచునంగలార్చివిరాగంబుమాత్రము పరాకుపటిచియిట్లునియె. ౧౯౭.
- సీ. వేదయహ్మదనాకు ♦ బోధనేసినవన్ని ♦ వేదవాక్యములుగా ♦ విశ్వసించు
దుష్టబుద్ధులులేక ♦ తొలగకయిటనున్నఁ ♦ గలుములిచ్చెదననెఁ ♦ గలుగఁజేసె
ఎన్నఁడన్యముహృది ♦ నెన్నఁజూతురొనాఁడె ♦ సున్నయానప్వనెఁ యన్నదయ్యె
చిరకాలమానంద ♦ భరితులమైయుండఁ ♦ గొలఁదికాలమునుండి ♦ తులువబుద్ధి
యొదవమొదలిడెఁదత్ఫల ♦ మదియిటకునె 1 వచ్చిసంప్రాప్తమయ్యెను ♦ వచ్చినట్లై
సిరులువోయెనుమదమెదఁ ♦ బ్రెలుగునంత | నాశమొందరయెంతయ♦ ధీశులైనని ౧౯౮.

- ఉ. ఐనదికర్మమిట్టులిక ♦ నైనను నెమ్మదిబుద్ధి నెప్పి కొం
చేనిపుడీడనున్న జను ♦ లెవ్వరొకన్గొనివచ్చినట్టిచం
దాన నెవ్వెక్కుంబనిచి ♦ ధాతడలంచిమహాత్ము సద్దయం
బూనిక సర్వ సంతతియుఁ ♦ బోయిన దెల్లడలంతుఁగైకొనన్. ౧౯౯.
- వ. అని కృతనిశ్చయుండై సారథికాజ్ఞాపింప వాడరదంబు శ్రీరామచంద్రపుష్పకసాన్ని
ధ్యంబునకుననతివేగంబుననడపుడు నమ్మానవేశుంగాంచి యమ్మానవాశవేశుండిట్టినియె.

రామరావణప్రసంగము.

- పీ. ఎవ్వరుమీరలీ ♦ చిన్వకుఁగతమేమి ♦ యెట్టులనిటకుఁగా ♦ లెవ్వట్టఁగనితి ?
రింద నేకులఁగన్న ♦ నేమియునోవక ♦ యుందురేవీరంద ♦ టున్నదేడ ?
నేరేరుపీరులై ♦ ధీరులుశూరులౌ ♦ యాతుధానులజంప ♦ నైతిరయ్య ?
ఇంక నేమొనరింప ♦ జంకకయిటనుండ్రు ♦ లంకాపురంబుల ♦ లావులడఁగె ?
వచ్చినట్టిత్రోవ ♦ నిచ్చ నేపోదురే | పెచ్చుపనులనింకఁ ♦ డెఱుగఁగండై ?
మీతలంపదేమొ ♦ లోఁతెఱింగించినఁ | జేతనైనదేమొ ♦ చేయఁజూతు. ౨౦౦.
- కం. అనివాడఁటుచని యడుగుడు | జనులున్వానరులువడఁక ♦ సాగిరికనియా
జనపతి రాముండిట్లను | ననుమానమువాయ నెల్ల ♦ యథ్థమునిజమున్. ౨౦౧.
- నీ. ఇనకులీనులమేము ♦ దనుజసంహారమే ♦ పనిమాకయోధ్యమా ♦ యునికిపట్టు
పుష్పకమిదియెక్కి ♦ పుష్కరంబుంజేరఁ ♦ గలిగితిమీజను ♦ ల్కదనముఁగను
వేడుకవచ్చిరి ♦ చూడనయ్యెన్నోక ♦ నలుపురమేమువా ♦ నరులుమాత్ర
మీడఁబెనంగుదు ♦ మింతయేనిక్కము ♦ మున్నొక్కచక్కటి ♦ యున్నదివిను
నీదుసోదరుదశకంఠుఁ ♦ డౌదురాత్ము | భ్రాతృబహుపుత్రబహుమంత్రి ♦ బంధుయుతఁగ
బాలిపితిమిసింహశమునన ♦ ట్టులనెయిడ | నందఁజైరింకనీవొండ ♦ యుందువన్న.
- కం. రోషావలమునఁగనలుచు | భీషణుండైకానుపించి ♦ ప్రియవచనముగా
భాషించువేషమేనీ | యోషామణివినఁగనన్ను ♦ నుండేచంపన్ ? ౨౦౨.

రావణుడస్త్రమేసిరాము సేనలనయోధ్యబడనేయుట.

- అ. అనుచుఁబ్రళయమారు ♦ తాస్త్రముసంధించి | వచ్చుదారిబట్టి ♦ వారలెల్ల
నాయయోధ్యబడగ ♦ నొఁగాతమంచును | రావణుండువిడువ ♦ నావిధమున్. ౨౦౩.

- ఉ. పొక్కియింకే మెలుంగకటఁ ♦ బుష్పకమందును సీతారాములుం
దక్కనరుల్కపీంద్రులును ♦ దానవులుండమవాహనాదులుం
బొక్కుచు లేచియావడికిఁ ♦ బోయియయోధ్యనుబడ్డవారిలో
నక్కటగాలిపట్టియొకఁ ♦ డాయెనెలేవఁ బెరల్కృమంబుగన్. ౨౦౬.
- కం. మఱునాఁడు మొదలుదినముల | వరుసనుదత్తవృలముల ♦ వారలకొలఁదిం
దరుచరదాననరులట | మరలంబుట్టింగనైరి ♦ మనికిఁగనంగన్. ౨౦౭.
- కం. రావణబలాతిశయమును | భూవిభుబలమెల్లనట్లు ♦ పోయినవిధము
ద్దేనతలుగాంచియచ్చెరు | వావేళంబొందిపాసి ♦ రాసలుహృదులన్. ౨౦౮
- సీ. రావణదోర్బల ♦ ప్రావీణ్యమునకింక ♦ నట్టియస్త్రంజేయు ♦ నధికతకును
లావరియైయట్టు ♦ లావిర్భవించిన ♦ తీవికిశ్రీరాముఁ ♦ డావిలపడె
తానేనెనంతటి ♦ దండియస్త్రమెచానఁ ♦ దలఁగరేరాముండు ♦ నెలతకూడ
నెంతటివీరుండొ ♦ యింతియునెంతదో ♦ యనిసహస్రగ్రీవుఁ ♦ డద్భుతపడె
ఇట్టులప్పుడుముక్కులఁ ♦ బెట్టివేళు | లొండొరులఁగంచుబొమ్మల ♦ ట్లుండిరాడ
అంతవారికెవితయా ♦ నంతపనులు | మనకుఁగాకున్నెమునులార ♦ యనెమహన్నీ.
- వ. అనియావామలూరు తనయుండు భరద్వాజాదులతోననుటయు. ౨౧౦.
- ఆ. అయ్యయింకమీఁద ♦ నరనిముషందైన | నాగలేమువినక ♦ యశలికధను
సరగఁజెప్పుమనుచు ♦ జరిగిరిచేరువ | కల్లమానులెల్ల ♦ నాస్థకొల్ల ౨౧౧.

బహువృత్తబహుకంద గర్భితభాస్కరవిలసితము.

సారసభవనుత ♦ సంగర ♦ వీరా ♦ సంతత ♦ గరధర ♦ విరహిత ♦ యోగీ
మారమణఘటిత ♦ మంగళ ♦ శూరా ♦ మంత్రక ♦ పురహర ♦ సురనుత ♦ త్యాగీ
చారుమణిలసిత ♦ జంగమ ♦ హారా ♦ ఊంతిద ♦ స్మరహర ♦ హారిహిత ♦ రాగీ
బైరవనయయుత ♦ భంగహ ♦ భారా ♦ భ్రాంతిహ ♦ హరిశర ♦ పరిణత ♦ భోగీ. ౨౧౨.

గర్భిత బహువృత్తములు.

1. సారసభవనుత ♦ సంగరవీరా | మారమణఘటిత ♦ మంగళశూరా
చారుమణిలసిత ♦ జంగమహారా | బైరవనయయుత ♦ భంగహభారా
2. సారసభవనుత. ♦ సంతతయోగీ | మారమణఘటిత ♦ మంత్రకత్యాగీ
చారుమణిలసిత ♦ ఊంతిదరాగీ | బైరవనయయుత ♦ భ్రాంతిహభోగీ

3. సారసభవనుతపీరా ♦ సంతతగరధరయోగీ
మారమణఘటితశూరా ♦ మంత్రకపురహరత్యాగీ
చారుమణిలసితహారా ♦ ట్టాంతిదస్మరహరరాగీ
బైరవనయయుతభౌరా ♦ భౌంతిహహరిశరభోగీ
4. సారసభవనుత ♦ సంగరవీరా ♦ సంతతగరధరయోగీ
మారమణఘటిత ♦ మంగళశూరా ♦ మంత్రకపురహరత్యాగీ
చారుమణిలసిత ♦ జంగమహారా ♦ ట్టాంతిదస్మరహరరాగీ
బైరవనయయుత ♦ భంగహభౌరా ♦ భౌంతిహహరిశరభోగీ
5. సంగరవీరా ♦ సారసభవనుత ♦ సంతతవిరహితయోగీ
మంగళశూరా ♦ మారమణఘటిత ♦ మంత్రకసురనుతత్యాగీ
జంగమహారా ♦ చారుమణిలసిత ♦ ట్టాంతిదహరిహితరాగీ
భంగహభౌరా ♦ బైరవనయయుత ♦ భౌంతిహపరిణతభోగీ
6. సంగరవీరా ♦ సంతతయోగీ | మంగళశూరా ♦ మంత్రకత్యాగీ
జంగమహారా ♦ ట్టాంతిదరాగీ | భంగహభౌరా ♦ భౌంతిహభోగీ
7. సంగరధీరాగరధరవిరహిత ♦ సారసభవనుతయోగీ
మంగళశూరాపురహరసురనుత ♦ మారమణఘటితత్యాగీ
జంగమహారాస్మరహరవిరహిత ♦ చారుమణిలసితరాగీ
భంగహభౌరాహరిశరపరిణత ♦ బైరవనయయుతభోగీ
8. సంగరవీరాగరధర ♦ సంతతవిరహితయోగీ
మంగళశూరాపురహర ♦ మంత్రకసురనుతత్యాగీ
జంగమహారాస్మరహర ♦ ట్టాంతిదహరిహితరాగీ
భంగహభౌరాహరిశర ♦ భౌంతిహపరిణతభోగీ
9. సంతతగరధర ♦ సంగరవీరా | మంత్రకపురహర ♦ మంగళశూరా
ట్టాంతిదస్మరహర ♦ జంగమహారా | భౌంతిహహరిశర ♦ భంగహభౌరా
10. సంతతగరధర ♦ సంగరవీరా ♦ సారసభవనుతయోగీ
మంత్రకపురహర ♦ మంగళశూరా ♦ మారమణఘటితత్యాగీ
ట్టాంతిదస్మరహర ♦ జంగమహారా ♦ చారుమణిలసితరాగీ
భౌంతిహహరిశర ♦ భంగహభౌరా ♦ బైరవనయయుతభోగీ

11. సంతతయోగీ ♦ సంగరవీరా | మంత్రకత్యాగీ ♦ మంగళశూరా
క్షాంతిదహాగీ ♦ జంగమహారా | భ్రాంతిహభోగీ ♦ భంగహభారా
12. సంతతవిరహిత ♦ సారసభవనుత ♦ సంగరవీరాయోగీ
మంత్రకసురనుత ♦ మారమణఘటిత ♦ మంగళశూరాత్యాగీ
క్షాంతిదహారిహిత ♦ చారుమణిలసిత ♦ జంగమహారారాగీ
భ్రాంతిహపరిణత ♦ భైరవనయయుత ♦ భంగహభారాభోగీ
13. గరధరసంతత ♦ విరహితయోగీ | పురహరమంత్రక ♦ సురనుతత్యాగీ
స్మరహరక్షాంతిద ♦ హరిహితరాగీ | హరిశరభ్రాంతిహ ♦ పరిణతభోగీ
14. గరధరయోగీ ♦ విరహితవీరా | పురహరత్యాగీ ♦ సురనుతశూరా
స్మరహరరాగీ ♦ హరిహితహారా | హరిశరభోగీ ♦ పరిణతభారా
15. గరధరసంగరవీరా ♦ విరహితసంతతయోగీ
పురహరమంగళశూరా ♦ సురనుతమంత్రకత్యాగీ
స్మరహరజంగమహారా ♦ హరిహితక్షాంతిదరాగీ
హరిశరభంగహభారా ♦ పరిణతభ్రాంతిహభోగీ
16. గరధరసారసభవనుతయోగీ ♦ విరహితసంతతసంగరవీరా
పురహరమారమణఘటితత్యాగీ ♦ సురనుతమంత్రకమంగళశూరా
స్మరహరచారుమణిలసితరాగీ ♦ హరిహితక్షాంతిదజంగమహారా
హరిశరభైరవనయయుతభోగీ ♦ పరిణతభ్రాంతిహభంగహభారా
17. విరహితసంగర ♦ వీరాయోగీ | సురనుతమంగళ ♦ శూరాత్యాగీ
హరిహితజంగమ ♦ హారారాగీ | పరిణతభంగహ ♦ భారాభోగీ
18. విరహితసంతతగరధరసంగర ♦ వీరాసారసభవనుతయోగీ
సురనుతమంత్రకపురహరమంగళ ♦ శూరామారమణఘటితత్యాగీ
హరిహితక్షాంతిదస్మరహరజంగమ ♦ హారాచారుమణిలసితరాగీ
పరిణతభ్రాంతిహహరిశరభంగహ ♦ భారాభైరవనయయుతభోగీ
19. విరహితసారసభవనుతసంగర ♦ వీరాసంతతయోగీ
సురనుతమారమణఘటితమంగళ ♦ శూరామంత్రకత్యాగీ
హరిహితచారుమణిలసితజంగమ ♦ హరిగాక్షాంతిదరాగీ
పరిణతభైరవనయయుతభంగహ ♦ భారాభ్రాంతిహభోగీ

20. విరహితసంగర ♦ వీరాగరధర | సురనుతమంగళ ♦ శూరాపురహర
హరిహితజంగమ ♦ హరాస్మరహర | పరిణతభంగహ ♦ భారాహరిశర
21. వీరాగరధర ♦ విరహితయోగీ | శూరాపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ
హరాస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ | భారాహరిశర ♦ పరిణతభోగీ
22. వీరాసంతత ♦ విరహితగరధర | శూరామంత్రక ♦ సురనుతపురహర
హరాక్షాంతిద ♦ హరిహితస్మరహర ♦ భారాభ్రాంతిహ ♦ పరిణతహరిశర
23. వీరాసంతత ♦ సారసభవనుత ♦ విరహితగరధరయోగీ
శూరామంత్రక ♦ మారమణఘటిత ♦ సురనుతపురహరత్యాగీ
హరాక్షాంతిద ♦ చారుమణిలసిత ♦ హరిహితస్మరహర రాగీ
భారాభ్రాంతిహ ♦ భైరవనయయుత ♦ పరిణతహరిశరభోగీ
24. వీరాగరధర ♦ విరహితసంతత ♦ సారసభవనుతయోగీ
శూరాపురహర ♦ సురనుతమంత్రక ♦ మారమణఘటితత్యాగీ
హరాస్మరహర ♦ హరిహితక్షాంతిద ♦ చారుమణిలసితరాగీ
భారాహరిశర ♦ పరిణతభ్రాంతిహ ♦ భైరవనయయుతభోగీ
25. వీరాయోగీ | శూరాత్యాగీ | హారారాగీ | భారాభోగీ
26. యోగీవీరా | త్యాగీశూరా | రాగీహారా | భోగీభారా
27. సంగరవీరా | మంగళశూరా | జంగమహారా | భంగహభారా
28. విరహితయోగీ | సురనుతత్యాగీ | హరిహితరాగీ | పరిణతభోగీ

ఇంక గర్భితకందపద్యములు.

29. సారసభవనుతసంగర | వీరాసంతతగరధర ♦ విరహితయోగీ
మారమణఘటితమంగళ | శూరామంత్రకపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ
30. సారసభవనుతసంగర | వీరాసంతతగరధర ♦ విరహితయోగీ
చారుమణిలసితజంగమ | హరాక్షాంతిదస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ
31. సారసభవనుతసంగర | వీరాసంతతగరధర ♦ విరహితయోగీ
భైరవనయయుతభంగహ | భారాభ్రాంతిహహరిశర ♦ పరిణతభోగీ
32. మారమణఘటితమంగళ | శూరామంత్రకపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ
చారుమణిలసితజంగమ | హరాక్షాంతిదస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ

33. మారమణఘటితమంగళ | శూరామంత్రకపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ
భైరవనయయుతభంగహ | భారాభ్రాంతిహహరిశర ♦ పరిణతభోగీ.
34. మారమణఘటితమంగళ | శూరామంత్రకపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ
సారసభవనుతసంగర | వీరాసంతతగరధర ♦ విరహితయోగీ.
35. చారుమణిలసితజంగమ | హారాక్షాంతిదస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ
భైరవనయయుతభంగహ | భారాభ్రాంతిహహరిశర ♦ పరిణతభోగీ.
36. చారుమణిలసితజంగమ | హారాక్షాంతిదస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ
సారసభవనుతసంగర | వీరాసంతతగరధర ♦ విరహితయోగీ.
37. చారుమణిలసితజంగమ | హారాక్షాంతిదస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ
మారమణఘటితమంగళ | శూరామంత్రకపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ.
38. భైరవనయయుతభంగహ | భారాభ్రాంతిహహరిశర ♦ పరిణతభోగీ
సారసభవనుతసంగర | వీరాసంతతగరధర ♦ విరహితయోగీ.
39. భైరవనయయుతభంగహ | భారాభ్రాంతిహహరిశర ♦ పరిణతభోగీ
మారమణఘటితమంగళ | శూరామంత్రకపురహర ♦ సురనుతత్యాగీ.
40. భైరవనయయుతభంగహ | భారాభ్రాంతిహహరిశర ♦ పరిణతభోగీ
చారుమణిలసితజంగమ | హారాక్షాంతిదస్మరహర ♦ హరిహితరాగీ.

గోమూత్రికాబంధ కందము.

- కం. గరధరవిరహితభావా | కరిహరహరిహితప్రముదిత ♦ ఘనమమువిందో
పురహర సురనుతదేవా | హరిశరపరిణతసముదిత ♦ యవయముగందో. ౨౧౩.
- ప్రగుణ. వినునేర్క్తిక్ | ఘనమాభక్తిక్ | గనమేల్బుక్తిక్ | గొననీముక్తిక్. ౨౧౪.

ఇది శ్రీమన్నేధా దక్షిణామూర్తిశర్వరాక్షీణ పరప్రసాదబద్ధ కవితాభాగధేయ

నాదెళ్ల పురుషోత్తమ నామధేయ బుగవిధేయప్రణీతంబయిన

శ్రీమదద్భుతోత్తరరామాయణమునండు

షష్ఠాశ్వాసము

శ్రీమేధాదక్షిణామూర్తయేనమః.

సప్తమాశ్వాసము.

- కం. శుభకరప్రజ్ఞామేధా | విభవాకరమూనినాథ ♦ వితతిసుబోధా
అభయకృతవిష్ణువేధా | ఇభసంహరవిమలగాథ ♦ హృతబుధబాధా. ౧.
- తే. చెప్పనట్టిచరిత్రము ♦ చిత్రమగుట | హాళిహృద్రంజకంబది ♦ యనుచుఁగోరి
వినుచునుండినఋషులతో ♦ మునివరేణ్యుఁ | డైనవాల్మీకినుడివిన ♦ దవగరింపు. ౨.
- ఉ. రాముఁడు రావణుండటుల ♦ భ్రాంతులఁగన్గొనుచుండికొంతసే
పామెయిఁ గాఁగఁజిత్తముల ♦ హావముమానిచిచేనఁజేర్చుడుం
దామసమట్టెయట్టిపడఁ ♦ దానఁబ్రవర్తిలసిద్ధమాటచే
రామునిఁగాంచి రావణుఁడు ♦ రాద్రముఁజూపుచుబల్కెనిట్టులకె. 3.

రామరావణుల పునఃప్రసంగము.

- శా. ఏరా రాఘవపోవకుంటివిటనీ ♦ వెట్లఁగఁగాఁగాంచితె
రా రాతీవ్రపులెక్కదదైయిటనా ♦ యస్త్రంబులన్నింటిలోఁ
జేరంగాంచెదవిల్లునాడలఁచితిం ♦ జేఁబూనకేహానియుం
గ్రూరత్వంబాడిగట్టుకోవలసెని ♦ ష్టద్రున్దతుంజేయఁగాకె. ౪.
- ఆ. రెండువేలుబాహు ♦ లుండివేమస్త్రము | ల్లండుమిగిలియుండు ♦ దండిమోల
రెండెచేతులింక ♦ నొండెశిరమ్ముండి | మొండిచఱవనెంత ♦ యుండుఫలము? ౫.
- కం. కావుననాపల్కులువిని ♦ నీవచ్చినత్రోవబట్టి ♦ నీకున్నాకుం
బైవేడుములకుఁజూడని | యావేడుకకలుగునన్న ♦ నవనిపుడనియెకె. ౬.
- ఆ. ఏటికాయెనొక్కొ ♦ మాటులబంపుదే | ఏటికాయనుష్టు ♦ గోటునుడులు
ధాటిపోటుగలని ♦ శాటులమేటిది | పాటితెలియనైన ♦ పాటిదెహ్మాది? ౭.
- ప. అనిలోకసాధారణంబగు పరిపాటిమాటగ శ్రీరామచంద్రుండు వలుకుటయు నల ద్విస
హస్రలోచనుండు నగుచునిట్లనియె. ౮.
- ఉ. జౌనటునీవువల్కినది ♦ యకానిజమైననునాచరిత్రనీ
పూనినశ్రద్ధవిన్నమది ♦ నున్నతలంపదిపాసియింటికిం

బోనపుడైన నెంతనుచుఁ ♦ బూన్కివచించెదదొంటినుండియు
న్నానిఖిలప్రచారమును ♦ నమ్ముమునిక్కముసుమ్మదంతయుఁ.

౯.

తే. నాకుఁదలిదండ్రులేలేరు ♦ నాకొలదికి | నన్నుఁగనుపాటివారుందు ♦ రన్నదగు నె
ప్పట్టులోపుట్టియీ మేటి ♦ మెట్టుమీఁదఁ | బెలుగుచుండంగఁగాఁబోలు ♦ సరగవచ్చి.

సీ. మాతాతయటధాత ♦ ప్రీతినంబెనుచుచోఁ ♦ జిన్నప్తునేనాట ♦ చేప్తమటిగి
భానుసోములఁబట్టి ♦ బంతులాడఁగఁబుట్టి ♦ నుత్సాహమునఁబని ♦ కుద్యమింప
నప్పుడుతావచ్చి ♦ యప్పునిమానిచి ♦ చెప్పెబుద్ధులునాకుఁ ♦ జెప్పఁగలవి
అన్నియుహితములే ♦ యట్లులవిందునా ♦ నన్నుముద్దులుగొని ♦ వెన్నుచఱచి
చెప్పినట్లేనువిన్నట్టి ♦ మెప్పునకునె | గొప్పపదవులుగల్పించి ♦ చెప్పెనవ్వి
తప్పకుండిననివ్వియుఁ ♦ దప్పకుండుఁ | దప్పిన ద్రింపనాశమోఁ ♦ దప్పదనుచు. ౧౧.

ఆ. మున్నుతాతనన్ను ♦ నన్నయానాఁడట్టు | లున్నదెన్ననిప్పు ♦ డున్నజాడ
తలఁచికొన్న మేనఁ ♦ బులుకలువారెడిఁ | దాతప్రేమఁదెలుప ♦ నాతరంబె! ౧౨.

ఆ. అట్టిదిట్టలుండ్రె ♦ యవనిలోనన్నంత | మొట్టమొదటనాకుఁ ♦ గట్టివిడిచె
జిట్టచివరకిప్పుడు ♦ చేటొనగూడెను | బెట్టియున్నయానఁ ♦ బెడకుద్రోయ. ౧౩.

కం. నేడప్పకున్న సుతముఖు | లొడర్పములాడిరోడి ♦ రాతీతిన్నే
నీవోర్బలముననోడను | గాదంటినెబ్రహ్మపలుకు ♦ కడముట్టంగఁ? ౧౪.

ఆ. గురులపల్కువిన్న ♦ గొనములుసెడకున్న | మనసుపటిమఁగొన్న ♦ ఘనతనున్న
వారులయముఁగన్న ♦ నేరుదురిక సెన్న | బుద్ధికుదురుమిన్న ♦ పోరయన్న. ౧౫.

శ్రీ రాముఁడుగుఱిపటిమమునన్దొంచుట.

తే. ఆమనోరూఢిగలగ్ధరు ♦ నట్టివీరు | మారణముచేతతనచేతఁ ♦ దీరదనుచు
గలకపాటినమనసున ♦ కలుకుపాటె | యోగమునుబట్టిశ్రీరామ ♦ యోగికపుడు. ౧౬.

వ. దానంజేసి యామానవాధనాధునిమానసంబునఁ బూనికచెడనైన విధానంబులెకానంబడ
నూనిన వానినవితర్కించు ధ్యానంబుననిట్లనియె. ౧౭.

కం. వినఁగమనోరూఢిబలం | బునఁగాదెమునీంద్రులెల్లఁ ♦ బూనినపనులం
బొనరింపఁజాలియుందురు | ఘనమదియగుసుమ్మటంచు ♦ ఘనుఁడెదఁదలఁచె. ౧౮.

చం. గురుఁడనినమ్మియొక్కనరు ♦ గుఱుగనాతనిపల్కుచొప్పునం
జరగినఁజాలుమానిసియ ♦ సాధ్యుడ౯సాధ్యుఁడుసౌధరాస్థలి

స్వరసేజసూతితాతయని ♦ చక్కటులాతనివొక్కతీరుగా
గుటిగనుమూఢరాక్షసుడు ♦ కోల్పడడంచ నెరాఘవుండెదన్.

౧౯.

తే. గురుడుమాత్రముగానెన్ను ♦ కుదిరికకును | బలిమిగనుఘక్కి బాధ్యత ♦ పటిమమెఱయఁ
దాతయంచునుదెలిసియా ♦ ప్రీతి నెంచు | భయముభక్తియుఁబెనయన ♦ నియోబతిమతి.

కం. గుటిగరిమమెఱుగుసరసుడు | నరనాథుడుహృదయమందు ♦ నాఁటిసకలతం
బిటికివడైనక్షాత్రము | కొఱకటనిలువంగఁబనికిఁ ♦ గూడఁగననియెన్.

౨౦.

ఆ. శూరులగుచుఁగూడఁ ♦ జూపట్టఁగానోడఁ | బాఱఁగాంచువాడ ♦ పందమాడ
పేరతనిదివాడ ♦ దూఁతదరీడాడ | నారయఁగనుజాడ ♦ ననుచునాడ.

౨౧.

ఉ. రావణుడప్పుడట్టులను ♦ రాఘవుపల్కుతెఱంగఁజేంగియే
త్రోవనుబాయఁదాతడను ♦ రూఢిమనంబునఁజిక్కినిట్లనుం
గావలెనెద్దియోయదియె ♦ కాదగుఁగాక పెరల్పాసంగుపే
యేవివరించినన్వినవ ♦ యేమఱకింకనుగాచికోమ్మనిన్.

౨౨.

ప. అనియెట్టులయినభీతిపుట్టించి రెట్టించివెనుకదారింబట్టించి యెట్టకేలకునికిపట్టుమెట్టిం
తమనియెడి గుట్టుతలంపెగట్టిగఁ గలవాడగుట దిట్టములగునట్టి కృత్తులున్నవన్ని
యట్టెయించి మొట్టమొదట.

౨౩.

రామరావణులయస్త్రియుద్ధము.

కం. వ్యాకౌస్త్రముసంధించియఁ | గాలానలదీప్తరక్త ♦ కాయుండపుడా
వేళనురామునిఁ బిలుచుచు | హాళింగనుమంచువిడిచె ♦ నప్పుడుకనఁగన్.

౨౪.

ఆ. దానఁబుట్టిఘోరు ♦ నూనదీర్ఘములయి | వాడికోఱలాప్పు ♦ జాడవెడలి
పడగలెత్తియాడు ♦ నడవడిఁబైరాగ | దశరథాత్మజుండు ♦ తత్త్వణమున.

౨౫.

ఉ. వింతగఁగారుడాస్త్రమును ♦ వేవిడువంగనెయండజేంద్రము
ల్పంతతులైచెలంగియల ♦ సర్పసమూహమునొక్కటొక్కటి
స్సంతసమెచ్చఁగైకొనుచుఁ ♦ జయ్యననింగికినేగినంతయా
చింతతొలంగనయ్యెఁబయిఁ ♦ జేరిననిర్జరపంక్తికంతటన్.

౨౬.

కం. రాఘవుపయినప్పుడుదిలి | జౌఘేంద్రుఁడురోషమాని ♦ యుత్పాతకరా
మౌఘంబగుమేఘాస్త్రముఁ | దాఘనభుజబలముపేర్చి ♦ దాకొలుపంగన్.

౨౭.

- తే. గాఢతమమప్పుడంతటఁ ♦ గ్రమ్మకొనియెఁ | గన్నులున్నఫలమైతే ♦ కున్నదయ్యె
గడలమెదలఁగభయమెదఁ ♦ గడుముకొనియె | నట్టిపట్టునఁగౌసల్య ♦ పట్టిదిట్ట. ౨౯.
- చం. గురుచరణారవిందములఁ ♦ గూర్చిమనంబుననిల్చి నేర్పుతో
ఘరమరునస్త్రముందొడిగి ♦ వైరికిగుండియగట్టి నెట్టికొం
చరుగఁదలఁచియేయఁగమ ♦ హాబలవేగములొప్పుగాలియ
ద్దిరయపుడిట్టెపుట్టికడ ♦ తేచ్చెనుమబ్బులనంతవాఁడొగిన్. 3౦.
- కం. ఆలీలదానువైచెడి | చాలభయావహములెల్ల ♦ క్షణమాత్రమునం
దూలించురాముపైవడిఁ | గీలించియువిడిచెవాఁడు ♦ కీల్యస్తంబున్. 3౧.
- తే. కీలలాకాశమంటుచు ♦ లీలమెఱుచు | వేడుములకునుజగమెల్లఁ ♦ బోడిమిచెడ
నల్లకల్లోలమొనరించు ♦ నల్లదికని | జానకీహృదయాంభోజ ♦ భానుఁడపుడు. 3౨.
- మ. అవలీలంబురికొల్పఁబూన్చెవడిగా ♦ నావారణాస్త్రంబుఁదా
జవమొప్పున్విడువంగనేవెడలియే ♦ జాడన్మొదలెవ్వఁటైసో
దివికిన్బామికినేకధారలునడ ♦ స్తేవాళియాశ్చర్యమొం
దవడల్మంటలురూపమారఁగురిసె ♦ నట్టంపువర్షంబొగిన్. 33.
- వ. ఇట్లుజగద్విదితంబులై ప్రసిద్ధకూరనరాభ్యసన యోగ్యంబులగు నీసాధారణాస్త్రప్ర
యోగోపసంహారంబులు కొంతవడికాఁగ. 3౪.
- ఆ. తామసుండుకాన ♦ దఱికొనసంధించు | దామసాస్త్రమెచ్చు ♦ తమమునీన
భానుకులుఁడుదానిఁ ♦ బాయఁగానేనెడి | భౌస్కరాంబకంబుఁ ♦ బ్రభలమీఱ. 3౫.
- ఆ. దానవాస్త్రమపుడు ♦ దర్పించివాఁడేయ | రక్కసులుపెనంగఁ ♦ బిక్కటిల్లి
వైష్ణవాస్త్రమేసి ♦ వారిహరించెను | మాయలన్నియెఱుఁగు ♦ మహితుఁడతఁడు. 3౬.
- వ. శాస్త్రంబులన్నితానెయెఱుంగునని నిత్యస్తోత్రంబులుపడయుచుండిన యాద్వైతహస్త్ర
నేత్రుండు అల్లశతపత్రమిత్రకులపవిత్రునిమోలం దనయస్త్రవిద్యకొఱవడుననియెఱింగి
యాతెఱంగుమాని. 3౭.

సహస్రమస్తకుని ఘోరయుద్ధము.

- కం. బలుశూరుఁడాతఁడనుచును | దొలఁగింపనలభ్యమనుచు ♦ దుడుకుతనమింకం
గలకొలఁదిజూపువాఁడై | చెలరేగినయట్లుసమర ♦ సీమనెసంగెన్. 3౮.
- నీ. కొన్నిచేతులగద ♦ ల్కొన్నింటఱిగ్ధము ♦ ల్కొన్నింటబాకులు ♦ గుష్పచుండి
కొన్నింటముసలము ♦ ల్కొన్నింటముద్గరం ♦ బులుఁగొన్నింటనుబట్టి ♦ సలునటేసి.

కొన్నింటశూలము ♦ లొన్నింటవండము ♦ లొన్నింటలోహపు ♦ గుండ్లువైచి
కొన్నింటబరశువు ♦ లొన్నింటభిండివా ♦ లమ్మలిట్లేయును ♦ లక్షలవిగ
మతీయునరసంఖ్యచేతుల ♦ శరశరాస | నమ్మలొగిఁబూనిబల్మివా ♦ లమ్మలేయ
మొదలువెట్టినఁగోట్లకొ ♦ లఁదులవాయె | వానికవలీలగానుండు ♦ గానవిడఁడె ౩౯.

ఉ. అట్టులరెండువేల్కరము ♦ లన్నింటనన్నింటిసూనియేయునా
దిట్టకుమాటునిల్వఁగల ♦ ధీరుఁడులోకమునందుఁగల్గునే
పుట్టువుఁగన్నవిష్ణుఁడగు ♦ భూవిభుఁడారఘు రామమూర్తియా
గుట్టుకలంకముబుద్ధుపఁ ♦ గూడనెడంపఁబెనంగెనేర్పునన్. ౪౦.

చం. అలశరఖిష్ణజాలముల ♦ నన్నిసహస్రములనృభమునం
దలయకచేయుఁదుత్తునియ ♦ లారఘువీరుఁడుకానివానిపై
బలమగుబాణమేయుటపఁ ♦ బట్టటుచిక్కక వెల్లవోవునా
బలియుఁడురాము సేర్పునకుఁ ♦ బల్మఱునచ్చెరువందుచుండెడిన్. ౪౧.

ఆ. పోల్కిచెప్పలేని ♦ పాండికనిరువురు | పోరింతసేపు ♦ భూరిబాహు
పటిమలల్లసురల ♦ ప్రస్తుతిపడయంగఁ | తలగకుండుబలము ♦ తఱుగకుండు. ౪౨.

రావణురథహయసహస్రమును సారథిని రాముడుచంపుట.

క. అటువాఁడేయుగదల్విభు | పటుశరములన్రచ్చిమరలి ♦ పైబడఁజచ్చెం
గటకటతద్రథఘోటక | పటలంజేమనఁగనచ్చు ♦ బలములపెచ్చున్. ౪౩.

ఉ. ఎప్పుడొచ్చిక్కఁగాఁడెఱపి ♦ యేసెశరంబునరేంద్రుఁడొక్కటిం
దప్పకకూలెసారథియు ♦ దాననిటట్టుచరింపవీలుగా
కప్పటికైననెల్లెడల ♦ నాడెడునట్టులెబాహుసంపద
న్లుప్పెడిసాధనంబులను ♦ గొప్పపటుత్వమదుప్పతిల్లుటన్. ౪౪.

ఉ. లోఁగనటంచువాఁడెటుల ♦ లోలతనుండునొయంతకంటెదా
లోఁగలశంకబల్మిఁగన ♦ లోఁటునువాఁడెటులొందునంచునే
యాగుతీనిబృరంబుగన ♦ నైగుతీవెట్టఁడెరామభద్రుఁడా
లాగమరేంద్రులఘ్నకని ♦ లంబునుబూన్పబలంబుజొన్పఁగాన్. ౪౫.

ఆ. వజ్రఘటితమగుచు ♦ వరలెడుశరమొండు | జారవిడువరాను ♦ చంద్రమౌల
రాముఁడద్దియెత్తి ♦ రహినిజేకొనిమ్రొక్కి | యెక్కువెట్టియదియు ♦ నేసినంత ౪౬.

సంశయాత్మాభివర్ణనము.

సీ. సంశయాత్ములుకాఁగ ♦ సాగునేయర్థంబు ♦ శూన్యలైననులోక ♦ వీరులైన
బైపాటవంబింకఁ ♦ బరిధవంబెంతయై ♦ యున్న నెచ్చరికెంత ♦ కన్ననైన
గుదిరికఁదా నెకాఁ ♦ గుదిరిచికొన్నను ♦ వెన్నుదట్టఁగనేహి ♦ యున్ననైన
దాబరధ్యాసతోఁ ♦ దలపడఁగననైనఁ ♦ దాత్కాలికోత్సాహ ♦ తఁగననైన
ఎట్టులైననుహృదినిలో ♦ తట్టునందు | గట్టిగాఁబట్టియున్నట్టి ♦ గుట్టుతలఁపు
మిట్టఁబులకించుమేనస్థ ♦ పుట్టునులుకు | రట్టెయీయదితప్పదే ♦ దిట్టకైన

౪౭.

ఉ. అందఁటెఱుంగునద్దెయిది ♦ యాత్మఁగళంకము నెప్పుడొందినం
గొందలపాటెసిద్ధమగుఁ ♦ గూడదులాభముకూడఁనట్టమే
యెందఱిఁకెంతచెప్పవిన ♦ నీయదుపాదుకొనుంగదామదిం
బొందినశంకయస్థపుడు ♦ పొంకముఁగాంచుఁదలంపుపెంపునకె.

౪౮.

ఆ. మనసులోనిముల్లు ♦ మాయగాసంధిల్లు | నననెమేనుజల్లు ♦ మనఘటిల్లు
కంటిలోనికల్లు ♦ కరణినిరంజిల్లు | శంకకలఁకపొల్లు ♦ జవమెడుల్లు.

౪౯.

అ. శంకకలుగువారు ♦ సాహసింపఁగరాదు | పనులునేయనద్ది ♦ పాటికాదు
సంశయాత్ములకును ♦ జావొప్పుననువాదు | జగమెఱుంగువేఱు ♦ జాడలేదు.

౫౦.

కం. మదినిగళంకముచేరిన | మొదలంటఁగఁజెడునుగాక ♦ ముదమొందెడినే
మదముడుగఁజేయునదియే | పదనుంబడనీకచింత ♦ పడఁగాఁజేయుకె.

౫౧.

రామునిదేవదత్తబాణమును రావణుడు విరిచివేయుట.

ఉ. కావునరాముఁడేసెనను ♦ గట్టితనంబదియందలేదిక
స్థావరులైనదేవతల ♦ లాఁతదియందినదన్న నెచ్చెయా
రావణనామమున్వినిన ♦ రారెలుదూఁతెదరట్టివారిదొ
చేవయువానికెన్నికయె ♦ చిత్రముగానదిచేరరాఁగనే.

౫౨.

ఆ. ఒక్కవామపాణిఁ ♦ జక్కగానదిపూని | కాలిక్రిందఁబెట్టి ♦ లీలవిటిచి
పాఱవైచియార్చె ♦ నారాముఁడదికన | నింకనేమిచెప్ప ♦ జంకుబలిసె.

౫౩.

చం. అదికనిరావణాసురుఁడిఁ ♦ కాగుటయుక్తముకాదటంచెద
న్మోదలిఁటియూహమార్చికొనె ♦ ముట్టడిగొన్నపరాభవంబున
న్విదితమునయ్యెరామువిలు ♦ విద్యయిఁకేటికివీడువాఁడదే
యదననిమేఁటిశక్తిఁగొని ♦ యార్చుచువేవిడువంగనద్దియుకె.

౫౪.

నీ. ఇట్టివట్టిదనంగ ♦ నెట్టిసామ్యంబుజూ ♦ పట్టనిదిట్టిమై ♦ నట్టిమహిమ
తప్తమైయత్యుష్ణ ♦ గుప్తమైజ్వలనసం ♦ ప్రాప్తమైరంజిల్లు ♦ దీప్తిగరిమ
నిర్జ్వరేంద్రులహృదు ♦ ల్భర్జించునంతటి ♦ యూర్జితంబగుమేటి ♦ గర్జపటిమ
వర్జితమైనయా ♦ శూర్ణంబెయ్యెల్లర ♦ ఘూర్ణించునననన ♦ తీర్ణలఘిమ
బయలువెడలుదుదిశల్లెఱ ♦ పర్వదాని | ప్రభలుశబ్దంబులద్భుత ♦ భయములపుడు
పెనచికొనిదూతెరాముని ♦ మనమునందు | బుష్టిపెడఁబాసెఱుఁడని ♦ శ్చేష్టితుఁడయి.

శ్రీరాముడు రావణుశక్తిని గతప్రాణుడగుట.

కం. అదిరామునినక్షంబునఁ | గుదురుగఁజొరఁగాంచివ్రాల్చి ♦ కుంభినిజొచ్చెం
దుదకహిలోకమునఁబడెం | గదరావణుబాహుబలము ♦ ఘనతకొలందిక. ౫౬.

నీ. పుష్పకంబుననపు ♦ భూవిభుఁడొరుగంగ ♦ హాహాభ్యనుల్వుట్టై ♦ నఖిలదిశల
మార్తాండబింబంబు ♦ మాసెదేజమువాసి ♦ వేడిగాడ్పులువీక ♦ వీనఁదొడఁగె
ఆసహస్రాస్యపై ♦ నమితంబుగార క ♦ వర్షధారలువడె ♦ వాసిచెడఁగ
ద్రువశేంద్రులెల్లఱు ♦ దిగివచ్చియేడ్చిరి ♦ న్యసనంబుననుభీతి ♦ నరయరకట
అద్వియంతయుఁగనిరావ ♦ ణాసురుండు | మున్నతానేమెఱుంగక ♦ యున్నమూఘుఁ
డగుటనింతలువేల్పులు ♦ నగపడుటను | దిరుగుడెఱుంగకమదిచెడి ♦ తెల్లవోయె. ౫౭.

తే. నీతతననేతరావణు ♦ చేతఁబడిన | భీతయునుగాదురోదనో ♦ పేతగాదు
ఏతెఱంగునముందుండె ♦ నాతెఱంగున | మాతయుండంగదేవత ♦ ల్లోఁతెఱుంగక. ౫౮.

కం. శ్రీరాముఁడువడినందున | నారాటముపొందనైన ♦ యాన్యసనముచే
నోరికినచ్చినయట్టల | వారునువీరనకయెల్ల ♦ వారిననుటలో. ౫౯.

దేవతలు సీతాంబనుదూషించుట.

నీ. ఓయమ్మజానకీ ♦ యూయరణ్యంబున ♦ మచ్చులేడింగాంచి ♦ మక్కునపడి
యద్దితెమ్మనిపంచి ♦ తప్పుడువిభుఁడువో ♦ నామాయవాక్కుల ♦ కలుకునొంది
ఘనుఁడెంతచెప్పిన ♦ వినకయాలత్కణు ♦ మనసునోనాడితి ♦ పనిచితితుది
నందందులకునగు ♦ నాయాఫలంబెల్ల ♦ ఘోరంబుగానడై ♦ కూడివచ్చె
అద్దిచాలకమరలనీ ♦ సుద్దియేలఁ | జెప్పిపురికొల్పితెచ్చితి ♦ విప్పనికిని
అయ్యొమహితుఁడునాథుఁడి ♦ ట్లైనఁగనుచు | సేమ్మతిగనుందువిదియేటి ♦ నెమ్మదమ్మ

తే. ఎంతలైననుజేసెద ♦ రింతులకట | పంతములువట్టితుదముట్టు ♦ నంతవఱకు
నింతలోమఱచితివంత ♦ నంతవంత | సుంతయరయవొమంగళ ♦ సూత్రముగతి. ౬౦.

కం. అయ్యోమామాభయదము | అయ్యోయెడలంగనంగ ♦ నేర్పడిననుదాఁ
జయ్యనమానుచుసామియె | యియ్యెడనిట్లయ్యెఁజేసి ♦ తిలయనీవే. ౬౨.

తే. మామనోభీష్టదుండగు ♦ మహితుఁడగదె | మావినుతివినిపుట్టిన ♦ మహిపుఁడగదె
మాకుఁగలయాపదలనెల్ల ♦ మాన్పెడుఁగదె | మానినీనీదుప్రేరణ ♦ మడిసెనుగదె. ౬౩.

చం. ఇలమముఁబ్రోసజన్మమిటు ♦ లేర్పడనయ్యెననేకనర్హము
ల్పలలితలక్షణబులను ♦ జక్కనిధర్మములుద్ధరించియుం
బలమవిగానఁజేసెడిని ♦ బాలనమంచుదలంచికొంటిమో
నెలఁతతోలంగఁజేసితివి ♦ నేటికమాకగునాసలన్నియుఁ. ౬౪.

నీ. ఏమెన్నఁడునుజెప్ప ♦ మీరానణునిపేరు ♦ పరమేష్ఠియానలోఁ ♦ బడియిటుంటు
అతిబలనంతుఁడై ♦ యనుపమానుండొట ♦ కొలఁదికిమీఱునొ ♦ క్కొయటనియె
తలఁతుమెప్పుడుఁమోల ♦ మెలగంగభీతిగాఁ ♦ దొలఁగియేయుందుమే ♦ దొసఁగుఁగనము
కాలమాసన్నంబు ♦ గాఁబోవునంచుని ♦ రీక్షించుచుందుమే ♦ లేగనైన
నపుడుకందమకారణ ♦ హాసముననె | వాఁడుమితిమీఱఁగాధాత్య ♦ వాక్యసరణి
ముప్పుగనునంచునేమెల్ల ♦ నొప్పికొనఁగ | నిట్టెకొనివచ్చియాపదఁ ♦ బెట్టితిగదె. ౬౫.

కం. అవినారణఁదలపెట్టితి | రవికులదీపకునిలోక ♦ రక్షకునిట్టి
యవినీతుపాలఁబరచితి | నవుమాకిఁకధర్మహాని ♦ యవనింగట్టా. ౬౬.

కం. ఏమెన్నఁబలుకకుందువు | తామసమోరాజసంహా ♦ తలపెవ్విధమో
నీచుగనిపాటుగంటివె | యీమురిపెంపేటికమ్మ ♦ యెటఁగనమమ్మా. ౬౭.

నీతాదేవి మహాకాళి స్వరూపిణియగుట.

ఆ. ఇటులవారలనుచు ♦ నీక్షించుచునెయుండ | నప్పుడాపెమేన ♦ గొప్పశబ్ద
ముట్టినడియెచుందు ♦ కట్టడియవియేమె | యట్టెపెటిగఁగాయ ♦ మద్భుతముగ. ౬౮.

చం. సురలకునిల్వఁబల్కుగను ♦ జొప్పడకచ్చెరువందిధాటిగా
నటిముఠివాగినందులకు ♦ నైనభయంబొకవంకనుండఁగాఁ
బెఱిగినయామహంగమున ♦ భీషణమైనవడంకుపుట్టిన
న్నిరచిరపాఠిరబ్జభవు ♦ ప్రీతిగనంగనెఱుంగఁజేయఁగఁ. ౬౯.

నీ. అంఘ్రులుభూభాగ ♦ మంతరిక్షముశీర్ష ♦ మఖిలాంతరమ్ముదే ♦ హమ్ముక్రమ్ము
కోటిభాస్కరదీప్తి ♦ ధాటినిమించిన ♦ ప్రభలంతకంతకుఁ ♦ బ్రబలుచుండ

బ్రహ్మాండభౌండము ♦ ల్పక్కునబగిలించు ♦ భీషణా రావము ♦ లేళ్ళపటప
బహుబాహువులనొప్పు ♦ భల్లాదివృథఖడ్గ ♦ పంక్తులెంతేనిడం ♦ బమునమెఱయ
నారయి ద్దేరలోకంబు ♦ లన్నినరుస | గ్రుక్కకొక్కటిమింగడి ♦ లెక్కనున్న
దిద్దియేమొక్కొయెద్దాన ♦ నిట్టులయ్యె | నంచుచనుముంచునికనంచు ♦ నెంచెనసుర.

వీ. రక్తదేహచ్ఛాయ ♦ రాణగన్న నెవాని ♦ రక్తంబుఁజిగినీ ♦ రంబదాయె
భీతమానావేని ♦ రీతిగన్న నువాని ♦ ధాతువుల్లుంగియుఁ ♦ దడబడియెను
అమ్మహాభవనివిన్న ♦ బమ్మెరవడివాడిఁ ♦ కమ్మాటలాడక ♦ యెగదిగకనె
మిన్నయానాదీప్తి ♦ కన్నంతనేవాని ♦ కన్నులుమిటుమిట్లు ♦ కనిమొగిడెను
ప్రాణమొక్కటివేలాడుఁ ♦ ద్రాణతప్పి | యైననపుడునుగలదల్ల ♦ లోనిగురుతు
దానిగవిపట్టియాశక్తి ♦ తానిటనియె | వాడువినగల్గినంతనె ♦ పోడిమిచెడ ౭౧.

సహస్రముఖుని సీతామహాదేవి వధించుట.

తే. రాక్షసాధమవినరనీ ♦ లక్షణంబు | దుష్టసంతతిమరలను ♦ తుష్టిజేర్చి
స్రష్టగోరంగనీకొప్పు ♦ నిష్టమరయ | అట్టిదుర్బుద్ధినినుమట్టు ♦ పెట్టురట్టు. ౭౨.

కం. అనుపల్కువాడువిననే | కొనయూపిరియొకటితక్క ♦ గుట్టునగలయా
ఘనమాగుఱిసహితముపో | నొనగూడెందప్పునిక్క ♦ మాహకలదెకా. ౭౩.

ఆ. అట్టుబిక్కవోయి ♦ యారావణుండుండ | ఓత్సహస్రకఠ ♦ ధట్టములను
ధాన్వ్యగఁమనపుడు ♦ తఱిగిమేన్పొలింబి | తాండవంబుచేసె ♦ దానపైస. ౭౪.

ఉ. అంతటమిక్కుటంబయిన ♦ హర్షముతోనటదాండనంబుతా
వింతగఁజేయఁగాఁదొడఁగ ♦ వీడులునందలియింతులర్చకు
ల్లంతువులస్యసస్తువులు ♦ సౌధములుంబడద్రొక్కఁబుష్కరం
బంతయురిత్త నేలయయి ♦ యంబుధిముంగగనయ్యెబల్లొగిన్. ౭౫.

కం. మునుధాతఁగనఁగ నేగిన || ఘననిర్జరులెల్లనతనిఁ ♦ గన్గొనితెల్పు
న్మనమున నెల్ల నెఱింగిన | ననజోద్భవుడవుడువెడలె ♦ పలనదెయగుటన్. ౭౬.

ఆ. ప్రభలుగాంచియెదుటఁ ♦ బడలేకభీతిల్లు | త్రిదశులల్లబ్రహ్మ ♦ దేవువెనుక
నిలువనాతడవుడు ♦ నిలుకడదాఁగాంచి | పరమశక్తికెఱిగి ♦ ప్రస్తుతించె. ౭౭.

బ్రహ్మదేవుడు సీతాపరాశక్తిని స్తుతించుట.

కా. అమ్మకాళిచిదాకృతీభగవతీ ♦ యజ్ఞాతపత్రేక్షణా
 షమ్మున్లోకమునొందనీనికృపతో ♦ వర్ధిల్లుగాఁజేయుదా
 నెమ్మిన్నానుదువప్పుడప్పుడిటుల ♦ న్నేన్నైనయాకారమీ
 సమ్మానంబుదేవీకచెల్లుమహితా ♦ సంతోషసంహోభితా.

౭౮.

కరిబృహితము. నిత్యముదమది ♦ నీకెతగుఁగద ♦ నీదుహృదియకళంకమా
 సత్యమయమగు ♦ సత్యగుణమునఁ ♦ జక్కగనుదగుచుండువీ
 డైత్యవధకునె ♦ తాల్చితివిగద ♦ ధార్మ్యగరిమమునందుమే
 న్భృత్యసురలకు ♦ భీతితోలఁగెను ♦ బ్రేమమునఁగనునీవికృ.

౭౯.

తన్వి. అండజవాహంగజహరులును నే ♦ నండగనిన్గొనియలరుదుమమ్మా
 దండితదుష్టావళినగునినుమా ♦ తల్లివటంచునుదలఁతుము సుమ్మా
 భండనభీమాకృతియిదివిడుమీ ♦ పాలితసజ్జనవనఁదగురూపు
 దండిగఁగైకొడలఁచువెయిఁకమా ♦ దందడివాసెనుగ నెదము పెంపు.

౮౦.

మంగళమహాశ్రీ. సంగరపటిష్ఠవయి ♦ చంపితివిరావణుని ♦ సాహసుసహస్రముఖునమ్మా
 భంగములువాసెనిక ♦ బాములుపెడంబడియె ♦ బందదనమాటునిక సుమ్మా
 పొంగుచునునీవిటుల ♦ బూన్కిఁగనఁదాండవము ♦ భూతములుభీతిలెడిదల్లి
 మంగళమొసంగుటకు ♦ మాన్యవగునీతవయి ♦ మానవపుఁజేరు సుమవల్లి.

౮౧.

చం. తొలఁగఁగఁజేసితాపదలు ♦ దూరములయ్యెభయంబులింకమా
 కొలఁదులనుండఁగాంచెవము ♦ కూర్చి కొనంగల మెల్లిసౌఖ్యము
 ల్బలియుఁడువీడుపుట్టఁగని ♦ భావముహావమునొందె నేటికి
 వలసటఁదీర్చితావిభుని ♦ యండకుఁబొమ్మిఁక సీతవైయన.

౮౨.

రాముబ్రదికింపుమనుచు బ్రహ్మతో సీత చెప్పిన పతివ్రతాధర్మములు

చం జలజజవింటెయేనిపుడు ♦ జానకినైపతిచాయ కేగఁగా
 నలకుటనొందనొగదయ ♦ హావిభునీద్విసహస్రహస్తుడొ
 బలమునగాడనేసినను ♦ బ్రాణముఁబొసియుఁబుష్పకంబునం
 దలరెడిఁజూడుమీవిపుడె ♦ యాతనిజీవితుఁజేయుముందుగ.

౮౩.

మత్త. అంతనాతఁడునన్ను గాంచెడి ♦ మైనకార్యమెఱింగెడిన్
 సంతసించెడిఁజిత్తమందును ♦ సన్నుతించెడినన్వడిన్
 వింతయిద్దివిభుండుకన్నను ♦ వేడ్కనొందెడుఁగావునన్.
 జింతనాయదితీటుమున్విభు ♦ జీవితంబులొసంగినన్.

౨౪.

సీ. అనుపమప్రజ్ఞమ ♦ హాతిశయంబుగాఁ ♦ బెనగొన్నమాయలో ♦ మునిఁగియున్న
 బహుకార్యములొనర్చి ♦ ప్రభఁజేందియుండియుఁ ♦ దెలిపినమాయచేఁ ♦ దెలియకున్న
 ఈసూసాశ్శుని ♦ వానియెల్లనుబాపి ♦ గుఱియెన్నమాయవే ♦ కొట్టికున్న
 వాఁడేయఁదాబడి ♦ వాఁడీల్గునట్టుల ♦ వేఁజేయమాయగా ♦ నెఱుఁగకున్న
 మాయమానవుఁడైయొప్పు ♦ మహితరాము | వేగజీవితఁజేయుమో ♦ వేధయతఁడు
 అల్పసంతోషికరుణాబ్ధి ♦ యనుఁగుప్రేమ | మునుపెననుగాంచునిదికన్న ♦ ఘనతనెంచు.

కం. పతికెగ్గువాటిలఁగనే | మతిమానినరోషమునను ♦ మహితాకృతియి
 ద్దతులితమైజతపడెరిపు | హతుఁజేసితిఁబతికనంగ ♦ సాధ్యకమపుడౌ.

౨౫.

కం. పతికింజేదోడగుటయె | యతికకుసల్లక్షణంబు ♦ హాయియుఁబతికొఁ
 జతకూర్చికొన్నకతమని | యతులానందంబునొందు ♦ నాతంఁడెఱుఁగన్.

౨౬.

కం. ఏపట్టులనెయ్యేవిధి | నాపతికిసహాయినిగనె ♦ యనువర్తిలనౌ
 నాపట్టులనయ్యేవిధిఁ | జూపట్టినమెచ్చుభర్త ♦ చూచినమాత్రన్.

౨౭.

కం. మానవతికినాధుఁడెకా | దానాయపుదేవుఁడతని ♦ తలఁపునకనుపౌ
 దానినిమానకపూనికఁ | దానొనరించిననుమెచ్చుఁ ♦ చత్వత్తికన్నన్.

౨౮.

కం. తనపత్నియానందించెడి | పనిచేసెడునంతమేఁటి ♦ భాగ్యమెకన్న
 న్వనజాతీహృద్వాసిధి | మునుకొనుఁబతితన్నుమెచ్చు ♦ మునుకలటేయున్.

౨౯.

కం. పతికుతుకముఁగనునట్లే | యతిసప్రసర్తించుభూమి ♦ నదెపాపనియౌ
 సతికచ్చుపతియేవివరణ | నతనికినానందమెచ్చె ♦ యన్నిటఁగానన్.

౩౦.

కం. సామాన్యకార్యములనే | ప్రేమాతిశయంబుగల్గు ♦ ప్రియఁడెదమెచ్చుం
 గామానినినీమేటిది | నామగఁడుగనంగనైన ♦ నతిసుతిసేయున్.

౩౧.

కం. పతిమెచ్చకయేరంతగ | నుతియించిననేమిఫలము ♦ నూల్కొనెడినజా
 గతిఁగలిగించెడియాతఁడె | సతిగుణదోషములుదెలియ ♦ జతపడమేలౌ.

౩౨.

కం. నాపతిమీప్రాపకుఁడగు | ప్రాపకునిన్లేపికొనుఁడు ♦ పరమామోదం
 బాపతినుగనిపొందినఁ | జేపడుమత్కార్యసిద్ధి ♦ చెందెవబ్రీతిన్.

౩౩.

కం. పతిః పచిచేయుపనినే | జితపదుచుండంగమీకు ♦ సాయంబందో
నతిః కునితరులనుతులా | గతి? పతియేకాకలేవు ♦ కమలజభర్తృః. ౯౫.

ఆ. అన్నబ్రహ్మదేవుఁ ♦ డాయమకునుమొక్కి | యాననిపుడచేయ ♦ నూనుదునని
పుష్పకంబుజేరఁ ♦ బోవనాసురలెల్లఁ | దల్లినడిగికొనిరి ♦ తముక్షమింప. ౯౬.

దేవతలు తమ్ముక్షమింప నవ్యహదేవిని బ్రాడ్ధించుట.

ఉ. ఓయమనిన్ననీశ్వరిఁగ ♦ నున్నతతేజమిదొప్పుదానిఁగా
నీయఖిలప్రపంచముని ♦ టేర్పడఁజేసినమేఁటితల్లిఁగా
మాయతహీనబుద్ధులకు ♦ మాయనెఱుంగఁగ రామిసీతనా
నేయతిహోయటంచనిన ♦ హేయములెన్న కుమమ్మకాళికా. ౯౭.

ఉ. ఆశచనంబులైననుమ ♦ హాత్ముఁడురాముఁడుమాకులేమిగా
నీవలనన్మట్టిలైనది ♦ నీవునెఱుంగక చేసితంచునే
మావిభుఁబాయనైనపర ♦ మాధినటంటిమికంటిమిప్పుడే
మావిధిబల్కుఁగూడనిమ ♦ హాత్మువునీననిమున్నెఱుంగకే. ౯౮.

ఆ. తండ్రియిల్లనయ్యెఁ ♦ దానువత్కారక | యనఁగఁబరగితల్లి ♦ వనరకున్న
నజ్జిలైనబిడ్డ ♦ లరయఁగానైనది | మాకుఁగలుగనట్లు ♦ వాకొనితిమి. ౯౯.

కం. క్షమియింపుముమముడల్లి | సమయంపుమహోగ్రభావ ♦ సరణియిదెల్ల
న్యమియింపుసీతవగుమీ | తమియింపుగఁదీఱనాధు ♦ దటిఁజేరఁగదే. ౧౦౦.

కం. సైరింపుముమాతప్పలు | పూరింపుముకరుణాహృదయ ♦ భూషణమదిగా
సాంఘింపుముతద్దృష్టిని | వారింపుముతీవ్రమూర్తి ♦ వసుధసుతవిటై. ౧౦౧.

కం. కోరెదముతప్పసైపఁగ | మీఁతెదమదికూడినంత ♦ మీదయగలుగం
జేరెదముపాదసన్నిధి | వేఁతెదమున్నిప్పుడింక ♦ వెలయునెజననీ. ౧౦౨.

కం. చింతకునుగారణంబుగ ♦ నంతకునుదులతిశయిల్ల ♦ నయ్యెనెఱుంగమిం
జెంతకునుబిలువఁబొంగుచు | నింతకునేమరియఁగాంచు ♦ హేనులమమ్మా. ౧౦౩.

కం. ఏమాత్రమందితిరవకు | మేమాత్రపుమంచిచెడుగు ♦ లెఱుంగనిదశలో
నేమాత్రుంగినపితఁగన | నేమాత్రభిమానముడిగ ♦ నెన్నియొయనఁగాఁ. ౧౦౪.

ఆ. కానమమ్మబ్రోవఁ ♦ గాఁదగుడల్లినా | హర్షమందెజనని ♦ యావిధంబు
తాముగాంచియంత ♦ నామోదమందుచు | ధాతవెనుకనడచి ♦ యాతటిఁజన. ౧౦౫.

బ్రహ్మ దేవుడు శ్రీరాముని బ్రదికించుట.

వ. సీతామహాదేవి యాతెఱంగునననవిని తచ్చేతఃప్రీతినొనర్తునని విధాతృదేవుండు తక్షణం
బునఁజని పుష్పకంబున నెలకొని తుర్యాతీతనిద్రంగొని యున్నయయ్యంభోజాత
మిత్రకులపవిత్రుండగు సీతాకళత్రుంగని యభిమతపూర్వకంబుగా సాక్షతోదకంబులు
సల్లిన నల్లనల్లనయ్య యల్లనమెలకువఁగని ప్రఫుల్లపుండరీకోల్లసల్లోచనంబులు సల్లగవి
ప్పికనుడు మున్నున్నవైఖరికి భిన్నంబుగా నన్నుదటిలేకున్నదియు మున్నుపన్నుకొని
యున్న యన్నరాశనుండు చన్నతెన్ను తెలియమియు మ్రోలలీలనొప్పుజేజేలను వేల
కొలందుల వెనుగడఁగొన్న యాయేలికలచాలు తోహాళినున్నతమ్మిచూలి కాన్పింప
నైనదియుం గూడి మహామోహభయభ్రాంతుల ముప్పిరిగొలుప మున్నెచెదరియున్న
చిత్తము తిన్ననకురానియెన్నికకననైనంబిచ్చివానిమచ్చున నిచ్చటచ్చటలకుఁజూపులు
పుచ్చుచు ముచ్చటింపనిచ్చయేలేక పచ్చినవారిఁజనువిచ్చిపలుక నెనొచ్చి కొనుచు నెచ్చి
నరోతనుచ్చరింపమాని యచ్చెట్టరక్కసుఁగాంచితాఁబిచ్చలించియుంటబొచ్చెమొందు
దునొక్కోయనుపుచ్చడీకఁదమున నెయుండి తనపడ్డయేటును మునుజెడ్డగోటును
సతియడ్డవాటును జతపడ్డనీటును దగువొడ్డపోటును దనవిడ్డదాటును నింతయెఱుం
గని యాకృపాంతరంగుని మునుగానుపించి మోమెత్తఁగాంచి ముందునుతించి ముఖ్య
విరించి యిట్లనియె.

బ్రహ్మరాముస్తుతించి భాంతిదీర్చి దేవింజూపుట.

ఉ. ఓకమలాయతేక్షణమ ♦ హోదధిఁగట్టిదశాస్యఁద్రుంచునాఁ

డాకదనప్రదేశమున ♦ నాస్థనుతించినవాడబ్రహ్మసే

నీకనుపించువారమరు ♦ లిందఱమివిటనున్కిఁగానఁగా

నీకొలఁదిన్నుతింపఁగను ♦ నీకును మొక్కఁగఁగంటిమిట్లురాక.

౧౦౭.

కం. మునునీవువిష్ణుమూర్తివి | మనవులుమేమపుడుచేయ ♦ మమురక్షింపం

గనెజనియించితివిలలో | నినకులమునరాముడవన ♦ నిద్ధచరిత్రా.

౧౦౮.

చం. బారిగొనితెల్లదానవుల ♦ భూతవిషాదదులైనద్రోహులం

జిఱుతఁదనంబునుండియిదె ♦ చేయుదువెల్లమహీస్థలంబునం

బురములఁగావనంబులను ♦ బ్రుయ్యఁగనైరఖిలాసురుల్మహా

ధ్వరములుసేయుచేలుమిక ♦ ధాత్రిభవత్రుతిభాచ్చగాత్రిగాక.

౧౦౯.

- సీ. ఈయెడబాహువీ ♦ ర్థాయతదర్శులై ♦ యీసహస్రముఖాదు ♦ లెసంగియుండ
సతిచెప్పగానిని ♦ యతివేగముననచ్చి ♦ కర్బురార్బుదమును ♦ గడియలోన
సంతతభండనో ♦ త్సాహవిక్రమమునఁ ♦ గండలుచెండాడి ♦ యుండినంత
ఆద్విసహస్రాక్షు ♦ నార్భాటమునుగాంచి ♦ వానిలక్ష్యమువిన్నఁ ♦ బూనికచెడి
నీవిటున్ననుమాతల్లి ♦ నీనధూటి | యైనసీతామహాదేవి ♦ యాదురాత్ము
పాతునిఁగాఁజేసితాండవ ♦ మాడుచుండు | నెదురఁగన్గొందుముదమొప్పు ♦ బెదరకప్పు.
- ప. అనివిన్నవించిన యావిధాశృణవచనంబులం దొల్లింటివి విశేషసహ్యంబులుగాఁ గొనక
పరధ్యానంబునవిన్న నుత్తరార్థంబు తత్సమయఘటితార్థంబు నర్థమిచ్చు నదగుటను
దదర్శంబెతానిరీక్షించు చుండనగుటను మిక్కిలిశ్రద్ధగవినుచుండనుండఁ దుడికుశ్రవణ
గోచరంబుకానైనమహదాశ్చర్యకరవిషయంబు గ్రాహ్యంబుకాఁగనె. ౧౧౧.
- శా. ఏదీ! యేటిది! యెక్కడెట్టులదగు? ♦ స్వేశంబెపాళంబె? మీ
మీదేవత్వముమున్నునిక్కమెకదా? ♦ మీరెల్లనారానణుం
డేదైనన్వటియించుమాయనయియుం ♦ ద్రే? యెట్టులేనమ్ముదుఁ? |
గాదేమో! నిజమేరుచెప్పుదురిటం ♦ గాంతేయిటింశూనునే! ౧౧౨.
- కం. నిజమేకదయీమాటలె | యజుడవెయివగుదువయ్య ♦ యమరులెవర?
బ్రజనీచరేంద్రుశవమును | గజగామినియొప్పుచొప్పుఁ ♦ గనజేయుదురే? ౧౧౩.
- అ. అదియనసురమాయ ♦ యెయిండదనినాకు | నమ్మకంబుతోఁచి ♦ సమ్మతిఁగనఁ
దగినదెల్లఁజేసి ♦ దిగులునుదీర్పరే | సాతీసీతచేత ♦ యీతెఱఁగుద! ౧౧౪.
- కం. అంతకునడ్డుగదగుసుర | అంతటదొలఁగిననుధాత ♦ యాభువిసేత
న్సంతసపడఁజేసెనుమును | వింతగఁబడియున్నదైత్య ♦ విభుమేష్టాపః. ౧౧౫.
- అ. ఎదురఁజూట్టుపట్ల ♦ నెల్లెడమున్నుండు | పురములెల్లనడఁగి ♦ భూమిఁగలియు
తెఱఁగుజూపిశక్తి ♦ తురువుడిఁదెలుపుచుఁజిత్తగింపుమొగమి ♦ కెత్తియనియె. ౧౧౬.
- కం. సంతసముకుదురనయ్యెను | వింతలుగననయ్యెశక్తి ♦ వివఱమెఱింగెం
గాంతుఁడుచిత్తముచెదరని | యంతటిదశకపుడువచ్చి ♦ యాపైఁగనఁగాఁ. ౧౧౭.
- తే. మాయలెల్లనువిడిపోయె ♦ మహితదీప్య | దృష్టిలభియించెదానసం ♦ తుష్టిమిఱచె
సర్వమర్మంబులెఱుఁగఁగ ♦ జతపడెనటఁదాండవశుఁగాంచినులియించె ♦ ధదళులయను

శ్రీరాముడు సీతాదేవిని తాండవవేళను వృత్తములబొగడుట.

లయగ్రాహి

అందమగునీసాబగు ♦ నందలుగనంగనిట ♦ నందియలమోతలయ ♦ కుందగినబ్రహ్మ
నందముననాడెవవు ♦ చందమిదియేతెలుపు ♦ డెందముననీకగున ♦ మందముదమమ్మా
కొందలముఁబాపుదువు ♦ కుందగనలేవుబుధ ♦ బృందముతఁగొండనచు ♦ ముందిడుదులగ్గుల్
మందలుగఁగూడికొని ♦ నందునిమిరాక్షసుల ♦ కుందడయకూన్పెదవు ♦ నందలుగనెగ్గుల్

లయవిభాతి

జననినయిలొకముల ♦ ఘనతరపుభక్తిగల ♦ జనులకునొసంగుదువు ♦ జనువునుసుఖింబుకొ
మననులరనిత్యమును ♦ నినునెడదనిల్పఁగల ♦ మునులకునుజేయుదువు ♦ పెనఁగొనుముదంబుకొ
వినయముననేరయిన ♦ వినుతులుపొనర్చిననె ♦ యనువుగనువారలను ♦ మనుపుదుచిరంబుకొ
పనినడియుఁగోరికొన ♦ విసఁగనెదయారసముఁ ♦ జనుకుచునెకూర్చెదవు ♦ కొనఁదగునరంబుకొ.

బంధురము.

సకలజగములకు ♦ సతతముశుభము ♦ స్సౌఖ్యమునిచ్చెదనీవెకదా
ప్రకటితమగుఁదొలి ♦ పటుకులనిదియే ♦ పండితవర్యులెఱుంగసదా
ఒకపనికొకరిగ ♦ నునిచితిసుమికం ♦ బోద్భవవిక్రమశంకరులకొ
వికసితసరసిజ ♦ వితతనయననీ ♦ విశ్రుతకీర్తితగుండిశలకొ.

౧౨౧.

కవిరాజవిరాజితము.

విలసదనేకన ♦ వీనమణుల్లల ♦ వేలకొలందినగల్వలుగకొ
గళలనిత్రీనువి ♦ కాసపుహాసముఁ ♦ గాయపుఁబెంపుఁబ్రభల్లలుగకొ
గలిగినబాముల ♦ కారకుఁద్రొక్కిన ♦ కాశులమేళనమైతగున
గ్గలగలలాడెడి ♦ గజ్జెలమోతలఁ ♦ గమ్రపునృత్యమొనర్తుకనకొ.

౧౨౨.

మణిమాల.

ద్విసహస్రబాహులుసహస్ర ♦ తీక్షణముఖముల్లలట్టిదుడుకీ
యసురాధినాథురణభూవి ♦ హరమునఁద్రొక్కిపుష్కరమునికీ
కసమాన్యరక్తములఁగూడు ♦ కర్పరపుఁబంకమైబిగిసేడికొ
పసమాలిసౌధములునెల్ల ♦ సౌరులులయింపనృత్యపునడికొ

౧౨౩.

లాటీవిటము.

రమణీయతనుప్రభలారభటి ♦ న్రక్షోభ్యతాంధములువాపుకా
సమరక్షేతినీచరణాహుతికై ♦ చచ్చుదచ్చేపములెటోపుకా
హిమవన్నగజారమగీరమణి ♦ హృద్యంబుద్యోగమ్మయిచూపుకా
సుమనోత్తమసంతతికల్గెడల ♦ న్ముద్ధమ్మిద్ధమ్మారహిప్రాపుకా.

౧౨౪

ప్రభాకలితము

భుననములెల్లనునీవెస్పృష్టియు ♦ బోషణంబులయంబులకా.
దవిలినయాస్థయుఁబ్రీతిభారము ♦ దాకొనన్బటియింతిలకా
దివిభువినెల్లడఁదేజరిల్లుదు ♦ దీనిలోఁగొనియుండెదా
విజరమెఱింగినవారలొదురు ♦ వేదవేత్తలుసర్వదా.

౧౨౫

అంబురుహము.

శ్రీమహితాసరసీరుహలోచన ♦ సీతజానకిభూసుతా
సామజదానవసంహరభామిని ♦ శ్యామలాగిరిరాట్సుతా
సామజరక్షకవక్షునివేళిని ♦ సాగిరోర్భఃశ్రీసతీ
తామరసుప్రభవాంకనివాసిని ♦ ధర్మరూపిణిభారతీ.

౧౨౬

భూతిలకము.

నిర్మలవిగ్రహనిత్యహృదీణి ♦ నిన్నుఁగొల్చినవారికికా.
ధర్మవిచారణదార్ఢ్యమబ్బెడి ♦ దానికొఫలసిద్ధికికా
మర్తములెల్లనుమాయవీడిన ♦ మంజసంపుఁబభంబగుకా
కర్తవిపత్తులుకాననైయువి ♦ కారభానహరంబగుకా.

౧౨౭

ధృవకోకిల.

భువనమోహినివైయొకప్పుడు ♦ పుట్టుచుందువిలాసిని
శివసతీత్వమునందదంగము ♦ జెందునర్థశరీరిణి
జవముమీఱనొక్కవేళను ♦ శక్తిరూపముఁదాల్చునా
దవిలిఘోరదురాత్ములన్వడి ♦ ధార్మ్యపుష్టినిగూల్చునా.

౧౨౮

పాలాశదళము.

సురవరులుఘనమునులు ♦ స్తుతులొగినిజేయకా
గిరిశుఁడునుహరివిఘులు ♦ గినుకలెదఁబాయకా

వరకరుణ సుజనులకు ♦ వడి సుఖములీయన్

భారిగొనుదుకుజనులను ♦ బొడమదగుమాయన్.

౧౨౯.

శిఖరిణి.

మహాదేవీనిత్యామహితగుణస ♦ మ్మానసహితా

మహేశానస్తవ్యామహిపనరరా ♦ మప్రియహితా

సహస్రాస్యప్రాణేంద్రనశిఖిసమా ♦ సస్మనినుతా

సహస్రాక్షాద్యాదిత్యతతభయహా ♦ పామ్యరహితా.

౧౩౦.

అశ్వగతి.

చక్కనిసీమృదుపాదసరోరుహ ♦ సంగతియేహృదయ

బక్కఱఁగాంచునొదానికిసంతత ♦ హర్షమగుందెలియన్

నిక్కపుమేలిమినొందదలంచిన ♦ నీజపమేశరమా

దక్కినమూర్తులకీశ్వరివొటను ♦ దాలిమితానరమా.

౧౩౧.

చంద్రశ్రీ.

అచింత్యయవ్యక్తాసతత ♦ హరదేహాధిగమ్యా

వచోతీతాసీతావిబుధ ♦ వరదాభూతిరమ్భా

సుచారిత్రీమాతాభువన ♦ సుకర్థార్థప్రదాత్రీ

విచారంబుల్వాయున్నినిటూ ♦ వినుతింపంబవిత్రీ.

౧౩౨.

కమలవిలసితము.

సరసిభవుఁడును ♦ సకలసురేంద్రుల్ | హరిహరులిరుగురు ♦ నఖిలమునీంద్రుల్

వరమృగఖిగములు ♦ నగనదులీవే | చరములచరములు ♦ సకలముఁగావేలి ౧౩౩.

వనమయూరము.

అక్కరనునిక్కమగు ♦ నక్కటికమివే | దక్కఁగను నెక్కొలుపఁ ♦ దక్కునవిలేవే

చిక్కనగుమక్కువయో ♦ చిక్కినదరిత్రే | యెక్కొలుచెబక్కజను ♦ లిక్కడ నెమింత్రే

చంచరీకావళి.

అమ్మవిమ్మేసుమ్మ ♦ యమ్మహాదేవియంచున్

నెమ్మిన్నమ్మన్వమ్మ ♦ త్నమ్మదింజొందవంచున్

ముమ్మరిమ్మంత్రమ్మ ♦ ముమ్మరింపందలంతున్

ఇమ్మసమ్మనమ్మ ♦ నెమ్మెయింజెందమింతున్.

౧౩౪.

శేషవిలసితము.

శ్రీదేవీనిను ♦ స్థిరమతిగొలువన్ | గాదేవీలగు ♦ ఘనపడినిలువన్
నీదేవీకగు ♦ నిరుపమమరయన్ | లేజేవీరుల ♦ లిపిదగు మెఱయన్.

౧౩౬.

చంద్రవర్తమా.

కాళిచండిగిరి ♦ కన్యభణిగళా | శూలినీత్రపుర ♦ సుందరిబగళా
హేళికోటిసమ ♦ హృష్టకరవిభా | చాలనమృదను ♦ సంఘటితశుభా.

౧౩౭.

భుజంగప్రయాతము.

భవానీవృణానీసు ♦ పంకేజపాణీ | అవాశక్తిశాంతాయ ♦ సంతాపవాణీ
శివాశ్రీసతీభద్ర ♦ చిద్రూపిబాలాయ వేద్యాచింతాయ ♦ హస్తాస్యకాలా. ౧౩౮.

కతిపయవృత్త కందద్వయ రగడగర్భిత సరసిజము.

నిక్కంబౌడున్నీమది నెక్క ♦ నిలయపుఁబటిమను ♦ నెగడుదయగదా
చొక్కంబౌడున్నోముఁడుసొక్క ♦ జులుకగరిమఁగను ♦ సొగసు మొగముదా
జిక్కంబౌడున్నీమనుజిక్క ♦ జెలఁగునసురకను ♦ జిగినుడుపుటిదా
యొక్కంబౌడున్నోమిడియుక్క ♦ యులుకుగదురఁగను ♦ నొగిభువిబడదా. ౧౩౯.

ఇందలిగర్భితవృత్తములు.

1. నిలయపుఁబటిమను ♦ నెగడుదయగదా | చులుకగరిమఁగను ♦ సొగసు మొగముదా
జెలఁగునసురకను ♦ జిగినుడుపుటిదా | యులుకుగదురఁగను ♦ నొగిభువిబడదా.
2. నిలయపుఁబటిమను ♦ నిక్కంబౌడున్ | జులుకగరిమఁగను ♦ చొక్కంబౌడున్
జెలఁగునసురకను ♦ చిక్కంబౌడున్ | యులుకుగదురఁగను ♦ చొక్కంబౌడున్.
3. నెగడుదయగదా ♦ నీమది నెక్కన్ | సొగసు మొగముదా ♦ సోముఁడుసొక్కన్
జిగినుడుపుటిదా ♦ నీమనుజిక్కన్ | నొగిభువిబడదా ♦ నోమిడియుక్కన్.
4. నిలయపుఁబటిమను ♦ నెగడుదయగదా ♦ నిక్కంబౌడున్నీమది నెక్కన్
చులుకగరిమఁగను ♦ సొగసు మొగముదా ♦ చొక్కంబౌడున్నోముఁడుసొక్కన్.
జెలఁగునసురకను ♦ జిగినుడుపుటిదా ♦ చిక్కంబౌడున్నీమనుజిక్కన్
యులుకుగదురఁగను ♦ నొగిభువిబడదా ♦ చొక్కంబౌడున్నోమిడియుక్కన్.
5. నెగడుదయగదా ♦ నిలయపుఁబటిమను ♦ నీమది నెక్కన్ చొక్కంబౌడున్
సొగసు మొగముదా ♦ జులుకగరిమఁగను ♦ సోముఁడుసొక్కన్ చొక్కంబౌడున్.

- జిగినుడుపుటిదా ♦ చెలఁగునసురగను ♦ సీమనుజిక్కంజిక్కంబౌడున్
ఓగిభువిబడఁదా ♦ నులుకుగదురఁగను ♦ నోమిడియుక్కన్నొక్కంబౌడున్.
6. సీమదినెక్క ♦ నిలయపుబటిమను ♦ నిక్కంబౌడు ♦ న్నెగడుదయగదా
సోముఁడుసొక్క ♦ స్థలుకగరిమగను ♦ జొక్కంబౌడు ♦ న్నొగసుమొగముదా
సీమనుజిక్క ♦ న్జెలఁగునసురగను ♦ చిక్కంబౌడు ♦ న్నిగినుడుపుటిదా
ఓమిడియుక్క ♦ న్నులుకుగదురఁగను ♦ నొక్కంబౌడు ♦ న్నొగిభువిబడఁదా.
7. సీమదినెక్క ♦ నిక్కంబౌడు ♦ న్నెగడుదయగదా ♦ నిలయపుబటిమన్
సోముఁడుసొక్క ♦ న్నిక్కంబౌడు ♦ న్నొగసుమొగముదా ♦ జులుకగరిమఁగన్
సీమనుజిక్క ♦ న్నిక్కంబౌడు ♦ న్నిగినుడుపుటిదా ♦ జెలఁగునసురగన్
ఓమిడియుక్క ♦ న్నొక్కంబౌడు ♦ న్నొగిభువిబడఁదా ♦ నులుకుగదురఁగన్.
8. కం. నిక్కంబౌడున్నీమది | నెక్కనిలయపుబటిమను ♦ నెగడుదయగదా
చొక్కంబౌడున్నోముఁడు | సొక్కస్థలుకగరిమఁగను ♦ సొగసుమొగముదా.
9. కం. చిక్కంబౌడున్నీమను | జిక్కంజెలఁగునసురకను ♦ జిగినుడుపుటిదా
యొక్కంబౌడున్నోమిడి | యుక్కన్నులుకుగదురగను ♦ నొగిభువిబడఁదా.
10. రగడ. నెగడుదయగదా ♦ నిలయపుబటిమను | సొగసుమొగముదా ♦ జులుకగరిమగను
జిగినుడుపుటిదా ♦ చెలఁగునసురగను | నొగిభువిబడఁదా ♦ నులుకుగదురగను.

కతిపయవృత్త కంద రగడ గర్భిత మత్తాక్రీడ.

శ్రీరమ్యంబౌనమ్మచేరన్ ♦ సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణన్
ధీరత్వంబౌసుమ్మతీరన్ ♦ దిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణన్
భారాధ్యంబౌలమ్మపారన్ ♦ పరమముదమొసఁగు ♦ పరువువివరణన్
సారాత్తంబౌనిమ్మసౌరున్ ♦ జరగఁగసరిపడు ♦ సరణివిహరణన్.

౧౪౦.

ఇందలి గర్భిత వృత్తములు.

1. శ్రీరమ్యంబౌనమ్మా | ధీరత్వంబౌసుమ్మా | భారాధ్యంబౌలమ్మా | సారాత్తంబౌనిమ్మా.
2. శ్రీరమ్యంబౌచేరన్ | ధీరత్వంబౌదీరన్ | భారాధ్యంబౌబారన్ | సారాత్తంబౌసౌరున్.
3. శ్రీరమ్యంబౌ ♦ చేరన్నమ్మా | ధీరత్వంబౌ ♦ దీరన్నమ్మా
భారాధ్యంబౌ ♦ బారన్లమ్మా | సారాత్తంబౌ ♦ సౌరున్నమ్మా.
4. సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణన్ | దిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణన్
జరగఁగసరిపడు ♦ సరణివిహరణన్ | పరమముదమొసఁగు ♦ పరువువివరణన్.

5. శ్రీరమ్యంబౌఁ ♦ జిరమగుకరుణాఁ | ధీరత్వంబౌ ♦ స్థిరమగుతరణాఁ
భారాధ్యంబౌఁ ♦ పరువువివరణాఁ | సారాత్తంబౌ ♦ సరణివిహరణాఁ
6. సిరిననుమనుపుము ♦ శ్రీరమ్యంబౌ | దిరుగనిపదమిడు ♦ ధీరత్వంబౌ
పరమముదమొసఁగు ♦ భారాధ్యంబౌ | జరగఁగసరిపడు ♦ సారాత్తంబౌ.
7. సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణాఁ ♦ శ్రీరమ్యంబౌ ♦ జేరనెయమ్మా
తిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణాఁ ♦ ధీరత్వంబౌ ♦ దీరనెసుమ్మా
పరమముదమొసఁగు ♦ పరువువివరణాఁ ♦ భారాధ్యంబౌ ♦ బారనెయమ్మా
జరగఁగసరిపడు ♦ సరణివిహరణాఁ ♦ సారాత్తంబౌ ♦ సౌరునెయమ్మా.
8. చిరమగుకరుణ ♦ సిరిననుమనుపుము ♦ శ్రీరమ్యంబౌ ♦ జేరనెయమ్మా
స్థిరమగుతరణ ♦ దిరుగనిపదమిడు ♦ ధీరత్వంబౌ ♦ దీరనెసుమ్మా
పరువువివరణ ♦ న్బరమముదమొసఁగు ♦ భారాధ్యంబౌ ♦ బారనెయమ్మా
సరణివిహరణ ♦ జరగఁగసరిపడు ♦ సారాత్తంబౌ ♦ సౌరునెయమ్మా.
9. సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణాం ♦ జేరన్నమ్మా ♦ శ్రీరమ్యంబౌ
తిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణాం ♦ దీరన్నమ్మా ♦ ధీరత్వంబౌ
పరమముదమొసఁగు ♦ పరువువివరణాం ♦ బారన్నమ్మా ♦ భారాధ్యంబౌ
జరగఁగసరిపడు ♦ సరణివిహరణ ♦ న్సౌరున్నిమ్మా ♦ సారాత్తంబౌ.
10. చిరమగుకరుణ ♦ సిరిననుమనుపుము ♦ చేరన్నమ్మా ♦ శ్రీరమ్యంబౌ
స్థిరమగుతరణ ♦ దిరుగనిపదమిడు ♦ తీరన్నమ్మా ♦ ధీరత్వంబౌ
పరువువివరణ ♦ న్బరమముదమొసఁగు ♦ పారన్నమ్మా ♦ భారాధ్యంబౌ
సరణివిహరణ ♦ జరగఁగసరిపడు ♦ సౌరున్నిమ్మా ♦ సారాత్తంబౌ
11. చిరమగుకరుణాం ♦ జేరన్నమ్మా ♦ సిరిననుమనుపుము ♦ శ్రీరమ్యంబౌ
స్థిరమగుతరణాం ♦ దీరన్నమ్మా ♦ తిరుగనిపదమిడు ♦ ధీరత్వంబౌ
పరువువివరణాం ♦ బారన్నమ్మా ♦ పరమముదమొసఁగు ♦ భారాధ్యంబౌ
సరణివిహరణ ♦ న్సౌరున్నిమ్మా ♦ జరగఁగసరిపడు ♦ సారాత్తంబౌ.
12. సిరిననుమనుపుము ♦ శ్రీరమ్యంబౌ ♦ చిరమగుకరుణాం ♦ జేరన్నమ్మా
తిరుగనిపదమిడు ♦ ధీరత్వంబౌ ♦ స్థిరమగుతరణాం ♦ దీరన్నమ్మా
పరమముదమొసఁగు ♦ భారాధ్యంబౌ ♦ పరువువివరణాం ♦ బారన్నమ్మా
జరగఁగసరిపడు ♦ సారాత్తంబౌ ♦ సరణివిహరణ ♦ న్సౌరున్నిమ్మా.

13. కం. శ్రీరమ్యంబౌనమ్మా | చేరన్సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణాన్
 ధీరత్వంబౌనుమ్మా | తీరందిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణాన్.
14. శ్రీరమ్యంబౌనమ్మా | చేరన్సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణాన్
 భారాధ్యంబౌతమ్మా | పారన్బరమముదమొసగు ♦ పరువువివరణాన్.
15. శ్రీరమ్యంబౌనమ్మా | చేరన్సిరిననుమనుపుము ♦ చిరమగుకరుణాన్
 సారాత్తంబౌనిమ్మా | సౌరున్జరగగనిపడు ♦ సరణివిహరణాన్.
16. ధీరత్వంబౌనుమ్మా | తీరందిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణాన్
 భారాధ్యంబౌతమ్మా | పారన్బరమముదమొసగు ♦ పరువువివరణాన్.
17. ధీరత్వంబౌనుమ్మా | తీరందిరుగనిపదమిడు ♦ స్థిరమగుతరణాన్
 సారాత్తంబౌనిమ్మా | సౌరున్జరగగనిపడు ♦ సరణివిహరణాన్.
18. భారాధ్యంబౌతమ్మా | పారన్బరమముదమొసగు ♦ పరువువివరణాన్
 సారాత్తంబౌనిమ్మా | సౌరున్జరగగనిపడు ♦ సరణివిహరణాన్.
19. రగడ. శ్రీరమ్యంబౌ ♦ సిరిననుమనుపుము | ధీరత్వంబౌ ♦ దిరుగనిపదమిడు
 భారాధ్యంబౌ ♦ బరమముదమొసగు | సారాత్తంబౌ ♦ జరగగనిపడు.
20. చిరమగుకరుణ ♦ నిర్మలనుమనుపుము | స్థిరమగుతరణ ♦ ద్విరుగనిపదమిడు
 పరువువివరణ ♦ న్బరమముదమొసగు | సరణివిహరణ ♦ న్జరగగనిపడు.

బహువృత్త కందరగడ గర్భితక్రొంచపదము.

సారసగంధీ ♦ సంతతసారా ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరము ♦ నేర్తే
 సారసగంధీ ♦ సంతతిసారా ♦ సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమదమి ♦ నోర్తే
 ధారణకంధీ ♦ తంత్రితథారా ♦ తరుణసుఖనఖి ♦ దమమును ♦ గూర్తే
 కారణసంధీ ♦ త్పాతివికారా ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణము ♦ నార్తే.

౧౪౧.

ఇంచలి గర్భితస్పృహదులు.

1. సారసగంధీ ♦ సారసగంధీ ♦ ధారణకంధీ ♦ కారణసంధీ
2. సంతతసారా ♦ సంతతిసారా ♦ తంత్రితథారా ♦ త్పాతివికారా
3. సరసిజరిపుముఖి ♦ సరళసదుడునఖి ♦ తరుణసుఖనఖి ♦ ఖరకరనిభసఖి
4. సమరమునేర్తే ♦ శ్రమదమినోర్తే ♦ దమమునుగూర్తే ♦ క్రమణమునార్తే
5. నేర్తేసమరము ♦ నోర్తేశ్రమదమి ♦ గూర్తేదమమును ♦ నార్తేక్రమణము

6. పారసగంధీ ♦ సంతతపారా | పారసగంధీ ♦ సంతతిపారా
ధారణకంధీ ♦ తంత్రితధారా | కారణసంధీ ♦ త్వాంతివికారా.
7. సంతతపారా ♦ పారసగంధీ | సంతతిపారా ♦ పారసగంధీ
తంత్రితధారా ♦ ధారణకంధీ | త్వాంతివికారా ♦ కారణసంధీ.
8. సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతపారా | సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిపారా
తరుణసుఖనఖి ♦ తంత్రితధారా | ఖరకరనిభసఖి ♦ త్వాంతివికారా
9. సరసిజరిపుముఖి ♦ పారసగంధీ | సరళసదుడునఖి ♦ పారసగంధీ
తరుణసుఖనఖి ♦ ధారణకంధీ | ఖరకరనిభసఖి ♦ కారణసంధీ.
10. సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమువేర్తే | సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే
తరుణసుఖనఖి ♦ దమమునుగూర్తే | ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే.
11. సమరమువేర్తే ♦ పారసగంధీ | శ్రమదమినోర్తే ♦ పారసగంధీ
దమమునుగూర్తే ♦ ధారణకంధీ | క్రమణమునార్తే ♦ కారణసంధీ.
12. సమరమువేర్తే ♦ సంతతపారా | శ్రమదమినోర్తే ♦ సంతతిపారా
దమమునుగూర్తే ♦ తంత్రితధారా | క్రమణమునార్తే ♦ త్వాంతివికారా.
13. సంతతపారా ♦ పారసగంధీ ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమువేర్తే
సంతతిపారా ♦ పారసగంధీ ♦ సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే.
తంత్రితధారా ♦ ధారణకంధీ ♦ తరుణసుఖనఖి ♦ దమమునుగూర్తే
త్వాంతివికారా ♦ కారణసంధీ ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే.
14. సంతతపారా ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమువేర్తే ♦ పారసగంధీ
సంతతిపారా ♦ సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే ♦ పారసగంధీ
తంత్రితధారా ♦ తరుణసుఖనఖి ♦ దమమునుగూర్తే ♦ ధారణకంధీ
త్వాంతివికారా ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే ♦ కారణసంధీ.
15. సంతతపారా ♦ సమరమువేర్తే ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ పారసగంధీ
సంతతిపారా ♦ శ్రమదమినోర్తే ♦ సరళసదుడునఖి ♦ పారసగంధీ
తంత్రితధారా ♦ దమమునుగూర్తే ♦ తరుణసుఖనఖి ♦ ధారణకంధీ
త్వాంతివికారా ♦ క్రమణమునార్తే ♦ ఖరకరనిభసఖి కారణసంధీ.
16. సంతతపారా ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ పారసగంధీ ♦ సమరమువేర్తే
సంతతిపారా ♦ సరళసదుడునఖి ♦ పారసగంధీ ♦ శ్రమదమినోర్తే

తంత్రితధారా ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ ధారణకంధీ ♦ దమమునుగూర్తే
 ట్టాంతివికారా ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ కారణసంధీ ♦ క్రమణమునార్తే.

17. సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే ♦ సారసగంధీ ♦ సంతతసారా
 సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమచమినోర్తే ♦ సారసగంధీ ♦ సంతతిసారా
 తరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే ♦ ధారణకంధీ ♦ తంత్రితధారా
 ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే ♦ కారణసంధీ ♦ ట్టాంతివికారా.

18. సరసిజరిపుముఖి ♦ సారసగంధీ ♦ సమరమునేర్తే ♦ సంతతసారా
 సరళసదుడునఖి ♦ సారసగంధీ ♦ శ్రమచమినోర్తే ♦ సంతతిసారా
 తరుణసుఖనశిఖి ♦ ధారణకంధీ ♦ దమమునుగూర్తే ♦ తంత్రితధారా
 ఖరకరనిభసఖి ♦ కారణసంధీ ♦ క్రమణమునార్తే ♦ ట్టాంతివికారా.

19. సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే ♦ సంతతసారా ♦ సారసగంధీ
 సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమచమినోర్తే ♦ సంతతిసారా ♦ సారసగంధీ
 తరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే ♦ తంత్రితధారా ♦ ధారణకంధీ
 ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే ♦ ట్టాంతివికారా ♦ కారణసంధీ.

20. సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతిసారా ♦ సమరమునేర్తే ♦ సారసగంధీ
 సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిసారా ♦ శ్రమచమినోర్తే ♦ సారసగంధీ
 తరుణసుఖనశిఖి ♦ తంత్రితధారా ♦ దమమునుగూర్తే ♦ ధారణకంధీ
 ఖరకరనిభసఖి ♦ ట్టాంతివికారా ♦ క్రమణమునార్తే ♦ కారణసంధీ.

21. సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతసారా ♦ సారసగంధీ ♦ సమరమునేర్తే
 సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిసారా ♦ సారసగంధీ ♦ శ్రమచమినోర్తే
 తరుణసుఖనశిఖి ♦ తంత్రితధారా ♦ ధారణకంధీ ♦ దమమునుగూర్తే
 ఖరకరనిభసఖి ♦ ట్టాంతివికారా ♦ కారణసంధీ ♦ క్రమణమునార్తే.

22. సరసిజరిపుముఖి ♦ సారసగంధీ ♦ సంతతసారా ♦ సమరమునేర్తే
 సరళసదుడునఖి ♦ సారసగంధీ ♦ సంతతిసారా ♦ శ్రమచమినోర్తే
 తరుణసుఖనశిఖి ♦ ధారణకంధీ ♦ తంత్రితధారా ♦ దమమునుగూర్తే
 ఖరకరనిభసఖి ♦ కారణసంధీ ♦ ట్టాంతివికారా ♦ క్రమణమునార్తే.

23. సమరము నేర్తే ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సారసగంధీ ♦ సంతతసారా
శ్రమదమినోర్తే ♦ సరళసదుడునఖి ♦ సారసగంధీ ♦ సంతతిసారా
దమమునుగూర్తే ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ ధారణకంధీ ♦ తంత్రితధారా
క్రమణమునార్తే ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ కారణసంధీ ♦ ట్టాంతివికారా.
24. సమరము నేర్తే ♦ సారసగంధీ ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతసారా
శ్రమదమినోర్తే ♦ సారసగంధీ ♦ సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిసారా
దమమునుగూర్తే ♦ ధారణకంధీ ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ తంత్రితధారా
క్రమణమునార్తే ♦ కారణసంధీ ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ ట్టాంతివికారా.
25. సమరము నేర్తే ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతసారా ♦ సారసగంధీ
శ్రమదమినోర్తే ♦ సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిసారా ♦ సారసగంధీ
దమమునుగూర్తే ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ తంత్రితధారా ♦ ధారణకంధీ
క్రమణమునార్తే ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ ట్టాంతివికారా ♦ కారణసంధీ.
26. సమరము నేర్తే ♦ సంతతసారా ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సారసగంధీ
శ్రమదమినోర్తే ♦ సంతతిసారా ♦ సరళసదుడునఖి ♦ సారసగంధీ
దమమునుగూర్తే ♦ తంత్రితధారా ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ ధారణకంధీ
క్రమణమునార్తే ♦ ట్టాంతివికారా ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ కారణసంధీ.
27. సారసగంధీ ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సమరము నేర్తే ♦ సంతతసారా
సారసగంధీ ♦ సరళసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే ♦ సంతతిసారా
ధారణకంధీ ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే ♦ తంత్రితధారా
కారణసంధీ ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే ♦ ట్టాంతివికారా.
28. సారసగంధీ ♦ సమరము నేర్తే ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతసారా
సారసగంధీ ♦ శ్రమదమినోర్తే ♦ సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిసారా
ధారణకంధీ ♦ దమమునుగూర్తే ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ తంత్రితధారా
కారణసంధీ ♦ క్రమణమునార్తే ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ ట్టాంతివికారా.
29. సారసగంధీ ♦ సరసిజరిపుముఖి ♦ సంతతసారా ♦ సమరము నేర్తే
సారసగంధీ ♦ సరళసదుడునఖి ♦ సంతతిసారా ♦ శ్రమదమినోర్తే
ధారణకంధీ ♦ తరుణసుఖనశిఖి ♦ తంత్రితధారా ♦ దమమునుగూర్తే
కారణసంధీ ♦ ఖరకరనిభసఖి ♦ ట్టాంతివికారా ♦ క్రమణమునార్తే.

30. కం. సారసగంధీసంతతి | సారాసరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే
సారసగంధీసంతతి | సారాసరశసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే.
31. సారసగంధీసంతతి | సారాసరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే
ధారణకంధీతంత్రిత | ధారాతరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే.
32. సారసగంధీసంతతి | సారాసరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే
కారణసంధీక్షాంతివి | కారాఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే.
33. సారసగంధీసంతతి | సారాసరశసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే
ధారణకంధీతంత్రిత | ధారాతరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే.
34. సారసగంధీసంతతి | సారాసరశసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే
కారణసంధీక్షాంతివి | కారాఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే.
35. సారసగంధీసంతతి | సారాసరశసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే
సారసగంధీసంతతి | సారాసరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే.
36. ధారణకంధీతంత్రిత | ధారాతరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే
కారణసంధీక్షాంతివి | కారాఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే.
37. ధారణకంధీతంత్రిత | ధారాతరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే
సారసగంధీసంతతి | సారాసరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే.
38. ధారణకంధీతంత్రిత | ధారాతరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే
సారసగంధీసంతతి | సారాసరశసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే.
39. కారణసంధీక్షాంతివి | కారాఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే
సారసగంధీసంతతి | సారాసరసిజరిపుముఖి ♦ సమరమునేర్తే.
40. కారణసంధీక్షాంతివి | కారాఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే
సారసగంధీసంతతి | సారాసరశసదుడునఖి ♦ శ్రమదమినోర్తే.
41. కారణసంధీక్షాంతివి ♦ కారాఖరకరనిభసఖి ♦ క్రమణమునార్తే
ధారణకంధీతంత్రిత | ధారాతరుణసుఖనశిఖి ♦ దమమునుగూర్తే.
42. రగడ.సారసగంధీ ♦ సరసిజరిపుముఖి | సారసగంధీ ♦ సరశసదుడునఖి
43. ధారణకంధీ ♦ తరుణసుఖనశిఖి | కారణసంధీ ♦ ఖరకరనిభసఖి
44. సంతతిసారా ♦ సరసిజరిపుముఖి | సంతతిసారా ♦ సరశసదుడునఖి
45. తంత్రితధారా ♦ తరుణసుఖనశిఖి | త్తాంతివికారా ♦ ఖరకరనిభసఖి

46. సమరమునేర్తే ♦ సరసిజరిపుముఖి | శ్రమదమిన్తోర్తే ♦ సరళసదుడునఖి

47. దమమునుగూర్తే ♦ తరుణసుఖవశిఖి | క్రమణమునార్తే ♦ ఖరకరనిభిసఖి

చ. అనియిట్లు శ్రీరామచంద్రుండు మ్రోలదాండవంబొనర్చు నప్పురాశక్తిని దన్నాట్యో
తాహానుకూల విధంబుగఁ బెద్దకాలంబు ప్రార్థించియు నొక్కప్పటికివిన్నపముగ
నడిగి కొన్నవాక్కును బట్టి యాహుహామాయ తదుత్క్రమణౌత్సుక్యంబు నాపియూ
రకయ నిలువంజూచి యారఘుకులావతంసుండు మరలనిట్లనిప్రార్థించె. ౧౪౨.

సగర్భకందగీతీచంపకమాల.

శివినినునమ్మినెమ్మదిని ♦ జింతనచేయసమర్చనంబుదా

నవమతితోలసత్కుసుమ ♦ హారముఖంబులుగూర్చికొంచునీ

భువిఘనసన్నతిన్మనసు ♦ పూర్తినిజేసినమానవుండుదే

వవినుతుండౌమహింగవెడి ♦ వట్టితక్కిరినిగాదెయమ్మరో.

౧౪౩.

1కం. నినునమ్మినెమ్మదినిజిం | తనచేయసమర్చనంబు ♦ దానవమతితో

ఘనసన్నతిన్మనసుపూ | ర్తినిజేసినమానవుండు ♦ దేవవినుతుండౌ.

2గీ. మదినిజింతనచేయస ♦ మర్చనంబు | కుసుమహారముఖంబులు ♦ గూర్చికొంచు

మనసుపూర్తినిజేసిన ♦ మానవుండు | కనెడేవట్టితక్కిరిని ♦ గాదెయమ్మ.

కందగీతగర్భతోత్పలమాల.

శివరూపిణీమహిత ♦ యోభువనేశ్వరిమానివంద్యభూ

తేశసతీసదాఘణిన్య ♦ దేవజగంబులపాలనంబొన

ర్తాశివదాయిసీసతత ♦ హలివిధింగనుసాధుపాలి

దేశరణున్లదాముదము ♦ నెచ్చుమఱిచ్చుసముచ్చయంబజే.

౧౪౪.

1. కం. శివరూపిణీమహితయో | భువనేశ్వరిమానివంద్య ♦ భూతేశసతీ

శివదాయిసీసతతహా | లివిధింగనుసాధుపాలి ♦ తేదేశరణున్.

2. గీ. మహితయోభువనేశ్వరి ♦ మానివంద్య | ఘణిన్యదేవజగంబుల ♦ పాలనంబు

సతతహాలివిధింగను ♦ సాధుపాలి | ముదమునెచ్చుమఱిచ్చుస ♦ ముచ్చయంబ.

సగర్భమత్తేభకందసీసము.

సమదహస్తీంద్రగ ♦ సారసేక్షణవచో ♦ మాధుర్యగాంభీర్య ♦ మాతృదేవి

లసదుపాధ్యాయిని ♦ లాగునన్యతతము ♦ న్సంపూర్ణకారుణ్య ♦ సంవిధాత్రి

ప్రముదమొప్పారగ ♦ బాగ్యతన్నయవిధు ♦ ల్కాఢత్వనాశంబు ♦ మున్బొసంగ

సుసుధియందందఁగ ♦ సూరిబోధలవిధిం ♦ జూపట్టఁగావెంటు ♦ సూటిఁగాంచి
గిరితనయక్షీరసాగర ♦ వరసుతశుక | కరవిపంచివాఙ్మిహరి ♦ గామినిసతి
హరతరుణి కేశవప్రియ ♦ సరసిజభవ | తరణికంజసామ్యమునిను ♦ తాశుభయుత.౧౮౫.

1. మ. మదహస్తీంద్రగసార సేక్షణవచో ♦ మాధుర్యగాంభీర్యమా
సదుపాధ్యాయనిలాగునన్యతతము ♦ స్వంపూర్ణకారుణ్యస
మ్మదమొప్పారఁగ బాధ్యతన్నయవిధు ♦ ల్మాధత్వనాశంబుము
స్సుధియందందఁగసూరిబోధలవిధిం ♦ జూపట్టఁగావెంటునూ.

2 కం. గిరితనయక్షీరసాగర | వరసుతశుకకరవిపంచి ♦ వాఙ్మిహరిగా
హరతరుణి కేశవప్రియ | సరసిజభవతరణికంజ ♦ సామ్యమునినుతా.

* మణిగణనికరగర్భితపోడశముఖీకందరాజేంద్రము *

ధరజవుతలుచవుతటటును | దటుగనుదటిగొనఁదటికను ♦ తటుఁగనుదరుతున్
ధరజనుదరిఁగొనదరమును | దరమునుదటుమనుదటియను ♦ దటులునుద్వరగన్.౧౮౬

ఇందాయావరుసలబోయిన పోడవుననుండుమణిగణనికరము.

ధరజవుతలుచవు ♦ తటటునుదటుగన్ | దటిగొనఁదటికను ♦ తటుఁగనుదరుతున్
ధరజనుదరిఁగొన ♦ దరమునుదరమున్ | దటుమనుదటియను ♦ దటులునుద్వరగన్.

(ఇంక నిల్లెయిందలి కందములనీవృత్తముంచుంచును.)

1. తలుచవుతటటునుదటుగను | దటిగొనఁదటికనుతటుఁగను ♦ దరుతునుధరజన్
దరిఁగొనదరమునుదరమును | దటుమనుదటియనుదటులును ♦ ద్వరగనుధరజన్.

2. తటటునుదటుగను దటిగొనఁ | దటికనుతటుఁగనుదరుతును ♦ ధరజదరిఁగొనన్
దరమునుదరమునుదటుమను | దటియనుదటులునుద్వరగను ♦ ధరజవుతలుచెన్.

3. తటుగనుదటిగొనఁదటికను | తటుఁగనుదరుతునుధరజను ♦ దరిఁగొనదరమున్
దరమునుదటుమనుదటియను | దటులునుద్వరగనుధరజవు ♦ తలుచవుతటటున్.

4. తటిగొనఁదటికనుతటుఁగను | దరుతునుధరజనుదరిఁగొన ♦ దరమును దరమున్
దటుమనుదటియనుదటులును | ద్వరగనుధరజవు తలుచవు ♦ తటటునుదటుగన్.

5. తటికనుతటుఁగనుదరుతును | ధరజనుదరిఁగొనదరమును ♦ దరమునుదటుమన్
దటియనుదటులునుద్వరగను | ధరజవుతలుచవుతటటును ♦ దటుగనుదటిగోన్.

6. తటుఁగనుదరుతును ధరజను | దరిఁగొన దరమునుదరమును ♦ దటుమనుదటియన్.
దటులును ద్వరగనుధరజవు | తలుచవుతటటునుదటుగను ♦ దటిగొనఁదటికన్.

7. తరుతుఁ ధరజనుదరిఁగొన | దరమునుదరమునుదలుమను ♦ దటియనుదలులున్
ద్వరగనుధరజవుతలుచవు | తలుటునుదలుగనుదటిగొనఁ ♦ దటికనుతలుగన్.
8. ధరజనుదరిఁగొనదరమును | దరమునుదలుమనుదటియను ♦ దలులునుద్వరగన్
ధరజవుతలుచవుతలుటును | దలుగను దటిగొనఁదటికను ♦ తలుఁగనుదరుతున్.
9. దరిఁగొనదరమునుదరమును | దలుమనుదటియనుదలులును ♦ ద్వరగనుధరజౌ
తలుచవుతలుటునుదలుగను | దటిగొనఁదటికనుతలుఁగను ♦ దరుతునుధరజన్.
10. తరమునుదరమునుదలుమను | దటియనుదలులునుద్వరగను ♦ ధరజవుతలుచౌ
తలుటునుదలుగనుదటిగొనఁ | దటికనుతలుఁగనుదరుతును ♦ ధరజదరిఁగొనన్.
11. దరమునుదలుమనుదటియను | దలులునుద్వరగనుధరజవు ♦ తరుచవుతలుటున్
దలుగనుదటిగొనఁదటికను | తలుఁగనుదరుతునుధరజవు ♦ దరిఁగొనఁదరమున్.
12. తలుమనుదటియనుతలులును | ద్వరగనుధరజవుతలుచవు ♦ తలుటునుదలుగన్
దటిగొనఁదటికనుతలుఁగను | దరుతునుధరజనుదరిఁగొన ♦ దరమునుదరమున్
13. దటియనుదలులునుద్వరగను | ధరజవుతలుచవుతలుటును ♦ దలుగనుదటిగోఁ
దటికనుతలుఁగనుదరుతును | ధరజనుదరిఁగొనదరమును ♦ దరమునుదలుమన్.
14. తలులునుద్వరగనుధరజవు | తలుచవుతలుటునుదలుగను ♦ దటిగొనఁదటికన్
దలుఁగనుదరుతునుధరజను | దరిఁగొనదరమును ♦ దలుమనుదటియన్.
15. త్వరగనుధరజవుతలుచవు | తలుటునుదలుగనుదటిగొనఁ ♦ దటికనుతలుఁగన్.
దరుతునుధరజనుదరిఁగొన | దరమునుదరమునుదలుమను ♦ దటియనుదలులున్

ప. అనియిట్లు శ్రీరామచంద్రుండు ప్రార్థింప నమ్మహాదేవి వామజానువుమోకరించి య
ధివసించి దరహాసితవదనాంచితయై యొప్పుచున్నజూచి విభుండు మరలనిట్లు విస్తా
రామోదంబుగాఁ బ్రస్తుతింపదొడంగె.

చతుర్థ పాదగోపనకందము.

నినునుపమరిదిన్ననుడిన్ | మనువాఙ్మణిచేరఁగామ ♦ మగతినిజొరఁజిం
తనమునఁదగులక్షింతున్ | నినుమదినుమవాణిరమగ ♦ నిరతముఁదలఁతున్. ౧౪౦.
(ఇందు మొదటిమాడు చరణములందలి వేసియక్షరములను మాత్రమువర్షసగ జదివిన
నాలుగవపాదము తేలనగును.)

గోపుర బంధకందము.

శ్రీమాసీదర నెతలుము | హైమనగజతులుముగీడు ♦ నగిమరిఁజిలుముం
దామర సమహితయజ్ఞత | రామోత్సాహంబునమును ♦ రంజిలనొప్పున్. ౧౮౯.
(ఇందలి యేడంశస్థలలోను నడిమివరుసను ‘శ్రీసీతగరిమము’ అనియేర్పడగా అడుగు
బారుననుండు నాల్గవపాదము అందలి రామశబ్దమునకుగల యగ్రశ్లేషచేతను ఉభయత్ర
అనుకూలాన్వయమునిచ్చును).

రథబంధసీసము.

అత్యద్భుతమయితో ♦ యధిమగ్యనిత్యతీ ♦ రంజిల్లుమేట్లకు ♦ రక్కసులకుఁ
జాలినదొడ్డ రా ♦ జనఁదగియాశ్రీకి ♦ సంతతికిమాడ్కి ♦ పైచునన్న
పుష్టిరాజిల్లంగఁ ♦ బుట్టియత్యానంద ♦ మమరుడుఁబెన్నేమి ♦ నజాఁడుకరుణఁ
బ్రాపకుఁడైవిషా ♦ రగముచందమునాక ♦ బగళ మొందనిక్రొత్త ♦ భద్రములిడ
మహితమాకీవిదండిమ ♦ మతనువీఁడు | సీమలెల్లను నేలంగ ♦ జెట్టితాన
కా నెమున్వింటివాదేవ ♦ మానిచెప్పు | విన్నదాననుమతి(నిట్టై ♦ వెలయఁబుట్టై) ౧౯౦.
(ఇదినడిమికొలతను పదియేడుగదులుగలచౌకపురథము. కుడివైపుమూడవబారున!
‘శ్రీరామచంద్ర’ అనియు నెడమదెస మూడవ చాలున. ‘పురుషోత్తమ.’ అనియు
నుండినడుమను బొడమనైనది “అద్భుతోత్తరరామాయణగతసీతాదేవినుతి” ఇదంత
యుంగాక వాళీగామిగులనైనది(నిట్టై వెలయఁబుట్టై), ఇదియుభయత్రసమానార్థకమైయొ
ప్పనగు.)

తృతీయపాద గోపనరథబంధకందము.

వేగగనమణిమహితమా | బాగోసీమంతినీత్వ ♦ భావముతలఁగన్
వేగమసీతపుకాఁగదె | యాఁగాకానందభోగ ♦ మందే(దేవీ.) ౧౯౧.
(ఇందుమూడవపాదముమగ్యస్థముకాఁగా (దేవీ) అనునదిసమానార్థకమై శేషించును)

పంజర బంధకందము.

నిపుణతరాజిలుసీతా | కృపతావరమయ్యెఁదీరు ♦ కృతపోడశచం
ద్రపదేఁడాకృతివగుమీ | ద్రుపదాత్తమునామనికిడు ♦ తుట్టేతక్కున్. ౧౯౨.
(నిలువుతోమ్మిది అడ్డము అయిదుగదులు గలిగిపైనికొంకిగల పంజరములో వ్రాసి
నంబయిరెండవ బారున ‘సీతాదేవత’ నడుమను ‘రామచంద్రుడు’ క్రిందిరెండవచాలున
‘పురుషోత్తమ’ అనియేర్పడనగును.)

చక్రబంధశార్దూలవిక్రీడితము.

సిత్యా రాధ్యపుసీతవన్ననసదా ♦ నీవిస్ఫురద్రక్షణ
దైత్యామర్షగతారిదండనముచే ♦ తన్నుర్విస్వీకృత్యమా
నిత్యాచంచలదేశదేశనటదు ♦ న్నితిప్రభాతిప్రజా
స్తుత్యంబైనయశంబునాకుగదపే ♦ శోభిల్లగానీభువికా
(ఇందుమూడవవలయమున 'రానుచంద్రకృతి' యనియునారతచుట్టిన
'సీతాదేవిస్తుతి' యనియు పరిపాటిననుసరించి యేర్పడియుండనయ్యెడినీ.)

కించిద్విశేషయుక్తరథపదబంధకందము.

విపులపునరవధహరణత | గిపరవనుత్తదనిరుద్ధ ♦ గిరణభరచర
ల్లపనమునుదయముపరుషో | చ్చపవమునిసుమారబర్వు ♦ జనుతిరుగుడునక ౧౫౮.
(ఇదియుంబైదానివలెనే ఆరుగీటలు తొమ్మిదిచుట్లునుగల చక్రమైయుండగా నెనిమి
దవబారున 'ధరసుతపర్వు' అరవపంక్తిని 'రణముపమును' విదవచాలున 'నరవరనుతి'
రెండవవరుసను 'పురుషోత్తముడు' అనియునురాసేర్పడును.)

నాగపాశబంధ చంపకమాల.

సరసిజగంధినీరపమ ♦ సామజరక్షకసంహారాజని
గ్జరపతులైనయారయగ ♦ సాగదనన్బృథితంబుసారగా
ధరరుహయాప్రకారమున ♦ దానవధట్టినరాజమానతక
జరగంబులాకధారహతి ♦ కాంతినిజచ్చెప్రభీతుడైధరక ౧౫౯.

ఘణిరాజబంధచంపకమాల.

వనజదళాయతేక్షణసు ♦ వాసినీసిద్ధసుహాసినీశవా
కనెదముసుమ్మినిన్నుదగు ♦ కమ్రకళాశయక్షత్రరమ్యసు
స్వనిగళబిందునాదమని ♦ సానివెతద్ధనిసంయమిశవై
సునిరతసిద్ధినిత్తుశుచి ♦ శుద్ధికనందుదిసుప్రతప్తునక ౧౬౦.

గోమూత్రికాబంధపంచచామరము.

భివానివిష్ణురాణివాణి ♦ భవ్యహృద్యదామినీ
పవిత్రితాఖిలాబ్జగోళ ♦ పాలినీబుధావనీ
ప్రవాసవిస్తరాధ్యవాక్య ♦ భద్రహృష్టిదాయినీ
ప్రవిష్టితాఖిలాయుగోర్పు ♦ పారనీవిధాయినీ ౧౬౧.

పుష్పమాలికాబంధకందము.

వనజనయనభూసుతసుర | సునయభయదయతనమాన ♦ సునటగడుగలా
గనుదగువనఁడలఁచితిచిని | చినొడలెడఁబడనతిభీతి ♦ చితిఁబడ వెడలె

చంపకపుష్పమాలికాబంధము.

సురవరతారణముఖము ♦ సోముఁడునిత్యనిదానియైసదా
సరసతప్రసక్తిసహ ♦ సత్వసహసతగల్గఁచుగ
న్బరగరజోరసాంగముగ ♦ నంగఁగడన్నడబాడనేకదా
కఱకరివన్నవన్నెవడఁ ♦ గన్బగకాగడమస్సుమచ్చమ+జౌ.

౧౫౯.

* గోమూత్రికాబంధచతుర్ముఖికందరాజము. *

1. వరదాత్రిమాతవారణ | హరగాబలువీరునిటుల ♦ నార్చితివలతే
ధరపుత్రిసీతహరక | హరగావిలువీరునటుల ♦ నాగితివలతే.
2. విలువీరునటులనాగితి | వలతేవరదాత్రిమాత ♦ వారణహరగా
బలువీరునిటులనార్చితి | వలతేధరపుత్రి సీత ♦ హరకహరగా.
3. ధరపుత్రిసీతహరక | హరగావిలువీరునటుల ♦ నాగితివలతే
వరదాత్రిమాతవారణ | హరగాబలువీరునిటుల ♦ నార్చితి వలతే.
4. బలువీరునిటులనార్చితి | వలతేధరపుత్రిసీత ♦ హరకహరగా
విలువీరునటులనాగితి | వలతేవరదాత్రిమాత ♦ వారణహరగా

౧౬౦.

మహాదేవిప్రసన్నయై సీతారూపమున రాముదరిజేరుట.

౪. అనియిట్లు బహుప్రకారంబుల సహస్రముఖరావణాసు రాధిప సంహారంబొనర్చిత్రిజ
గజ్జేగీయమానప్రభావంబునరంజిల్లుమహాదేవికాప్యాయనంబుగలుగుపాటిగనపూర్వస్త
వంబొనర్చి యారఘువంశదీపకుండంత నిమిలితలోచనుండయి సీతారూపంబుమనంబు
ననెక్కిలిపిధ్యానింపఁదొడంగిన నంతనెయమ్మయాశక్తియంతర్ధానంబునొంట మా
యామానుషవిగ్రహుండయిన శ్రీరామచంద్రునిభక్తి ఐనయసంభ్రమంబులునాపెనె
వెన్నంటె ఊరకయకనుదెరచునప్పటికి.

౧౬౧.

౫. జానకిమోలనిల్వఁగని ♦ సారసమిత్రకులావతంసుఁడా
మానినిఁబ్రేమఁగాంచుడును ♦ మాన్యతదంగనభర్తృపాదము
ల్పానికనేత్రపద్మములఁ ♦ బూజలొనర్చుచుమొక్కెదీవన
ల్లానటొసంగియెత్తెబతి ♦ ధాతృముఖుల్యెఱగండిచూడఁగ.

౧౬౨

ఆ. ఆలుమగఁడుగూడి ♦ యానందములఁబొంగ | వచ్చెఁబుష్పకంబు ♦ వారికడకు
దానవారలెక్క ♦ ధాతయంజలిచేసి | యనియెనిట్లు తెలిపి ♦ తనదుపాట్లు. ౧౬౩.

సీతారాములబ్రహ్మస్తుతించుట.

కం. అయ్యావేయి మొగంబుల | యియ్యసురాగ్రణిజనింప ♦ నేగితి నాఁడే
నయ్యెడకునదియె మొదలుగఁ | గయ్యంబునఁజచ్చదనుకఁ ♦ గాచుచునుంటి. ౧౬౪

ఆ. నాకుఁదోచుననవు ♦ లీకొలఁదిగఁగూర్చి | యానవెట్టి నాఁడ ♦ నవ్విధమున
నైనఁగాచియుంటిఁ ♦ బైసేమగునొయని | నేటికుడిగనంత ♦ మేటిచింత. ౧౬౫.

మ. తల్లిదండ్రులుమీరలీభువి ♦ ధార్మికావళిఁబ్రోవఁగా
నెల్లతూరులసంహరింపఁగ ♦ నిట్లుపుట్టినిజాగమం
బల్లదీర్చితిరేలుఁడీభువి ♦ నజ్ఞతంబెడఁబాపుచుం
గొల్లగాబహుధర్మనిష్ఠలు ♦ గుప్తుచొప్పెడుచొప్పున. ౧౬౬.

ఉ. మాకుసుఖంబుగల్గెనిల ♦ మాయఁగనైరిసమస్తరాక్షసా
నీకమువీఁకమున్నభుల ♦ నెవ్వఁగఁబుచ్చినపాపకర్మము
లోకి, మహాత్ములారభువి ♦ సుధీరులౌదురుకీర్తిశేషత. ౧౬౭.
లోకములెల్లమిమ్ముమది ♦ లోనెఱునమ్మఁగృతార్థతన్మన. ౧౬౮.

తే. అవతరింతువు పెక్కుమా ♦ ర్లననియందు | నైననీయనతారమ ♦ నూనమహిమ
గలదివెలఁదియునలరెడిఁ ♦ జెలఁగవెలసి | తారకబ్రహ్మమననౌదు ♦ ధారుణినిఁక. ౧౬౯.

కం. మాతల్లిలోకరక్షక | సీతానామముననీదు ♦ చిత్తప్రియయై
యీతెఱఁగునఁదోడ్పడుఁగద | భూతలమునదివ్యవిద్య ♦ బోధింపుండీ. ౧౭౦.

తే. హరునిదేవునిఁగానెఱు ♦ పయ్యనీవు | నిన్నుదేవునిఁగానెంచు ♦ మిన్నయతఁడు
గురునకొనట్టిగురుఁడవు ♦ గుణనిధాన | పరుఁడవౌటనుసర్వంబు ♦ బరగలోన. ౧౭౧.

చం. అనియజుఁడింతసేపుహృద ♦ యంబున నెచ్చగుహర్ష మొప్పుఁగా
మునుకొనిస్తోత్రముల్పులుప ♦ మోదమునొందుచుమాయనుర్వఁడా
వనజజుపాదకంజముల ♦ వ్రాల్చిశిరంబునమస్కరింపదీ
వనలతఁడిచ్చియేగెసుర ♦ వారముతోమరలెన్నపాలుఁడు. ౧౭౨.

హనుమంతుడయోధ్యనుండిసీతారాములవెదకవెడలుట.

సీ. అపుడయోధ్యనవ్రాలు ♦ నందటిలోవాయు ♦ నందనుడొక్కండ ♦ ముందులేచి
యాడనాడనుబడ్డ ♦ ప్రోడలనెల్లర ♦ జాడలగనమేటి ♦ బోడలేమి
గావెసలేచును ♦ గ్రీవవిభీషణ ♦ జాంబవదంగద ♦ జనపసోద
రాళికెటింగింప ♦ హళిరోసియుఁగాన ♦ కంచటొక్కటఁగూడి ♦ యంజనసుతుఁడయె
నయ్యమనయయ్యతనతోడ ♦ నయ్యబలయు | నెయ్యమునఁగూడఁజయ్యన ♦ నియ్యకొని
నయ్యెయ్యేజాడ నేమికా ♦ నయ్యెనొక్కొక్కయ్యెదెటనున్న నీకయకా ♦ నొయ్యనఁగన

కం. నినుబోలువారుపుట్టిన | ఘనులందునులేరుముందు ♦ గలుగరునీవే
నినుబోలుఘనుడవన్నా | మనయన్ననుజూపుమన్న ♦ మనమేమన్నా. ౧౭౩.

ఉ. ఇందులకేగమేమిచట ♦ నేపడియుండెదమిపువోయియా
దండిప్రభుండుఁదత్సతియు ♦ దైన్యముహైన్యముశూన్యముల్లదా
రుండినచొప్పునారసిమ ♦ హోత్సుకతన్మనుపఁగదేమము
న్నొండువిధంబైనైనఁగన ♦ కుందుమొకళ్లొకరిన్నిటంతటక. ౧౭౪.

ప. అనటిని హనుమంతుండు విషాదోద్రేకభీషణరోషంబు లెడఁబెడఁబెనంగొనఁబ్రోత్సా
హకులమాటపాటికంటె స్వోత్సాహంపు ధాటిపోట వాటంబుగమీట నాపో
టుమేటుల యోటమిఁదూటు మాటగనిట్లనియె. ౧౭౫.

సీ. పుష్కరంబునకుము ♦ న్బుష్పకారూఢతఁ ♦ బోవనెఱుంగను ♦ ద్రోవయిప్పు
డైనమున్నేగెద ♦ నర్కమండలమున ♦ కాడనారయనెల్ల ♦ జాడదెలియు
నప్రయత్నంబున ♦ నటనుండరావణు ♦ నేటువడ్డదిమది ♦ గాటుపఱచు
వాడింకజీవించి ♦ యేడనుండినబట్టి ♦ వాలంబునొగిఁజుట్టి ♦ వనరఁగట్టి
క్రిందవ్రేలాడఁగాఁగొని ♦ కిన్నమాన్వి | యయ్యనమ్మనహస్తద్వ ♦ యాంబుజముల
నధివసింపించిపుష్పకం ♦ బమరఁదలను | వత్తుఁజూడుండినిర్భయ ♦ చిత్తులరయ. ౧౭౬.

కం. అనుచు నెఱెఱిగెనుశతయో || జనపరిమాణోన్నతముగఁ ♦ జయ్యననెగసెం
గనువారెల్లరునచ్చెరు | పునుగొననిమిషముఁజూడ్కి ♦ పొలయికఁగడచెక. ౧౭౭.

ఉ. అట్లుపోయిపోయి ♦ యంతరిక్షమ్మన | నండికనఁగరాఘ ♦ వుండుసతియుఁ
బుష్పకంబునెక్కి ♦ పురిచాయమరలుట | కనఁగనైనసాగి ♦ కలిసికొనియె. ౧౭౮.

సీతారాములు మరలిరాగ హనుమకలిసి యయోధ్యజేరుట.

కం. ఆగ్రాతంబాయాత్రం | బాగోత్రాగసమధీరు ♦ హార్దముఁగనియా
సాగరగంభీరుఁడుపతి | నాశేశ్వరవేణియెదల ♦ ననువుఘనముగఁ. ౧౭౯.

ఆ. ప్రేమఁగాఁచునంత ♦ సామాన్యరూపుఁడై | పుష్పకంబుఁజేరి ♦ పూర్ణభక్తి
సుభయులకున్ముక్తి ♦ విభుఁడాదరించుచు | నిమిరెమేనుహస్త ♦ కమలమునను.

వ. అంతంబరస్వరక్షేమసమాచారవివరణంబున శ్రీరాముండా ద్విసహస్రకరరావణున
స్రప్రయోగపాటనంబునకును దాననమ్మేటి వీరులెల్లం దమవీటంబడనైనపాటునకు
నచ్చెరువందుచు నింకననేకులుస్మృతిదెలియమి లేకయయుండనైనది విన్నికై జింతిం
పుచు నుంటయు శ్రీమదాంజనేయుండు రామనంతమహానుభావు నామెయిఁగూర్చు
గలిగిన యామేటి రక్కసునామాడ్కిహతుఁజేసి పుష్కరంబెల్ల నీటఁగలిపినపాటి
భాటి సీతావఘాటకాంచెనన్నమాటకు నత్యాశ్చర్యమగుండైయంతటి హింతకత్తె
యని సుంత యేనెఱుంగరానంతగ నొకయింతిగ వింతగఁ గాతుచెంతనున్నఁగని
యెంతయుఁ బ్రీతిన్మరలఁమొక్కుచు నక్కోమలియుం జక్కని చిక్కనిమక్కువ
నెక్కిలిపి యెక్కువ యక్కటికంబున దృక్కులసారింపుచు హక్కులనూరింపుచు
నుక్కులఁబూరింపుచు నుండనంతలో నయోధ్యాపురప్రాంతంబు దరియనరుగుటయు
నాడ నంతటఁజేరి బంతులుతీరి చింతలమీటి నంతలుపాటి యున్న యన్నరనరులు
మన్నెదొరలున్నగచరనరులు నెన్నికగొన్నమునినరులు మున్నునువచ్చినవారలిండ్లకు
రామిఁబొచ్చె మెఱుంగనైననొచ్చికొని యెచ్చటనున్న వచ్చటవిడిచియచ్చటికె
నచ్చిచేరి ముచ్చిచ్చులదరి నున్నమచ్చున వచ్చునూర్చుచు నెచ్చువగలనున్న యచ్చుప
లాక్షులువెనుకను దగి యెల్లవారు నెల్లెడలనూర్ధ్వముఖులై శ్రీసీతారామాంజనేయనిరీ
క్షణ తత్పరులైయుంటంజేసి తత్సమయంబునఁ బుష్పకప్రవేశంబందఱకును బ్రాణసం
ధానకారణంబయ్యె నంతనటనెడిగ్గి యెడనెడఁ ప్రొక్కువారల మక్కునదీవింపుచుఁ
జక్కనరిగి శ్రీరామచంద్రుండు తల్లులకును మునినల్లభులకును సీతామహాదేవి యత్త
లకును మహద్విస్తమలకును నమస్కరించిరంత మంతనంబులఁజింతలువాసి యొక్కిం
తతడవాయెడ నెనిలిచి యింకను విస్మృతినొందియుండినచులుకనరులఁదీలిచిలేపి బలు
పుగలుపులుదెలిపి యలపుమాపిచెలఁగి యాపైనాపురిబ్రవేశించి నిజాస్థాన మండపం
బునవెలసి యలపుష్కరద్వీపంబున నడచినదెల్లం దెలిపిన నటఁగలవారెల్ల నల్లలవామణీ
విలాసవిశేషంబునకు నంతటి బలియుఁబాలుపఁగలిగినకొలఁదికివెఱగందుచు నుండనందు
ముందున్న మునిసందోహంబ మందానందంబు బిందువులఁ జిందింపుచు డెందంబుల నంద
నంబులువందలిడుచునిట్లనియె.

మునివరులు సీతామహాదేవినిస్తుతించుట.

ఉ. అమృతరాంబవీణనుచు ♦ నాత్మనెఱుంగుచు మైనరాముమై
నిమ్మహిఁబుట్టిమాయబడ ♦ నేర్పడనైతనికొంటిమిట్టిచం
దమ్మనికానమైతిమిము ♦ దమ్మది నెమ్మదిగ్రమ్మెనిఘమా
యమ్మనముంపకేమువిన ♦ యమ్మనయమ్మనుజూపనిమ్మిటన్.

౧౮౨.

ద్వ్యక్షరకందము.

నెమ్మనముననీనామము | నమ్మిమనన్నెమ్మిఁనైన ♦ నమనమునూన
న్నమ్మామానమునిమ్మ | మ్మెమ్మానమునామనమ్మ ♦ నెన్నుమననమున్.

౧౮౩.

ఏకాక్షరకందము.

నిన్నునృనన్ననినిన్నను | నెన్నిననానానృనన్ను ♦ నేనన్ననునే
నన్నానిన్ననినానా | నున్ననునానాననన్ను ♦ నూనుననూనా.

౧౮౪.

ఉ. తల్లిజగమ్మఁబ్రోచుటకె ♦ ధారుణిజాతవిఁతైతిఁజల్లనా
డల్లననామహేశ్వరుడ ♦ యంతయుఁదాయతిరూపధారియై
వెల్లడిచేసెనీకునెఱ ♦ వేర్పఁగఁబుట్టితి నన్ననమ్మికం
జెల్లఁగఁజేసి తెల్లపనిఁ ♦ జేయఁగఁజేసితిచేసి తెచ్చుగాన్.

౧౮౫.

మంగళమహాశ్రీవృత్తము.

మంగళమొసంగుచును ♦ మాన్యవయిలోకముల ♦ మన్పుజగదంబపరిపూతా
మంగళమొసంగఁగను ♦ మానవపుపాలనను ♦ మన్పుజగమెల్లనికసీతా
సంగరపటిష్ఠులయి ♦ సజ్జనవరిష్ఠులయి ♦ సంతతగరిష్ఠులగుపుత్రుల్
రంగుగజనించెదరు ♦ రంజిలెడినీకుమహి ♦ రమ్యదృఢభవ్యతరగాత్రుల్.

౧౮౬

గ్రంథఫలితార్థమును మునివరులు ముద్దుగదెలియజెప్పట.

కం. శ్రీరామచంద్రవింటే | నీరామయునీవుఁగూడి ♦ నెఱవేర్చినయీ
ఘోరారిమర్దనంబున | సారముజగమునకుఁజిక్కి ♦ సంతోషదమ్మై.

౧౮౭.

ఆ. బుద్ధికుదిరికొప్పఁ ♦ బుట్టినజీవుని | రీతినీవురిపుడు ♦ వేతలలను
హాపమొందనొన ♦ హంకృతివిధమగు | జానకీపరాంబ ♦ ఘ్నానమసఘ.

౧౮౮.

సీ. బుద్ధినినిలుకడ ♦ పానరినజీవుండు ♦ తానహంకృతిఁబుట్ట ♦ నైనవెల్ల
నింద్రియస్వాధీన ♦ మేర్పడ్డబలిమిని ♦ బాపునహంకృతి ♦ మాపలేడు
జ్ఞానమొక్కండయ ♦ నూనదార్థ్యముగల్గి ♦ మాపునహంకృతి ♦ మనుపుజీవు
నిశ్చింతగానట్టె ♦ నీకింద్రియంబుల ♦ గతినొప్పుబలములు ♦ గాదెదేశ
వారిఁగొనిచనవైరిసం ♦ హారమునకు | బ్రజలఁద్రుఁచితహంకృతి ♦ ప్రబలనింద్రి
యంబులడుగం టెబుద్ధిల ♦ యంబునొందె | జ్ఞానమహామార్పగిత మెల్ల ♦ బానుగదగె. ౧౯౬.

ఉ. అయ్యమహాత్మయీచరిత ♦ మాదరభావముతో నెఱుంగునే
రెయ్యెడనైనమీభజన ♦ నేర్పడఁజేసినబన్నదున్నదా
చయ్యనబుద్ధి నెమ్మదియుఁ ♦ జక్కనిజ్ఞానముదానిబట్టియే
యయ్యహమీనువానినిక ♦ హంకృతిఁగూడహరించివీఱనా. ౧౯౭

ఆ. అద్భుతంబుతోలియ ♦ హంకృతిరూపంబ | యద్భుతములుదాన ♦ నగునవెల్ల
నద్భుతంబయట్టి ♦ దార్పఁగనూనుట ♦ యద్భుతంబెజ్ఞాన ♦ మాదికోలు. ౧౯౮.

కం. జ్ఞానముసాధనముగఁగొని | తానహముంజంపుటొప్పుఁ ♦ దగనదియంచు
న్నీనీమము సెఱిగించితి | మానవులీయథ మెఱిగి ♦ మనెదరటంచుక. ౧౯౯.

పంచ. పరాత్పరుండవీవురామ ♦ ప్రక్కభామయౌఁగదా
పరాంబమీరుసర్వలోక ♦ పాలకాళికేలికల్
నరుల్లఁగోరియిట్టుపుట్టి ♦ నారలీధరాస్థలిం
దిరంబుగాఁజెలంగుచుండ్రు ♦ దీనులన్భరింపుచుక. ౧౯౩.

సీతారాములమాట పాటులు.

చం. అనివినుతించుమానులకు ♦ నంజలిచేసి సతీపతుల్మహా
వినయముతోడనిట్లనిరి ♦ వేడుకమీమదికైనజాలుమా
మనుగడపాపనంబగును ♦ మాన్యతమాకగుబ్రహ్మవేత్తలీ
రనఁగనమోఘవాఙ్మహిత ♦ హర్షమనస్కులుకారెసర్వదా. ౧౯౪.

కం. కావింపరెమహిమలుసం | భావింపఁగనేలమమ్ముఁ ♦ బరిపరివిధులం
దీపింపుడదియెకోరెద | మేవంపునులేకమనికి ♦ యేర్పడుననుచుక. ౧౯౫.

సీ. అనిపల్కిసంతోష ♦ మునమీఱుతటిగాన ♦ బహుదానములుసేసెఁ ♦ బాధ్ధివుండు
భూరిదక్షిణలను ♦ భోజనంబులమహీ ♦ గీర్వాణులమధృప్తి ♦ పర్వజేసె

పారితోషికములు ♦ బహువిధంబులొసంగె ♦ వానరాసురనర ♦ వరులకరసి
యెల్లెడఁబురమెల్ల ♦ సల్లక్షణంబుల ♦ నుల్లాసములనురం ♦ జిల్లనయ్యె
పరగునీతామహాదేవి ♦ ప్రథితిదిశల | కెక్కనైననుశ్రీరాముఁ ♦ డక్కొలఁదిని
మాయమఱచియుమానిని ♦ మాత్రముగ నెతలఁచుఁబొలిచినఁ బెలుచను ♦ బిలుచుపలచు.

కం. పనిచెంబుప్పకమట్టులె | యనిచెందగువారినిండ్ల ♦ కరిగిమరలఁగా
నునిచెనుస్థిరముగనటనే | వనచరదనుజాధిపతులు ♦ వాంఛించుటనే. ౧౯౭.

శ్రీరామరక్ష.

కం. తల్లులకుల్లాసముముని | వల్లభులకునొల్లబాటు ♦ వల్లడిశుభము
ల్పల్లాయనంబువాండ్రని | యెల్లరకునుగలుగఁజేయు ♦ చేరెధరిత్రిక. ౧౯౮.

కం. శ్రీరామ రామయనుచుం | బేరెత్తినజాలునెట్టి ♦ పేదలకైనం
గూరిచెడిసకలసంపద | లారామాదరణధరణి ♦ యభిరామముగాఁ. ౧౯౯.

తే. ఆమనోరూఢిపటిమనే ♦ యప్పుడిప్పు | డెప్పుడైననుజొప్పడు ♦ గొప్పపచవి
రామనామముఁబఱియించు ♦ నీమముఁగనుమనుజముని సురనరులకు ♦ మానలార! ౨౦౦.

కం. పది నేదికోరియొకథ | వదలకపఱియింపనైన ♦ చాంఛనువిన్న
స్మద మొదవఁగోర్కెత్తీరుట | యదియుండఁగధర్మవేత్త ♦ లగుదురుధరణిక. ౨౦౧.

ఆ. కామితంబుఁదీర్పఁ ♦ గలదేయివందురేఁ | గామితంబెయగును ♦ గామితంబు
దీనియర్థమెల్లఁ ♦ దేటగాఁడెలిసిన | దీనియర్థమదియె ♦ తేటపడెడి. ౨౦౨.

కం. మారీదుర్భిక్షాదుల | భూరిభయంబొదవినపుడు ♦ పూనికనిదియే
వారలుసదివినజగదుప | కారకులయ్యెదరుభయముఁ ♦ గడఁబట్టింపక. ౨౦౩.

ఆ. రామచంద్రుఁడేద ♦ యామహోదధికాంత ♦ యంతకంటెవేయి ♦ యంతలంటె
వారివిజయమిదియె ♦ కూరిమిఁబఱియించు | వారినరయరెట్లు ♦ వలసినట్లు? ౨౦౪.

కం. మూర్తులుముపురుసుశక్తియుఁ | గీర్తింపంబడిరిదీనఁ ♦ గేవలభక్తి
బూర్తిగనార్తిగఁజదివినఁ | గూర్తురుసర్వార్థసిద్ధి ♦ కొనకైక్యంబుక. ౨౦౫.

మ. అనివాల్మీకమహామునీంద్రుఁడనఁగా ♦ నాశ్చర్యసంతోషము
లైనగొన్నంబెనుభక్తియుట్టిపడుదుం ♦ బ్రీతాత్ములైతొల్లియా
మునిసింహుఁగరుగౌరవించితమితో ♦ మ్రొక్కంగశ్రీరామముం
త్రనిధానంబుజపించిమేల్మిఁగనఁగాఁ ♦ దన్నొనులైరోశివా! ౨౦౬.

కవికృతిపతితోజేసికొనుచునవి.

- సీ. నీకృపబడసితి ♦ శ్రీకరంబైనట్టి ♦ యీకవిత్వముఁగాన ♦ నీకవిగప
నీకథమూఁజాబ్బ ♦ మేకోనవింశతి ♦ శతసంఖ్యపైనాటు ♦ జతగబరగ
నాపరాభవమున ♦ నామఘమునఁబూని ♦ శ్రావణాంతమునకె ♦ చాలఁజెప్పి
ప్రాధనాదికమునె ♦ భాద్రపదాదిని ♦ జెప్పితిఁగలపను ♦ లేసికొనుచు
దాటుమాఁతొనఁదప్పలు ♦ మీటియున్న | దీరుపుముదీనిముద్దుగా ♦ సూరులెన్న
వేమిచదువవెగొప్పనీ ♦ కెట్టులనకు | నీదుముత్రమెచదివితఱి ♦ కేదిచిలుకు? ౨౦౭.
- కం. కలఁగానబడవుపోనీ | కలమెయధిష్ఠింతు హృదయ ♦ కమలమెచొత్తో!
తలఁచినయంతకుమిన్నగ | నలరించితికబ్బమీవె ♦ యయ్యాకావే? ౨౦౮.

మాలిని. గిరిజకమలమిత్రా ♦ గీష్పతిస్తోత్రపాత్రా | హరపరమపవిత్రా ♦ అర్కసోమాగ్ని నేత్రా
శరణునిగమధామా ♦ చంద్రమాశీశసోమా | తరునికటవి రామా ♦ దక్షిణామూర్తినామా
పుష్పమాలికాగోమూత్రికాద్య నేకబంధవిరాజమాన

—ప్రొకందరాజరాజము.—

మురహరశరపురహరదొర | ధరధరధరస్మరహరహర ♦ ధరగరఖరభా
రరిరక్షరహరసురవర | దరకరగరగిరధరదర ♦ ధరనరనరదా. ౨౧౦.

బహువిధమృదుమధుర గానఘణితిపతనానుకూల, చిత్రపద ద్విపద
నవవిధరగడ బహుసీస తేటగీత్యాటవెలది కంద

చంపకమాలాద్య నేకసహస్రపద్య

గర్భితాద్భుత.

నీ స చ క్ర వ ర్తి ని.

కరిహర ♦ గరహరి ♦ గరుడగమిత్ర ♦ నీ ♦ కరుణను ♦ వేడెద ♦ వెరపు ♦ దీర్పు.
హరిశర ♦ హరిహరి ♦ హరివరనేత్ర ♦ నీ ♦ చరితను ♦ బాడెద ♦ బరగె ♦ దీర్పు.
దరహర ♦ ధరధారి ♦ తరళసుగాత్ర ♦ నీ ♦ మరుగునె ♦ గూడెద ♦ గొఱత ♦ నార్పు.
హరిహర ♦ హరిధారి ♦ హరినుతిపాత్ర ♦ నీ ♦ గరిమను ♦ వాడెద ♦ వరము ♦ జేర్పు.
ధీరసోదారధీ ♦ ధిత ♦ దివ్యమూర్తి | వీరమానందనే ♦ విత ♦ వేదవర్తి.
తారలొప్పారునం ♦ తమ ♦ దండికీర్తి | నీరహిన్గంధమీ ♦ నిల ♦ నిష్టపూర్తి. ౨౧౧.

ఇందలి సమచిత్రపదములు.

- 1 కరిహరగరహః ♦ హరిశరహరిహః | దరహరధరధా ♦ హరిహరహరిధా
2. గరుడగమిత్రా ♦ హరివరనేత్రా | తరళసుగాత్రా ♦ హరినుతిపాత్రా
3. కరుణనువేదేవః ♦ చరితనుబాదేద | మరుగునఁగూడెద ♦ గరిమనువాదేద
4. వేదేవఁగరుణఁ ♦ బాదేవఁచరితఁ | గూడెదమరుగుఁ ♦ వాదేదగరిమఁ
5. వెఱపుందీర్పుము ♦ పరగందీర్పుము | గొఱతన్నార్పుము ♦ వరముంజేర్పుము
6. తీర్పుమువెఱపుఁ ♦ దీర్పుముపరగ | న్నార్పుముగొఱతఁ ♦ జేర్పుమువరముఁ
7. కరిహరగరహః ♦ గరుడగమిత్రా ♦ హరిశరహరిహః ♦ హరివరనేత్రా
దరహరధరధా ♦ తరళసుగాత్రా ♦ హరిహరహరిధా ♦ హరినుతిపాత్రా
8. గరుడగమిత్రా ♦ కరిహరగరహః ♦ హరివరనేత్రా ♦ హరిశరహరిహః
తరళసుగాత్రా ♦ దరహరధరధా ♦ హరినుతిపాత్రా ♦ హరిహరహరిధా
9. కరిహరగరహః ♦ కరుణనువేదేవ ♦ హరిశరహరిహః ♦ చరితనుబాదేవ
దరహరధరధా ♦ మరుగునఁగూడెద ♦ హరిహరహరిధా ♦ గరిమనువాదేవ
10. కరుణనువేదేవఁ ♦ గరిహరగరహః ♦ చరితనుబాదేవ ♦ హరిశరహరిహః
మరుగునఁగూడెద ♦ దరహరధరధా ♦ గరిమనువాదేవ ♦ హరిహరహరిధా
11. కరిహరగరహః ♦ వెఱపుందీర్పుమీ ♦ హరిశరహరిహః ♦ పరగందీర్పుమీ
దరహరధరధా ♦ కొఱతన్నార్పుమీ ♦ హరిహరహరిధా ♦ వరముంజేర్పుమీ
12. వెఱపుందీర్పుమీ ♦ కరిహరగరహః ♦ పరగందీర్పుమీ ♦ హరిశరహరిహః
కొఱతన్నార్పుమీ ♦ దరహరధరధా ♦ వరముజేర్పుమీ ♦ హరిహరహరిధా
13. గరుడగమిత్రా ♦ కరుణనువేదేవ ♦ హరివరనేత్రా ♦ చరితనుబాదేవ
తరళసుగాత్రా ♦ మరుగునఁగూడెద ♦ హరినుతిపాత్రా ♦ గరిమనువాదేవ
14. కరుణనువేదేవఁ ♦ గరుడగమిత్రా ♦ చరితనుబాదేవ ♦ హరివరనేత్రా
మరుగునఁగూడెద ♦ తరళసుగాత్రా ♦ గరిమనువాదేవ ♦ హరినుతిపాత్రా
15. గరుడగమిత్రా ♦ వెఱపుందీర్పుమీ ♦ హరివరనేత్రా ♦ పరగందీర్పుమీ
తరళసుగాత్రా ♦ కొఱతన్నార్పుమీ ♦ హరినుతిపాత్రా ♦ వరముంజేర్పుమీ.
16. వెఱపుందీర్పుమీ ♦ గరుడగమిత్రా ♦ పరగందీర్పుమీ ♦ హరివరనేత్రా
కొఱతన్నార్పుమీ ♦ తరళసుగాత్రా ♦ వరముంజేర్పుమీ ♦ హరినుతిపాత్రా

17. కరుణనువేడెద ♦ వెఱపుచీర్పుమి ♦ చరితనుబాడెద ♦ బరగచీర్పుమి
మరుగునఁగూడెద ♦ గొఱతనార్పుమి ♦ గరిమనువాడెద ♦ పరముజేర్పుమి.

18. వెఱపుచీర్పుమి ♦ కరుణనువేడెద ♦ బరగచీర్పుమి ♦ చరితనుబాడెద
గొఱతనార్పుమి ♦ మరుగునఁగూడెద ♦ పరముజేర్పుమి ♦ గరిమనువాడెద.

19. గరహాకరిహర ♦ గరుడగమిత్రా ♦ హరిహాహరిశర ♦ హరివరసేత్రా
ధరధాదరహర ♦ తరళసుగాత్రా ♦ హరిధాహరిహర ♦ హరినుతిపాత్రా.

20. గరహాకరిహర ♦ కరుణనువేడెద ♦ హరిహాహరిశర ♦ చరితనుబాడెద
ధరధాదరహర ♦ మరుగునఁగూడెద ♦ హరిధాహరిహర ♦ గరిమనువాడెద.

21. గరహాకరిహర ♦ వెఱపుచీర్పుమి ♦ హరిహాహరిశర ♦ పరగచీర్పుమి
ధరధాదరహర ♦ గొఱతనార్పుమి ♦ హరిధాహరిహర ♦ పరముజేర్పుమి

22. వేడెదఁగరుణను ♦ వెఱపుచీర్పక ♦ బాడెదఁజరితను ♦ బరగచీర్పక
గూడెదమరుగున ♦ గొఱతన్నార్పక ♦ వాడెదగరిమను ♦ పరముజేర్పక

23. వెఱపుచీర్ప ♦ స్వేడెదఁగరుణక ♦ బరగచీర్ప ♦ న్నాడెదఁజరితక
గొఱతన్నార్ప ♦ న్నూడెద మరుగుక ♦ పరముజేర్ప ♦ న్నాడెదగరిమక

24. కరిహరగరహా ♦ గరుడగమిత్రా ♦ కరుణవేనుడెద ♦ వెఱపుచీర్పక
హరిశరహరిహా ♦ హరివరసేత్రా ♦ చరితనుబాడెద ♦ బరగచీర్పక
దరహరధరధా ♦ తరళసుగాత్రా ♦ మరుగునఁగూడెద ♦ గొఱతనునార్పక
హరిహరహరిధా ♦ హరినుతిపాత్రా ♦ గరిమనువాడెద ♦ పరమునుజేర్పక

25. కరిహరగరహా ♦ కరుణనువేడెద ♦ గరుడగమిత్రా ♦ వెఱపుచీర్పక
హరిశరహరిహా ♦ చరితనుబాడెద ♦ హరివరసేత్రా ♦ పరగచీర్పక
దరహరధరధా ♦ మరుగునఁగూడెద ♦ దరళసుగాత్రా ♦ గొఱతనునార్పక
హరిహరహరిధా ♦ గరిమనువాడెద ♦ హరినుతిపాత్రా ♦ పరమునుజేర్పక.

మరా. ఇట్లు ఇంచొప్పు ప్రతిచిత్రపదముయొక్క ప్రథమచరణముమాత్రము ఈ క్రింద
కనబరపబడును. దానింబట్టి తక్కిన పద్యమెల్ల నామార్పు ననుసరించి చదివి
కొననగును.

26. కరిహరగరహా ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపుచీర్ప ♦ గరుడగమిత్రా.

27. కరిహరగరహా ♦ వెఱపుచీర్పుము ♦ కరుణనువేడెద ♦ గరుడగమిత్రా.

28. గరుడగమిత్రా ♦ కరిహరగరహః ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపునుదీర్పన్.
 29. గరుడగమిత్రా ♦ కరుణనువేడెద ♦ కరిహరగరహః ♦ వెఱపునుదీర్పన్.
 30. గరుడగమిత్రా ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరిహరగరహః.
 31. గరుడగమిత్రా ♦ వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరుణనువేడెద ♦ గరిహరగరహః.
 32. కరుణనువేడెద ♦ గరిహరగరహః ♦ గరుడగమిత్రా ♦ వెఱపునుదీర్పన్.
 33. కరుణనువేడెద ♦ గరుడగమిత్రా ♦ కరిహరగరహః ♦ వెఱపునుదీర్పన్.
 34. కరుణనువేడెద ♦ వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరిహరగరహః ♦ గరుడగమిత్రా.
 35. కరుణనువేడెద ♦ గరిహరగరహః ♦ వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరుడగమిత్రా.
 36. కరుణనువేడెద ♦ వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరుడగమిత్రా ♦ కరిహరగరహః.
 37. కరుణనువేడెద ♦ గరుడగమిత్రా ♦ వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరిహరగరహః.
 38. వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరుణనువేడెద ♦ గరుడగమిత్రా ♦ కరిహరగరహః.
 39. వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరుడగమిత్రా ♦ కరుణనువేడెద ♦ గరిహరగరహః.
 40. వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరుణనువేడెద ♦ గరిహరగరహః ♦ గరుడగమిత్రా.
 41. వెఱపునుదీర్ప ♦ న్గరిహరగరహః ♦ కరుణనువేడెద ♦ గరుడగమిత్రా.
 42. వెఱపునుదీర్ప ♦ వేడెదగరుణ ♦ న్గరుడగమిత్రా ♦ కరిహరగరహః.
 43. వెఱపునుదీర్ప ♦ వేడెదగరుణ ♦ న్గరిహరగరహః ♦ గరుడగమిత్రా.

ఇందలి చంపకమాల.

44. వెఱపునుదీర్పునీకరుణ ♦ వేడెదనోగరహఃమిత్రుడా
 పరగనుదీర్పునీచరితః ♦ బాడెదనోహరిహరినేత్రుడా
 కొఱతనునార్పునీమరుగు ♦ గూడెదనోధరధారిగాత్రుడా
 పరమునుజేర్పునీగరిమ ♦ వాడెదనోహరిధారిపాత్రుడా.

ఇది ఇంకేమవిధముల జదువదగిన క్రమము.

- పరగనుదీర్పునీచరితః ♦ బాడెదనోహరిహరినేత్రుడా
 కొఱతనునార్పునీమరుగు ♦ గూడెదనోధరధారిగాత్రుడా
 పరమునుజేర్పునీగరిమ ♦ వాడెదనోహరిధారిపాత్రుడా
 వెఱపునుదీర్పునీకరుణ ♦ వేడెదనోగరహఃమిత్రుడా.

ఇట్లే మూడవనాల్గవ పాదములతో మొదలిడిన మఱిరెండగును.

వరమునుజేర్చునీగరిమ ♦ వాడెదనోహరిధారిపాత్రుడా
కొఱతనునార్చునీమరుగు ♦ కూడెదనోధరధారిగాత్రుడా
పరగనుదీర్చునీచరిత్ర ♦ బాడెదనోహరిహరివేత్తుడా
వెఱపునుదీర్చునీకరుణ ♦ వేడెదనోగరహరిమిత్రుడా.

ఈల్యాస్తు ఘస్టు పద్యమును సహా 2, 3, 4 చరణములతో మొదలిడినమరి 3 అగును. ఇట్లు ప్రతిపద్యమును 8 లెక్కనుకాదగునుగాన ఇప్పటికి అయిన 44 ను 352 అగును. పైనన్నియు నిట్లేచదువ వీలైయుండుగదా.

ఇందలికందములు.

1. కరిహరగరుడగమిత్రా | వెఱపునుదీర్చుగరహరి ♦ వేడెదగరుణా
హరిశరహరివరనేత్రా | పరగనుదీర్చుహరిహరి ♦ పాడెదజరిత్రా.
2. దరహరతరళసుగాత్రా | కొఱతనునార్చుధరధారి ♦ కూడెదమరుగు
హరిహరహరినుతిపాత్రా | వరమునుజేర్చుహరిధారి ♦ వాడెదగరిమన్.
3. కరిహరగరుడగమిత్రా | పరగను దీర్చుహరిహరి ♦ పాడెదజరిత్రా
హరిశరహరివరనేత్రా | కొఱతనునార్చుధరధారి ♦ కూడెదమరుగు.
4. దరహరతరళసుగాత్రా | వరమునుజేర్చుహరిధారి ♦ వాడెదగరిమన్
హరిహరహరినుతిపాత్రా | వెఱపునుదీర్చుగరహరి ♦ వేడెదగరుణా
5. కరిహరగరుడగమిత్రా | కొఱతనునార్చుధరధారి ♦ కూడెదమరుగు
హరిశరహరివరనేత్రా | వరమునుజేర్చుహరిధారి ♦ వాడెదగరిమన్.
6. దరహరతరళసుగాత్రా | వెఱపునుదీర్చుగరహరి ♦ వేడెదగరుణా
హరిహరహరినుతిపాత్రా | పరగనుదీర్చుహరిహరి ♦ పాడెదజరిత్రా.
7. కరిహరగరుడగమిత్రా | వరమునుజేర్చుహరిధారి ♦ వాడెదగరిమన్
హరిశరహరివరనేత్రా | వెఱపునుదీర్చుగరహరి ♦ వేడెదగరుణా.
8. దరహరతరళసుగాత్రా | పరగనుదీర్చుహరిహరి ♦ పాడెదజరిత్రా
హరిహరహరినుతిపాత్రా | కొఱతనునార్చుధరధారి ♦ కూడెదమరుగు.

ఉత్తరార్థచరణములను మొదటినుండి యొకటి విడుచుచు జదువగానీ 4 జోళ్ళు అయినవి. వానినే చివరనుండి యొక్కొక్కటి విడుచుచు జదివిన యెడమరి 4 జోళ్ళు అగును. అనగా ఆజోడుపద్యములె 8 జోళ్లయినవి. ఈగ్రంథమునందె వెనుక రెండు శ్లోత్రములందు చేసినమాదిరిని ఈ ప్రతిజోడును ఆరేసిజోళ్లుగా జేసినచో ఈ జోడే మొత్తమున 96 కందములగును. అందు పదియారు మాత్రము వచ్చినవి వచ్చి యెనుబది శేషించును. ఇంక నెన్ని జోళ్లుకందము లిందులభించితే అన్ని యెనుబదులగునుగదా.

ఇంక నిందలి కందములజోళ్లు.

2. కరిహరకరుణనువేడెద | గరహరీవెఱపుడీర్పు ♦ గరుడగమిత్రా
హరిశరచరితనుబాడెద | హరిహరీపరగడీర్పు ♦ హరిశరనేత్రా.
దరహరమరుగునగూడెద | ధరధారీకొఱతనార్పు ♦ తరళసుగాత్రా
హరిహరగరిమనువాడెద | హరిధారీవరముజేర్పు ♦ హరినుతిపాత్రా.
3. గరహరీవెఱపుడీర్పుము | కరిహరవేడెదనుగరుణ ♦ గరుడగమిత్రా
హరిహరీపరగడీర్పుము | హరిశరపాడెదనుజరిత ♦ హరిశరనేత్రా
ధరధారీకొఱతనార్పుము | దరహరకూడెదమమరుగు ♦ తరళసుగాత్రా
హరిధారీవరముజేర్పుము | హరిహరవాడెదనుగరిమ ♦ హరినుతిపాత్రా.
4. కరుణనువేడెదగరిహర | గరహరీవెఱపుడీర్పు ♦ గరుడగమిత్రా
చరితనుబాడెదహరిశర | హరిహరీపరగడీర్పు ♦ హరిశరనేత్రా
మరుగునగూడెదదరహర | ధరధారీకొఱతనార్పు ♦ తరళసుగాత్రా
గరిమనువాడెదహరిహర | హరిధారీవరముజేర్పు ♦ హరినుతిపాత్రా
5. కరుణనువేడెదగరహర | కరిహరీర్పుమువెఱపును ♦ గరుడగమిత్రా
చరితనుబాడెదహరిహర | హరిశరీర్పుముపరగను ♦ హరిశరనేత్రా
మరుగునగూడెదధరధా | దరహరయార్పుముకొరతను ♦ తరళసుగాత్రా
గరిమనువాడెదహరిధా | హరిహరచేర్పుమువరమును ♦ హరినుతిపాత్రా.
6. వెఱపునుదీర్పుముకరుణను | గరహరీయోకరిహర ♦ గరుడగమిత్రా
పరగనుదీర్పుముచరితను | హరిహరీయోహరిశర ♦ హరిశరనేత్రా
కొఱతనార్పుముమరుగున | ధరధారీయోదరహర ♦ తరళసుగాత్రా
వరమునుజేర్పుముగరిమను | హరిధారీయోహరిహర ♦ హరినుతిపాత్రా.

7. వెఱపునుదీర్పుమువేడెద ♦ గరహారీయోకరిహర ♦ గరుడగమిత్రా
పరగనుదీర్పుముపాడెద | హరిహారీయోహరిశర ♦ హరివరనేత్రా
కొఱతనునార్పుముకూడెద | ధరధారీయోదరహర ♦ తరళసుగాత్రా
వరమునుజేర్పుమువాడెద | హరిధారీయోహరిహర ♦ హరినుతిపాత్రా.
8. గరహగరుడగమిత్రా | వేఱపునుదీర్పుముకరిహర ♦ వేడెదగరుణా
హరిహహరివరనేత్రా | పరగనుదీర్పుముహరిశర ♦ పాడెదజరితణ
ధరధాతరళసుగాత్రా | కొఱతనునార్పుముదరహర ♦ కూడెదమరుగుణ
హరిధాహరినుతిపాత్రా | వరమునుజేర్పుముహరిహర ♦ వాడెదగరిమణ్.
9. గరుడగమిత్రాగరహా | వెఱపునుదీర్పుముకరిహర ♦ వేడెదగరుణా
హరివరనేత్రాహరిహా | పరగనుదీర్పుముహరిశర ♦ పాడెదజరితణ
తరళసుగాత్రాధరహా | కొఱతనునార్పుముదరహర ♦ కూడెదమరుగుణ
హరినుతిపాత్రాహరిధా | వరమునుజేర్పుముహరిహర ♦ వాడెదగరిమణ్.
10. గరుడగమిత్రాకరిహర | వెఱపునుదీర్పుగరహా ♦ వేడెదగరుణా
హరివరనేత్రాహరిశర | పరగనుదీర్పుహరిహా ♦ పాడెదజరితణ
తరళసుగాత్రాదరహర | కొఱతనునార్పుధరహా ♦ కూడెదమరుగుణ
హరినుతిపాత్రాహరిహర | వరమునుజేర్పుహరిధా ♦ వాడెదగరిమణ్.

ఇప్పటికి పై లెక్కనగునవి 800 ఇవికాక.

1. వెఱపునుదీర్పుమువేడెద | గరుడగమిత్రాకరుణా ♦ గరిహరగరహా
పరగనుదీర్పుముపాడెద | హరివరనేత్రాచరితను ♦ హరిశరహరిహా
కొఱతనునార్పుముకూడెద | తరళసుగాత్రామరుగున ♦ దరహరధరధా
వరమునుజేర్పుమువాడెద | హరినుతిపాత్రాగరిమను ♦ హరిహరహరిధా.
2. కరుణానువేడెదదీర్పుము | గరుడగమిత్రావెఱపును ♦ గరిహరగరహా
చరితనుపాడెదదీర్పుము | హరివరనేత్రాపరగను ♦ హరిశరహరిహా
మరుగునగూడెదనార్పుము | తరళసుగాత్రాకొఱతను ♦ దరహరధరధా
గరిమనువాడెదజేర్పుము | హరినుతిపాత్రావరమును ♦ హరిహరహరిధా.
3. గరుడగమిత్రావేడెద | గరిహరనీకరుణాదీర్పు ♦ గరహావెఱపుణ్
హరివరనేత్రాపాడెద | హరిశరనీచరితదీర్పు ♦ హరిహాపరగణ్

తరళసుగాత్రాకూడెద | దరహరనీమరుగునార్పు ♦ ధరధాకొఱతన్
హరినుతిపాత్రావాడెద | హరిహరనీగరిమఁజేర్పు ♦ హరిధావరమున్.

4. వెఱపునుదీర్పుమువేడెద | గరహరీనీదుకరుణ ♦ గరుడగమిత్రా
పరగనుదీర్పుముపాడెద | హరిహరీనీదుచరిత ♦ హరివరసేత్రా
కొఱతనునార్పుముకూడెద | ధరధారీనీదుమరుగు ♦ తరళసుగాత్రా
వరమునుజేర్పుమువాడెద | హరిధారీనీదుగరిమ ♦ హరినుతిపాత్రా.

ఈ 4 జ్యోత్స్నను పూర్వోత్తర పాదములర్థాను బంధముగలవిగనుక 4 డ్డనులకంటె ఎక్కువ కావు. కావున కందపద్యములు 848 మాత్రమేయైనవి.

ఇంకనిందలి ఆటవెలదులు.

1. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రనీ | కరుణవేడెదనుర ♦ వెఱపుఁదీర్పు
హరిశరహరిహరి ♦ హరివరసేత్రనీ | చరితఁబాడెదనుర ♦ పరగఁదీర్పు
దరహరధరధారి ♦ తరళసుగాత్రనీ | మరుగుఁగూడెదనుర ♦ కొఱతనార్పు
హరిహరహరిధారి ♦ హరినుతిపాత్రనీ | గరిమవాడెదనుర ♦ వరముజేర్పు.
2. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రుఁడ | వెఱపుఁదీర్పుకరుణ ♦ వేడెదనుర
హరిశరహరిహరి ♦ హరివరసేత్రుఁడ | పరగఁదీర్పుచరితఁ ♦ బాడెదనుర
దరహరధరధారి ♦ తరళసుగాత్రుఁడ | కొఱతనార్పుమరుగుఁ ♦ గూడెదనుర
హరిహరహరిధారి ♦ హరినుతిపాత్రుఁడ | వరముఁజేర్పుగరిమ ♦ వాడెదనుర.
3. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రుఁడ | వేడెదనురకరుణ ♦ వెఱపుఁదీర్పు
హరిశరహరిహరి ♦ హరివరసేత్రుఁడ | పాడెదనురచరితఁ ♦ బఱగఁదీర్పు
దరహరధరధారి ♦ తరళసుగాత్రుఁడ | కూడెదనురమరుగుఁ ♦ గొఱతనార్పు
హరిహరహరిధారి ♦ హరినుతిపాత్రుఁడ | వాడెదనురగరిమ ♦ వరముఁజేర్పు.

ఈ మూడుజ్యోత్స్నను కందములవలె మూడు ఎనుబదులగును ఈలెక్కను ఆటవెలదులు
240 అగునుగదా.

ఇంకనిందలి తేటగీతులు.

1. కరుణవేడెదఁగరిహర ♦ వెఱపుఁదీర్పు | చరితఁబాడెదహరిశర ♦ పరగఁదీర్పు
మరుగుఁగూడెదరహర ♦ కొఱతనార్పు | గరిమవాడెదహరిహర ♦ వరముఁజేర్పు.

2. కరుణవేదగరహరి ♦ వెఱపుదీర్పు | చరితఁబాదెవహరిహరి ♦ పరగదీర్పు
మరుగుగూడెదధరధారి ♦ కొఱతనార్పు | గరిమవాదెవహరిధారి ♦ వరముజేర్పు.
3. వేడఁగరుణనుగరిహర ♦ వెఱపుదీర్పు | పాడఁజరితనుహరిశర ♦ పరగదీర్పు
కూడమరుగునదరహర ♦ కొఱతనార్పు | వాడగరిమనుహరిహర ♦ వరముజేర్పు.
4. వేడఁగరుణనుగరహరి ♦ వెఱపుదీర్పు | పాడఁజరితనుహరిహరి ♦ పరగదీర్పు
కూడమరుగునధరధారి ♦ కొఱతనార్పు | వాడగరిమనుహరిధారి ♦ వరముజేర్పు.
5. వెఱపుదీర్పుముకరిహర ♦ వేడఁగరుణ | పరగదీర్పుముహరిశర ♦ పాడఁజరిత
కొఱతనార్పుముదరహర ♦ కూడమరుగు | వరముజేర్పుముహరిహర ♦ వాడగరిమ.
6. వెఱపుదీర్పుముగరహరి ♦ వేడఁగరుణ | పరగదీర్పుముహరిహరి ♦ పాడఁజరిత
కొఱతనార్పుముధరధారి ♦ కూడమరుగు | వరముజేర్పుముహరిధారి ♦ వాడగరిమ.

ఈ యారును చంపకమాలలెక్కనుచూచినను 48 అగునుగదా.

ఇంక నిందలి ద్విపదలు.

1. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్ర | హరిశరహరిహరి ♦ హరివరనేత్ర.
2. దరహరధరధారి ♦ తరళసుగాత్ర | హరిహరహరిధారి ♦ హరినుతిపాత్ర.
3. గరహరికరిహర ♦ గరుడగమిత్ర | హరిహరిహరిశర ♦ హరివరనేత్ర.
4. ధరధారిదరహర ♦ తరళసుగాత్ర | హరిధారిహరిహర ♦ హరినుతిపాత్ర.
5. వెఱపునుదీర్పుము ♦ వేడెదఁగరుణ | పరగనుదీర్పుము ♦ పాడెచఁజరిత.
6. కొఱతనునార్పుము ♦ గూడెదమరుగు | వరమునుజేర్పుము ♦ వాడెదగరిమ.
7. వేడెదఁగరుణను ♦ వెఱపునుదీర్పు | పాడెదఁజరితను ♦ బరగనుదీర్పు
8. కూడెదమరుగును ♦ గొఱతనునార్పు | వాడెదగరిమను ♦ వరమునుజేర్పు.
9. ధీరసోదారధీ ♦ ధితదివ్యమూర్తి | వీరమానీంద్రనే ♦ వితవేదవర్తి.
10. తారలొప్పారునం ♦ తకుదండికీర్తి | నీరహిన్ద్రంధమీ ♦ నిలనిష్ఠపూర్తి.

ఇందు మొదటి 8 యుపాధ్యాయచరణము లట్టె యుంచుచు ఉత్తర చరణములనె మొదటి నుండి యొక్కొకటివంతున ముందును చివరనుండి యాలెక్కనె యటపిమ్మటను విడుచుచు జదివిన 128 కాగా చివరకుండుచేరి ద్విపదలు 130 యగునాయెను. ఈదున్నియు దసరాచౌపదిలుగను పలువిధములైన స్త్రీలపాటలుగను పాడదగునవగును.

ఇంక నిందలి నవవిధ రగడలు.

హయప్రచారము.

1. కరిహారుండ ♦ గిరళహరి | హరిశారుండ ♦ హరిజహరి.
2. దరహారుండ ♦ ధరజధారి | హరిహారుండ ♦ హరిజధారి.
3. కరుణవేడ ♦ వెఱపుచీర్పు | చరితఁబాడఁ ♦ బరగఁచీర్పు.
4. మరుగుగూడఁ ♦ గొఱతనార్పు | గరిమవాడ ♦ వరముజేర్పు.

ఈ నాలుగు 40 అగును.

తురగ వల్లనము.

1. కరిహారాగరుడగమిత్ర ♦ కరుణవేడవెఱపుచీర్పు
హరిశరాహరివరనేత్ర ♦ చరితఁబాడఁబరగఁచీర్పు
2. దరహారాతరళసుగాత్ర ♦ మరుగుగూడఁగొఱతనార్పు
హరిహారాహరినుతిపాత్ర ♦ గరిమవాడవరముజేర్పు.

ఇది కంఠములజోడువంటిది మాత్రమేకాక సమచతుష్పదకూడనైశందున సర్వ సామాన్యము
గానె 160 కా జెల్లును.

విజయమంగళము.

కరిహారాగరుడగమిత్రకరుణవేడవెఱపుచీర్పు ♦ హరిశరాహరివరనేత్రచరితఁబాడఁబరగఁచీర్పు
రాతరళసుగాత్రమరుగుగూడఁగొఱతనార్పుదరహా ♦ హరిహారాహరినుతిపాత్ర గరిమవాడ
వరముజేర్పు.

ఇది 16 అగుటకు అభ్యంతరమేమి ?

ద్విరదగతి.

1. కరిహారాగరహరి ♦ కరుణవెఱపునుచీర్పు | హరిశరాహరిహరి ♦ చరితఁబరగనుచీర్పు.
2. దరహారాధరధారి ♦ మరుగుగొఱతనునార్పు | హరిహారాహరధారి ♦ గరిమవరమునుజేర్పు.

ఇదియును 160 సాధారణమే.

విజయభద్రము.

1. కరిహారాగరహారికరుణవైపునుదీర్పు ♦ హరిశరాహరిహరిచరిత్రబరగనుదీర్పు
దరహారాధరధారిమరుగుకొఱతనునార్పు ♦ హరిహారాహరిధారిగరిమవరమునుజేర్పు

ఇతియును 16 కానె అగునుగదా.

మధురగతి.

1. కరిహారగరహా ♦ గరుడగమిత్రా ♦ హరిశరహరిహా ♦ హరివరనేత్రా.
2. కరుణనువేడెద ♦ వైపునుదీర్పుము ♦ చరితనుబాడెద ♦ బరగనుదీర్పుము.
3. గరుడగమిత్రా ♦ కరుణనువేడెద ♦ హరివరనేత్రా ♦ చరితనుబాడెద.
4. కరుణనువేడెద ♦ కరిహారగరహా ♦ చరితనుబాడెద ♦ హరిశరహరిహా.

ఇంక అసలుపద్యములో ఉత్తరాశ్వాసము అట్టెయున్నది.

ఇట్లు చిల్లరలెక్కను 24 బయలువెడలి మార్పున 960 అయినను కాకుండవు.

హరిగతి.

1. కరిహారగరహాగరుడగమిత్రా ♦ కరుణనువేడెద వైపునుదీర్పుము
హరిశరహరిహాహరివరనేత్రా ♦ చరితనుబాడెదబరగనుదీర్పుము.

ఇంక నుత్తరాశ్వాసముకద్దు ఇవియు 160 యగుంగదా.

హరిణగతి.

1. గరుడగమిత్రా ♦ వైపునుదీర్పు ♦ హరివరనేత్రా ♦ పరగనుదీర్పు.
2. వేడెదగరుణ ♦ వైపునుదీర్పు ♦ పాడెదజరిత్రా ♦ బరగనుదీర్పు.
3. కరిహారగరహా ♦ గరుడగమిత్రా ♦ హరిశరహరిహా ♦ హరివరనేత్రా.
4. కరుణనువేడెద ♦ వైపునుదీర్పు ♦ చరితనుబాడెద ♦ బరగనుదీర్పు.

దీనింగూడ మధురగతివలెనే 960 లెక్కచూచుకొనవచ్చును.

వృషభగతి.

1. గరుడగమిత్రవైపునుదీర్పు ♦ హరివరనేత్రపరగనుదీర్పు
తరళసుగాత్రకొఱతనునార్పు ♦ హరివతిపాత్రవరమునుజేర్పు.

ఇట్టివి 240 అయినను ఉండకుండవు.

ఇందలి సీసములు.

1. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రుడ ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపుచీర్పు.
2. గరహరికరిహర ♦ గరుడగమిత్రుడ ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపుచీర్పు.
3. గరుడగమిత్రుడ ♦ కరిహరగరహరి ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపుచీర్పు.
4. గరుడగమిత్రుడ ♦ గరహరికరిహర ♦ కరుణనువేడెద ♦ వెఱపుచీర్పు.
5. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రుడ ♦ వేడెదగరుణను ♦ వెఱపుచీర్పు.
6. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రుడ ♦ వెఱపునుచీర్పుము ♦ వేడెదగరుణ.
7. కరిహరగరహరి ♦ గరుడగమిత్రుడ ♦ వెఱపునుచీర్పుము ♦ కరుణవేడె.

ప్రథమపాదములుమాత్రమీయబడినవి. చంపకమాలలైక్కను 56 కాగా.

ప్రధానపద్యముగాక 55 శేషించికాన్పించును.

ఓపికయుండి లెక్కచూచువారికి కందములు రగడలును
ఇంక గొన్ని నందలైనను తేలునట్లు
స్ఫురించును.

+❖❖❖ శ్రీమేధా దక్షిణామూర్తీశ్వరార్పణమస్తు. ❖❖❖+

ఇదిశ్రీమన్నేధాదక్షిణామూర్తీశ్వరాక్షిణానరప్రసాదలబ్ధకవితాభాగధేయ
నాదెళ్లపురుషోత్తమనామధేయబుధవిధేయ ప్రణీతంబయిన
శ్రీమదద్భుతోత్తరరామాయణమున
సర్వము సప్తమాశ్వాసము
సంపూర్ణము.

